

KAP

But piso gen

On papia unun Israel amin dakon kap papiani Piŋkop gawak imgwit bisapmon yawit. On papiagwan kap diwari toŋ unun Jerusalem Piŋkop dakon yutnon muwukgwit bisapmon yaŋ yaŋ awit. Ae kap diwari unun bisit, do miŋat aminyo da Piŋkop gawak im do muwukgwit bisapmon, bo ae amin kalon kalon da jigi paŋ paŋ awit bisapmon, unun baŋ yaŋ yaŋ awit.

On kap gat ae bisit gat unun amin morapmi da jigi bo ae kisik kisik mibili mibili noman taŋ yomgwit bisapmon mandawit. Don amin diwari da paŋmuwukba papia kinda dagagit.

On papiagwan bisap mibili mibili gat domdom awit bisapmon yawit. Ununwan Piŋkop anjkisik kap toŋ, ae yokwi yaŋ tenŋeŋok gat, ae yokwi wiririt gat dakon bisit toŋ. Ae jigi ae paŋkilit bisapmon paŋpulugok timit dakon bisit, ae kila amin madep kinda kaluk manjiri dakon bisap madep dakon kap, ae Piŋkop nandaŋ gadaŋ imim dakon yaŋ tenŋeŋok kap, ae Piŋkop do ya yaŋ iyik dakon kap, ae butjik ae nandaba kik yaŋ tenŋeŋok agak dakon kap, ae Piŋkop do bisit iyinba uwal paŋupbal asak dakon bisit, ae miŋat aminyo da anpak tagi ani dakon kap kisi toŋ.

On kap morap gat ae bisit gat unun miŋat amin morap nin kisi dakon egip egip kisi abidosok. Nin kisik kisik bisapnin toŋ, ae butjik bisapnin toŋ. Ae monji gwayo bulagi tapmimnin toŋ da egipneŋ dakon bisapnin toŋ, ae miŋat pelaŋ amin pelaŋyo aneŋ bisapnin toŋ. Bisap diwari sot amaŋ, ae bisap diwari tagi ekwamaŋ. Kap papia on da nin da bisap morap on domdom amaŋ unun abidosok. Do kalipsigwan da wiŋ abisok ekwamaŋon on kap papia da Piŋkop dakon miŋat aminyo dakon nandaŋ gadat madepsi paŋteban anek egip egipni paŋpulugagit.

Kap diwari dakon gen busuŋ toŋ unun da kwenon but pisoni unudon toŋ do pindakgi. But piso unun Ibru genon baŋ timigek yopbi. Bisap diwari namin da kap mandagit unun do yosok, ae ni bisapmon mandagit unun do yosok. Ae bisap diwari kap yaŋakwa amin diwari da dubaŋ bo kap dakon yo kidat diwari niaŋ tidogi unun do yosok.

PAPIA 1*(Kap 1–41)***Amin kilegisi gat ae amin yokwi gat dakon anpak**

- 1** ¹ Amin kinda yokwi pakpak amin da yabet anakwa unun yolek dima agisak,
 ae amin yokwi gat kisi dima akgaŋ,
 ae Piŋkop do manji gen yoŋ amin gat kaloŋi dima yikgaŋ,
 unun amin kisik kisik tagi asak.
- ² Unun amin da Yawe dakon nawa gen do tagisi nandisak.
 Gildat kalba ae kalbiyo kisi unun do nandaŋ egisak.
- ³ ^aUnun amin kindap kinda pakbi ileŋon kwaokbi yombem.
 Bami toktok bisapmon bami unudon taŋtaŋ asak, ae tami dima kibidosok.
 Yo morap asak unun aban bami tagisi gin noman toŋ.
- ⁴ Amin yokwi unun yaŋ dimasi.
 Unun wit dakon giŋmi mirim da wiririk paŋgwaŋ unun yombem.
- ⁵ Yaŋ do aŋek gen kokwin bisap madeŋmon Piŋkop da amin yokwi gen pikon yopban geni aripmi dima abiŋ yiŋdaŋ.
 Yokwi pakpak amin kilegi da kabikon dima egipdaŋ.
- ⁶ Nido Yawe da amin kilegi kilani asak, mani yoki pakpak unun tasik tokdaŋ.

Piŋkop da kila amin madeŋp kinda manjigit

- 2** ¹ ^b Miŋat amin kabi morap miktimi miktimi ekwaŋ unun nido kwen wigik ak do gen yaŋ paŋteban aŋ?
 Miŋat aminyo unun nido isal dogin yokwi ak do gen yaŋ paŋteban aŋ?
- ² Miktim morap dakon kila amin madeŋpni emat ak do tagap toŋ.
 Unun muwugek Yawe gat
 ae amin unun miŋat amin kabini kila asak do bit nelak tagal ibi amin gat
 pabiŋ yop do gen yaŋ paŋteban aŋ.
- ³ Gen yaŋ yoŋ, “Unun bamot dakon amin wamwam nap teban paŋdagono.
 Ain nap kandapninon paŋteban agimal unun witdalno.”
- ⁴ Kwen Kokup kila amin madeŋp yiŋyiŋ tamonikon yikdak amin jikgo yanjaŋ yomisak.
 Amin Tagi da jigilagon da pabiŋ yopmaŋdak.

^a 1.3 Jer 17.8 ^b 2.1-2 Ya 4.25-26

- 5 Butjapsi nandaŋ yomiŋek gen tebai yoyiŋban pasal kimokgoŋ.
 6 Uŋun da yaŋ yoyisak, “Nak da on amin kila amin madepno egipjak do kili yipgum da telagi ileŋno Saion uŋudon yikdak.”
 7^c Kila amin madep da yaŋ yosok, “Yawe da yo madep kinda nayigit uŋun yaŋ teŋteŋjokdisat.
 Yaŋ nayigit, ‘Gak Monjino. Abisok nak gak dakon Datgo dagosot.
 8 Bisit nayiŋbi miŋat amin morap miktimi miktimi ekwaŋ uŋun gak do gabo miktim kisisi kila abi.
 9^d Gak da kila amin pi tapmimi toŋsi aŋek kila amin madep dakon kindap kiriŋ ain naŋ wasaŋbi uŋun naŋ uwalgo pudaŋ moniŋ moniŋ akdisal.
 Amin da miktim kwoba pudaŋ moniŋ moniŋ aŋ uŋun da tilagon akdisal.’ ”
 10 Yaŋdo, kila amin madep ji nandaŋ kokwin tagisi aŋek egipni.
 Miktimon kila amin, mama geno nandani.
 11 Ji Yawe do pasal imiŋek omani ani.
 Kisik kisik aŋimiŋek pasal nimmimik imni.
 12 Ji monji dakon piŋbini egek gawak imni.
 Butjap tepmi nandisak, do japmi nandaŋ daban di kimakbam.
 Amin morap paŋkutnosak do Piŋkopmon kwaŋ uŋun kisik kisik tagi ani.

Amin kinda da wisa dagokdo tapmim pak do bisit agit

Dewit monji Apsalom do pasalek kigit bisapmon kap on mandagit.^e

- 3** ¹ Yawe, uwalno morapmisi! Amin morapmi da yokwisi aŋ namaŋ.
² Uŋun da yaŋ yoŋ, “Piŋkop da aripmi dima aŋpulugokdisak.”
 3 Mani Yawe gak pasik da yaŋ nak aŋkisibisal.
 Aŋpulugaŋbi emaron teban tosot.
 Gak kalonŋ daŋin but yokwino wiririkbi pasilakwa aŋteban abi tebai akdat.
 4 Yawe da aŋpulugosak do yaŋ tidosot.
 Uŋun telagi kabapnikon egek yaŋ ilitno dakon kobogi namisak.
 5 Dipmin potpot tamokon pagek obisi pak iŋtosot.
 Ae don pidaŋek tagisi egisat, nido Yawe da kilano tagisi asak.
 6 Uwalno 10 tausen da teri teri da abiŋ aŋdagat ayiŋ,
 mani uŋun do dima pasolgeŋ.
 7 Yawe gak apbi! Piŋkopno abiŋ aŋpulugoki!
 Uwalno mogim kulbak dapbi.

^c 2.7 Ya 13.33; Ibr 1.5; 5.5 ^d 2.9 PA 2.26-27; 12.5; 19.15 ^e 3.0 2Sa 15.13–17.22

Amin yokwi uŋun dakon geni dapman biripmikgi.

8 Yawe gak dagin nin paŋpulugaŋbi teban toman.

Miŋat amin kabigo nin yo tagisi aŋ nibi dosi nandisat.

Kalbi amin kinda tapmim timit do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Gita tidajeŋ yogogi.

- 4** ¹ Piŋkopno kilegisi, gak do yaŋ tidokeŋ bisapmon nandaŋ nabi.
But yokwino wiririkbi pasilgit. Bupmi nandaŋ namaŋek bisitno
nandaki.
- ² Amin ji, bisap niaŋ da man madepno abiŋ yip do pi ani?
Bisap niaŋ da yo isali mibili mibili do but dasi galak taŋ yomiŋ
kimotni?
Bisap niaŋ da top aŋpak yolni?
- ³ Ji gen on do pakyaŋsi nandani.
Amin morap Yawe dakon piŋbinisi ekwaŋ, uŋun iyi do manjigit.
Nak uŋun do yaŋ tidoko
bisitno nandisak.
- ⁴ Ji Piŋkop do si pasalek aŋpak yokwi morap yopman mudoni.
Si potni bisapmon gen on do pakyaŋsi nandaŋek gen kagasi sopni.
- ⁵ Paret Yawe da galak tosok uŋun baŋ aŋek egip egipji Yawekon tosok
yaŋsi nandani.
- ⁶ Amin morapmi da yaŋ yoŋ, “Namin da nin paŋpulugaŋban tagisi
egipneŋ?”
Yawe, butgo ninon yipmaŋek yo tagisi aŋ nibi.
- ⁷ Wit gat ae wain gat dakon bami morapmi paŋ bisapmon amin kisik
kisik aŋ.
Mani Yawe gak da kisik kisik butnokon yipgul uŋun da uŋun
dakon kisik kisik yapmaŋdak.
- ⁸ Yawe gak dagin kilano aŋaki tagisi egisat, do yo kinda do dima
pasalek tamokon pokdot bisapmon tepmisi pak iŋtosot.

Amin kinda Piŋkop da kilani asak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on amin da kasisiŋ piŋoŋakwa yogogi.

- 5** ¹ Yawe bisit aŋek iyoŋ iyoŋ yaŋapbo geno do mirak yopbi.
- ² Kila Amin Madepno ae Piŋkopno, aŋpulugoki do bisit
asat,
do yaŋ ilitno nandaŋ nabi.
- ³ Yawe, wisa dagokdo morap gak do bisit asat.
Wisa dagokdo gak do bisit tebaisi asat.
Bisitno dakon kobogi nabi do jomjom asat.

^f 4.4 Ep 4.26

- 4 Piŋkop, gak anpak yokwi do
kisik kisik dima asal.
Yokwi an amin gak da kapmatjok tagi dima egipmi.
- 5 Iyi do nandaba wikwan amin gak da dabilon tagi dima atni.
Anpak yokwi an amin morap dimasi galak tan yomisal.
- 6 Yawe, gak da top gen yogok amin morap paŋupbal asal.
Amin dapba kimokgoŋ amin gat, ae amin paŋkewalgaŋ amin gat
dimasi galak tan yomisal.
- 7 Mani gak da nak but dasi galak tan namisal, do gak da yutnon tagi
wigikeŋ.
Telagi yutgokon unudon ŋwakbeŋ aŋek gawak gabeŋ.
- 8 Yawe, uwal da nak anupbal akdaŋ, do kosit yipmaŋ naminaŋki
anpakgo kilegi unun yolbeŋ.
Kosit agipbeŋ do nandisal unun noliki.
- 9 ^g Uwalno gen bamisok kinda dimasi yoŋ.
Amin diwari paŋupbal ak dogin nandaŋ.
Gen kagani unun kimakbi tamo da yaŋ piŋoŋ.
Amin paŋgalak ak do gen morapmi yoŋ.
- 10 Piŋkop, gen yaŋ yomiŋek yo yokwisi an yobi.
Nandak nandak yokwini paŋupbal abi.
Yo akdo nandaŋ kokwin an iyi unudon yokwalni.
Unun kwen wigik an gamiŋek yokwi morapmi an, do yolbi gak da
iŋam da dubagikon kiŋ mudoni.
- 11 Mani amin morap paŋkutnoki do gagon kwaŋ unun kisik kisik tagi
ani.
Unun but galak nandaŋek kisik kisik dakon kap dagok dagogi
mini tagi yoni.
Paŋkutnaŋaki but dasi galak tan gamaŋ amin kisik kisik sigin
aŋek mango awigini.
- 12 Gak da amin kilegi do yo tagisi an yomisal.
Emat dakon pasik da yaŋ taŋek paŋyoŋgam asal, ae kilani tagisi
aŋaki tagisi ekwaŋ.

Amin kinda jigini toŋ unun Piŋkop da anpulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Gita napmi 8 kabi unun naŋ tidaneŋ yogogi.

- 6** ^{1h} Yawe, butjap nandaŋek gen tebai dima nayiki.
Butjap madepsi nandaŋek nak anmilip ak do tepmi pi dima nabi.
- 2 Yawe, tapmimno mini, do bupmi nandaŋ nabi.
Yawe, giptimno tep namaŋ, do anmilip abi.
- 3 Butno wagilsi jik tosok. Yawe, bisap niaŋ da jigi paŋegipbeŋ?

- 4 Yawe, tobil obiŋek yokwikon naŋ abidoki.
Bisapmi bisapmi amin do but dasi galak taŋ yomisal, do
aŋpulugaŋbi dima kimokgeŋ.
- 5 Amin kimakbi dima nandaŋ gamaŋ.
Kimakbi tamogwan da gak dima aŋkisaŋ.
- 6 Iyoŋ iyoŋ yaŋ egapbo tapmimno wagilsa maŋ mudon.
Kalbi morap kunam pakbino da tamono wagilsa aŋgik asak.
Kunam tagapbo busuŋ kidiŋno madepsi gik toso.
- 7 Uwalno morapmisi, do kunam gin tak egapbo dabilno piriropmaŋ.
Aŋakwa yo kinda dima kosot.
- 8ⁱ Kunam tak egapbo Yawe da kili nandaŋ namgut, do aŋpak yokwi
aŋ amin ji kisisi nepmaŋdek kit.
- 9 Yawe da aŋpulugosak do aŋek yaŋ tidaŋapbo nandaŋ namgut.
Yawe da bisitno nandagit.
- 10 Uwalno kisisi mayaktok ae but yokwiyo pakdaŋ.
Tepmisi tobil kiŋek mayaktok pakdaŋ.

Jigini toŋ amin kinda dakon bisit

*Dewit da amin kinda Benjamin da kabikon nani mani Kus uŋun
da yokwi aŋ iban butjik paŋek kap on Yawe do yagit.*

- 7** 1 Yawe Piŋkopno, gak da nak aŋkutnoki do obisat.
Aŋpulugaŋaki nak aŋsopmaŋgaŋ amin da dima nikba kimokgeŋ.
Yokwikon naŋ abidaŋaki dima tasik tokeŋ.
- 2 Laion da amin dakon giŋni paŋdaŋon, uŋun da tilak di aŋupbal
abam.
Hlik aŋaŋ timi kindakon aŋkiŋakwa amin da nak yokwikon naŋ
aripmi dima di abidaŋbam.
- 3 Yawe Piŋkopno, yokwi agim dakon gulusuŋno taŋ namisak,
bo amin diwari do yokwi aŋ yomgum,
- 4 bo notno isal dogin yokwi aŋ imgum,
bo uwalno dakon yo isal dogin kabo timikgim kaŋ,
- 5 yum piŋdagaki uwalno da nak aŋsopmaŋek abidoni.
Nak tagi bamaŋek obisi aŋupbal aŋek giŋtimno yipba
kimbabaŋon isal tosak.
- 6 Yawe, piŋdoki! Uwalno da nagon emat tebaisi aŋ.
Uŋun butjap nandaŋ yomiŋek yo yokwisi aŋ yobi.
Piŋkopno, aŋpak kilegi dogin galak tosol, do abiŋek aŋpulugoki.
- 7 Gak kwensi kila amin madep yityit tamogokon yigek miŋat amin
kabi morap gak da kapmatjok abiŋ muwutni do yoyiki.
- 8 Yawe, miŋat amin morap dakon aŋpakni kokwin asal,

ⁱ 6.8 Mt 7.23; Lk 13.27

- do anpulganaiki gen pikon teban token.
 Nido, anpak kilegi gat ae anpak tagisi gat banjin asat.
- ^{9j}Pinjkop gak wagil kilegisi.
 Amin morap dakon nandak nandak butyo pakyanjsi pindak
 nandanjo asal.
 Amin yokwi anpak yokwi sanberjek dima ani do kirinjik yobi.
 Mani amin kilegi panpulganaiki tebai atni.
- ¹⁰ Pinjkop unun pasikno. Butni kilegisi amin yokwikon baj timikdak.
- ¹¹ Pinjkop unun gen kokwin kila amin kilegisi.
 Gildari gildari yokwi pakpak do japmi nandanek pabin
 yopmandak.
- ¹² Yokwi an amin but tobil dima ani kan, Pinjkop da emat agak sibani
 geni tonji asak do ilitdisak, ae obipni panjilitdisak.
- ¹³ Amin unun dapban kimotni do dikdikni kili panjnoman agit.
 Dikdik milenj asipmi tonj panjnoman asak.
- ¹⁴ Amin yokwi unun yokwi ak do nandaban teban tonj.
 Yokwi mibili mibili ak do tagap tok asak, ae bisapmi bisapmi top
 yosok.
- ¹⁵ Amin kinda abidok do gapma dubagi kinda wayikdak,
 mani iyi unun gapma wayikdagwan mosok.
- ¹⁶ Gulusun iyi asak unun da iyinanj witjin imisak.
 Ae butjap ematyo amin diwari do anj yom do nandak nandak
 asak,
 unun da tobilek iyi nanj anupbal asak.
- ¹⁷ Yawe unun amin kilegisi, do ya yanj iyisat.
 Pinjkop Wukwisi do mani anjisik do kap yokenj.

Pinjkop dakon man madep gat ae amin dakon man tagi unun dakon gen

Dewit dakon kap kinda. Kokup pap Gat dakon gita nanj tidanjek yogogi.

- 8** ¹ Yawe, Amin Taginin, miktimi miktimi gak dakon man pidanjbisi.
 Tilimgo wukwisi, kundu si yapmandak.
- ^{2 k} Gak da man madep gamni do minjat monjiyo gat ae monji njakjak
 gat yoyinj dekdal.
 Man madep gaminakwa uwalgo da gak abinj gep do antidok anek
 gen mapmit anj.
- ³ Kundukon gik kanekyo kisitgo da wasanj kwen yopgul da tonj unun
 pindagek yanj nandisat.
- ⁴ ^lMinjat aminyo nin nianjen amin di baj nin do nandak nandak
 madep asal?
 Nin yo isalisi. Nin dakon kila nido kalgimansi asal?

j 7.9 PA 2.23 k 8.2 Mt 21.16 l 8.4 Jop 7.17-18; Kap 144.3; Ibr 2.6-8

- 5 Piŋkop gak da nin gaga da mibilgwanjok nipgul.
 Gak da nin wasaŋek tilim gat ae man madep gat ningul.
 6 ^m Yo morap wasagil unjun nin da kilani aneŋ do yaŋ mudagil.
 Unjun yo morap nin dakon piŋbi ekwaŋ.
 7 Sipsip bulmakau, ae joŋ bit kilapyo gat,
 8 minam kwen akwaŋ gat, ae tap kilap ae yo morap tap kagagwan
 akwaŋ unjun kisi nin dakon piŋbi ekwaŋ.
 9 Yawe, Amin Taginin, miktimi miktimi gak dakon man pidaŋbisi.

Amin kinda da Piŋkop dakon aŋpakni kilegi do Piŋkop ya yaŋ iyigit

Dewit dakon kap kinda. Tek kinda mani Almut Laben yaŋ yoŋ tegon da yogogi.

- 9 ¹ Yawe, butnokon da ya yaŋsi gayikeŋ.
 Pi tagisi morap agil unjun do miŋat aminyo yoyikeŋ.
 2 Gak do nandaŋek kisik kisik abeŋ.
 Piŋkop Wukwisi, mango awiŋik do kap yokeŋ.
 3 Uwalno da gandaŋek pasal kwaŋ.
 Maŋ pagek kimak mudonj.
 4 Kila amin madep yityit tamogokon yigek gen kokwin kilegisi asal.
 Aŋpakno kokwin aŋaki gen pikon teban tosot.
 5 Miktimi miktimi dima nandaŋ gamaŋ amin gen tebai yoyigil.
 Amin yokwi kili paŋupbal agil, ae dagok dagogi mini amin da
 iŋtaŋ yomdaŋ.
 6 Uwal wagilsu tasik tawit. Piŋkop gak da kokup papni kili paŋupbal
 agil, ae amin da iŋtaŋ yomdaŋ.
 7 Mani Yawe unjun kila amin madep dagok dagogi mini egi wigisak.
 Unjun kila amin madep yityit tamonikon yigek gen kokwin pi ak
 do kili tagap tagit.
 8 Unjun aŋpak kilegikon da miŋat amin kabi morap dakon aŋpakni
 kokwin akdisak.
 Ae aŋpak tagisikon da miŋat amin kabi morap kisi kila akdisak.
 9 Uwalon jigi paŋ amin Yawe da tagisi paŋkutnosok.
 Jigi bisapmon unjudon kiŋek pasilgaŋ.
 10 Yawe, miŋat aminyo gak wiŋiŋ gandak do pi aŋ amin manji dima yomisal.
 Yaŋ asal, do mango nandaŋ amin egip egipni gagon tosok yaŋsi
 nandaŋ.
 11 Yawe Saion kokup papmon unjudon kila amin madep egisak.
 Kap yaŋek mani aŋkisini.
 Amin morap kisikon pi morap agit unjun do yaŋ teŋteŋok ani.
 12 Yawe da jigi paŋ amin nandaŋ yomisak, ae kunam takba mirakni
 dima sopmaŋdak.

^m 8.6 1Ko 15.27; Ep 1.22; Ibr 2.8

- Yokwi aŋ yomaŋ amin do kobogi yokwisi yomisak.
- 13 Yawe, bupmi nandaŋ nabi. Uwal da jigi tepmiyo namaŋ pindakgi.
Pali kimot do asat, do yokwikon naŋ abidaŋaki tagisi egipbeŋ.
- 14 Aŋpuluŋaŋbi yo morap agil dakon geni tagi yaŋek mango awigikeŋ.
Saion kokup pap da wigaron agek yaŋ tenŋenok aŋek yokwikon
naŋ abidagil uŋun do kisik kisik abeŋ.
- 15 Miktimi miktimi dima nandaŋ gamaŋ amin da nin timit do gapma
wayaŋ,
mani iyi uŋungwan moŋ.
Nin timit do pat yopmaŋ,
mani iyi uŋun paron yokwalaŋ.
- 16 Yawe dakon gen kokwin pi agakni uŋun kilegisi yaŋ uŋun amin da
nandaŋ imaŋ.
Amin yokwi amin diwari paŋupbal ak do yo awit,
mani uŋun yo yokwi da tobilek iyi baŋ paŋupbal awit.
- 17 Piŋkop manji imiŋek yokwi aŋ amin morap uŋun kimakbi
kokupmon paŋki egipdaŋ.
- 18 Bisapmi bisapmi Piŋkop da yoni mini amin dima iŋtaŋ yomisak.
Jigini madepsi toŋ amin, uŋun Piŋkop da paŋpuluŋosak do
nandaŋ gadat aŋek jomjom aŋ.
Uŋun yum pindagakwan isal dogin jomjom dima aŋ.
- 19 Yawe, apbi. Yum pindagaki miktim amin da teban taŋek dima abiŋ
gepni.
Miktimi miktimi amin dima nandaŋ gamaŋ uŋun gaga da iŋamon
yopmaŋek gen kokwin aŋ yobi.
- 20 Yawe, paŋpasol aŋaki madepsi pasolni, ae iyi do nin miktim amin
gin yaŋsi nandani.

Amin kinda Piŋkop da aŋpuluŋosak do bisit agit

- 10** ¹ Yawe, gak nido nak da dubagikon egisal?
Bisap yokwikon gak nido pasil namisal?
- ² Amin yokwi iyi do nandaba wigakwa yoni mini amin paŋupbal ak
do yolgaŋ.
Amin diwari yokwi aŋyom do nandak nandak aŋ, uŋun yo yokwi
iyi timikgaŋ.
- ³ Amin yokwi galaktok yokwini do nandaŋek pibit tidok asak.
Yo morapmi timit do nandaŋ amin paŋkisisak, ae Yawe
ibiŋmaŋdak.
- ⁴ Amin yokwi iyi do nandaban wigakwan Piŋkop wisin kok do pi
dima asak.
Piŋkop do nandaban yo isali asak.
- ⁵ Yo morap aban tagisi noman toŋ.

- Yawe, gak dakon nandak nandak kindasok dimasi nandisak.
 Ujun da uwalni do manji gen yan yomisak.
- 6 Yan nandisak, “Nak aripmi dima mokerj.
 Bisapmi bisapmi yo di da nak aripmi dima abiñ nepni.”
- 7ⁿ Bisap morap amin jobit yomisak, ae top gen yosok, ae amin dap do yosok.
 Yokwi ak do ae jigi pañalon ak do gen tepmisi yosok.
- 8 Ujun kokupmon pasili egek amin gulusuñni mini amin apba dapban kimotni do jomjom asak.
 Ujun si pasilek amin tapmimni mini pañupbal ak do yubiñ egisak.
- 9 Laion da yan pasilikon yigek kila tebai asak.
 Ujun pasil yigek tapmimni mini amin paron yokwalban ilik pañkiskasak.
- 10 Añakwan uñudon gin tapmimni mini amin tasik toj.
 Amin yokwi dakon tapmim madepni da pabiñ yopmañdak.
- 11 Amin yokwi da yan nandisak, “Piñkop da nak iñtañ namgut.
 Iyi dakon dabil kili soggut, do dima nandisak.”
- 12 Yawe, abiñ yokwi pakpak amin kobogi yokwi aņyobi.
 Piñkop, amin jigini toj uñun dima iñtañ yobi.
- 13 Yokwi pakpak amin da nido Piñkop do yanba yokwi tok aņ?
 Ae nido “Piñkop da kobogi yokwi dima nimdisak” yan nandaņ?
- 14 Mani gak da yokwi pakpak amin dakon aņpak pindak mudosol.
 Aņpak yokwi aba amin diwari da tepmi pañ uñun pindagek kobogi yokwi yomisal.
 Jigi nandaņ amin gak da pañpulugoki do buri gagon yopmañgaņ.
 Meņ datyoni kimakbi amin gak da tagisi pañpulugosol.
- 15 Yokwi pakpak dakon tapmim pabiñ yopmaņek aņpak yokwini buñon ae dima pindakgi.
- 16 Yawe dagok dagogi mini kila amin madep egi wigikdisak.
 Piñkop ñwakñwari gawak yomaņ amin miktimmikon baņ yolban tasik tokdaņ.
- 17 Yawe, gak jigini toj amin dakon bisit nandaņek buri pañteban akdisal.
- 18 Meņ datyoni kimakgwit amin gat ae uwalon jigi timikgaņ amin gat dakon bisitni nandaņ yomdisal.
 Pañpulugaņaki gen pikon atni bisapmon teban tokdaņ.
 Ae miktimon miñat aminyo da sañbeņek yo yokwi dima aņyomdaņ.

Amin kinda Piñkop do nandaņ gadat tebaisi agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yoņ dakon kila amin do mandabi.

11

¹⁻² Nak aņkutnosak do Yawekon kisasat.

Do gak nido yan nayisal, “Amin yokwi obipni pañilikgaņ!”

- Pilin tukgwan amin kilegi yam do dikdikni bisapmon samban!
Do minam kinda da yanj pasalek kabapgwan wigi!
- 3 Anpak kilegi dakon teban tokni kisi tuwil ki mudoni kanj, amin kilegi nianj ani?"
- 4 Mani Yawe telagi yutnikon egisak.
Kwen Kokup kila amin madep egek dabili da amin morap kisi pindakdak.
Yo morap anj unjun kisisi nandanj mudosok.
- 5 Yawe da amin kilegi ae amin yokwi kagimansi kokwin asak.
Emat do galak tonj amin dimasi galak tanj yomisak.
- 6 Amin yokwi do kindap tepmisi sosok unjun tagal yomisak.
Anjek giptimni obisi sonj yomni do mirim tepmisi sosok unjun yipban abisak.
Unjun yokwi awit dakon kobogini.
- 7 Yawe anpak kilegi gin asak.
Anpak kilegi anj amin do but dasi galak tanj yomisak.
Anpak kilegi anj amin unjun da tomno dabilni kokdanj.

Amin kinda Piŋkop da anpulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda.

- 12** ¹Yawe, gak gawak gamaŋ amin pasil mudan.
Gak golganj amin kinda dima kokdisal, do abin nak anpuluga.
- 2 Amin morap kisi amin diwarikon top yonj.
Panjewal do gen galagi yoyan.
- 3 Yawe, gak da gen galagi yonj amin dakon gen kagani sopbi.
Ae pibit tidok anj amin dakon gen kagani sopbi dosi nandisat.
- 4 Unjun amin da yanj yonj, "Top gen yanjek teban tonej.
Nin da galak togon gen yokdamanj.
Amin kinda da kosit dima sopmanj nimjak."
- 5 Mani Yawe da yanj yosok, "Amin yokwi da tapmimni mini amin pabinj yopmanjanj,
ae yoni mini amin iyonj iyonj yanjek ekwanj.
Do nak da abinjanj panpulugokenj.
Unjun nak da panjutnokenj do yonj, do yanjsi akdisat."
- 6 Yawe dakon yanj teban tok gen unjun bamisi.
Unjun silwa kindapmon kosiri 7 yanj sonjba jimjimi minisi anj, unjun yombem wagil tagisi.
- 7-8 Yawe, amin yokwi unjun dukwan dukwan kisi agek anpak injani unjun do yo tagisi yanj nandanj.
Do bisapmi bisapmi kilanin tagisi anjaki amin yokwi da nin dima panjupbal ani.

Amin kinda Piŋkop da anpulgusak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yoŋ dakon kila amin do mandabi.

13

- ¹ Yawe, ni bisapmon aego nandaŋ nabi?
Nak do dagok dagogi mini iŋtaŋ namiŋ wigikdisal bo?
Gak bisap niaŋ da pasil namiŋaki dima gandakenŋ?
² Bisap niaŋ da butnokon da tepmi pasat uŋun sigin pakenŋ?
Gildat niaŋ da but yokwino sigin tosak?
Bisap niaŋ da uwalno da sigin abiŋ nepni?
³ Yawe Piŋkopno, nandaŋ namiŋek bisitno nandaki.
Dima aŋteban aki kaŋ, nak kimokgeŋ.
⁴ Yaŋ aŋaki kaŋdo uwalno da “kili abiŋ yipmamaŋ” yaŋ dima yoni.
Ae nak da maŋ pokgo kaŋek kisik kisik dima ani.
⁵ Mani bisapmi bisapmi but dasi galak taŋ namisal yaŋsi nandako dagosok.
Ae jigikon baŋ anpulgosol, do gak do kisik kisik abeŋ.
⁶ Yawe da nak do yo tagisi agit, do mani awiŋek kap yokenŋ.

Amin dakon anpak yokwini

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yoŋ dakon kila amin do mandabi.

14

- ¹ Nandaŋ kokwini tagi dima amin burikon da yaŋ yoŋ,
“Piŋkop kinda dima egisak.”
Uŋun amin yokwisi.
Yo wagil yokwisi baŋ gin aŋ.
Kinda da anpak tagi kinda dima asak.
² Yawe uŋun Kwen Kokup da siŋtaŋban piŋakwan miŋat amin morapyo pindakdak.
Uŋun da amin kinda nandak nandakni tagisi kinda Piŋkop wisinŋ kok do pi asak bo dima yaŋ do wisisak.
³ Mani dima. Kisi morap kosit kilegi kili yipmaŋ dekgwit.
Uŋun amin wagil amin yokwisi, kisi morap arip gin.
Kindasok da anpak tagisi kinda dimasi asak.
⁴ Piŋkop da yaŋ yosok, “Yokwi aŋ amin nandak nandak tagi di dimasi timitdaŋ.
Bret naŋba mudonŋ, uŋun da tilak miŋat amino naŋ mudonŋ.
Ae nak da paŋpulgokenŋ do bisit dima aŋ namaŋ.”
⁵ Mani Piŋkop miŋat aminyo geni guramikgaŋ amin gat egisak,
do amin yokwi uŋun madepsi pasoldaŋ.
⁶ Yoni mini amin da yo ak do paŋkosit aŋ uŋun tuwil do pi aŋ.
Mani yoni mini amin Yawe da paŋkutnosok.

7 Nak Piŋkop da Saion amin kinda yabekban abiŋ Israel amin
yokwikon baŋ timitjak do nandisat.
Yawe da miŋat amini paŋpulugaŋban aeni tagisi egipni bisapmon,
Israel amin kisik kisik akdaŋ.
Asi, but galaksi egipdaŋ.

Aŋpak Piŋkop da nin da aneŋ do nandisak

Dewit dakon kap kinda.

- 15** ¹Yawe, namin da gak da telagi yutgwan tagi wigisak?
Telagi kabapgokon namin da tagi egipjak?
- ² Amin kinda suŋ kinda aban amin da yaŋba yokwi tok dima aŋ
ingwit,
ae aŋpakni kilegisi,
ae burikon da nandaŋek gen bami gin yosok,
uŋun amin da tagi egipjak.
- ³ Amin do yaŋba yokwi tok dima asak,
ae notni do aŋpak yokwi dima aŋyomisak,
ae notni do top dima yaŋ yomisak.
- ⁴ Yokwi pakpak amin do dima galak taŋek Yawe do pasolgoŋ amin do
nandaban wukwan yomisak.
Yaŋ teban tok asak uŋun jiŋi noman taŋ imaŋ bisapmon dima
kiriŋigek geni guramik kimokdok.
- ⁵ Amin da goman aŋ iba di gat saŋbeŋek imni do dima yosok.
Ae amin da topni paŋteban aŋek si yumaŋ naŋakwa amin kilegi
gen pikon yop do aba geni dima nandaŋ yomisak.
Uŋun aŋpak kilegi morap yolgaŋ amin uŋun dagok dagogi mini
aripmi dima mokdaŋ.

Amin kinda da nandaŋ gadat aŋek bisit agit

Dewit dakon kap kinda. On kap do “Miktam” yaŋ yoŋ.

- 16** ¹Piŋkop, aŋkutnoki do gagon obisat, do kilano aki.
- ² Nak Yawe yaŋ iyigim,
“Gak Amin Tagino.
Yo tagisi morap timikdat uŋun gak da kisiron dagin abaŋ.”
- ³ Piŋkop dakon amin uŋun tagisi.
Nak uŋun gat egip do tagisi nandisat.
- ⁴ Amin timtim yaŋek piŋkop ŋwakiŋwarikon kwaŋ uŋun jiŋi morapmi
pakdaŋ.
Nak paret ak do bit kilapyo dakon yawi tagal do uŋun gat dima
muwutneŋ,
ae piŋkopni dakon man dima yokeŋ.

- 5 Yawe, gak kalon gin nak dakon yo morapno.
Yo morapno gak da kisiron gin ton.
Yo morapno panjutnan namisal.
- 6 Miktimno gat ae yo tagisi morap gat gagon gin timikdat.
Asisi, yo morap namisal unun wagil tagisi.
- 7 Yawe ankisiken. Unun da tagisi egipben do nayin nolisak.
Ae kalbi butno da nayin dekdak.
- 8 ^p Bisapmi bisapmi Yawe nak da kapmatjok ekwan nandisat.
Kapmatjok egek tapmim namisak, do yo kinda da aripmi dima
ankwakwalitjak.
- 9-10 ^a Yum nandanaki nak kimakbi kokupmon aripmi dima panji egipben.
Anek gak dakon Telagi Amin yum kanaki kimakbi tamokon tan
dima miktosak.
Yando, butno tagisi anakwan mango yan ankisisat.
Pasol pasoli mini tagisi egisat.
- 11 Gak da egip egip dakon kosit nolisal.
Gak nak da kapmatjok egisal, do kisik kisik madepsi asat.
Ae anpuluganaki butno kisik kisik tanakwan dagok dagogi mini
yanjin tan anjan kikdisak.

Amin kilegi kinda dakon bisit

Dewit dakon kap kinda.

- 17** ¹ Yawe, nak amin kilegi, do anpuluganek nandan nabi do yan
tidosot.
Nak top amin dima, do bisitno nandaki do nandisat.
- 2 Ni anpak da kilegi unun gak da nandisat, do anpuluganaki gen
pikon teban token dosi nandisat.
- 3 Gak da nak dakon but nandan mudosol.
Kalbi abin ankilik nandanek nagon nandak nandak yokwi kinda
dima tanban kal.
Gen yokwi kinda dima yoken dosi nandisat.
- 4 Gen tebango guramigek emat pidokyo an amin dakon anpak manji
yomgum.
- 5 Bisapmi bisapmi gak dakon kosit nan agek kandapno sun dima pilik
bamosot.
- 6 Pinkop, gak da bisitno dakon kobogi namisal.
Unun do anek gak do bisit asat.
Mirak yopmanek bisitno nandaki.
- 7 Nin do but dasi galak tan nimisal, unun dakon bami nolinek yo
tagisi annibi.

- Tapmim madepgokon da nin paɲpulugosol.
Nin gak da kapmatjok egek uwalnin da dima nindani do pasilgamaɲ.
- 8 Gaga dakon dabilgo kila asal uɲuderɲ kilano aki.
Pup meɲi da pudigi pirigwan wutjisak uɲun da tilak nak wutjiki.
- 9 Yaɲ aɲaki kaɲdo uwalno da nak aripmi dima aɲupbal ani.
Nikba kimokgeɲ do aɲdigat aɲ.
- 10 Amin diwari do nandaɲ yawotjok di dimasi aɲ yomaɲ.
Gen pap yaɲek iyi dakon man pawikwaɲ.
- 11 Nak abiɲ nepdosi nandaɲ teban taɲ,
do kandap tamono yolek aɲdigat ayiɲ da ekwaɲ.
- 12 Uɲun laion da kilap dap do aɲ uɲun da tilak, ae laion bulagi da pasilek yubiɲ ekwaɲ uɲun da tilak.
- 13 Yawe, gak abiɲ uwalno gat emat wamaɲek pabiɲ yopbi.
Emat agak sibago abidaɲek uɲun gat emat wamaɲek yokwi pakpak da kisiron baɲ abidoki.
- 14 Yawe, tapmim madepgokon da aɲpulugaɲaki uwalno da dima nikba kimokgeɲ.
Uɲun miɲtim dakon yo baɲgin paɲmuwut do nandaɲ.
Aɲpak yokwini dakon kobogi yo yokwisi aɲ yobi.
Ae monjini gat ae babikni don altoni uɲun yo yokwisi aɲyobi.
- 15 Mani nak amin kilegi, do don gandakdisat.
Pokdot da pidosot bisapmon gak nak gat egisal yaɲ nandaɲek but galaksi nandaɲek.

Piɲkop da nin paɲpulugaɲakwan emaron teban toman

Dewit Yawe dakon oman amini dakon kap kinda. Kap dakon kila amin do mandagit. Kap on Yawe da Dewit Sol ae uwalni diwari morap da kisiron baɲ abidagit bisapmon Yawe do yagit.

- 18** ¹Yawe, gak da nak aɲteban asal.
Nak but dasi galak taɲ gamisat.
- ²Yawe uɲun tip madepno, uɲun da nak aɲkisibisak.
Uɲun dam tebano aripmi dima tuwili egisak.
Aɲek uwal da kisiron naɲ abidosok.
Piɲkopno uɲun tip madepsi yombem, do uwalno da dima nandani yaɲ do uɲudon kiɲ pasildat.
Yawe uɲun pasikno, ae yokwikon naɲ abidaɲek kilano asak dakon tapmim taɲ imisak.
Uɲun dam tebano.
- ³Nak Yawe do bisit asat. Aɲpulugaɲakwan uwalno da aripmi dima aɲupbal ani.
Yawe uɲun aɲkisigisi noman.

- 4 Nap teban da nak tebaisi wamaᅇdak, ae tap idap da nak witjik do madepsi tamalikdak,
uᅇun da tilak kimot da nak palisi abidagit.
- 5 Paron yokwalek aripmi dima pulugaᅇ kigi,
uᅇun da tilak kimot da nak abidaᅇban kimakbi tamokon palisi kigim.
- 6 Butno madepsi yokwi tagit, mani Yawe do madepsi yaᅇ tidagim.
Piᅇkop da anpulgusak do yaᅇ tidoko Telagi Yutnikon egek yaᅇ ilitno nandagit.
Aᅇjek bisitno do mirak yopgut.
- 7 Bisitno nandaᅇjek uwalno do butjap madepsi nandaᅇ yomgut.
Aᅇjek miktim aban wudip madepsi agit.
Aᅇjakwan ileᅇ dakon mibili madepsi kwakwalikgwit.
- 8 Mukwa Yawe da tomnokon da pidawit.
Aᅇjakwan mileᅇ asip gen kaganikon da baljaᅇjek yo morapmi sowit.
Aᅇjakwan kindap patdet yaban dukwan dukwan kisi kiwit.
- 9 Uᅇun kundu witdalek piᅇgit.
Aᅇjakwan gikwem pilisi da kandapni da mibilᅇwan tawit.
- 10 Uᅇun aᅇelo madep serabim kinda da kwenon yikban piriropman abigit.
Ae mirim minam da yaᅇ piri toᅇ da Piᅇkop abidaᅇ tepmisi abigit.
- 11 Uᅇun da pilin tuk yipban kubikgit.
Gikwem pilisi sikak mok do aᅇjakwan wamaᅇdak uᅇun da witjigit.
- 12 Uᅇun da gikwem aban tenᅇnisi aᅇakwa ais sikak gat kindap patdet gat uᅇun gikwemᅇwan da mawit.
- 13 Yawe Kwen Kokup egek kiririᅇ da yaᅇ madepsi yaᅇ tidagit.
Piᅇkop Wukwisi da madepsi yaᅇ tidagit.
- 14 Uᅇun da aban mal da dikdikni da yaᅇ uwalni yaban pasal kiwit.
- 15 Yawe, gen tebai yipmaᅇaki tap dakon mibili noman tagit.
Migan piᅇoᅇbi miktim dakon mibili noman tagit.
- 16 Yawe kwen egisak uᅇun kisiri yipban piᅇakwan nak yokwikon baᅇ abidagit.
Tap madep da nak witjigit, mani ilikban wiᅇim.
- 17 Uwalno da madepsi teban taᅇakwa nak da aripmi dimasi pabiᅇ yopmi,
mani Yawe da nak uᅇun da kisiron baᅇ abidagit.
- 18 Bisap yokwi kinda noman taᅇ namaᅇjakwan uwalno abiᅇ nagon emat awit.
Mani Yawe da kilano agit.
- 19 Uᅇun da aᅇ pulugaᅇakwan tagisi egipgum.

- Tagisi nandaŋ namgut do aŋek nak yokwikon naŋ abidagit.
- 20 Nak aŋpak kilegisi agim, do Yawe da kobogi do yo tagisi morapmi namgut.
Suŋ kinda dima agim do aŋek Piŋkop da yo tagisi aŋ namgut.
- 21 Yawe dakon gen teban tagisi yol kimakgim.
Piŋkopno manji imiŋek yokwi dima agim.
- 22 Bisapmi bisapmi gen tebani do nandaŋek geni tagisi uŋun dima abin yipgum.
23 Uŋun da nandisak, nak gulusuŋno mini.
Kosit agipgum uŋun kila tebai aŋek yokwi kinda dima agim.
- 24 Dabilnikon gwaljigi minisi egipgum, do Yawe da aŋpakno kilegi uŋun do nandaŋek kobogi do aŋpak tagisi aŋ namgut.
- 25 Yawe, amin kinda gak dima gepmaŋdetjak kaŋ, gak uŋun amin dima yipmaŋ detdisal.
Amin kinda aŋpak kilegi aŋek gulusuŋni mini kaŋ, kobogi do yo tagisi gin aŋ imdisal.
- 26 Amin kinda aŋpak gwaljigi mini asak kaŋ, gak da aŋpakgo gwaljigi mini uŋun yolisal.
Mani amin kinda aŋpak yokwi asak kaŋ, kakgimansi kaŋek kobogi imisal.
- 27 Gak da miŋat aminyo iyi do nandaba paŋ amin yokwikon baŋ timikdal.
Mani iyi do nandaba wikwaŋ amin pabiŋ yopmaŋdal.
- 28 Yawe Piŋkop, gak da lamno yipbi teŋteŋosok, aŋek nagon pilin tuk yoldal.
- 29 Piŋkop, aŋpulugaŋaki uwal kabi madep uŋun aripmi tagi pabiŋ yopbeŋ.
Ae aŋteban aŋaki kokup pap dakon dam madep aripmi tagi irakeŋ.
- 30 Piŋkop dakon aŋpak uŋun wagil kilegisi.
Yo kinda ak do yaŋ teban tok asak kaŋ, geni uŋun bami noman tokdaŋ.
Yawe uŋun pasik yombem, do amin morap uwal da dima pindatni yaŋ do uŋudon kiŋ pasilakwa tagisi paŋkutnosok.
- 31 Yawe kalonŋin Piŋkop bamisi.
Uŋun kalonŋin dagin tip madep da yaŋ dam aŋnimisak.
- 32 Piŋkop dagin nak aŋteban aŋakwan tebai akdat.
Ae kosit agisat bisapmon kilano tagisi asak.
- 33 ^r Joŋ kilap dia uŋun kandapmi tagisi do gilokon aripmi dima mosak, uŋun da aripmon aŋpulugaŋakwan ileŋon kwensi tagisi agisat.

- 34 Uŋun da emat agak do nayiŋ degek kisitno aŋteban asak,
do obip tebai ain kinda mani bras uŋun baŋ wasaŋbi uŋun tagi
paŋilikgeŋ.
- 35 Yawe, gak da nak uwal da kisiron baŋ abidagil.
Pasikgo nabi uŋun da manjigwan pasildat.
Kisitnokon abidaŋaki tebai akdat.
Aŋpulugosol, do miŋat aminyo da dabilon man madepno toŋ.
- 36 Kosit ilalogi naŋ yul namgul, do sagalek dima nikgit.
- 37 Nak uwal paŋsopmaŋek timikgim.
Yo yokwisi aŋyomiŋek wagil kisisi dapbo pasilgwit.
- 38 Nak da yabo maŋ pakgwit.
Kandap mibilnogwan pakgwit, do aripmi dima pidokdaŋ.
- 39 Gak da emat dakon tapmim namgul, aŋek uwal kisitnokon
yopmaŋaki pabiŋ yopgum.
- 40 Aŋaki uwal tobil manji namiŋek pasal kiwit.
Amin dima galak taŋ namgwit uŋun wagil dapbo pasilgwit.
- 41 Amin da paŋpulugonisi do yaŋ tidawit, mani dima apgwit.
Yawe do kunam takgwit, mani bisitni dima nandaŋ yomgut.
- 42 Mirim da milip milip piŋonba dukwan dukwan kwaŋ, uŋun da tilak
obisi paŋupbal agim.
Uwal mabo kiŋek neŋak da yaŋ kosiron tawit.
- 43 Miŋat aminyo da uwal aŋ namgwit bisapmon, aŋpulugaŋaki dima
aŋupbal awit.
Aŋek Amin ŋwakŋwari Kabi dakon mibiltok amini egipbeŋ do
nak manjigil.
Miŋat aminyo dima nandaŋ yomgum, abisok nak da yongamgwan
ekwaŋ.
- 44 Uŋun da mibilno nandaŋek uŋudon gin geno guramikgaŋ.
Miktim dubagikon amin da nak do pasalek abiŋ ŋwakbeŋ aŋ
namaŋ.
- 45 Tapmim pawit uŋun kili yipba magit, ae kokup papni tapmimi toŋ
uŋun yipmaŋ degek si nimnimik nimnimik nagon obaŋ.
- 46 Yawe uŋun toktogisi egisak.
Uŋun tip madep da yaŋ nak dam asak, do mani aŋkisineŋ.
Piŋkop da nak yokwikon naŋ abidagit, do nin man madepni
awiginensi.
- 47 Piŋkop da uwalno yokwini dakon kobogi do yokwi aŋ yomisak.
Aŋek amin kabi miktimi miktimi ekwaŋ uŋun yopban nak da
yongamgwan ekwaŋ.
- 48 Yaŋ aŋek uwalno da kisiron naŋ abidosok.
Asisi, Yawe gak da uwalno da dabilon man madep namgul.
Aŋpulugaŋaki emat pidokyo aŋ amin da dima nikba kimakgim.

- 49 ^s Ujun do aņek Amin ņwakiwari Kabi da binapmon mango awigiken.
Yawe, mango awigik do kap yokenj.
- 50 Yawe da kila amin madepni nak Dewit aņ puluganajakwan uwal
madepsi pabiņ yopmandat.
Bisapmi bisapmi iyi do tilak agit amin nak but dasi galak taņ
namisak.
Ae dagok dagogi mini diwatno don altoni ujun but dasi galak taņ
yomdisak.

Yo morap Piņkop da wasagit ujun da man madepni nolisak

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yonj dakon kila amin do mandabi.

- 19** ¹ Kundu da Piņkop dakon tilimni nolisak.
Kwen yo morap da Piņkop ujun napbisap aminsi yaņ nolisak.
- ² Gildari gildari man madepni do yonj.
Ae pilini pilini mibilni yaņakwa nandamaņ.
- ³ Tenjenj gat pilin tuk gat gen kagani mini, do gen aripmi dima yonjil.
Nin da ujun bamot dakon tekni dima nandamaņ.
- ⁴ ^t Mani ujun da miktim amin morap kisi yoyiņ dekgamal.
Geni kiņ miktim morap kisi aripmi asak.
Kudukon Piņkop da gildat do imal yut kinda witjigit.
- ⁵ Gildat dabil ujunwan da amin kinda da miņat paņek but galagon
da yutni yipmaņek waņa pisak,
ujun da tilak waņa pisak.
Gildat dabil ujun amin kinda da napbi gwapbo do timtim yaņek
kik do asak,
ujun da tilak kisik kisik aņek kositni naņ kisak.
- ⁶ Gildat dabil ujun kundu dakon diwarikon da altaņ wiņek teri kinda
kisak.
Tedepnikon yo kinda aripmi dima pasiljak.
Piņkop dakon geni ujun wagil tagisi
- ⁷ Yawe dakon nawa gen ujun gwaljigi mini wagil tagisisi.
Ujun da egip egipnin paņkaluk asak.
Yawe dakon gen ujun bami taņ taņ akdaņ gin, dima suņ tokdaņ.
Ujun da nandak nandakni mini amin paņtagap aban nandaņ
kokwini tagisi amin dagonj.
- ⁸ Yawe dakon geni tagisi ujun abidaņek but galaksi nandamaņ.
Yawe dakon gen tebani ujun gwaljigi minisi.
Ujun da nandak nandak tagisi nimisak.
- ⁹ Yawe do pasalek gawak imim ujun aņpak tagisi kinda, don taņ
aņaņ kikdisak.

- Yawe da anpak aneŋ do niyisak uŋun bamisi ae kilegisi gin.
- 10 Yawe dakon geni da gol morapmi gwaljigi mini yapmandak, do nin uŋun do madepsi galak tomanŋ.
Galagini madepsi da kaban kok tamonikon da moŋ uŋun dakon galagini yapmandak.
- 11 Nak oman amingo mama gengo guramigek kobogi tagisi timikdat.
- 12 Namin da iyi dakon anpak yokwini morap nandisak?
Yokwi diwari dima nandaneŋ asat uŋun wiririkbi kilegisi egipbenŋ.
- 13 Ae uŋun gin dima, anpak yokwi yaŋ dino nandaneŋ dima abeŋ do oman monjigo kilano aki.
Kwen wigik anpak da nak dima abiŋ neŋjak do nandisat.
Nak kilegisi egek yokwi madep dima abeŋ do nandisat.
- 14 Yawe, gen yogokno ae nandak nandakno kisi gak da pindakbi tagisi ani dosi nandisat.
Yawe, gak tip madepno, ae yokwikon ban yumaŋ naŋ nepnep amino.

Amin kinda Piŋkop da anpulugaŋban emaron teban tosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yoŋ dakon kila amin do mandabi.

- 20** ¹Jigi noman taŋ gamni bisapmon Yawe da gak anpulugosak dosi nandisat.
Jekop dakon Piŋkop da gak ankutnosak dosi nandisat.
- 2 Uŋun telagi yutnikon Saion kokup papmon egisak.
Uŋun da gak anpulugaŋek anteban asak dosi nandisat.
- 3 Uŋun da paret morap asal uŋun do tagi nandisak dosi nandisat.
Ae paret morapgo kindapmon sosol uŋun do galak tosak dosi nandisat.
- 4 Piŋkop da yo morap galak tosol uŋun gamjak, ae pi morap ak do nandisal uŋun da anpulugaŋakwan aripmi tagi abi dosi nandisat.
- 5 Emaron teban toki bisapmon kisik kisik aneŋ, ae Piŋkopnin dakon man awigineŋ.
Yawe da bisit morapgo nandisak dosi nandisat.
- 6 Abisok nak nandisat. Yawe da kila amin madepni iyi manjigit anpulugosok.
Uŋun Kwen Kokup kokupni tagisikon egek bisitni nandisak.
Iyi da tapmimon anpulugaŋek uwalni da kisiron naŋ abidosok.
- 7 Amin diwari emat bisapmon os da amin ilik pawilgaŋ tamoni uŋun do piŋbit tidok aŋ.
Ae amin diwari osni do piŋbit tidok aŋ.
Mani nin Yawe Piŋkopnin dakon tapmim do yo madepsi yaŋ nandamaŋ.
- 8 Uŋun amin maŋ mudokdaŋ.

Mani nin pidaŋek tebai atdamaŋ.

- ⁹ Yawe, kila amin madepnin aŋpulugaŋaki emaron teban toneŋ.
Gak do yaŋ tidoneŋ bisapmon paŋpulugoki.

Piŋkop da kila amin madep aŋpulugaŋban mani awiŋgit

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yoŋ dakon kila amin do mandabi.

- 21** ¹ Yawe, kila amin madep da tapmingo do kisik kisik nandisak.
Gak da aŋpulugaŋaki emaron teban tagit, do gak do but galaksi nandisak.
- ² Yo timit do nandagit uŋun gak da ibi kili timiŋgit.
Yo do bisit gayiŋgit, uŋun iŋgul.
- ³ But galagon da abidaŋek yo tagisi iŋgul.
Aŋek kila amin madep dakon pelit gol baŋ wasaŋbi busuŋikon yipgul.
- ⁴ Egip egip do bisit gayiŋban iŋgul.
Aŋek egip egipni aŋdubak abi toktogisi egipdisak.
- ⁵ Aŋpulugaŋaki man madepni madepsi tosoŋ.
Kila amin madep dakon tilimni waŋil tagisisi gak da iŋgul.
- ⁶ Gak da yo tagisi dagok dagogi mini aŋimiŋ wiŋikdisal.
Gak uŋun da kapmatjok egisal, do kisik kisik madepsi nandisak.
- ⁷ Kila amin madep da egip egipni Yawekon tosoŋ yaŋsi nandisak.
Piŋkop Wukwisi, uŋun da kila amin madep do bisapmi bisapmi but dasi galak taŋ imisak, do tebaisi atdisak.
- ⁸ Kila amin madep da uwal morapni tebaisi timitdisak.
Amin dima galak taŋ imaŋ amin kisiri amin tet da tebaisi timitdisak.
- ⁹ Kindap madep da yo soson, uŋun da tilak noman altosak bisapmon uwalni dapban pasildaŋ.
Yawe da butjap nandaŋ yomiŋek pabiŋ yopmaŋakwan kindap da son yomiŋ mudokdaŋ.
- ¹⁰ Kila amin madep da uwalni dakon monji gwayoni kisi morap dapban kimak mudokdaŋ.
Aŋakwan monji gwayoni miktimon saŋbeŋek dima egipdaŋ.
- ¹¹ Uwal da nandak nandak aŋek kila amin madep yokwi aŋ im do gen yaŋ paŋteban aŋ,
mani ariŋmi dima abiŋ yipni.
- ¹² Dikdikgo baŋ yamaŋ yobi tobilek pasal si kikdaŋ.
- ¹³ Yawe, tapmingo madepsi do gak dakon man aŋkisik do kap yoneŋ.

Iyoŋ iyoŋ dakon gen ae ya dakon kap

Dewit dakon kap kindā. Kap yoŋ amin dakon kila amin da miŋat aminyo yoyiŋban kap tek “Wisa dagok dakon dia miŋat” uŋun naŋ yoni.

22

¹ u Piŋkopno, Piŋkopno, nido nipmaŋ dekgil?

Iyoŋ iyoŋ yaŋapbo nido dubagikon egek jigikon naŋ dima aŋpulugosol?

² Piŋkopno, gildari gildari gak do yaŋ tidosot, mani kobogi dima nayisal.

Kalbiyo kisi gak do yaŋ tidosot, mani yawori kindā dima abidosot.

³ Mani gak telagi egisal. Gak kila amin madep yigaki Israel amin da mango aŋkisaŋ.

⁴ Kalip babiknin da egip egipni gagon tosok yaŋsi nandaŋ gamgwit. Aŋakwa gak da uwalni da kisiron baŋ pulugagil.

⁵ Gak do yaŋ tidaŋba jigikon baŋ pulugagil.

Nandaŋ gadaŋ gamiŋakwa paŋpulugagil, do nandaŋ gadatni uŋun isali dima agit.

⁶ Mani nak amin dima, nak waleŋ yombem yo isali.

Amin morap da nandaba yokwi tok aŋnamaŋek manji namaŋ.

⁷ v Amin morap nak nandaŋ uŋun yaŋsul aŋ namaŋ.

Aŋek yaŋba yokwi tok aŋek wunda kwakwal aŋ namaŋ.

⁸ w Aŋek yaŋ yoŋ, “Yawe da aŋpulugosak do nandaŋ gadaŋ imisak, do yum kaŋakwa uŋun da jigikon baŋ pulugaŋ yipjak.

Yawe do madepsi galak taŋ imisak, do yum kaŋakwa aŋpulugosak.”

⁹ Piŋkop gak dasi kilano aŋaki meŋ da buron da tagisi altagim.

Mum nagim bisapmon aŋpulugaŋbi egip egipno gagon tosok yaŋsi nandaŋ gamgum.

¹⁰ Meŋno da aŋalagiron da wasaŋek gak da kisiron egipgum da egisat.

Si altagimon da wasaŋek gak Piŋkopno egipgul da egisal.

¹¹ Jigi mibili mibili abaŋ, ae paŋpulugokno mini, do dubagikon dima egipbi.

¹² Uwalno uŋun bulmakau wili da yaŋ aŋgwasan.

Uŋun tapmimni madepsi, Basan miŋtim dakon bulmakau wili yombem.

¹³ Laion da joŋ kilap nok do yaŋ tidaŋek gen kagani aŋtaŋ kwan, uŋudeŋ uwalno da nak aŋupbal ak do aŋ.

¹⁴ Pakbi isal dogin tagal ki mudon, uŋun da tilak tapmimno minisi aŋ.

Kidatno dakon saŋbekni kisi kalkalaŋ mudon.

Bit nelak da pakbi dagon uŋun da tilak butno wagilsi tapmimi mini pakbi idap asak.

^u 22.1 Mt 27.46; Mk 15.34 ^v 22.7 Mt 27.39; Mk 15.29; Lk 23.35 ^w 22.8 Mt 27.43

- 15 Tapmimno mini aŋakwan melno tiptaŋ gen kaganogwan tegosok.
Gak da nepbi kimot da tamokon pokdot.
- 16 Amin yokwi da nak piŋan da yaŋ aŋwasanaŋ.
Aŋek kisit kandapyo nokon inŋiŋba geni da giptimnogwan piŋeŋ.
- 17 Kidatno kisi noman taŋakwa tagi manjikeŋ.
Uŋun da nak da yokwi tat uŋun kaŋek kisik kisik aŋ.
- 18 ^x Imalno kokwinik timigeŋ paba pigikno namin da abidosak yaŋ do satu wasok aŋ.
- 19 Yawe, nak nepmaŋek dubagikon dima egipbi.
Paŋpulugokno, tepmi abiŋ aŋpuluga.
- 20 Aŋpulugaŋbi emat agak siba baŋ dima nikba kimokgeŋ.
Uŋun amin piŋan yombem da kisiron baŋ pulugaŋbi dima nikba kimokgeŋ.
- 21 Laion da gen kaga ae joŋ bulmakau da jomon baŋ pulugaŋ nepbi.
- 22 ^y Yaŋ aŋaki notno kabikon man madepgo yaŋ teŋteŋoken.
Ae miŋat amin kabiyo da muwutnikon gak aŋkisikeŋ.
- 23 Yawe do pasal imanaŋ amin kabi, Yawe aŋkisini.
Jekop dakon diwatni kabi, Yawe man madep imni.
Israel dakon diwatni kabi, Yawe gawak imni.
- 24 Nido jiŋi madepsi paŋ amin manji dima yomisak.
Tepmi jiŋiyo paŋ amin uŋun do nandaban yo isali dima asak.
Uŋun manji dima yomisak.
Paŋpulugosak do yaŋ tidaŋba bisitni nandaŋ yomisak.
- 25 Amin madepsi Piŋkop gawak im do muwutni bisapmon gak aŋkisikeŋ.
Miŋat aminyo gak do pasolgoŋ uŋun da dabilon kalip gak do paret ak do yaŋ teban tagim uŋun akdisat.
- 26 Bupmi amin jap aripmisi naŋ tugokdaŋ.
Ae Yawe wisinŋ kokdo pi aŋ amin uŋun da mani aŋkisikdaŋ.
Piŋkop da paŋpulugaŋban dagok dagogi mini butni tagisi taŋ aŋaŋ wigikdisak.
- 27 Amin miktimi miktimi ekwaŋ Yawe do nandaŋek tobil iyikon apdaŋ.
Miktimi miktimi amin kabi kabi ekwaŋ uŋun da abiŋek gawak imdaŋ.
- 28 Nido Yawe kila amin madep egek miktimi miktimi amin morap kilani asak.
- 29 Miktimi miktimi kwen wigik amin morap da ŋwakbeŋ aŋ imdaŋ.
Miktim amin morap kimagek miktim dagokdaŋ uŋun kisi morap da abiŋek Piŋkop gawak imdaŋ.

^x 22.18 Mt 27.35; Mk 15.24; Lk 23.34; Jn 19.24 ^y 22.22 Ibr 2.12

- ³⁰ Don altan altan ani amin da omani anjmdan.
Amin da Amin Tagi do yan tenjenok anakwa don altoni amin da nandan anan kikdan.
- ³¹ Pinjkop da anpakni kilegikon da iyi minjat amin kabini yokwikon ban timikgit,
ujun dakon geni don altoni amin ban yoyikdan.

Yawe unjun kila amino tagisi

Dewit dakon kap kinda.

- 23** ¹Yawe unjun kila amino, do yo kinda do wadak wadak dima asat.
² ^aAnki jon kalikaligi timon nepban pak yawokdot.
Anjek pakbi monin monin yawori pokgon unjudon gin nayin awildak.
- ³ Tapmim kalugi naminek man bini tagisi tosak do kosit kilegikon nayin awildak.
- ⁴ Pinjkop, gak nak gat egisal, do gilo ae pilin tukyogwan agipben kan, yo yokwi do dima pasolgen.
Gandako sipsip kila amin dakon kindap kirin abidosol, do unjun da butno anteban asak.
- ⁵ Japno tagisi uwalno da dabilon nomansi panoman asal.
Yutgokon but galagon da abidanek bit nelak busunokon tagaldal.
Yo galagi irenisi idawukbi idapno si tugosok.
- ⁶ Miktimon egipben bisap morapmon kilano tagisi anjek but dasi galak tan namin wigikdisal.
Ae bisap mudok mudogi mini yutgokon egi wigiken.

Pinjkop unjun Kila Amin Madep

Dewit dakon kap kinda.

- 24** ¹^a Miktim gat ae yo morap unjungwan ton unjun Yawe dakon.
Ae kokup morap gat ae minjat amin morap unjungwan ekwan kisi unjun dakon gin.
- ² Pakbi ilarisi da binapmon miktim wasagit.
Miktim dakon mibili tap binap yipgut.
- ³ Namin da Pinjkop da kabap madepmon tagi wigisak?
Ae namin da iyi da telagi tamokon tagi atjak?
- ⁴ ^b Yokwi dima asak amin, ae butni kilegi, ae kokup kidat do dima gawak yomisak,
ae notni topmon da yan teban tok dima anyomisak, unjuden amin da aripmi tagi.
- ⁵ Unjuden amin Pinjkop da gisamitjak.

^a 23.2 PA 7.17 ^a 24.1 1Ko 10.26 ^b 24.4 Mt 5.8

- Yokwikon ban timigek amin kilegi yan iyisak.
- 6 Ujuden amin da Piŋkop wisinjek Jekop dakon Piŋkop da kapmatjok kisak.
- 7 Wigat, ji witdal kini. Yoma kalipmi, ji madepsi pisoni.
Aŋakwa Kila Amin Madep tilimi toŋsi da wigisak.
- 8 Kila Amin Madep tilimni toŋsi ujun namin?
Ujun Yawe kalon gin. Tapmimni madepsi, emaron teban tosok.
- 9 Wigat, ji witdal kini. Yoma kalipmi, ji madepsi pisoni.
Aŋakwa Kila Amin Madep tilimi toŋsi da wigisak.
- 10 Kila Amin Madep tilimi toŋsi ujun namin?
Ujun Yawe tapmimni pidanbisi.
Ujun kalon dagin Kila Amin Madep tilimi toŋsi da egisak.

Amin kinda Piŋkop da kilani asak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda.

- 25** ¹ Yawe, anpulgoki do bisit gayisat.
- ² Piŋkopno, egip egipno gagon tosok yaŋsi nandisat.
Anpulgogaŋaki mayagi dima pakeŋ, ae uwalno da abiŋ nepmaŋek kisik kisik dima ani.
- ³ Amin morap gak do nandaŋ gadaŋ ujun mayaktok dima pani,
mani amin paŋkewalgaŋ amin ujun mayaktok pakdaŋ.
- ⁴ Yawe, niaŋ egipbeŋ do nandisal ujun noliki.
Kositgo noliki.
- ⁵ Piŋkopno, yokwikon ban anpulgosol do nayiŋ dekbi gengo bami
yol aŋaŋ kikenŋ.
Gildat kinda kalon anpulgoki do jomjom aŋegisat.
- ⁶ Yawe, gak amin do bupmi nandaŋek but dasi galak taŋ yomisal
ujun do nandaki.
Kalipsigwan da anpak ujun agil da aŋaŋ obisal.
- ⁷ Piŋkop nak monji bilagi egek anpak yokwi agim ujun do dima
nandaki.
Gak amin do bupmi nandaŋ yomisal, do but dasi galak taŋ nabi.
- ⁸ Yawe ujun wagil tagisi ae kilegisi.
Yaŋdo, yokwi pakpak amin kositni yolisak.
- ⁹ Amin iyi do nandaba paŋ ujun kositni kilegi yolisak, ae anpakni
kilegi yoyiŋ dekdak.
- ¹⁰ Yawe da saŋbek saŋbekni ae gen tebani yolgaŋ miŋat aminyo ujun
do but dasi galak taŋ yomiŋek dima yopmaŋ dekdak.
- ¹¹ Yawe, man bingo tagisi tosak do yokwino morapmisi ujun wiririk
nabi.
- ¹² Yawe yolgaŋ amin kosit kilegi niaŋ agipni ujun yolisak.

- 13 Uņuden amin tagisi egipdar, ae monji gwayoni uņun da miktimni abidokdar.
- 14 Yawe uņun miņat aminyo pasal imañ uņun dakon notni egisak.
Aņek saņbek saņbek uņun gat agit uņun do yoyiņ dekdak.
- 15 Yawe da gin nak paron naņ kukwosok, do uņun da aņpulugosak do dabilno uņudon gin yipmaņdat.
- 16 Naga dage egapbo amin da yokwi aņ namaņ, do tobił abiņek nandaņ yawok nabi.
- 17 Butjik morapno uņun si pap tosok, do wiririk namiņaki yawori egipbeņ.
- Aņpulugaņaki jigi da dima abiņ nepni.
- 18 Butjik morapno gat ae jigino gat do nandaņek yokwi morapno yopmaņ nabi.
- 19 Uwalno morapmisi uņun do pindat.
Uņun nak do japmisi nandaņek ukwayit aņ.
- 20 Aņpulugoki do obisat, do egip egapno kutnoki, ae uwal da kisiron naņ abidoki.
Aņpulugaņaki mayagi dima pakeņ.
- 21 Aņpulugoki do jomjom aņegisat, do aņpakno tagisi ae kilegisi uņun da nak aņkutnoni dosi nandisat.
- 22 Piņkop, amin kabigo Israel yumaņ naņaki jigini mibili mibili toņ uņun da dima pabiņ yopni.

Amin kilegi dakon bisit

Dewit dakon kap kinda.

- 26** 1 Yawe, nak aņpak kilegi gin aņek gak dogin nandaņ gadasat, do amin kilegi yaņ nayiki.
- 2 Yawe, nak dakon but nandak nandakyo aņkiligek koki.
- 3 Nido nak do but dasi galak taņ namisal uņun bisapmi bisapmi nandisat.
Aņek bisapmi bisapmi gak dakon gen bami yoldat.
- 4 Nak top yoņ amin gat dima yikgamaņ.
Ae jamba but amin gat dima akwamaņ.
- 5 Yokwi pakpak gat egip do dimasi nandisat.
Ae uņun gat yit do dimasi galak tosot.
- 6 Yawe, nak diwarino mini yaņ nandaki do kisitno pakbi naņ sugosot.
Nak gak dakon alta aņgwasiņek
- 7 gen papmon da gak aņkisiņek pi tagisisi asal uņun do amin yoyisat.
- 8 Yawe, gak dakon yut do but dasi galak tosot.
Gak dakon tilimgo uņudon tosok.
- 9 Gak yokwi pakpak amin dapbi kimotni bisapmon dima niķbi kimokgeņ.

- Amin dapdap amin dapmanek nakyō kisi dima nikgi.
 10 Uḡun amin yo yokwi ak do gen paḡkosit aḡ.
 Ae amin da notni yo yokwi aḡyomni do amin do tomni yomaḡ.
 11 Mani nak aḡpak kilegi gin asat.
 Bupmi nandaḡ namihḡek yokwikon baḡ pulugaḡ nepbi.
 12 Nak miktim kilegikon akdat.
 Yawe, amin gawak gam do muwukgaḡ uḡun da bikbigon gak
 aḡkisikeḡ.

Piḡkop aḡkisik dakon bisit

Dewit dakon kap kindā.

- 27** 1 Yawe uḡun teḡteḡino ae yokwikon baḡ timit timit amino, do
 namin do pasolgeḡ?
 Yawe da nak aḡkutnosok, do nido pasol pasol abeḡ?
 2 Amin yokwi nak aḡupbal ak do apni bisapmon kosit yokwigin agek
 maḡ potdaḡ.
 3 Emat amin morapmisi da abiḡ aḡgwasini kaḡ, dima pasolgeḡ.
 Uwal da nit do apni kaḡ, but morap dima abeḡ.
 4 Yawe do yo kalonḡ kindā do bisit asat.
 Uḡun da nandaḡ naban miktimon egipbeḡ bisapmon gildari
 gildari iyi da yutnon egipbeḡ do nandisat.
 Aḡek Yawe uḡun wagil tagisisi do dabilno uḡudongin yipmanek
 kisik kisik aḡek egipbeḡ.
 Aḡek Telagi Yut Madepnikon Yawe dogin nandaḡek egipbeḡ.
 5 Nido yo yokwi da nagon noman toni bisapmon uḡun da iyi da
 yutnon aḡkisibiḡ nepban egipbeḡ.
 Yoma sopmanek tagisi aḡkisibiḡ nepjak.
 Tip madep kindā da kwenon nepban tagisi egipbeḡ.
 6 Yaḡ aban uwalno nak aḡgwasan uḡun pabiḡ yopbeḡ.
 Nak kisik kisik aḡek yaḡ tidaneḡ iyi da telagi yutnikon paret aḡ
 ibeḡ.
 Aḡek kap yaḡek mani aḡkisikeḡ.
 7 Yawe, gak do bisit abo bupmikōn da bisitno nandaḡek aḡpulugoki.
 8 Gagon opbeḡ do nayisal, do Yawe nak kilī uḡun obisat.
 9 Dima gandakeḡ yaḡ do dima pasilgi.
 Nak oman amingo, do butjap nandaḡek dima akwayikgi.
 Piḡkop, gak paḡpulugokno.
 Gak da nak yokwikon naḡ abidosol.
 Dima nepmaḡ deki.
 10 Meḡ datyo da manji namjil kaḡ, Yawe da kilano sigin akdisak.
 11 Yawe, gaga dakon aḡpak do nayiḡ deki.
 Uwalno morapmi, do kosit kilegi naḡ nayiḡ aḡaḡ kiki.

12 Yum nandaŋaki uwalno da nak dima abidoni.

Uŋun topmon da gen yaŋ namiŋek nak aŋupbal akdo aŋ.

13 Nak asisi nandisat, don on miŋtim egisaron Yawe da yo tagisi aŋ namdisak.

14 Yawe aŋpulugosak do jomjom aki.

Tebaisi agek nandaŋ gadaŋ imiŋek but pasol dima abi.

Yawe do jomjom aki.

Piŋkop da aŋpulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda.

28

¹ Yawe, gak tip madepno, bisitno nandaŋek aŋpuluga.

Dima aŋpulugoki kaŋ, nak amin kimakbi da tilak egipbeŋ.

² Bupmi nandaŋ namiŋek aŋpulugoki do yaŋ tidokenŋ bisapmon nandaŋ nabi.

Bisit aŋek kisitno paŋenokgo telagi yutgo da tet do wigisak.

³ Yokwi pakpak amin gat kisi nak dima ilik paŋki mabi kineŋ.

Uŋun amin kwen da notni do gen galagi galagi yoŋ.

Mani burigwan nandak nandakni yokwi morapmi toŋ.

⁴ ^c Aŋpak yokwi awit uŋun da aripmon kobogi do tepmi pi yobi.

Amin do yokwi awit uŋun paŋtobilbi iyikon kini.

⁵ Yawe da pi madepsi aŋek yo morap wasagit uŋun do dima nandaŋ.

Yaŋdo, uŋun amin yut kinda naŋ yaŋ tuwilek dima awaldisak.

⁶ Bupmi nandaŋ namjak do bisit abo bisitno kili nandagit, do Yawe dakon man awigikenŋ.

⁷ Yawe da tapmim namiŋek pasikno asak.

Yaŋ asak do aŋek nandaŋ gadaŋ imisat.

Yawe da nak aŋpulugosok uŋun do kisik kisik madepsi nandaŋ imisat.

Nak ya yaŋ iyinŋek kap morapmi yosot.

⁸ Yawe da miŋat amin kabini tapmim yomisak.

Kila amin madepni pini asak do manjigit uŋun aŋpulugok do

tagap taŋek dam tebani aripmi dima tuwili da yaŋ egisak.

⁹ Miŋat amin kabigo yokwikon baŋ pulugaŋ yopbi.

Gaga do manjigil amin kabi yo tagisi aŋ yobi.

Kila amini egek dagok dagogi mini kilani abi.

Sikak mirimyo madep aŋakwan Piŋkop dakon yaŋ ilit nandamaŋ

Dewit dakon kap kinda.

29

¹ ^d Ji aŋelo tapmimi toŋ, ji Yawe aŋkisini.

Tilimni gat ae tapmimni gat do nandaŋek aŋkisini.

^c 28.4 PA 22.12 ^d 29.1-2 Kap 96.7-9

- 2 Yawe dakon man madepni ujun tilimi toŋ, do aŋkisini.
 Ji si telak tajeŋ gawak imni.
- 3 Yawe da gen yaŋakwan tap kwenon kiŋakwan nandaŋ.
 Piŋkop tilimni madep kiririŋ da yaŋ madepsi yosok.
 Gen madepsi yaŋban suligi tap madep kwenon kiŋakwan nandaŋ.
- 4 Yawe gen yosok ujun tapmimi toŋsi yosok.
 Yaŋakwan amin morap da Yawe ujun kila amin madep wikwisi
 yaŋ nandaŋ iman.
- 5 Yawe gen yaŋakwan Lebanon miktim dakon sida kindap gawikgaŋ.
- 6 Ujun da wasok aban Lebanon Kabap da bulmakau monji da wigi
 mok aŋ unuderŋ aŋ.
 Ae ileŋ Emon da bulmakau wili bilagi da yaŋ wigi mok asak.
- 7 Yawe da gen yaŋakwan mal asak.
- 8 Ujun da wasok aban Kedes dakon miktim kibiri ujun wudip
 madepsi asak.
- 9 Yawe da gen yaŋakwan kindap teban da kwasigilgaŋ, aŋakwa koron
 kindap tam morap kisisi biriŋmigi moŋ.
 Yaŋ aŋakwan Telagi Yut Madepnikon amin kisisi da yaŋ tidaŋek
 yaŋ yoŋ, “Piŋkop ujun tilimni toŋ!”
- 10 Pakbi iŋakwa Yawe dagok dagogi mini kila amin madep egisak.
- 11 Yawe miŋat amin kabini tapmim yomisak.
 Yaŋ aŋek gisamiŋakwan yaworisi ekwaŋ.

Amin kinda da Piŋkop ya yaŋ iyik do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on telagi yut yoma witdal do yawit.

- 30** 1 Yawe, gak da nak yokwi da kisiron naŋ abidagil.
 Yum pindagaki uwalno da abiŋ nepmaŋek kisik kisik dima awit.
 Yaŋ agil do mango yaŋ aŋkisisat.
- 2 Yawe Piŋkopno, aŋpulugoki do bisit gayiko aŋpulugaŋbi kilek tagim.
- 3 Yawe, kimot do aŋapbo abi pidagim.
 Kimakbi tamogwan pigik do aŋapbo egip egipno aego namgul.
- 4 Yawe dakon miŋat amin kabini, Yawe aŋkisini.
 Mani telagi aŋkisini.
- 5 Bisap piŋpimisok butjap nandisak.
 Mani miktimon ekwamaŋ bisap morap nin do tagisi nandaŋek yo
 tagisi aŋnimisak.
 Dabiŋ pakbigo kalbi tagi moni, mani wisa dagokdo kisik kisik aego
 akdisal.
- 6 Kalip nak tagisi egek yaŋ yagim, “Yo kinda da ariŋmi dima aban
 yokwi token.”
- 7 Yawe, gak nak do tagisi nandaŋek aŋpulugagil bisapmon ileŋ kinda
 da yaŋ tebaisi akgim.

Mani manji namgul bisapmon unjudon yokwi tagim.

8 Yawe nak gak do yanj tidagim.

Bupmi nandisak do Amin Tagi bisit tebaisi anjek yanj iyigim,

9 “Nak kimakbi tamogwan pigikenj kanj, ni yo tagi kinda da noman tosak?

Amin kimakbi da mango tagi anjkisini?

Gak da toktogi ninon yo tagisi asal dakon gen unjun da tagi yanj tenjenoni?

Aripmi dima.

10 Nandanj naminejek nak do bupmi nandaki.

Yawe, nak anpulugoki.”

11 Gak da butno jigisi tagit unjun antagap abi kisik kisik kap asat.

Ae but yokwi nandagim unjun anyawot abi but kwaktok nandisat.

12 Yanj agil, do gen mapmit aripmi dima abej. Mango anjkisikenj.

Yawe Pinjkopno, dagok dagogi mini ya yanj gayikenj.

Yawe da minjat aminyo gawak iminejek ekwanj unjun kilani tagisi asak

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yoj dakon kila amin do mandabi.

31

1 Yawe, gak da nak anjknutnoki do abisat.

Anpuluganajaki uwal da dima abinj nepni.

Gak kilegisi do uwal da kisiron banj puluganj nepbi.

2 Nandanj naminejek tepmisi pulugoki.

Gak gobpatno ae dam tebano aripmi dima tuwili egisal, do uwal da aripmi dima abinj nepni.

3 Asi gak tip madepno ae dam tebano aripmi dima tuwili egisal.

Gak dakon man dima yokwi tosak do mibiltanj naminejek kosit nolayiki.

4 Uwalno da nak abidok do pat yipmanj.

Mani gak pasili tamono, do abinj anjknutnanajaki paron dima yokwalgenj.

5^e Wupno gak da kisiron yipmandat.

Yawe, gen bami dakon Pinjkop, yokwikon banj puluganj nepbi.

6 Gak kokup kidat gawak yomanj amin dimasi galak tanj yomisal.

Mani egip egipno Yawekon tosokej yanjsi nandisat.

7 Nak do bisapmi bisapmi but dasi galak tanj namisal, do nak gak do but galaksi nandisat.

Jigi morapno pindagek butjik pagim unjun pindak nandanjo agil.

8 Yum pindagajaki uwal da nak dima abidawit.

Anpuluganajaki tagisi egisal.

9 Yawe, jigino madepsi, do bupmi nandanj nabi.

^e 31.5 Lk 23.46

- Kunam morapmi tagek dabilno piriropman.
 But yokwi nandaŋek giptimno wagilsa alek taŋ.
- 10 Butnokon da jigi nandaŋ egisat.
 Uŋun da egip egipno aŋpisip asak. Kunam morapmi takdat do
 bisap dubagi dima egipbeŋ.
 Nak jigino madepsi do tapmimno minisi aŋakwan kidatno wagilsa
 yokwi toŋ.
- 11 Uwal da jigilak yaŋ namaŋ.
 Kokup isalno da nak do nandaba yokwitok aŋ namaŋ.
 Aŋakwa notnoni da nak do pasol pasol madepsi aŋ.
 Kosiron agapbo nak nandaŋ amin uŋun pasal si kwanŋ.
- 12 Amin kimakba iŋtaŋ yomamaŋ uŋudeŋ amin morap kisi nak do
 iŋtaŋ namaŋ.
 Nak miktim kwoba pudaŋ kwa maba kwanŋ uŋun yombem.
- 13 Nak nandaŋapbo uwalno morapmi da manji gen yaŋ namaŋ.
 Yo pasolisi da nak aŋgwasanŋ.
 Muwugek niaŋsi aŋek aŋatno kimakban yaŋ do yaŋ nandat aŋ.
- 14 Mani Yawe egip egipno gagon tosok yaŋsi nandisat.
 Nak yaŋ yosot, “Gak Piŋkopno.”
- 15 Nak don egi aŋaŋ kikdisat uŋun gak da kisiron tosok.
 Uwalno nak aŋsopmanaŋaŋ uŋun da kisiron baŋ pulugaŋ nepbi.
- 16 Butgo oman amingo nagon yipmaŋek yo tagisi aŋ nabi.
 Butdasi galak taŋ namisal, do uwal da kisiron baŋ pulugaŋ nepbi.
- 17 Yawe, aŋpulugoki do yaŋ tidosot, do aŋpulugaŋaki mayagi dima
 pakeŋ.
 Yokwi pakpak amin paŋmayak abi.
 Aŋaki kimakbi tamogwan pakek gen dima yoni.
- 18 Uŋun amin kwen wigik aŋek amin kilegi do yaŋba yokwi tok aŋyomaŋ,
 do uŋun top yogok amin paŋtasik abi gen dima yoni.
- 19 Amin gak do pasalek gawak gamaŋek ekwanŋ uŋun gak da aŋpakgo
 tagisisikon da paŋpulugosol.
 Miŋat amin morap da dabilon paŋkutnoki do gagon kwanŋ amin
 kilani tagisi asal.
- 20 Gak da uŋun amin gaga da kapmatjok paŋkisibisal.
 Yaŋ aŋaki dap do yoŋ amin dap do si paŋtidok aŋ.
 Gak da yoŋgamgwan egakwa uwalni da gen yokwi yaŋek aripmi
 dima pabiŋ yopni.
- 21 Yawe aŋkisino. Nak do but dasi galak taŋ namisak.
 Kokup papmon egapbo uwal da aŋgwasiŋek nit do awit bisapmon
 tagisi aŋpulugagit.
- 22 Uŋun bisapmon wuripdagek yaŋ yagim, “Gak da nak nolbi gak da
 dubagikon egisat.”

- Mani bupmi nandajek anpulgoki do yanj tidoko nandanj namgul.
 23 Telagi miñat amin kabini, ji Yawe but dasi galak tanj imni.
 Geni guramikgañ amin kilani tagisi asak, mani iyi do nandaba
 wigisak amin unun kobogi yokwisi yomisak.
 24 Yawe da pañpulgusak do jomjom anj amin morap ji butji pañteban
 añek atni.

Diwarinin yanjkwok añek kisik kisik anej

Dewit dakon kap kinda. Kap on do "Maskil" yanj yoñ.

- 32** ^{1f} Amin kinda gulusuñ agit dakon yokwini Piñkop da wiririk
 imisak, unun amin kisik kisik tagi asak.
 2 Amin kinda Piñkop da diwarini wiririk imisak, ae topni mini egisak
 amin unun kisik kisik tagi asak.
 3 Diwarino dima yanj tenjenagim bisapmon gildat kalba ae kalbi but
 yokwi nandajek iyoñ iyoñ yanjek egipgum.
 Añek tapmimno wagilsi alek tawit.
 4 Gildari ae kalbi tepmi pi namgul.
 Gildat da miktim kañban kibidosok unun da tilak tapmimno kisisi
 mañ mudawit.
 5 Don diwarino gagon yanj tenjenagim.
 Anpakno yokwi kinda dima anjksibigim.
 "Yawekon diwarino kisi yanj kwokeñ" yanj yagim.
 Yanjkwok abo diwarino kisisi wiririk namgul.
 6 Do amin gak golgañ jigi bisapmon gak do bisit yoni.
 Añakwa jigi pakbi ikdak unun da tilak abiñek aripmi dima pabiñ
 depni.
 7 Gak kalon gin pasili tamono.
 Gak da kilano asal, do jigi da nak aripmi dima abiñ nepni.
 Gak da nak jigikon nañ pulugosol, do nak anjwasineñek akgañ
 amin da but kwaktok kap yoñ.
 8 Yawe da yanj yosok, "Nak da gayiñ degek kosit agipbi unun
 golikdisat. Nawa gen gayiñek kilago akdisat.
 9 Gak os bo donki da yanj kadim dima dagoki.
 Unun amin da gen kaganikon ain tim toñ unudon nap teban
 pañteban añek ilikba geni guramikgañ."
 10 But yokwi morapmi yokwi pakpak aminon noman toñ.
 Mani Yawe si nandanj gadañ iman amin unun dagok dagogi mini
 but dasi galak tanj yomisak.
 11 Amin kilegi ji butji tagisi tanjakwan Yawesi anjksini.
 Butji gwaljigi mini amin, ji kisik kisik nandajek yanj tidoni.

^f 32.1-2 Ro 4.7-8

Piŋkop yaŋ aŋkisik dakon kap

- 33** ¹ Amin kilegi ji kisik kisik nandaŋek Yawe aŋkisini.
 Uŋun aŋpak uŋun ji da agagisi.
² Yawe aŋkisineŋek kulele tidoni.
 Gita napmi 10 kabi toŋ uŋun tidaŋakwa geni galagisi nandisak.
³ Kap kalugi yaŋek gita si nandaŋ kimagek tidoni.
 Yaŋ aŋek kisik kisik aŋek yaŋ tidoni.
⁴ Yawe dakon gen uŋun gen bamisi.
 Yo morap asak uŋun da nin toktogisi dima nipmaŋ dekdak yaŋ
 nolisak.
⁵ Yawe uŋun aŋpak kilegi ae gen kokwin kilegisi uŋun do but dasi
 galak tosok.
 Dagok dagogi mini miktimi miktimi amin do but dasi galak taŋ
 yomisak.
⁶ Yawe da gen yaŋakwan gildat kanek ae gikyo kundukon noman tawit.
 Gen yaŋakwan yo morap kundukon noman tawit.
⁷ Amin da kwobakon pakbi koleŋba toŋ uŋun da tilagon Yawe da tap
 pakbi aŋmuwukban tamonikon gin tagit.
⁸⁻⁹ Gen yaŋakwan on miktim noman tagit.
 Gen tebai yaŋakwan noman tagit do miktimi miktimi amin kisisi
 Yawe do pasalek tamtam yaŋ imnisi.
¹⁰ Miktimi miktimi miŋat aminyo da yo ak do paŋkosit aŋ uŋun Yawe
 da tuwildak.
 Ae pi ak do nandaŋ uŋun kosit sopmaŋdak.
¹¹ Mani Yawe da yo morap ak do yosok uŋun joŋgeŋek aŋ mudosok.
 Pi morap ak do nandisak uŋun toktogisi kulabik aripmi dima asak.
¹² Miŋat amin kabiyo Yawe yipba uŋun da Piŋkopni egisak uŋun amin
 kisik kisik tagi ani.
 Uŋun miŋat amin kabiyo iyi do kili manjigit.
¹³ Yawe uŋun Kwen Kokup da siŋtaŋban piŋakwan amin kisisi
 pindakdak.
¹⁴ Uŋun kila amin madep yityit tamonikon yigeŋ siŋtaŋban piŋakwan
 miktimon amin morap pindakdak.
¹⁵ Uŋun da amin dakon but nandak nandakni wasagit, do yo morap aŋ
 uŋun pindak nandaŋyo asak.
¹⁶ Kila amin madep kinda uŋun emat amini morapmi da uwalni aripmi
 dima pabiŋ yopni.
 Ae emat amin kinda uŋun iyi da tapmimon da uwalni da kisiron
 da aripmi dima pasal kisak.
¹⁷ Emat dakon os uŋun tapmimni madepsi, mani uwal da kisiron baŋ
 aripmi dima paŋpulugosak.

- 18 Mani amin morap Yawe do pasolgoŋ uŋun iyi kilani asak.
Dagok dagogi mini amin do but dasi galak taŋ yomisak uŋun do nandaŋek jomjom aŋ amin uŋun kilani tagisi asak.
- 19 Uŋun amin kabi paŋpulugaŋakwan dima kimokgoŋ, ae jap da mini aŋ bisapmon jap yomaŋakwan dima kimokgoŋ.
- 20 Yawe uŋun dagin nin tagi paŋpulugosak, do uŋun do jomjom amaŋ. Uŋun da pasiknin egakwan uŋun da yoŋgamgwan tagisi ekwamaŋ.
- 21 Nin mani telagi uŋun do nandaŋ dagomaŋ, do kisik kisik amaŋ.
- 22 Yawe, gak nin paŋpulugoki do jomjom amaŋ.
Dagok dagogi mini but dasi galak taŋ nibi dosi nandamaŋ.

Dewit Piŋkop da aŋpulugaŋban aŋkisigit

Dewit Abimelek gat egek topmon da ŋugigi dagaŋban

Abimelek da yolban kigit. Kijek kap on mandagit.^g

- 34** 1 Nak Yawe aŋkisiken. Bisapmi bisapmi mani aŋkisiken.
2 Yawe da aŋpulugagit do nandaŋek mani aŋenokgeŋ.
Jigini toŋ amin da uŋun do nandaŋek but galaksi nandani.
- 3 Yawe dakon man madepni do yaŋek aŋkisinen.
- 4 Yawe da nak aŋpulugosak do bisit iyiko nandagit.
Pasol pasolno wiririkban but yawot pagim.
- 5 Yawe nandaŋ gadaŋ imaŋ amin kisik kisik aŋek mayagi dima nandaŋ.
- 6 Nak jigikon egek Yawe do yaŋ tidoko bisitno nandaŋek jigi morapnokon naŋ pulugaŋ nepgut.
- 7 Yawe dakon aŋelo da Yawe do pasal imaŋ amin da kapmatjok egek yokwikon baŋ paŋpulugosok.
- 8 ^h Yawe aŋkilik koni, uŋun tagisi.
Paŋkutnosak do kwaŋ amin uŋun kisik kisik tagi ani.
- 9 Miŋat amin kabiyoni ji Yawe do pasal imni.
Nido pasal imaŋ amin uŋun yo kinda do wadak wadak dima aŋ.
- 10 Laion da jap do aŋ, mani Yawe wisin kok do pi aŋ amin uŋun yo tagisi do wadak wadak dima aŋ.
- 11 Miŋat monjijono, abiŋek mirak yopgut.
Apba Yawe do pasol pasol ani do dayin dekho.
- 12 ⁱ Ji miktimon bisap dubagi egek egip egip tagisi egek kisik kisik ak do nandaŋ?
- 13 Yaŋ egip do nandaŋ kaŋ, ji gen yokwi dima yoni, ae top gen dima yoni.
- 14 Ji aŋpak yokwi manji yomiŋek aŋpak kilegisi gin ani.

^g 34.0 1Sa 21.13-15 ^h 34.8 1Pi 2.3 ⁱ 34.12-16 1Pi 3.10-12

- Amin gat but kalon aḡek egip do pini si teban tajeḡ ani.
- 15 Yawe uḡun amin kilegi kilani aḡek bisitni nandanḡ yomisak.
- 16 Mani yokwi aḡ amin dima galak taḡ yomisak.
Kimagakwa amin da iḡtaḡ yomdaḡ.
- 17 Amin kilegi Yawe bisit aḡ iba nandanḡ yomisak.
Paḡpulugaḡban jigi da dima pabiḡ yopmaḡgaḡ.
- 18 Yawe butjigon da egisak amin da kapmatjok egisak, ae nagon yo tagi
di dima noman tokdaḡ yaḡ nandisak amin uḡun aḡpulugosok.
- 19 Amin kilegi jigi morapmi noman taḡ yomaḡ, mani Yawe da jigi
morapnikon baḡ pulugaḡ yopmaḡdaḡ.
- 20 ^j Yawe da kilani tagisi aḡakwan amin kinda da kidatni kinda dima
jokgaldisak.
- 21 Aḡpak yokwi da yokwi aḡ amin dapba kimotdaḡ.
Amin kilegi dakon uwalni Yawe da tepmi pi yomdisak.
- 22 Mani Yawe da iyi dakon oman amini yokwikon baḡ yumaḡ naḡ
yopmaḡdaḡ.
Amin morap paḡkutnosak do nandanḡ imaḡ amin uḡun dima tasik
toni do yoyikdisak.

Amin kinda Piḡkop da aḡpulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda.

- 35** ¹ Yawe, kosit sopmaḡ namaḡ amin dakon kositni sopmaḡ yobi.
Ae amin nak gat emat amaḡ amin, gak uḡun gat emat ani.
- ² Emat dakon yik imalyo gat ae pasik gat timigek abiḡ nak aḡpulugoki.
- ³ Dikdik gat ae gwawiya gat timigek nak aḡ sopmaḡgaḡ aminon emat
abi.
“Nak yokwikon baḡ timit timit amingo!” yaḡ nayiki.
- ⁴ Uḡun amin da nikba kimokgeḡ do nolgaḡ.
Pabiḡ yopmaḡgaki mayaktok pani.
Uḡun da nak aḡupbal ak do gen yaḡ paḡteban aḡ.
Yopbi tobil kiḡakwa paḡiḡtok abi dosi nandisat.
- ⁵ Yawe, mirim da wit dakon giḡmi wiririk paḡgwaḡ, uḡun da tilak
aḡelogo da amin yokwi uḡun wiriritjak dosi nandisat.
- ⁶ Aḡelogo da yolban kiḡakwa kositni aban pilin tuk ae sagalegiyo ani
dosi nandisat.
- ⁷ Nak da yokwi kinda dima aḡ yomgum, mani nak abidok do pat
yipgwit, ae nak da mokeḡ do gapma kinda wayikgwit.
- ⁸ Yaḡ awit, do dima nandaḡakwa gak da yum pindaḡgaki yokwi da
timitjak,
ae pat yipgwiron iyi yokwalni,

- ae gapma unun wayikgwiron iyi unudon moni.
 9 Yawe da yan anjakwan but galak nandan imdisat.
 Nak anpulugokdisak do tagisi nandan imdisat.
 10 Butnokon da yan iyiken, “Yawe, gak yombem kinda mini.
 Gak da tapmimni mini amin unun tagisi panpuluganaki amin
 tapmimni toj da dima panupbal an.
 Gak da bupmi amin wadak wadak an unun panpuluganaki kabo
 noknok da yoni dima timikgan.”
 11 Top amin da anpak yokwi di dima agimon gen yan nama.
 12 Nak anpak tagi ban an yomianpbo, unun da kobogi do anpak yokwi
 ban an nama.
 Do but yokwi nandisat.
 13 Mani sot awit bisapmon bupmi madepsi nandan yominek bupmi
 dakon imal wamgum.
 Nak jap kelek egek gak da panpulugoki do bisit agim.
 14 Unun notno bo ae padigino yombem kinda do bupmi nandagim.
 Nak amin kinda da menji kimagakwan bupmi ae kunamyokon da
 agisak unun yombem.
 But yokwi nandek kunam ae bupmiyo anek egipgum.
 15 Mani jigi pasat bisapmon unun muwugek kisik kisik an.
 Ae amin di dima nandan yomisat unun da abin nep do
 muwukgan.
 Ak nandari mini gen yokwi yan nama.
 16 Unun da yansul sigin yan naminek gen yokwisi nayan.
 Dima galak tan naminek mam no.
 17 Amin Tagi, bisap nian da sigin yum pindagek nak dima anpulugoki?
 Anpuluganaki nak dima anupbal ani.
 Unun laion yombem da nak nitdan, do unun da kision ban
 pulugoki.
 18 Gak da yan anaki minat amin kabi morapmi kisi gak gawak gamdo
 muwutnikon ya yan gayiken.
 Asisi, minat amin kabi madepsi da binapmon mango awigiken.
 19 ^k Amin diwari isal dogin uwal an nama.
 Yum pindakbi nak abin nepmanek kisik kisik di abam.
 Unun isal dogin nandaba yokwi tok an nama.
 Do yum pindagaki nak dakon jigi do kisik kisik dima ani.
 20 Amin diwari gat yityit tagisi ak do genjok di dima yo.
 Amin kokupmon tagisi ekwan unun panupbal ak do gen ban yo.
 21 Unun da gen papmon da gen yansi yan nama,
 “Asisi, nin da gandaapno anpak yokwi agil.”

^k 35.19 Kap 69.4; Jn 15.25

- 22 Yawe, gak da unun amin kili pindak mudal.
Gen mapmit dima aki.
Amin Tagi, gak nak da dubagikon dima egipbi.
- 23 Gak Pinjopno ae Amin Tagino.
Pidarj abinj nak anpuluganjek gen kokwin kilegisi an nabi.
Pidanjek nak dakon gen anteban ak do yarj tenjentok abi.
- 24 Yawe Pinjopno, gak anpak kilegi asal.
Do nak anpuluganjbi uwalno da nak anpak kilegi asat yarjsi
nandani.
Yum pindagaki nak da yokwi toko nandanjek kisik kisik dima ani.
- 25 Yum pindagaki iyi do “Nin yo ak do nandagimanj unun abisok
tagisisi kili unun amanj” yarj dima yoni.
Yum pindagaki “Kili anupbal amanj” yarj dima yoni.
- 26 Nagon jigi noman tak unun do kisik kisik an, do panmayak anjek
panjntok abi.
Unun iyi dakon man pawigik do anjek nak abinj nepmanjanj, do
mayaktok yominej man pabinj yopbi dosi nandisat.
- 27 Mani nak do amin kilegi yarj nayiki do nandanj amin, unun kisik
kisik dakon yarj tidok anjek buri tagisi toni dosi nandisat.
Bisapmi bisapmi yarj yoni, “Yawe unun mani wukwisi! Oman
amini tagisi egipjak do but galaksi nandisak.”
- 28 Yarj anakwa nak da anpakgo kilegi do yarj tenjentok anjek gildat
kinda kalonj gak anjisikenj.

Amin dakon anpak yokwini

*Yawe dakon oman amin Dewit da kap on mandagit. Kap
on kap yonj dakon kila amin do mandabi.*

- 36** ¹ Yokwi unun amin yokwi da buron yigek gen iyisak.
Unun amin Pinjop do disok dimasi pasoldok.
- 2 Unun iyi do nandaban wigakwan nak yokwi pakpak aminsi kinda
yarj iyi do dima nandisak.
- 3 Bisapmi bisapmi unun amin gen yokwi gat ae top gen yosok.
Anpak kilegi asak dakon nandanj kokwin tagisi disok dima tanj
imanj.
- 4 Dipmin tamokon pokdok bisapmon yokwi asak dakon kosit dakon
nandak nandak asak.
Kosit yokwisi banjin agek anpak yokwi manji dima yomisak.
Pinjop dakon anpak tagisi
- 5 Yawe, gak amin do but dasi galak tanj yomisal.
Unun dakon tilakni kundu gat arip, madepsi.

¹ 36.1 Ro 3.18

- Ae gengo anteban anjek nin tagisi panpulugosol.
Tilakni unun kwen ason gikwem da arip.
- 6 Anpakgo kilegi unun madepsi kabap daman yombem.
Gen kokwin pi agakgo unun tap idap ilarisi yombem.
Yawe, gak da amin gat bit kilapyo gat kilani anjaki tagisi ekwan.
- 7 Pinjokop, amin do but dasi galak tan yomyomgo unun wagil tagisisi.
Minjat amin morap kisisi gagon obijek pasilgan.
Pup pidok meni da pirigwan panji pasil yikgan unun yombem.
- 8 Yutgokon jap morapmisi, do amin jap do dima an.
Yogo galagisi unun morapmisi.
Unun pakbi madep pokgon unun ban yan yobi non.
- 9 Gak egip egip dakon mibilisi.
Gak gaga tenjenti amisi, do tenjengokon yo morap tagisi
pindagman.
- 10 Bisapmi bisapmi amin si nandan gaman unun amin but dasi galak
tan yobi.
Buri tagisi amin panpuluganaki tagisi egipni.
- 11 Gak yum pindagaki iyi do nandaba wigisak amin da nak dima
bamoni.
Ae yum pindagaki amin yokwi da nak dima nolba kiken dosi
nandisat.
- 12 Pindagki! Amin yokwi miktimon piligi man da pokgon, ae aripmi
dima pidokdan.

Yo ni da amin tagisi gat ae amin yokwi garon noman tokdan

Dewit dakon kap kinda.

- 37** ¹Gak amin yokwi da anpak an unun do nandaba kik dima abi.
Gak anpak yokwi an amin pindagek nak da yan asat tam tagi
yan dima nandabi.
- ²Unun jon bo ae kindap tam da kibidon, unun da tilak amin yokwi
bisap pisipmisok kibidokdan.
- ³Gak egip egipgo Pinjokopmon tosok yan nandanek anpak tagisi ban
abi.
Yan anjek miktimgokon bisap dubak tagisi egipdisal.
- ⁴Pinjokop do kisik kisik an iminjaki yo galak tosok unun gamjak.
- ⁵Gak egip egipgo Yawe da kisiron yipbi.
Egip egipno unudon tosok yan nandan iminjaki, unun da gak
anpulugosak.
- ⁶Anpakgo tagisi unun aban noman gildat dabil da yan tenjengokdisak.
Anjek gildat dabil da gildat binapsi wisisak, unun da tilak minjat
aminyo da dabilon anpakgo kilegi nomansi antenjen akdisak.
- ⁷Gak Yawe da kapmatjok tayanjok yikgi.

- Tayanḡok egek butgo yawori tanjakwan anḡpulgusak do jomjom abi.
- Amin da anḡpak yokwi mibili mibili anḡek yo tagisi morapmi timikḡan uḡun do nandaba kik dima abi.
- 8-9 Amin yokwi wagil tasik taḡ mudokdaḡ.
Mani miḡat aminyo nandaḡ gadat anḡek Yawe da paḡpulgusak do jomjom an, uḡun miktimmikon tagisi egipdaḡ.
Do gak butjap yipbisi.
Ae nandaba kik yo kisi dima abi.
Yaḡ abi kaḡ, uḡun da gak ilik anḡkwan yokwi akdisal.
- 10 Bisap dubak dima amin yokwi wagil tasik taḡ mudokdaḡ.
Uḡun wusiḡ pindat do pi abi, mani dima pindatdisal.
- 11 ^m Mani miḡat aminyo anḡpakni yawori, uḡun Piḡkop da miktim morap kisi yomdisak.
Uḡun yiyit wagil tagisi anḡek kisik kisik egipdaḡ.
- 12 Amin yokwi amin kileḡi paḡupbal ak do nandak nandak asak.
Anḡek nandaban yokwi tok an yomiḡek mam naḡ yomisak.
- 13 Mani Amin Tagi da nandisak, bisap kinda noman tokdisak, uḡun bisapmon amin yokwi pasil mudokdaḡ, do Yawe da jikgo yanjaḡ yomisak.
- 14 Amin yokwi uḡun yoni mini amin gat ae wadak wadak an amin yam do emat agak sibani yiknikon baḡ ilikḡan, ae obip paḡjilikḡan.
Uḡun anḡpak kileḡi yolḡan amin dapba kimot do an.
- 15 Mani emat agak siba da iyi baḡ wamikon sugokdaḡ.
Anḡakwa obipni si jokgal kikdaḡ.
- 16 Amin kileḡi dakon yoni kalonḡisok uḡun da amin yokwi dakon yoni morapmi yapmaḡ mudosok.
- 17 Nido, Yawe da amin yokwi dakon tapmim pabiḡ yopmaḡek amin kileḡi kilani tagisi akdisak.
- 18 Yawe da gulusuḡni mini amin uḡun kilani tagisi asak.
Ae yo tagisi yomisak uḡun toktogisi timik wugikdaḡ.
- 19 Bisap yokwikon jigi dima pakdaḡ.
Ae amin diwari jap do ani bisapmon amin kileḡi japni morapmi taḡ yomdaḡ.
- 20 Mani amin yokwi tasik taḡ mudokdaḡ.
Jareḡ gat joḡ gat da pasilḡan, uḡun da tilak Yawe dakon uwalni pasildaḡ.
Asisi, mukwa da bisap piḡipmisok taḡek pasilḡan, uḡun da tilak pasildaḡ.
- 21 Amin yokwi yo do goman anḡek sop do dima nandisak.

- Mani amin kilegi amin diwari do yo morapmi yomisak.
- 22 Miñat aminyo Yawe da gisamikdak, uñun miktimni timigek tagisi egipdañ.
Mani miñat aminyo jobit timitni do yagit uñun wagil tasik tañ mudokdañ.
- 23 Yawe da amin kinda do but dasi galak tañ imisak kañ, uñun amin añteban añakwan kosit kilegisi agisak.
- 24 Uñun amin mosak kañ, wagilsa dima yokwi tosak.
Yawe da kisitnikon abidañek añpulugañban aeni pidañ akdak.
- 25 Kalip nak monji bulagi, ae abisok nak amin pelañ kili at.
Mani Piñkop da amin kilegi kinda manji dima iban kagim.
Ae amin kilegi dakon monji gwayoni jap do wadak wadak añek amin da pañpulugoni do dima yañ tidañba pindakgim.
- 26 Bisapmi bisapmi amin kilegi da amin diwari do yo morapmi yomañ.
Ae monji gwayoni da meñ datni kisik kisik yomañ.
- 27 Gak añpak yokwi morap do manji yomiñek añpak tagi bañgin abi.
Yañ abi kañ, dagok dagogi mini miktimon tagisi egipdisal.
- 28 Nido Yawe gen kokwin kilegisi añ amin do but dasi galak tañ yomisak.
Miñat amin kabini geni guramikgañ uñun manji dima yomdisak.
Dagok dagogi mini Yawe da kosit kilegi akwañ amin kilani asak, mani amin yokwi dakon gwakni uñun tasik tokdañ.
- 29 Amin kilegi Piñkop da miktim yomgut uñun abidañek uñudon toktogisi egi wugikdañ.
- 30 Amin kilegi uñun nandañ kokwin kilegisi añek gen yosok.
Uñun gen kokwin kilegi añek gen yosok.
- 31 Piñkop dakon nawa gen butnikon tosoke, ae kositni kilegi uñun dima yipmañ degek sagalek dima añakdak.
- 32 Amin yokwi amin kilegi añakban kimotjak do yubiñ egisak.
- 33 Mani Yawe da amin kilegi yipmañ dekan amin yokwi da aripmi dima añakban kimotjak.
Ae amin yokwi da amin kilegi gen pikon yipjak kañ, Yawe da yum kañakwan gen pikon aripmi dima abiñ yipjak.
- 34 Yawe da gak añpulugosak do jomjom añek añpakni yolgi.
Yañ abi kañ, man madep gamiñakwan miktim uñun gamgut uñun abidokdisal.
Añek kañaki amin yokwi pañupbal akdisak.
- 35 Nak amin yokwi tapmimni madepsi kinda kagim.
Sida kindap da kindap diwari yapmañ mudosok, uñun da tilak miñat aminyo yapmañ mudagit.
- 36 Mani don uñudon kiñek mini kagim.
Nak uñun amin wusik do pi agim, mani dima kagim.

- 37 Amin kilegi, ae gulusuŋni mini, ae amin diwari gat yaworisi ekwaŋ amin do nandaki.
 Uŋun amin dakon diwatni tagisi egipdaŋ.
- 38 Mani Yawe da yokwi pakpak obisi paŋupbal akdisak.
 Uŋun dakon diwatni wagil tasik taŋ mudokdaŋ.
- 39 Yawe da amin kilegi yokwikon baŋ timikdak.
 Jiŋi altaŋ yomaŋ bisapmon dam tebani aripmi dima tuwili egi yomisak.
- 40 Paŋkutnosak do Yawekon kwaŋ, do amin yokwi da kisiron baŋ timigakwan tagisi ekwaŋ.

Amin kinda jiŋini toŋ dakon bisit

Dewit dakon kap kinda.

- 38** ¹ Yawe, butjap nandisal mani gen tebai dima nayiki.
 Butjap madepsi nandisal mani nak aŋmilip ak do tepmi pi dima nabi.
- ² Gak gaga dakon gobiŋ naŋ yamaŋ namil, aŋek kisitgo da nikdak.
- ³ Gak da butjap nandaŋ namisal, do sot yokwisi asat.
 Nak diwarino toŋ, do giptimno tapmimi minisi asak.
- ⁴ Gulusuŋno da kili witjiŋ namgut.
 Ae uŋun jiŋino yik yombem jiŋini madepsi, do nak da aripmi dima imeri.
- ⁵ Giptimnokon wuda toŋ dakon tabani uŋun madepsi, ae miktaŋbi.
 Nak nandaŋ kokwini mini amin da aripmon aŋpak gulusuŋ agim do aŋek uŋun noman taŋ namaŋ.
- ⁶ Butnokon jiŋi madepsi taŋakwan tasik tosot.
 Gildat kinda kalon bupmi nandaŋek kunam gin tak egisat.
- ⁷ Giptimno tedepmisi kindap da yaŋ soŋ namaŋakwan sot madepsi asat.
- ⁸ Yo kinda da tebaisi bamaŋ namisak uŋun da tilak nak obisi tasik taŋek yokwisi egisat.
 Butnokon da yokwisi nandaŋek tepmi madepsi nandisat do iyoŋ iyoŋ yosot.
- ⁹ Amin Tagi, gak da nak dakon galaktok teban nandisal.
 Butno da kunam yokwisi takdak, uŋun gak da dabilon pasili dima.
- ¹⁰ Wamno gami pi tebaisi aŋakwan tapmimno minisi asak.
 Dabilno pilin taŋakwan tagi dima siŋtosot.
- ¹¹ Notnoni gat ae gen kalonŋo gat nak da kapmatjok ap do dima galak toŋ, nido wudano yokwisi.
 Gwakno kisi dubagikon ekwaŋ.
- ¹² Nikba kimokgeŋ do nandaŋ amin uŋun nak abidok do pat yipmaŋ.

Amin nak antasik ak do nandaŋ amin yo yokwi aŋ nam do gen yoŋ.

Bisapmi bisapmi yokwi aŋ nam do gen yaŋ paŋteban aŋ.

13 Mani amin mirakni mini yombem geni dima nandaŋ yomisat.

Nak kadim yombem, do aŋtaŋ yok kinda dima asat.

14 Nak amin kinda gen aripmi dima nandagi, ae kobogi aripmi dima yogogi yombem.

15 Mani Yawe, nak gak do jomjom asat.

Amin Tagi, gak Piŋkopno, do gaga geno dakon kobogi aŋtobilbi.

16 Nak bisit yaŋ asat, “Yum pindagaki sagalek nikban uwal da but kwaktok dima nandani.”

17 Nido, nak kili uŋunjom mokdisat.

Ae tepmi toktogisi pasat.

18 Nak gulusuŋo gagon yaŋ teŋteŋosot, aŋek yokwi agim do bupmisi nandisat.

19 Uwal morapno uŋun tapmimi toŋsi.

Uŋun da isal dogin uwal aŋ namaŋ.

20 Nak aŋpak tagisi aŋ yomisat, mani kobogi do aŋpak yokwi aŋ namaŋ.

Nak aŋpak kilegi yolapbo uŋun do nandaŋek nak dakon uwal dagoŋ.

21 Yawe, dima nepmaŋ dekgi.

Piŋkopno, nak da dubagikon dima egipbi.

22 Amin Tagi, gak yokwikon baŋ timit timit amino.

Nak tepmisi aŋpulgoki.

Amin jigini toŋ dakon gen

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yoŋ dakon kila amin Jedutun do mandabi.

39

¹ Nak kili yagim, “Aŋpak morap abeŋ uŋun kila tagisi aŋek abeŋ.

Ae gen yokenon yokwi kinda dima abeŋ.

Amin yokwi nak da kapmatjok egipni bisapmon nak gen kinda dima yokeŋ.”

2 Nak gen mapmit aŋek gen kinda dima yagim.

Ae yo tagi kisi do genjok kinda dima yagim.

Mani butjikno uŋun madepsi tagaŋek paptaŋ madepsi agit.

3 Aŋek butnokon da nandaba kiksi agim.

Nak sigin nandaŋek butno da jigi madepsi nandagim, do gen yagim.

4 Yawe bisit yaŋ iyigim, “Egip egipno dakon wasip nayiŋbi nandako.

Bisap niaŋ da egipbeŋ uŋun nayiŋbi nandakeŋ.

Egipbeŋ dakon bisap uŋun piŋpimisok uŋun do nayiki.

5 Nak dakon bisap piŋpimisok yipgul.

- Gak da dabilon nak dakon bisap yo isali.
 Amin kinda da mirim yawik pisosok, amin morap ujun da tilak
 miktimon bisap pisipmisok gin ekwanj.”
- 6 Amin morap gildat paŋopmon wupnin noman tajeŋk tepmi pasilgaŋ
 ujun yombem.
 Yo morapmi timit do pi madepsi aŋ, mani pi madep aŋ ujun bami
 mini.
 Amin da yo morapmi paŋmuwukgaŋ, mani namin da timitjak
 ujun dima nandaŋ.
- 7 Mani Amin Tagi, abisok nak nido jomjom asat?
 Nak gak do nandaŋ gadaŋek gak daŋin aŋpulugoki do jomjom
 asat.
- 8 Yokwikon naŋ abidaŋek diwari morapno wiririk nabi.
 Yum pindaŋaki nandaŋ kokwini tagi dima amin da yaŋsul dima
 aŋ namni.
- 9 Mani nak gen dima yosot. Nak gen mapmit gin asat.
 Nido, gak da gaga nak do yo ujun asal.
- 10 Saŋbeŋek tepmi pi dima nabi.
 Obisi nikiŋil, do tapmimno minisi asak.
- 11 Gak da amin tebai yoyiŋek yokwini dakon kobogi yomisal.
 Yo moniŋ da imal kinda naŋba yokwi tosok, ujun da tilak yo
 morap ujun do galak tosok ujun wagil wiririkbi pasil
 mudonj.
 Amin kinda da mirim pisosok, amin morap ujun da tilak
 miktimon bisap pisipmisok gin ekwanj.
- 12 Yawe, bisitno nandaki. Aŋpulugoki do yaŋ tidosot ujun do mirak
 pakyaŋsi yopbi.
 Mirakgo dima sopbi, nido gak gat bisap pisipmisok gin miktimon
 egipdamak.
 Nak babakno yombem.
 Ujun kisi bisap pisipmisok gin miktimon egipgwit.
- 13 Saŋbeŋek yo yokwisi dima aŋ nabi.
 Yum nandaŋaki butno ae tagisi asak.
 Aŋaki don kimagek on miktim wagil yipmaŋ dekgeŋ.

Piŋkop aŋkisik kap

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yoj dakon kila amin do mandabi.

40 ¹ Nak butno yawori tajaŋkwan Yawe da aŋpulugosak do jomjom
 aŋim.

Aŋek yaŋ tidaŋapbo nak da tetgin do tobiŋek tekno nandagit.

² Nak gapma dubagisikon maŋ neŋak kagagwan egapbo Yawe da
 ilikban wigim.

- Awiŋ tip kwenon nepban kosit tagi agipgum.
- 3 Piŋkopnin anjksiken do kap kalugi kinda namgut.
Amin morapmi da yo agit uŋun kaŋek Yawe do pasalek egip egipni Yawekon tosoŋ yaŋsi nandaŋ imdaŋ.
- 4 Egip egipni Yawekon tosoŋ yaŋsi nandaŋ amin uŋun kisik kisik ekwaŋ.
Uŋuden amin iyi do nandaba wikwaŋ amin dima yolgaŋ, ae kokup kidat dima gawak yomaŋ.
- 5 Yawe Piŋkopno, gak nin paŋpulugok do yo tagisi morapmi agil.
Gak da nin do nandak nandak asal uŋun madepsi, ae nin paŋpulugok do pi asal uŋun manjiri mini.
Nak da amin aripmi dima yoyiko nandaŋ mudogi.
- 6 ⁿ Amin da bit kilapyo dapmaŋ mukwa soson, ae kindapmon wagiŋ soŋba soson, ae diwari wiririt do mukwa soson, uŋun kisi do madepsi dima galak tosol.
Mani gak da nak aŋtagap abi gak dakon gengo guramit do nandisat.
- 7 Do yaŋ yosot, “Nak gagon kili abisat. Kalip nak do gen kili mandabi uŋun yaŋ,
- 8 Piŋkopno, nak gak dakon galaktok yol do tagisi nandisat.
Gak dakon nawa gen butnokon toŋ.”
- 9 Gak da aŋpak kilegi asal uŋun miŋat amin kabi morapmi kisi gak gawak gamdo muwukgaŋon yoyisat.
Yawe gaga nandisal, nak gen mapmit dima asat.
- 10 Gak da aŋpakgo kilegikon da nak yokwikon baŋ pulugaŋ nepgul, uŋun dakon geni dima witjiko tagit.
Gengo guramigek nin yokwikon baŋ timikgil uŋun dakon yaŋkwok asat.
Amin do but dasi galak taŋ yomisal ae aŋpak bamisi gin asal uŋun dakon geni amin morapmi muwugakwa yoyiŋ teŋteŋosot.
- 11 Yawe, bupmi nandaŋ nabi. Nak do but dasi galak taŋ namiŋek gengo guramigek kilano dagok dagogi minisi abi do nandisat.
- 12 Nido jiŋi morapmi noman taŋ namaŋ, uŋun manjiri mini.
Yokwino morapmi da witjiŋ namik da tagi dima siŋtosot.
Aŋpakno yokwi morapmi da busuŋ daŋgwano dakon tilak yapmaŋdak.
Butno tagi dima taŋakwan tapmimno minisi asak.
- 13 Yawe, jigikon naŋ tagi abidoki?
Yawe, tepmisi abiŋek nak aŋpulugoki.

ⁿ 40.6-8 Ibr 10.5-7

- 14 Amin di da nikba kimotdisat.
 Gak da si pabiŋ yopmaŋek paŋiŋ tok abi, aŋaki mayaktok pani.
 Amin diwari nak dakon jigino do kisik kisik aŋ.
 Gak da wiririkbi tobił kiŋakwa pabiŋ yopbi dosi nandisat.
- 15 Nak da yokwi toko nandaŋek tagisi nandaŋ.
 Gak da mayaktok sigin yomiŋaki aŋpak yokwini do gembiiŋ
 pikpiksi nandani dosi nandisat.
- 16 Mani gak wisiiŋ gandak do pi aŋ amin buri tagisi aŋakwa but galaksi
 nandaŋ.
 Miŋat aminyo gak da yokwikon baŋ timikgil uŋun do but galaksi
 nandaŋ amin, uŋun da, “Yawe uŋun wukwisi” yaŋ tagi yoni.
- 17 Nak wadak wadak amin. Mani Amin Tagi da nak do nandak nandak asak.
 Piŋkop, gak daŋin paŋpulugok amino, ae nak yokwikon naŋ abidosol.
 Do jomjom dima abi. Tepmisi nak aŋpulugoki.

Sot amin kinda Piŋkop da aŋmilip asak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on kap yoŋ dakon kila amin do mandabi.

- 41** ¹ Amin kinda da tapmimni mini amin pindagek paŋpulugosok,
 uŋun amin kisik kisik tagi asak.
 Jigi altaŋ imni bisapmon Yawe da pulugaŋ yipdisak.
- ² Yawe da uŋun amin aŋkutnaŋakwan kimot dima asak.
 Kilani aŋakwan miktimmnikon gisami toŋ egakwan uwalni da
 dima abiŋ yipdaŋ.
- ³ Amin uŋun sot asak bisapmon Yawe da aŋmilip aban tapmim kaluk
 pakdisak.
- ⁴ Nak yaŋ yagim, “Yawe, nak yokwi gak do aŋgamisat, do bupmi
 nandaŋ namiŋek sotno aŋmilip abi pasiljak.”
- ⁵ Uwalno da nandaba yokwi taŋban namiŋek yaŋ yoŋ,
 “Ni bisapmon kimagek mani pasiljak?”
- ⁶ Kinda da abiŋ nandaŋek top yaŋ namisak.
 Aŋek sotno dakon mibili nandaŋek kiŋ amin yoyiŋek aŋupbal ak
 do yosok.
- ⁷ Uwalno kisi da muwugek gen pisigon da yo yokwisi kinda da altaŋ
 imik yaŋ yaŋek yaŋ yoŋ,
- ⁸ “Sot yokwisi kinda da abidak, do pokdok tamokon da aripmi dima
 pidosak.”
- ⁹ Nak notno kinda kalip notnosi yaŋ nandaŋ imiŋek jap kaloŋi nagimak.
 Mani uŋunyo kisi da nandaba yokwi tok aŋ namiŋek uwal aŋnamisak.
- ¹⁰ Yawe, nak do bupmi nandaŋek sotno aŋmilip aŋaki uŋun amin
 kobogi yobeŋ.

◦ 41.9 Mt 26.23; Mk 14.18; Lk 22.21; Jn 13.18

- 11 Uwalno da nak dima abin nepmanan, do nak yanji nandisat, gak nak do tagisi nandan namisal.
- 12 Nak anpak kilegi gin asat, do kilano anaki gak da kapmatjok toktogisi egi wigiken.
- 13 ^P Yawe, Israel amin dakon Pinjkop toktogisi anjisin anan wiginen teban. Ujun asi.

PAPIA 2

(Kap 42–72)

Amin kinda kokupni yipmanek dubagikon egisak dakon bisit

Kap on do “Maskil” yan yon. Ujun Kora amin kabi dakon.

Kap on kap yon amin dakon kila amin do mandabi.

- 42** 1 Jon kilap dia miktim kibiri timon pakbi do tep ton, unuden nak Pinjkop gak gat egip do tagisi nandisat.
- 2 Pinjkop, amin da pakbi do tep ton unuden, nak Pinjkop egip egipmi ton gak do nandisat.
Ni bisapmon kiko Pinjkop gat egipden?
- 3 Gildari ae kalbiyo amin da yan yon, “Pinjkopgo dukon egisak?”
Yan nayan, do bisapmi bisapmi kunam tagegisat.
Gildari ae kalbiyo kunam ban japmi do nanegisat.
- 4 Bisap tagisi kalipmi do nandanek butno obisi yokwi tosok.
Kalip nak amin morapmi Pinjkop da yutnon mibiltan yominek panjigim.
Nin kinek kisik kisik do yan tidagiman.
Anek ya yan yagiman.
Ujudon gak gawak gam do muwuk mamno kigit.
- 5 Nido but yokwi nandisat? Nido butno jik tosok?
Nak Pinjkop do nandan gadanek unun da yokwikon ban kukwan nejak do jomjom aber.
- Ujun Pinjkopno, do aeno mani yan anjisien.
- 6 Butno madepsi jik tosok, do nak gak do nandisat.
Nak Jodan Pakbi tet do ae flen Emon ae flen Misa unudon egek aeno nandan gamisat.
- 7 Tap da tagan wunek ilejon miktim witjisak ae pakbi tek manakwa wuwik madep asak,
unuden gin jigi morapmi da witjin naminakwa yokwisi nandisat.
- 8 Yawe da gildaron but dasi galak tan namisak.
Kalbi ya yan iyik do kap yosot.

Piņkop egip egip namisak uņun bisit iyisat.

⁹ Piņkop tip madepno yaņ iyisat, “Gak nido iņtaņ namisal?

Yum pindagaki uwal da abiņ nepmaņakwa butno nido obisi jik tosok?”

¹⁰ Toktogisi uwalno da sitnok aņ namiņek yaņ yoņ, “Piņkopgo dukon egisak?”

Gen uņun da gobिņ da yaņ yamaņ namiņakwan kimot do nandisat.

¹¹ Nido but yokwi nandisat? Nido butno jik tosok?

Nak Piņkop do nandaņ gadaņek uņun da yokwikon baņ kukwaņ nepjak do jomjom abeņ.

Uņun Piņkopno, do aeno mani yaņ aņkisikeņ.

Amin kinda kokupni yipmaņ dekgit dakon bisit

43 ¹ Piņkop, manji gamaņ amin da nak abiņ nep do aņ.
Nak aņpulugaņek gen yokwi yaņ namaņ uņun kosit sopmaņ yobi.
Aņek aņpak tagisi asat uņun yoliņbi koni.
Uņun top amin, aņpakni yokwisi, uņun da kisiron baņ pulugaņ nepbi.

² Gak Piņkopno. Amin yokwi da dima abidoni yaņ do gagon obिņ pasildat.

Yaņ aņapbo nido manji namisal?

Nido uwal da abiņ nepmaņakwa butno obisi jik tosok?

³ Teņteņigo gat ae gengo bami gat yopbi nagon obिņek kosit noliņjil.
Noliņbal kaņek nomansi telagi ilengokon gaga egisalon wigikeņ.

⁴ Wigek gak da altakon opbeņ.

Piņkop, gak da butno aņtagap aņaki kisik kisik madepsi nandisat.

Gak Piņkopno, do nak gita tidakeņ kap yaņek mango aņkisikeņ.

⁵ Nido but yokwi nandisat? Nido butno jik tosok?

Nak Piņkop do nandaņ gadaņek uņun da yokwikon baņ kukwaņ nepjak do jomjom abeņ.

Uņun Piņkopno, do aeno mani yaņ aņkisikeņ.

Israel amin Piņkop da paņpulugosak do bisit iyiwit

Kap on do “Maskil” yaņ yoņ. Uņun Kora amin kabi dakon.

Kap on kap yoņ dakon kila amin do mandabi.

44 ¹ Piņkop, babiknin da kalip egipgwit bisapmon pi tapmimi toņ aņil uņun dakon geni niyiwit.

Nin mirak yopmaņek gen uņun kili nandagimaņ.

² Gaga da tapmimon da amin ŋwakŋwari miķtimnikon egipgwit uņun yolbi kiwit.

Aņek uņun miķtim babiknin do yomiņaki uņudon tebai egipgwit.

- Gak da Amin Ŋwakŋwari Kabi paŋupbal agil, mani babiknin paŋpulugaŋaki tagisi egek madepsi ireŋ tawit.
- 3 Babiknin emat agak sibakon da miktim uŋun dima abidawit.
Iyi dakon tapmimon da emaron dima teban tawit.
Gak da but dasi galak taŋ yomgul do uŋun gat egek teŋteŋi yomgul.
Gak da tapmimon gin emaron teban tawit.
- 4 Gak Kila Amin Madepno ae Piŋkopno.
Gak da yaŋaki Jekop dakon amin kabi da emaron teban toŋ.
- 5 Gak da tapmimon gin uwalnin yolno kwaŋ.
Gak da manon da uwalnin bamaŋ misiŋjigamaŋ.
- 6 Obip da aŋpulugaŋban emaron teban token yaŋ dima nandisat.
Ae emat agak sibano da nak aŋpulugaŋban dima teban token.
- 7 Gak daŋin paŋpulugaŋaki uwal da nin dima pabiŋ nipgwit.
Uŋun da nin do dima galak taŋ nimaŋ, mani gak da uŋun gat emat wamaŋek paŋmayak agil.
- 8 Piŋkop, nin gildat kinda kalon gak do man madep gamamaŋ.
Bisap dagok dagogi mini mango aŋkisineŋ.
- 9 Mani gak manji kili nimgul, aŋek pabiŋ nipmaŋek emat aminin gat kisi saŋbeŋek emaron dima kwaŋ.
- 10 Yaŋ aŋaki uwal da paŋsopba pasal kiŋapno yo kabinin kili timikgwit.
- 11 Gak da yum nindaŋaki nin sipsip si dapba kimori yombem da ekwamaŋ.
Aŋek gak da miktimninon baŋ nolbi dukwan dukwan kiŋ Amin Ŋwakŋwari Kabi da binapmon ekwamaŋ.
- 12 Gak da yum pindagaki miŋat amin kabigo Amin Ŋwakŋwari Kabi dakon oman monji dagawit.
Yumaŋ naŋek tomni piŋbisi gamgwit, moneŋni madepsi dima timikgil.
- 13 Gak da ninon yaŋ aŋaki, amin nin da kapmatjok ekwaŋ uŋun da yaŋsul aŋ nimaŋ.
Miktim morap nin paŋgwasineŋ taŋ aŋaŋ kwaŋ uŋun da yaŋsul madepsi aŋ nimiŋek gen mayagisi yaŋ nimaŋ.
- 14 Gak da amin kabi morap miktimi miktimi ekwaŋ uŋun paŋtagap aŋaki nin dakon man do mayak mayak gen yoŋ.
Ninon yo noman taŋ uŋun do jikgo madepsi yaŋjaŋ nimaŋ.
- 15-16 Uwal da jigilak gen yaŋ namiŋek gen gireŋ nayaŋ.
Aŋek kobogi do aŋpak yokwisi aŋ namaŋ.
Do bisapmi bisapmi yokwisi nandaŋek mayaktok obisi pasat.
- 17 Piŋkop, nin gak dima iŋtaŋ gamgumaŋ, ae gak dakon saŋbek saŋbek dakon gen dima abiŋ yipgumaŋ.

- Mani unjun yo morap noman tanj nimgwit.
- 18 Nin manji gamiņek gak dakon kosit dima yipmanj dekgimanj.
- 19 Mani joņ kilap da ekwanj timon gak da nin paņupbal agil.
Aņek pilin tuk madep nanj nin witjigil.
- 20-21 Piņkopnin, gak do iņtanj gangumanj, bo ae kisitnin amin ņwakņwari
dakon piņkopni do yopno kiņakwa bisit agimanj tam gaga
nandabim.
Nin da butgwan nandak nandak morap pasili toņ unjun nandanj
mudosol.
- 22 ^a Nin gak dakon miņat aminyo ekwamanj, do gildat kinda kalonj
uwal da nindapba kimokgomanj.
Nin sipsip si nindapba kimori da tilak ekwamanj.
- 23 Amin Tagi, gak pida! Gak nido pokdol? Pida!
Nin do toktogisi manji dima nibi.
- 24 Gak mibili nido pasil nimisal?
Amin da yokwi aņ ni miņakwa nin jigi madepsi sigin pamanj.
Nin dakon jigi do dima iņtanj nibi.
- 25 Nin maņ kimbabaņon pagapno giptimnin amin kimakbi da yaņ
miktimon toņ.
- 26 Piņkop, pidaņ abiņ nin paņpuluga.
Butdasi galak tanj yomyom aņpakgo do nandaneķ nin yokwikon
baņ timigaki kimot dima aneņ.

Kila amin madep da miņat pasak dakon kap

*Kap on do "Maskil" yaņ yoņ. Unjun Kora amin kabi dakon. Kap
on miņat pakpak dakon kap. Kap yoņ amin dakon kila amin da
miņat aminyo yoyiņban tek "Jareņ tagisi" kon da yoni.*

- 45** ¹ Nandak nandaknokon gen tagisi morapmi toņ.
Nak kap on mandanj yobo kap yoņ amin da kila amin madep do
yaņ iņni.
Gen kagano unjun kilda mandak tagisi dakon kilda mandak
yombem.
- ² Gak amin tagisi. Amin gak yombem mini.
Gengo unjun tagisi gin.
Do toktogisi Piņkop da gak do yo tagisi aņ gamdisak.
- ³ Gak kila amin madep tapmimi toņ.
Gak tilingo morapmi, ae man madepgo unjun wukwisi.
Gak emat agak siba kwengokon aņteban aņek emat do tagap toki.
- ⁴ Gak kila amin madep mibiltogi man madepgo toņ.
Oskon yiķek emaron kiņek teban toki.

- Yañ anjaki amin da gen bami aripmi dima abin yipni.
 Ae amin da kosit kilegi nan yolek agipni do emat asal yan
 nandani.
 Pi tapmimi ton anjaki gandrajek tamtam yokdan.
- 5 Gobingo unun kisigisi do uwalgo wami gamikon obisi sugan
 yomisak.
 Amin Ijwakjwari Kabi pabin yopmanjaki gak da kandap
 mibilgogwan ekwan.
- 6 ^r Pinjkop, gak kila amin madep toktok teban egisal.
 Minjat amingo kosit kilegikon da kila asal.
- 7 Gak anjak kilegi do but dasi galak tajej anjak yokwi do kuragisi
 nandisal.
 Yan nandisal do Pinjkopgo da gak kisik kisik abi do bit nelak tagal
 gangut.
 Notgo kinda yan dima tagal imgut.
- 8 Imal dubakgo mea ae aloe ae kasia dakon pakbi kibani tagisi unun
 ban dapbi.
 Kila amin madep dakon yut unun elepan dakon jomi ban panjilim
 abi.
 Anjek gak da kisik kisik abi do gita tidon.
- 9 Kila amin madep dakon gwani gat minjat man madepni ton diwari
 gat unun gak da yutnon ekwan.
 Kwin amin tetgo do akdak.
 Unun tilimni Opir miktim dakon gol ban wasanbi.
- 10 Minjat gimoni kila amin madep pak do nandisal, gak nak dakon gen
 do mirak yopmanjek unun do nandaki.
 Gak minjat aminyo kokupgokon ekwan unun injan yobi, ae yawi
 diwatgo kisi injan yobi.
- 11 Nido kila amin madep da minjat tagisi yan gandrajek but dasi galak
 tan gamisak.
 Unun amin tagigo, do man madep iminj kimokgi.
- 12 Tair kokup pap dakon minjat aminyo da but galak do yo panjabin
 gamdan.
 Ae yoni morapmi amin da gak dakon tagi tim abidok do but galak
 do yo panjabin gamdan.
- 13 Kila amin madep dakon minjatni iyi dakon yutgwan egisak.
 Unun minjat tagisi.
 Imal pak unun mali gol ban wasanbi unun ban panjilim abi.
- 14 Imalni unun kildani mibili mibili.
 Abisok minjat unun kila amin madepmon anjan kwan.

- Anakwa miñat gimoni notni kisi yol ananj kwan.
 15 Kisik kisik anek but galak nandanek kila amin madep da yut madepgwan wukwan.
 16 Kila amin madep gak monjigo morapmisi altokdan.
 Uñun da datgoni dakon tamo timigek man madep panek miktim morapmon miñat aminyo kila akdan.
 17 Gak dakon man madepgo miñat aminyo abisok ae don altanek egi ananj kikan uñudon yan tetenjan ananj kiken.
 Anapbo toktogisi miñat aminyo da mango ankisij wigikdan.

Piñkop nin gat egisak

Kap on Kora amin kabi dakon. Kap yon amin dakon kila amin da miñat aminyo yoyijban tek "Miñat gimoni kabi" kon da yoni.

- 46** 1 Piñkop uñun nin dakon pasili tamonin.
 Uñun da nin bisapmi bisapmi panjeban asak.
 Jigi paman bisapmon uñun nin da kapmatjok egek panpulugosok.
 2 Yanjo, miktim wudip anakwan ileñ oba tuwil ki tapmon pigini kan, nin uñun do dima pasolneñ.
 3 Tap madepsi tamaligakwan tarak madepsi anek ileñ oba pankwakwalitjak kan, nin uñun do dima pasolneñ.
 4 Piñkop Wikwisi Madep uñun telagi kokup papnikon egisak.
 Uñun kokupmon pakbi madep kinda pagek amin kisik kisik yomisak.
 5 Piñkop uñun kokup papmon egisak, do kokup uñun aripmi dima yokwi tosak.
 Wisa migon yipmanakwan Piñkop da kokup uñun ankutnosak.
 6 Miktimi miktimi miñat aminyo da pasol pasol madepsi anakwa on miktim dakon kila amin madep gat miñat amin kabiyoni gat obisi tasik toñ.
 Piñkop da gen pap yanakwan miktim pakbi dagon.
 7 Yawe Tapmim Ami nin gat egisak.
 Jekop dakon Piñkop uñun dam tebanin aripmi dimasi tuwili egisak.
 8 Ji abinek Yawe da wasok asak uñun do pindakgit.
 Miktimon wasok masi masimi asak uñun pindatni.
 9 Miktimi miktimi emat panjawot asak.
 Obip gat gwawiya gat gwokgalek pasikni kindapmon sosok.
 10 Uñun da yan yosok, "Ji tayanok egek nak Piñkop bamisi uñun pakyansi nandan namni.
 Miktimi miktimi amin nak do nandaba wukwan namni.
 On miktimon nak dogin nandaba wigisak."
 11 Yawe Tapmim Ami nin gat egisak.
 Jekop dakon Piñkop uñun dam tebanin aripmi dima tuwili egisak.

Piŋkop uŋun miŋat amin morapyo kisi dakon kila amin madep yikdak

Kap on Kora amin kabi dakon. Kap on kap yoj dakon kila amin do mandabi.

- 47** ¹ Miŋat amin morap ji kisik kisik aŋek kisit tidok ani.
 Ji kisik kisik dakon yaŋ tidok aŋek kap yaŋek Piŋkop aŋkisini.
- ² Yawe Wukwisi Madep uŋun ŋwakŋwarisi.
 Uŋun miktimon miŋat amin morap dakon Kila Amin Madep
 Wukwisi egi yomisak.
- ³ Uŋun da uwalnin pabiŋ yopban nin dakon piŋbinin ekwaŋ.
- ⁴ Piŋkop da Jekop dakon diwatni nin do but dasi galak taŋ nimgut.
 Iyi miktim kinda manjŋek nin do kili nimgut.
 Uŋun miktim do nandano yo madepsi asak.
- ⁵ Piŋkop Kwen Kokup wigigit.
 Wigakwan amin kisik kisik aŋek madepsi yaŋ tidaŋek kwenyo
 kisi pisowit.
- ⁶ Kili Piŋkop aŋkisik do kap yono.
 Aŋek Kila Amin Madepnin kisik kisik kap yaŋ imno.
- ⁷ Piŋkop uŋun Kila Amin Madep yigek miktim morap kisi kila asak.
 Nin mani aŋkisik do kisik kisik kap yoneŋ.
- ⁸ Piŋkop uŋun Kila Amin Madep yigek miŋat amin morap kisi kila
 asak.
 Kila Amin Madep yityit tamoni telagi uŋudon yikdak.
- ⁹ Miŋat amin morap dakon kila amini uŋun muwukba nin gat kisi
 Abraham dakon Piŋkop yaŋ aŋkisamaŋ.
 Uŋun on miktim dakon kila amin madep morap dakon Piŋkop
 egisak.
 Miktimi miktimi mani wukwisi taŋ aŋaŋ kisak.

Saion kokup pap uŋun man madepni tosok ae tilimni tagisi

Kap on Piŋkop gawak imam kap. On Kora amin kabi dakon.

- 48** ¹ Yawe mani wukwisi. Nin telagi kabapnikon wigek Piŋkop da
 kokup papgwan pigek aŋkisiŋ kimotneŋ kaŋ uŋun tagisi.
- ² ^s Piŋkop dakon kabap uŋun wagil tagisi ae dubagisi.
 Miktimi miktimi amin da Saion Kabap do but galaksi nandaŋ.
 Kila Amin Madep Wukwisi dakon kokup pap uŋun kabapmon
 tosok.
- ³ Piŋkop uŋun kokup papgwan egisak.
 Egakwan amin da Piŋkop uŋun dam tebanin aripmi dima tuwili
 egisak yaŋ kaŋ nandaŋyo aŋ.

^s 48.2 Mt 5.35

- 4 On miſtim dakon kila amin madep Saion gat emat anjek abin yip do awit bisapmon muwugek Saion da kapmatjok apgwit.
- 5 Abin pasolisi kanj pasal si kiwit.
- 6 Madepsi nimnimigeſ miſat da monji altok do anjakwa tepmi madepsi paſ unun da tilak nandawit.
- 7 Yaſ nandanjakwa gak da dapbi kimakgwit.
Unun gildat wisak tet da mirim madep da Tarsis amin dakon tap wakga paſupbal asak,
unun da tilak gak da unun amin paſupbal agil.
- 8 Kalip Piſkop da kokupni anjkuſnajeſ yo agit unun dakon geni nandagimaſ.
Abisok aeni yaſ gin anjakwan komaſ.
Nin Piſkopnin Yawe Tapmiſ Ami da kokup papmon ekwamaſ.
Piſkop da kokupni anſeban anjakwan bisap mudok mudogi mini tebai taſ anjaſ wiſikdiſak.
- 9 Piſkop, nin gak da telagi yutgwan egek gak da nin do but daſi galak taſ nimisaſ unun do nandanjeſ ekwamaſ.
- 10 Piſkop, miſtim diwarikon da diwarikon mango wukwiſi toſok, do unudon amin da mango ankiſaſ.
Gak tapmiſgo madepsi, ae anpak kilegiſikon da miſat aminyo kila asal.
- 11 Gak gen kokwin pi kilegiſi asal, do Saion Kabapmon amin da kiſik kiſik anjakwa Juda miſtim dakon kokup moniſ moniſ amin da but galak nandaſ.
- 12 Ji kiſ Saion kokup pap dakon dam madep anſwasiſeſ uwal pindat do dam unun da kwenon yut dubak dubak abi unun maſjini.
- 13 Ji Saion kokup pap dakon dam madepni gat, ae yut tebani gat, unun pakyaſi pindatni.
Yaſ anjek don altoni amin yoyini.
- 14 On Piſkop unun bisap mudok mudogi mini Piſkopnin egi wiſiſak.
Unun da koſit noliſjakwan wiſi kimot da paſ dagosaſ.

Amin moneſ dogin nandaſ unun amin nandaſ kokwini tagi dima

Kap on Kora amin kabi dakon. Kap on kap yoſ dakon kila amin do mandabi.

- 49** ¹ Miſat amin morap ji nandani.
Miſtimi miſtimi ekwaſ miſat amin morap ji nak dakon gen do mirak yopni.
- 2 Mani toſ amin ae amin isaſi, yoni morapmi amin ae yoni mini amin, ji kiſi gen on yoſot unun pakyaſi nandani.
- 3 Nawa gen yoko nandanjeſ egip egip tagiſi dakon mibili nandaſ piſoni.
- 4 Nak nawa gen do mirak yopmaſeſ gita tidaſeſ tilak gen dakon mibili dayikeſ.

- 5-6 Amin egip egipni monejon gin toj yaŋ nandaŋek piŋit tidok aŋ
amin uŋun da nak aŋgwasinejek aŋupbal ak do aŋ.
Mani uŋun aŋ amin do dima pasolgeŋ.
- 7 Amin kinda da iyi dakon egip egipni yum do Piŋkop do monej
aripmi dima imjak.
- 8-9 Egip egip dakon yumaŋ nogi uŋun wukwisi.
Piŋkop do monej iminejek miktimon bisap dagok dagogi mini egi
aŋaŋ kinej dakon kosit kinda dimasi tosok.
- 10 Pindakgamaŋ, nandaŋ kokwini tagisi amin gat, ae nandaŋ kokwini
tagi dima amin gat, ae buri mini amin uŋun kisi kimotdaŋ.
Kimagakwa yo morapni amin ŋwakŋwari da timitdaŋ.
- 11 Uŋun kalip miktim yumaŋ naŋek iyi do timikgwit,
mani kimakbi kokup da kokupsini aban uŋudon dagok dagogi
mini egipdaŋ.
- 12 Amin dakon yoni tagisi uŋun da kimot dakon kosit aripmi dima sopjak.
Uŋun joŋ bit kilapyo da yaŋ kimotdaŋ.
- 13 Amin egip egipni iyikon tosok yaŋ nandaŋ amin uŋun kimotdaŋ.
Uŋuden amin nandak nandak tagi mini.
Uŋun amin yoni morapmi do kisik kisik aŋ, mani uŋun kimotdaŋ.
- 14 Sipsip da yaŋ kimagek kimakbi kokupmon kini do Piŋkop da yaŋ
mudaŋ yomgut.
Yutni tagisi yipmaŋ detni, ae giptimni da miktan mudoni.
Aŋakwa kimot da kila amini egi yomdisak.
- 15 Mani, Piŋkop da nak yokwikon naŋ abidokdisak.
Aŋakwan amin kimakbi tamo da nak abidosak dakon tapmim
dima taŋ imdisak.
- 16 Amin diwari monej morapmi timitni, ae yutni madepsi ani, ae
tilimni morapmi kaŋ, gak uŋun do but yokwi dima abi.
- 17 Uŋun kimagek yo di aripmi dima pabidaŋek kikdaŋ.
Yo morapni tilimi toj uŋun gat kisi timigek kimakbi kokupmon
aripmi dima kikdaŋ.
- 18 Ekwaŋ bisapmon, yoni uŋun do kisik kisik aŋ.
Uŋun pi madepsi aŋek yo morapmi timigakwa miŋat aminyo da
“amin tagisi” yaŋ yoŋ.
- 19 Mani uŋun kimagek babikni gat gildat ae dima kokogi kokupmon egipdaŋ.
- 20 Mani madepnin da kimot dakon kosit aripmi dima sopjak.
Nin joŋ bit kilapyo da aripmon kimotdamaŋ.

Piŋkop da amin dakon aŋpak kokwin asak

Asap dakon kap kinda.

50

¹ Piŋkop Tapmim Ami uŋun Yawe.
Uŋun da amin kisisi miktimon ekwaŋ uŋun yaŋ ilikdak.

- Gildat wisak tetgin da wasanejek kin si pigisak tetgin amin ekwan
kisasi yan ilikdak.
- 2 Piŋkop unun Saion kokup papmon egisak.
Kokup unun gwaljigi mini wagil tagisasi.
Piŋkop dakon tilimni unudon da tenjenan kisasak.
- 3 Piŋkopnin tayanngok dima abisak.
Yo morapmi sonban mudon unun dakon kindapni da mibiltan
iban abisak.
Sikak mirimyo madepsi kagagwan da abisak.
- 4 Miŋat amin kabiyoni dakon anpak kokwin anakwan pindatjil do
Kwen Kokup gat ae miktim gat yan yoban abamal.
- 5 Piŋkop da yan yosok, “Miŋat amin kabino nak gat sanbek sanbek
anejek unun anteban ak do mukwa sowit ji nagon apba muwutnej.”
- 6 Kwen Kokup da iyi yan tenjenanejek yan yosok,
“Piŋkop unun anpakni kilegisi.
Unun iyi gen kokwin agak ami.”
- 7 Piŋkop da yan yosok, “Miŋat amin kabino mirak pani.
Nak gen kinda dayikdisat.
Israel amin nak da gen pikon depdisat.
Nak Piŋkop egisat.
Nak ji dakon Piŋkop.
- 8 Ji da bit kilapyo parekgan ae bit kilapyo bisapmi bisapmi nagon
panabin sonba son mudon nak unun do gen tebai dima dayisat.
- 9 Nak bulmakau wili bo meme ji da nagalon ban timit do dima nandisat.
- 10 Jon kilap morap koron ekwan gat ae bulmakau ilej tausenon ekwan
gat unun kisi nak dakon gin.
- 11 Kabapmon minam morap ekwan unun kisi nandan yomin mudosot.
Ae jon kaga yo monin morap ekwan unun kisi nak dakon.
- 12 Nak jap do aben kan, but piso dima dayikdisat.
Miktim madep gat ae yo morap unungwan ton unun kisi nak
dakon gin.
- 13 Nak bulmakau dakon sabamni gat ae meme dakon yawi gat unun
nosot yan nandan, ma? Unun dimasi.
- 14 Ji nak do ya yan nayini kan, unun da mukwa sogok tagisi asak.
But galak do yo morap Piŋkop Wikwisi nak do nam do yan teban
tok awit unun namni.
- 15 Ji yan anek jigi altaŋ damni bisapmon nak do yan tidanba
panpulugokdisat.
Yan anapbo man madep namni.”
- 16 Mani Piŋkop da amin yokwi do yan yosok, “Ji nido gen tebano
isaldogin gen kagakon da yon?
Ae nak dakon sanbek sanbekno dakon gen nido yon?”

- 17 Ji nak da egip egipji paŋmilip aberŋ do kuragisi nandaŋ, aŋek bisapmi bisapmi nak dakon gen pabiŋ yopmaŋaŋ.
 18 Ji kabo noknok pindagek not anyomaŋ.
 Aŋek yumabi amin gat kisi akwaŋ.
 19 Ji gen yokwi gat ae top gen gat yoŋ.
 20 Aŋek notji gen yaŋ yomaŋ.
 Disi dakon menji dakon monjini yaŋba yokwi tok aŋ yomaŋ.
 21 Ji yaŋ aŋakwa nak gen kinda dima yagim.
 Do nak disi yombem yaŋ nandaŋ namaŋ, mani dimasi.
 Abisok nak tebai dayiŋek nomansi gen pikon depdisat.
 22 “Miŋat aminyo manji namaŋ amin ji nandani.
 Ji yaŋ gin egipni kaŋ, nak da ji paŋupbal aŋapbo amin kinda da ji yokwikon baŋ aripmi dima timitjak.
 23 Amin kinda ya yaŋ nayisak, uŋun paret naŋ yaŋ namisak.
 Uŋun amin da mano awigisak.
 Ae nak da amin geno guramitni uŋun yokwikon baŋ timitdisat.”

Yokwi wiririt dakon bisit

Dewit da Batsiba kon yumabi aban don kombi amin Natan da yokwini yoligit. Aban Dewit da yokwini do nandaŋek kap on mandagit. Kap on kap yoŋ dakon kila amin do mandabi.^t

- 51** ¹ Piŋkop, gak bisapmi bisapmi amin do but dasi galak taŋ yomisal, do nandaŋ yawok nabi.
 Bupmigo madepsi do nak dakon diwarino yipmaŋ nabi.
 2 Sugaŋ aŋmilip aŋaki aŋpak yokwino mudoni.
 Diwarino wiririk namiŋaki kilek tokenŋ.
 3 Gulusuŋ at yaŋsi nandisat.
 Uŋun gulusuŋno toktogisi taŋba nandisat.
 4 ^u Nak gulusuŋ gak naŋgin aŋ gamisat.
 Gak da dabilon yokwisi at.
 Yaŋdo, gen pikon nepmaŋek gen yaŋ nabi uŋun tagisi.
 Gen kokwin kilegisi aŋek kobogi namdisal.
 5 Asisi, yokwi gat kisi altagim.
 Meŋ da butgwan wasaŋek yikgim bisapmon yokwi gat kisi yikgim.
 6 Asi, nin butninon da topmi mini egipneŋ do nandisat.
 Do gak da nandaŋ kokwingo tagisi butnokon nayiŋ dekgi do nandisat.
 7 Yokwino wiririkbi kilegisi egipbeŋ do nandisat.
 Sugaŋ nepbi ais kwakwagisi uŋun da tilak kilegisi egipbeŋ.
 8 Butno aŋtagap abi aeno kisik kisigi toŋ egipbeŋ.

^t 51.0 2Sa 12.1-15 ^u 51.4 Ro 3.4

- Asi, wagilsi abin nepgul, mani aeno kisik kisik aben do nandisat.
 9 Diwarino aego dima pindakgi.
 Yokwino kisi wiririk mudoki.
- 10 Pin kop, butno ankaluk abi kilegisi asak.
 Butno ankaluk abi gak nanjin golben.
- 11 Nolbi gak da dubagikon dima egipben.
 Telagi Wupgo nagon egisak unun dimasi gwayeki.
- 12 Kalip yokwikon nan anpuluganbi kisik kisik nandagim unun aego nabi.
 Anpuluganbi gak dakon gen guramikgen.
- 13 Anek yokwi pakpak amin anpakgo yoyin dekgo tobilek gagon opni.
- 14 Pin kop, Yokwikon Ban Timit Timit Amino, nak yokwi anapbo amin
 kinda kimakgit.
 Mani diwarino yipman nabi.
 Yan anaki anpakgo kilegi do nandanek kisik kisik kap yoken.
- 15 Amin Tagi, gen dulumno antagap abi mango ankisiken.
- 16 Gak bit kilapyo parek gaben unun do dima galak tosol.
 Ae bit kilapyo gak do mukwa sok do dapman soko son pasilni
 kan, gak ununyo kisi do dima galak tosol.
- 17 Pin kop, nak naga do nandako pinbisi asak unun da paret si galak
 tosol asak.
 Amin iyi do nandaba pinakwa but tobi an unun manji dima yomisal.
- 18 Saion kokup pap amin do galak tane panpulugoki.
 Jerusalem kokup pap dakon dam madep aego abi atjak.
- 19 Yan anek unun bisapmon gak paret tagisi unun do galak tokdisal.
 Ae sonba wagil pasildan ununyo kisi do galak tokdisal.
 Nin bulmakau wili gak da altakon son gamnen.

**Amin kinda anpak yokwi do kisik kisik asak,
 unun amin nandan kokwini tagi dima**

*Kap on kap yon dakon kila amin do mandabi. Dewit dakon kap kinda. On kap
 do "Maskil" yan yon. Dewit da kap on Idom miktimon amin kinda mani Doek
 unun da kin Sol, "Dewit Aimelek da yutnon kik" yan iyigit bisapmon mandagit.^v*

52 1 Amin tebai, gak nido Pin kop dakon minjat aminyo do anpak
 yokwi an yomgul unun do pibit tidok asal?

Bisapmi bisapmi Pin kop da nandan yawot an yomisak.

2 Gak top amin, gengo siba geni tepmisi yombem geni tepmisi da
 amin diwari obisi mandan yomisak.

Gildari gildari amin diwari panupbal ak do nandak nandak asal.

3 Gak anpak kilegi do dima galak tosol. Anpak yokwi dogin galak
 tosol.

Gak gen bami yogok do dima galak tosol.

Top yogok dogin galak tosol.

4 Gak top amin.

Amin diwari paŋupbal ak dakon gen dogin galak tosol.

5 Mani nandaki. Piŋkop da gak wagilsi aŋupbal akdisak.

Gak tebaisi abidaŋek yutgokon naŋ maban abigikdisal.

Aŋek obisi gikban pasilaki miŋtimon saŋbeŋek dima egipbi.

6 Amin kilegi da uŋun yo noman taŋ gaba piŋdagek si pasoldaŋ.

Gak do jikgo yanjaŋ gamiŋek yaŋ yokdaŋ,

7 “Kabit. Uŋun amin Piŋkop da aŋpulugaŋek aŋteban asak do dima nandagit.

Uŋun moneŋ yo morapni do nandaŋ gadagit, aŋek aŋpak yokwi da aŋpulugaŋakwa tagisi egipbeŋ yaŋ nandagit.”

8 Mani nak dima.

Nak olip kindap da yaŋ Piŋkop dakon yut kidipmiŋon tagisi kwosot.

Nak Piŋkop but dasi galak taŋ namisak uŋun do toktogisi nandaŋ dagoken.

9 Piŋkop, gak da nak aŋpulugagil, do bisapmi bisapmi ya yaŋ gayikeŋ.

Aŋek miŋat aminyogo da dabilon mango awigek

“Piŋkop da nak do yo tagisi aŋ namisak” yaŋ yokdisat.

Amin dakon gulusuŋ aŋpakni gat ae aŋpak yokwini gat dakon gen

Dewit dakon kap kinda. On kap do “Maskil” yaŋ yoŋ. Kap yoŋ amin dakon kila amin da miŋat aminyo yoyiŋban tek “Malat” ron da yoni.

53

¹ Nandaŋ kokwini tagi dima amin da

“Piŋkop kinda dima egisak” yaŋ yoŋ.

Uŋun amin aŋpak kosirikon dima aŋ.

Uŋun aŋpak amin da dimasi agagi baŋ aŋ.

Kinda da aŋpak tagi kinda dimasi asak.

2 Piŋkop Kwen Kokup egek siŋtaŋban miŋat aminyokon pisak.

Aŋek nandaŋ kokwini tagisi ae Piŋkop dakon mibili nandak do pi aŋ amin di ekwaŋ bo dima yaŋ do wisisak.

3 Mani dima. Kisi morap kosit kilegi kili yipmaŋ dekgwit.

Kisi morap aripgin, uŋun amin wagil yokwisi.

Kinda da aŋpak tagi kinda dimasi asak.

4 Piŋkop da yaŋ yosok,

“Yokwi aŋ amin nandak nandak tagi di dima timiŋgaŋ.

Amin da bret naŋba mudoŋ, uŋun da tilak amin yokwi da miŋat amino naŋ mudoŋ.

- Ae nak da paŋpulugoken do bisit dima aŋ.”
- ⁵ Mani madepsi pasoldan.
Kalip yaŋ dima pasalgwit.
Nido, Piŋkop da uwal morapji uŋun wagils dapmaŋek kidatni
maban dukwan dukwan kikdan.
Ji da uwalji paŋmayak akdan, nido Piŋkop da manji kili yomgut.
- ⁶ Nak Piŋkop da amin kinda Saion naŋ yabekban abiŋ Israel amin
yokwikon baŋ timitjak dosi nandisat.
Piŋkop da miŋat amini paŋpulugaŋban aeni tagisi egipni
bisapmon Israel amin kisik kisik akdan.
Asi, but galaksi nandakdan.

Amin kinda da Piŋkop aŋpulugosak do bisit agit

*Kap on kap yoŋ dakon kila amin do mandabi. Dewit dakon kap
kinda. On kap do “Maskil” yaŋ yoŋ. Sip kokup dakon amin da kiŋ
“Dewit nin da binapmon pasilak da egisak” yaŋ Sol iyiwit bisapmon
Dewit da kap on mandagit. Kap on gita tidanek yogogi.^x*

- 54** ¹ Piŋkop mango wukwisi, do amin yokwi da kisiron baŋ pulugaŋ
nepbi.
Tapmimgo madepsi do aŋpulugaŋbi tagisi egipben.
² Piŋkop, nak dakon bisit nandaki.
Mirakgo yopmaŋek geno nandaki.
³ Nak dima nandan yomisat amin da abiŋ nitdan.
Ematni yokwisi amin da nikba kimokgeŋ do aban.
Uŋun amin da Piŋkop do yo isali yaŋ nandan.
⁴ Mani Piŋkop uŋun paŋpulugokno.
Amin Tagi da tapmim namiŋakwan sigin egisat.
⁵ Yo yokwi aŋnamaŋ uŋun iyikon noman toni.
Bisapmi bisapmi dima nepmaŋ dekdal, do uwalno dapbi pasil
mudoni.
⁶ Yawe, naga dakon galaktok yolek paret gaben.
Mango uŋun tagisi, do mango aŋkisiken.
⁷ Aŋpulugaŋaki jigi morapno da dima abiŋ nepgwit.
Dabil da pindagapbo gak da uwalno pabiŋ yopgul.

Amin kinda Piŋkop da aŋpulugosak do bisit agit

*Kap on kap yoŋ dakon kila amin do mandabi. Dewit dakon kap kinda.
On kap do “Maskil” yaŋ yoŋ. Kap on gita tidanek yogogi.*

- 55** ¹ Piŋkop, nak dakon bisit nandaki.
Aŋpulugoki do yaŋ tidoko dima nandabi da tilak dima egipbi.

^x 54.0 1Sa 23.19; 26.1

- 2 Bisitno pakyaŋsi tagisi nandaŋek gen kobogi nayiki.
Jigi uŋun da nak aŋupbal akdisak.
- 3 Uwal da nak aŋupbal ak do gen tebai yipmaŋ.
Amin yokwi uŋun da nak abiŋ nepmaŋgaŋ, do butnokon da
yokwisi nandisat.
Uŋun da jigi morapmi namaŋek butjap madepsi nandaŋek uwal
madepsi aŋ namaŋ.
- 4 Nak madepsi pasoldot, aŋek kimot do nandisat.
Aŋek uŋun da aban butno madepsi jik toso.
- 5 Asi, nak madepsi pasoldot, aŋek giptimno madepsi nimmikdak.
Pasol pasol da obisi abiŋ nepmaŋdak.
- 6 Do yaŋ yosot, “Bupmisi, nak kinarim da yaŋ pitno toŋ ak do
nandisat.
Aŋek piriropmaŋ kiŋ yik yawot tamo kinda wusiŋ kaŋ uŋudon
yikgeŋ.
- 7 Nak piriropmaŋ dubagisi kindakon kiŋ miktim amin dima ekwaŋon
egipbeŋ.
- 8 Tepmisi kiŋek yongamno kinda aŋalon aŋek mirim ae sikakyo
madepsi da dubagikon tagi egipbeŋ.”
- 9 Nak pindakgo kokup papgwan pidok aŋek emat aŋ, do Amin Tagi,
gak da geni paŋiŋtok abi.
- 10 Uŋun gildari ae kalbi kokup pap dakon tip dam da kwenon akwaŋ.
Kokup pap dakon miŋat aminyo gulusuŋ morapmi gat ae yokwi
morapmi aŋ.
- 11 Kokup pap dukwan dukwan amin da amin diwari gat ae yo morap
gat paŋupbal aŋ.
Kosit ileŋon notni pabiŋ yopmaŋek yoni gwayek do paŋkewalgaŋ.
- 12 Uwal kinda da nabipjak kaŋ, uŋun jigi tagi pakeŋ.
Uwal da nit do asak kaŋ tagi pasilgeŋ.
- 13 Mani dima. Gak kalonŋin.
Gak notnosi, egip egipnit kalonŋi.
Aŋpak yokwi uŋun gak da gaga asal.
- 14 Nit kalip but kalonŋon da Piŋkop da yutnon amin diwari gat kisi
kigimaŋ.
- 15 Aŋpak yokwi da butnikon tugawit, do uwalno but piŋoni mini
tepmisi kimotni do nandisat.
Kalugi sigin egek kimakbi kokupmon kinisi.
- 16 Mani Piŋkop da aŋpulugosak do bisit asat, do iyi nak yokwikon naŋ
abidosak.
- 17 Jigi da nak aŋupbal aŋ, do wisa dagokdo, ae gildat binap, ae kalbi
kisi kunam tak ibo bisitno nandisak.
- 18 Amin morapmi da nikgaŋ, mani giptimno dima yokwi taŋ,

- nido Piŋkop da jigikon nanj pulugan nepmanjek kilano anjakwan tagisi egisat.
- 19 Piŋkop toktok teban kila amin madep egisak.
Uwalno Piŋkop do dima pasal iman, ae anpakni kulabik ak do dima nandan, do Piŋkop bisitno nandanjek uwal emaron pabij yopdisak.
- 20 Nak dakon notno iyi dakon notni gat emat anj.
Anjek kalip notni gat sanjek sanjek awit unun tuwildak.
- 21 Gen kaga da gen galagi yosok, mani butnikon da emat ak do nandak nandak asak.
Geni da aban but yawot ekwaman, mani geni unun geni tepmisi, emat agak siba yombem da nin mandan nimisak.
- 22 Jigi morap imekdal, unun Yawe da kisiron yopbisi.
Anjaki unun da imegek kilago anjek gak anteban asak.
Amin kilegi yipban aripmi dimasi mosak.
- 23 Mani Piŋkop, gak da amin dapba kimokgon amin gat, ae top yon amin gat wiririkbi kimakbi kokupgwan pigeke pasil mudokdan.
Kimot bisapni tanakwa yawi kalik da tepmi kimotdan.
Mani egip egipno gagon tosok yanji nandan gabenj.

Piŋkop nandan gadan imisak amin dakon bisit

Dewit dakon kap kinda. On kap do "Miktam" yan yon. Uwalni Pilistia amin da Gat kokupmon Dewit tebaisi abidawit bisapmon Dewit da kap on mandagit. Kap yon amin dakon kila amin da miŋat aminyo yoyijban "Kinarim kinda dubagikon kindapmon yikdak" unun tegon da yoni.^y

- 56** 1 Piŋkop, nak do nandan yawok nabi.
Amin da nak nit do anjek nolgan.
Gildat kinda kalon uwalno da nit do abanj.
- 2 Wisa dagokdo da wigi pilindosi uwal da nit do pi anj.
Amin morapmi da iyi do nandaba wigakwa abij nep do anj.
- 3 Piŋkop, yo kinda do pasoldot bisapmon, egip egipno gagon tosok yanji nandisat.
- 4 Egip egipno Piŋkopmon tosok yanji nandanjek geni bamisi do nandak nandak anjek mani awigisat.
Nak Piŋkop nandan gadan iminek yo kinda do dima pasolgan.
Amin da nak do yo kinda aripmi dima ani.
- 5 Yo morap akdisat unun uwal da panjupbal ak do pi anj.
Toktogisi nak anjupbal ak do kosit wusik anj.
- 6 Unun kisi muwugek si pasilek ekwan.
Nak da kosit agisat unudon yubinek nikba kimokgej do pi anj.

^y 56.0 1Sa 21.13-15

- 7 Piŋkop, gak da aŋpak yokwi aŋ uŋun do yo yokwisi aŋ yobi.
Gak butjap nandaŋ yomiŋek emaron teban taŋek pabiŋ yopbi.
- 8 Jigi pasat uŋun gak da nandisat.
Aŋek nak uŋun do jiŋisi nandaŋek kunam tagegisat.
Kunam pakbino niaŋ da moŋ uŋun gak da manjiŋek papiagokon
kili mandal.
- 9 Nak yaŋsi nandisat, Piŋkop uŋun paŋpulugokno,
do bisit aŋ ibeŋ bisapmon uŋun da uwalno yolban kiŋ
mudokdaŋ.
- 10 Nak Piŋkop dakon gen awigisat.
Asisi, Yawe dakon gen awigisat.
- 11 Egip egipno Piŋkopmon tosoke yaŋsi nandisat,
do yo kinda do dima pasolgeŋ.
Amin da nak do yo kinda aripmi dima ani.
- 12 Piŋkop, nak kalip yo ak do yaŋ teban tok agim uŋun akdisat.
Nak ya yaŋ gayiŋek paret abeŋ,
- 13 nido gak da kimoron naŋ pulugaŋaki dima kimakgim.
Aŋpulugaŋaki sagalek dima nirkwit.
Do Piŋkop da dabilon toktogisi teŋteŋinikon agipbeŋ.

Amin kinda Piŋkop da aŋpulugosak do bisit agit

*Dewit dakon kap kinda. On kap do “Miktam” yaŋ yoŋ. Dewit Sol do pasalek kiŋ
tip kinamgwan pasil egipgut bisapmon kap on mandagit. Kap yoŋ amin dakon
kila amin da miŋat aminyo yoyiŋban “Dima paŋtasik ani” uŋun tegon da yoni.^z*

57

- ¹ Piŋkop, bupmi nandaŋ nabi.
Nak gagon abisat, kilano aki do nandisat.
Pup pudik da meŋi da pit kagagwan pasilek ekwaŋ, uŋun da tilak
aŋkutnaŋaki tagisi egisat.
Nak yaŋ gin egapbo wigi aŋupbal ani dakon yo da pasilni.
- ² Nak Piŋkop Wukwisi do yaŋ tidosot.
Uŋun da aŋpulugaŋban galaktokni tagi yolgeŋ.
- ³ Uŋun Kwen Kokup egek nak yokwikon naŋ abidaŋek nak aŋupbal ak
do aŋ amin uŋun pabiŋ yopdisak.
Piŋkop toktogisi but dasi galak taŋ namiŋek dimasi nepmaŋ
dekdak.
- ⁴ Amin da nak aŋgwasan.
Uŋun laion amin noknok yombem.
Geni uŋun tepmisi, gwawia ae gobiŋ yombem.
Melni uŋun emat agak siba yombem geni tepmisi.

^z 57.0 1Sa 22.1; 24.3

- 5 Piŋkop, miŋat aminyo da gak dakon man kundu yapmaŋek kwensi awigini do nandisat.
Tapmimgo yipbi miktim morap kisikon nomansi teŋteŋosak.
Yaŋ aŋaki miŋat amin morap kisi da man madepgo do nandani.
- 6 Uwal da nak abidok do pat yipmaŋ, do jigi madepsi da nak obisi abij nepmaŋdak.
Nak da mokenŋ do kosiron gapma wayik yipmaŋ.
Mani dima magim.
Iyi uŋun gapmagwan mawit.
- 7 Piŋkop, butnokon da gak do tebaisi nandaŋ gadasat.
Do gak dakon man awigik do kap yokdisat.
- 8 Dipmin yipmaŋek pidokenŋsi.
Gita ae kuleleyo tidokenŋsi.
Wiŋa dima dagaŋakwan nak da kalip pidaneŋ kap yokenŋ.
- 9 Amin Tagi, Amin Iŋwakŋwari Kabi da binapmon ya yaŋ gayikenŋ.
Miŋat amin morap kisikon agek mango awigikenŋ.
- 10 Nin do but dasi madepsi galak taŋ nimisal.
Uŋun dakon tilak yipneŋ kaŋ, wigi kundu da arip akdisak.
Toktogisi gengo tagisi uŋun yol kimagek ninon yo tagi asal uŋun aripmi tagi manjineŋ kaŋ, tilakni uŋun wigi gikwem kagagwan da arip.
- 11 Piŋkop, miŋat aminyo da gak dakon man madepsi awigini do nandisat.
Tapmimgo yipbi miktim morap kisikon nomansi teŋteŋosak.
Yaŋ aŋaki miŋat amin morap kisi da man madepgo do nandani.

Amin kinda da Piŋkop da amin yokwi tepmi pi yomjak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. On kap do "Miktam" yaŋ yoŋ. Kap yoŋ amin dakon kila amin da miŋat aminyo yoyiŋban "Dima paŋtasik ani" uŋun tegon da yoni.

58 ¹ Kila amin, ji gen pikon gen kilegi yoŋ, ma?
Amin morap kisi dakon gen kokwin tagisi aŋ bo?

² Dimasi. Nandak nandakji yokwi ak dogin nandaŋ.

Ji gen kokwin kilegisi dima aŋek dukwan dukwan miŋat aminyo madepsi paŋupbal aŋ.

³ Amin yokwi uŋuden kaluk altoŋon da wasaneŋek kosit tagisi yipmaŋ degek aŋpak yokwi gin aŋ, ae top baŋgin yaŋekwaŋ.

⁴ Geni uŋun tuŋon amin dakon pakbi emari toŋ yombem.

Mirakni iŋtagit, do

- 5 tujon amin ujon pidan kap asak do kasisin pison bisapmon, ami dakon kasisin dakon tekni dima nandisak.
Ami kasisin dakon mibili pakyan nandanek pisosok, mani tujon amin tekni dima nandisak.
- 6 Pin kop, kila amin yokwi ujon paupbal akisi.
Ujon laion emat yokwisi an yombem, do geni biripmik mudoki.
- 7 Pakbi da pak kinjek miktingwan pasilgan unuden si pasilni.
Amin da jon bamanba kibidon unuden gak da si bamanaki yokwi toni.
- 8 Ujon galjisip da kimagek miktimon mikton, unuden tasik toni.
Ae monji men da butgwan kimagek gildat dima kon, unuden tagi kimotni.
- 9 Amin kinda da kindap monigok kinda pasisak, ujon da tilak, Pin kop da tepmisi paupbal akdisak.
Ujon kalugi egakwa Pin kop da butjapsi nandan yominek sibat sibat yan maban kikan.
- 10 Pin kop da amin yokwi yo yokwisi an yomjak bisapmon, amin kilegi kisik kisik akdan.
Amin kilegi da amin yokwi dakon yawi ban kandapni sugokdan.
- 11 Anakwa amin diwari da yan yokdan,
“Asisi, Pin kop da amin kilegi do kobogi do tomni tagisi yomisak.
Asisi, Pin kop da gen pikon amin morap dakon anpak kokwin asak.”

Amin kinda uwal da dima anupbal ani do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. On kap do “Miktam” yan jon. Sol da Dewit abidanek anakba kimotjak do amin yabekba yutnikon kiwit bisapmon Dewit da kap on mandagit. Kap jon amin dakon kila amin da minat aminyo yoyinban “Dima pantasik ani” unjon tegon da yoni.^a

59

- ¹ Pin kopno, uwalno da kisiron ban nak abidoki.
Kilano anaki dima anupbal ani.
- ² Amin yokwi da kisiron nan gwayeki, anek amin nikba kimotdisat da kisiron ban nak abidoki.
- ³ Pindakgi. Nikba kimokgen do yubin ekwan.
Yawe, yokwi kinda dima agim, mani amin yokwi emat agak amin unjon nit do muwukan.
- ⁴ Yawe, sun kinda dima agim, mani tepmisi nak gat emat wam do tagap tan.
Jigino do kanek abin anpuluga!
- ⁵ Pin kop Yawe, Tapmim Ami, tepmisi abinek nak anpulugoki.

^a 59.0 1Sa 19.11

- Gak Israel amin dakon Piŋkop, tepmisi abin amin kabi morap egi
 anan kwan tepmi pi yobi.
 Uŋun jamba but aminsi, do bupmi dima nandan yobi.
- 6 Pilin kaga abinek kokup pap da kosiron agek piŋan da yan nimi yoŋ.
 7 Nandaki, gen kaganikon da gen yokwisi da moŋ.
 Uŋun emat agak siba geni tepmisi yombem.
 Mani yan yoŋ, “Namin da nandan nimjak?”
- 8 Mani Yawe, gak da jikgo yokwisi yanjan yomisal.
 Gak da uŋun miŋat amin morap kabi kisi do yansul an yomisal.
- 9 Gak dagin nak anŋeban anek kilano asal.
 Piŋkop, gak dam tebano aripmi dima tuwili egisal.
- 10 Piŋkopno da but dasi galak tan namisak, ae uŋun da abin
 anpulugokdisak.
 Piŋkop da nak yum nandanek nepban pindagapbo uwalno pabin
 yopdisak.
- 11 Amin Tagi, dima dapbi kimotni.
 Miŋat amino da tapmimo madep do di inŋanbam.
 Gak pasiknin tebaisi, gaga da tapmimon uwal yolbi kinakwa
 paŋupbal aki.
- 12 Toktogisi yokwi ak dogin yoŋ.
 Iyi do nandaba wikwan do yum pindagaki iyi da paron
 yokwalni.
 Jobit timitdo dakon gen ae top gen gat kisi yoŋ.
- 13 Do gak da butjap nandan yominek dapbi kimotni kan tagisi.
 Amin yokwi uŋun dapbi pasilni.
 Yan anaki miŋat aminyo da gak do Piŋkop, ae Israel amin dakon
 kila amin madep, ae dukwan dukwan kisi dakon kila amin
 madep egisal yan nandan gamni.
- 14 Pilin kaga abinek kokup pap da kosiron agek piŋan da yan nimi
 yoŋ.
- 15 Jap wusiŋ pindak nok do kin ap an.
 Ae buri dima tugoni kan, nimi yoŋ.
- 16 Mani, nak tapmim madepgo do kap yokeŋ.
 Wisu dagokdo but dasi galak tan namisal, uŋun do nandanek kap
 yokeŋ.
 Nido, kalip jigi mibili mibili noman tan namgwit bisapmon tagisi
 ankutnagil, anek dam tebano aripmi dima tuwili egipgul.
- 17 Piŋkop, gak kalongin teban tokno.
 Gak dakon man awigik do kap yokdisat.
 Piŋkop, toktogisi but dasi galak tan namisal, ae dam tebano
 aripmi dima tuwili egisal.

Amin kinda Piŋkop da yokwikon naŋ abidosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. On kap do “Miktam” yaŋ yoŋ. On kap da niyijdet kinda asak. Dewit da Siria amin Mesopotemia miktimon nani gat emat wamgwit bisapmon miktim Soba gat Joap gat dakon amin da tobil abijek Idom amin 12 tausen miktim kinda mani Galegi Tapmi Morapmi ujudon dapgwit. Ujun bisapmon Dewit da kap on mandagit. Kap yoŋ amin dakon kila amin da miŋat aminyo yoyijban “Saŋbek saŋbek dakon jareŋ tagisi” ujun tegon da yoni.^b

60

- ¹ Piŋkop, gak da manji nimgul.
Ninon yaŋ abi emaron magimaŋ.
Nin do butjap nandagil, mani abisok aego tobil abijek nin paŋpulugoki.
- ² Gak da abi miktimnin wudip agit.
Miktim pudaŋbi gapma madep kinda noman tagit.
Abisok miktimnin obisi tasik tosok.
Aego aŋmilip abi.
- ³ Miŋat amin kabigo nin do jigi morapmi nimgul.
Ujun wain baŋ yaŋ nibi naŋ mudaneŋ but upbal obisi agimaŋ.
- ⁴ Mani gak da tilak kinda aŋenakgil.
Do amin gak do pasolgoŋ ujun tilagon kiŋ altaŋek tagisi egakwa uwal da aripmi dima dapni.
- ⁵ Gak da nin but dasi galak taŋ nimisal, do bisitnin nandaŋ nibi.
Aŋek tapmim madepgokon da nin yokwikon baŋ timigaki nin tagisi egipneŋ.
- ⁶ Piŋkop iyi da yutnon egek yaŋ yagit, “Nak emaron kili teban tat.
Do nak kisik kisik aŋek Sekem dakon miktim gat ae Sukot dakon galegi oba ujun gat miŋat amino do kokwinik yomdisat.
- ⁷ Giliat miktim gat Manase miktim gat ujun nak dakon.
Epraim miktim ujun busuŋ kutnokno.
Ae Juda miktim ujun kila amin madep dakon kindap kiriŋno.
- ⁸ Mani Moap miktim ujun nak dakon pakbi sogok idap.
Ae Idom miktim ujun nak dakon kandap gwil yopyop tamo.
Aŋek nak emaron Pilistia amin pabiŋ yopmaŋek kisik kisik aŋek yaŋ tidokdisat.”
- ⁹ Piŋkop, namŋn da nak aŋaŋ kokup pap dam tebani toŋon aŋkisak?
Ae namŋn da nak Idom miktimon emat ak do aŋkisak?
- ¹⁰ Piŋkop, gak da nin manji kili nimgul, ma?
Nin dakon emat amin dima paŋpulugok do nandisal, ma?
- ¹¹ Amin dakon paŋpulugok ujun yo isali gin, do nin paŋpulugaŋaki uwal gat emat tagi wamneŋ.

^b 60.0 2Sa 8.13; 1KAG 18.12

12 Piŋkop da nin paŋpulugaŋakwan emaron teban toneŋ.
Iyi uwalnin pabiŋ yopdisak.

Amin kinda Piŋkop da kilani asak do bisit agit

*Kap on kap yoŋ dakon kila amin do mandabi. Dewit
dakon kap kinda. Gita tidaneŋ yogogi.*

- 61** 1 Piŋkop, mirakgo yopmaŋek aŋpulugoki do yaŋ tidosot uŋun
nandaki.
Bisitno nandaki.
- 2 Nak miŋtim dubagisikon da gak do yaŋ tidosot.
Butnokon da paŋpulugogi mini egisat yaŋ nandaneŋ yaŋ tidosot.
Aŋki nepbi tip madep da yoŋgamon pasili egipbeŋ,
- 3 nido tagisi aŋkutnosol.
Nagal tebano agaki uwalno da aripmi dima abiŋ nepni.
- 4 Nak bisap mudok mudogi mini gak da yutnon egipbeŋ do nandisat.
Pup pudik meŋi da pitgwan tagisi ekwaŋ, uŋun da tilak gak da
kapmatjok egapbo aŋkutnoki do nandisat.
- 5 Piŋkop, nak yaŋ teban tok agim uŋun gak da nandagil.
Yo tagisi gak do pasolgoŋ amin kabi do yomisal uŋun nak do kili
namgul.
- 6 Kila amin madep aŋteban abi bilak morapmisi egipjak.
Aŋteban abi babikni morapmi altaŋ altaŋ ani uŋun pindatjak.
- 7 Piŋkop, aŋteban aŋaki bisap dagok dagogi mini gak da dabilon kila
amin madep egipjak.
Toktogisi but dasi galak taŋ imiŋek kilani aŋek aŋkutnoki dosi
nandisat.
- 8 Yaŋ aŋaki gildari gildari yo ak do yaŋ teban tok agim uŋun abeŋ.
Aŋek gildari gildari kap yaŋek mango aŋkisikeŋ.

Piŋkop kalonŋ daŋin kilanin asak

*Dewit dakon kap kinda. Kap yoŋ amin dakon kila amin da
miŋat aminyo yoyiŋban “Jedutun” uŋun tegon da yoni.*

- 62** 1 Nak tayaŋgok egek Piŋkop dogin jomjom asat.
Uŋun da nak yokwikon naŋ abiŋakwan egisat.
- 2 Uŋun kalonŋ gin tip madepno ae yokwikon baŋ timit timit amino.
Uŋun kalonŋin dam tebano aripmi dima tuwili, do uwalno da
aripmi dima abiŋ nepni.
- 3 Bisap niaŋ da nak niŋba kimokgeŋ do emat akdaŋ?
Ji nak dam garaŋi yombem kinda da yaŋ wagilsu tuwil kikeŋ do
nandaŋ.
- 4 Nak man madepno toŋ, mani ji nak dakon man madepno aŋupbal ak
do nandak nandak paŋkosit aŋ.

- Ji top gen dogin galak toŋ.
 Ji Piŋkop da nak do yo tagisi aŋ namjak do gen tagisi yoŋ,
 mani butjikon da “Piŋkop da aŋupbal asak kaŋ tagisi” yaŋ nandaŋ.
- 5 Nak tayaŋgok egek Piŋkop do jomjom asat.
 Aŋek uŋun kalonŋ daŋin aŋpulugosak do nandaŋ teban taŋek
 jomjom asat.
- 6 Uŋun kalonŋ gin tip madepno ae yokwikon baŋ timit timit amino.
 Uŋun kalonŋin dam tebano aripmi dima tuwili, do uwalno da
 aripmi dima abiŋ nepni.
- 7 Piŋkop kalonŋ daŋin yokwikon baŋ abidaŋek man madep namisak.
 Uŋun da tip madepno agakwan tebaisi akdat.
 Uŋun daŋin dam madepno agakwan tagisi aŋkutnosok.
- 8 Miŋat amin kabi bisapmi bisapmi egip egipji Piŋkopmon tosoŋ yaŋsi
 nandani.
 Nin Piŋkopmon kiŋapno tagisi paŋkutnosok, do butjikon yo morap
 toŋ uŋun Piŋkop do imiŋ mudoni.
- 9 Amin isali uŋun mirim pamaŋ yombem bami mini.
 Ae amin mani toŋ uŋun jiŋi bisapmon nin aripmi dima
 paŋpulugogi.
 Uŋuden amin kokwin aneŋ kaŋ, bami mini tagapmisi pindatdamaŋ.
 Uŋun mirim pamaŋ yombem bami mini.
- 10 Ji amin dakon yo timit do tebai dima yoyini.
 Ji amin paŋkewalek kabokon da yo timit timit uŋun aŋpak tagi
 yaŋ dima nandani.
 Moneŋ ae yo kabiyosi ireŋ taŋba uŋun do butjikon da uŋun yo
 madep yaŋ dima nandani.
- 11 Bisap morapmi Piŋkop da yaŋ yaŋban nandagim, “Nak naga Piŋkop,
 tapmimno madepsi.
- 12 ^c Nak bisapmi bisapmi amin do but dasi galak taŋ yomisat.”
 Amin Tagi, aŋpak amaŋ uŋun da aripmon gak da amin kalonŋ
 kalonŋ do kobogi nimiŋ nimiŋ asal.

Amin kinda da Piŋkop gat egip do nandaŋek bisit agit

*Dewit Juda miŋtimon miŋtim amin da aripmi dima
 egipmi uŋuden egek kap on mandagit.^d*

63

¹ Piŋkop, gak Piŋkopno.

Nak pi madepsi aŋek gak wisisat.

Nak miŋtim kibiri amin da aripmi dima egipmi timon egek
 tapmimno minisi aŋakwa amin da pakbi do aŋ uŋudenŋ
 wupno da gak do tepmisi nandisak.

^c 62.12 Jop 34.11; Jer 17.10; Mt 16.27; Ro 2.6; PA 2.23 ^d 63.0 1Sa 23.14

- Ajek giptimno da gak gat egipdosi nandisak.
- 2 Telagi yutnon gandagim.
Tapmingo madep gat ae tilingo gat pindakgim.
- 3 Miktimon egip egip unun tagisi, mani unun yapmanjek gak da nin do but dasi galak taŋ nimisal unun da wukwisi asak.
Do nak mango yaŋ aŋkisisat.
- 4 Nak si egipbeŋ bisapmon mango yaŋ aŋkisiŋ wigikeŋ.
Kisitno si paŋenagek gak do bisit aŋ aŋ abeŋ.
- 5 Amin da jap galagisi nelagi toŋ naŋek aripmi aŋ unudeŋ wupno galagisi nandisak.
Do nak kisik kisik kap yaŋek mango yaŋ aŋkisisat.
- 6 Nak dipmin potpot tamokon si pokdot bisapmon gakdosi nandaŋ egisat.
Kalbi nandak nandak gak dogin asat.
- 7 Gak paŋpulgokno egisal, do nak gak da pit kagagwan tagisi egek gak do kisik kisik kap yosot.
- 8 Wupno gak da kapmatjok gol awildak.
Aŋakwan kisitgo aminsi tet da nak tebaisi abidosok.
- 9 Amin nikba kimokgeŋ do nandaŋ amin, unun tasik tokdaŋ.
Unun kimakbi kokupgwan pigikdaŋ.
- 10 Uwalni da emat agak sibabaŋ dapba kimagakwa joŋ piŋan da giptimni nokdaŋ.
- 11 Mani kila amin madep nak naga Piŋkop do kisik kisik akdisat.
Ae Piŋkop yol do unun da manon da yaŋ teban tok awit amin, unun kisik kisik tagi ani.
Mani unun da top amin dakon gen kagani sopdisak.

Amin kinda Piŋkop da kilani asak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap yoŋ amin dakon kila amin do mandabi.

- 64** ¹ Piŋkop, nak jigino madepsi, do bisitno nandaki.
Nak uwal do pasoldot, do aŋpulgangaŋbi nak aripmi dima nitni.
- ² Amin yokwi nak aŋupbal ak do pasulikon da gen yaŋ paŋkosit aŋ.
Ajek nak nit do muwukgaŋ, do kilano aŋaki yo yokwi dima aŋ namni.
- ³ Geni unun geni tepmisi.
Emat agak siba da yaŋ mandaŋ namaŋ.
Amin da amin do tilak ajek obip paŋilikgaŋ, unun da tilak geni emari toŋ baŋ nak paŋilik namaŋ.
- ⁴ Unun pasil egek amin kilegi do obip yamaŋgaŋ.
Unun dima pasolgoŋ, do tepmisi yamaŋgaŋ.
- ⁵ Iyi paŋteban ak do aŋpak yokwi unun aŋ.
Amin diwari yokwalni do pat yopmanjek gen yaŋ yoŋ,

“Amin kinda da nin aripmi dima nindakdisak.”

- 6 Anpak yokwi ak do gen yan panjeban anek yan yon,
 “Anpak yokwi kinda ak do dakon nandak nandak tagisi aman.
 Yo unun akdaman unun amin kinda da aripmi dima kan
 nandanjo asak.”
 Amin dakon but nandak nandakyo aripmi dima nandanen.
 Unun pasilisi.
- 7 Mani Pinjkop da iyi dakon gobiŋ ban yaman yomdisak.
 Anjakwan unudon gin wuda madepsi noman tokdan.
- 8 Amin diwari panjupbal ak do yawit, do Pinjkop da panjupbal akdisak.
 Amin morap unun pindatni amin da jikgo yokwisi yanjan
 yomiŋek winda kwakwal an yomdan.
- 9 Miŋat amin morap kisi Pinjkop do pasoldan.
 Anek Pinjkop da yo unun asak unun do yokdan, ae unun do
 nandan egipdan.
- 10 Amin kilegi morap Yawe do kisik kisik akdan.
 Anek panjutnosak do iyikon kiŋek tagisi egipdan.
 Amin kilegi morap Yawe dakon man awigikdan.

Kisik kisik anek Pinjkop ya yan iyiwit

Dewit dakon kap kinda. Kap on Pinjkop gawak imim kap.

Kap yon amin dakon kila amin do mandabi.

- 65** ¹ Pinjkop, nin Saion kokup papmon kiŋek gak anjksinenŋsi.
 Yan anapano yo morap ak do yagiman unun kinda dima sun
 tosak.
- 2 Gak da bisitnin nandan nimisal.
 Amin morap kisisi gagon opdan.
- 3 Diwarinin da witjiŋba wagil yokwisi egipguman, mani gak da
 diwarinin wiririk nimgul.
- 4 Amin gak da yutnon opni do manjisal unun kisik kisik ekwan.
 Gak da Telagi Yut Madepmon yo tagisi ton unun ban tugok
 tugogisi panek ekwaman.
- 5 Pinjkop gak dasi nin yokwikon ban timik timik anaki tagisi ekwaman.
 Gak bisitnin nandanek pi tapmimi ton anek nin panpulugosol.
 Amin miŋtim diwarisikon ae tap diwarisikon ekwan unun kisi gak
 da panpulugoki do jomjom an.
- 6 Gaga da tapmimon kabap morap wasan yopgul da tamonikon ton.
 Gak tapmimo madepsi.
- 7 Gak da tap madep paptan tamaligakwan anyawot anaki wayiŋi mini
 tosok.
 Ae miŋat amin kabi egi anan kwan gen pap yanek pidok pidok an
 unun gak da panyawot asal.

- 8 Wasok madep madep anjaki amin unjun do pasolgoŋ.
Gildat wisak tetgin ae pigisak tetgin wasok tapmimi toŋ asal
unjun do nandaneŋ kisik kisik kap yaŋ gamaŋ.
- 9 Gak da miktim kilani ak do sikak yipbi mosok.
Yaŋ anjaki miktim tagisi anjakwan jap bami tagisi toŋ.
Piŋkop gak da pakbi morapmi yopgul da dima dugonŋ.
Yaŋdo, jap bami madepsi ireŋ tajakwa amin da aripnikon paŋ
noŋ.
Gak da yaŋ ak do kili nandagil.
- 10 Gak da sikak morapmi yopbi maneŋ miktim anyawot anjakwan
pakbini toŋ anjakwa jap gisamigaki bami tagi toŋ.
- 11 Gak nin do tagisi nandaneŋ jap pakpak bisapmon jap madepsi
paŋireŋaŋ nimisal.
Jap tamokon jap morapmisi tugaŋ wigisak.
- 12 Miktim amin dima ekwaŋon joŋ tim morap taŋ anaŋ kwaŋ unjun
bulmakau gat ae sipsip gat morapmisi ekwaŋ.
Ae ileŋ morapmon joŋ kalikaligisi kwanjakwa kisik kisik aŋ.
- 13 Joŋ timon sipsip morapmisi ekwaŋ ae galegikon wit morapmisi
kwaŋek toŋ,
do yo morap kisik kisik anek kap yoŋ.

Piŋkop do kisik kisik anek ya yaŋ iyik dakon kap

Kap on Piŋkop gawak imim kap. Kap yoŋ amin dakon kila amin do mandabi.

- 66** ¹ Miktimon miŋat amin morap kisik kisik anek yaŋ tidaneŋ
Piŋkop anekisini.
- 2 Kap yaŋek man madepni yaŋ anekisini.
Man madepni madepsi yaŋ anekisini.
- 3 Piŋkop yaŋsi iyini, “Yo morap asal unjun wagil tagisisi.
Tapmimgo unjun madepsi, do uwalgo da madepsi pasolgoŋ.
- 4 Miktimon amin morap gak gawak gamaŋ.
Kap yaŋek mango yaŋ anekisaŋ.”
- 5 Ji abineŋ Piŋkop da yo agit unjun pindatni.
Yo masi masimi amin da binapmon agit unjun do pindatni.
- 6^e Unjun da Tap Gami aban kibidaŋ miktim kibiri yombem anjakwan
unjun da teri kindi wugiwit.
Ji abineŋ mani yaŋ anekisino.
- 7 Unjun tapmimni madepsi, ae kila amin madep dagok dagogi mini egi
wugisak teban.
Egek amin da yo morap aŋ unjun pakyaŋsi pindakdak.
Do kwen wugik dima aŋ imneŋ.

^e 66.6 TP 14.21; Jos 3.14-17

- 8 Miŋat amin kabi morap ji Piŋkopnin aŋkisiŋakwa amin da wiwikni nandani.
- 9 Uŋun da kilanin aŋakwan sigin ekwamaŋ, ae sagalek dima nindapmaŋgaŋ.
- 10 Piŋkop, amin da silwa soŋba gwaljigi minisi aŋ uŋun da tilak gak da nin kili paŋkewalgil.
- 11 Gak da nin paron baŋ timikgil.
Yaŋ aŋek ninon jigi madepsi yipmaŋ nimgul.
- 12 Gak yum pindagaki uwal da obisi bamaŋ nimgwit.
Aŋaki nin kindap ae pakbi madep kagagwan agipgumaŋ.
Mani abisok gak da kokup tagisikon paŋabil.
- 13-14 Kalip jigi noman taŋ naban paret kindap da si soŋ mudogi uŋun gam do gen kagano kon da yaŋ teban tok kili agim.
Yaŋ agim do on paret gak da yutnon paŋobiŋek kindapmon sokdisat.
- 15 Gak do bit kilapyo madepsi baŋ altakon soŋek gak do paret abeŋ.
Sipsip wili madepsi baŋ soŋapbo uŋun dakon kibaŋi tagisi uŋun nandabi.
Bulmakau wili ae meme wili kisi gak do paret abeŋ.
- 16 Miŋat amin morap ji Piŋkop do pasalek ekwaŋ amin ji abiŋ nak dakon gen nandani.
Piŋkop nak aŋpulugok do yo madepsi agit, uŋun dakon geni dayikdisat.
- 17 Nak mani yaŋ aŋkisiŋek aŋpulugosak do yaŋ tidagim.
- 18 Butnokon diwarino tawit uŋun yaŋkwok dima agim tam, Amin Tagi bisitno dima nandaban.
- 19 Mani Piŋkop da nak kili nandaŋ namgut.
Asisi, tekno nandaŋek bisitno kili nandaŋit.
- 20 Nak Piŋkop dakon man aŋkisisat.
Uŋun bisitno nandaban isali dima agit.
Aŋek nak do but dasi sigin galak taŋ namisak.

Piŋkop aŋkisik kap

*Kap on Piŋkop gawak imim kap. Kap yoŋ amin dakon
kila amin do mandabi. Gita tidaŋek yogogi.*

- 67** ¹ Piŋkop nin do nandaŋ yawok nimaŋek ninon yo tagisi abi.
Butgo ninon yipmaŋek yo tagisi aŋ nibi dosi nandamaŋ.
- ² Yaŋ aŋaki amin kisi da gak dakon aŋpakgo nandani.
Ae gak da amin yokwikon baŋ tagi timikdal dakon tapmim
miktim amin kisi morap da nandani.
- ³ Piŋkop, amin da gak aŋkisini do nandisat.
Amin morap kisi da gak aŋkisini dosi nandisat.

- 4 Gak gen kokwin pi agakgo kilegisi, ae miktimi miktimi miñat amin kabi kosit kilegi yolisal.
Yañ asal do miñat amin kisi dakon but tagisi añakwa kisik kisik kap yoni dosi nandisat.
- 5 Piñkop, amin da gak añkisini do nandisat.
Amin morap kisi da gak añkisini dosi nandisat.
- 6 Miktim da jap morapmi pañalon asak, ae Piñkop, nin dakon Piñkop da nin gisamitjak.
- 7 Asisi, Piñkop da nin gisamiñakwan amin morap miktimi miktimi ekwan uñun da Piñkop do pasal imdañ.

Israel amin Piñkop da pañpulugagit do kisik kisik awit

Dewit dakon kap kinda. Kap on Piñkop gawak imim kap.

Kap yoñ amin dakon kila amin do mandabi.

- 68** ¹ Piñkop da tepmisi abineñek uwalni yoljak.
Piñkop do uwal añ amin pasalek kiñ mudoni dosi nandisat.
- ² Mirim da mukwa pisonba kiñ pasilgañ, yañ gin Piñkop da uwal yoldisak.
Kindap tedep da kendol pindakban pakbi dagoñ, yañ gin amin yokwi Piñkop da iñamon tasik tokdañ.
- ³ Mani amin kilegi kisik kisik akdañ.
Añek Piñkop da dabilon butni tagisi añek kisik kisik madepsi akdañ.
- ⁴ Piñkop añkisineñ.
Man madepni do nandañek añkisineñ kap yoneñsi.
Uñun gikwemon yigek kisak.
Mani uñun Yawe.
Nin iyi da dabilon kisik kisik aneñ.
- ⁵ Piñkop iyi da telagi kokupmon egek miñat monjiyo datni kimakgwit uñun kilani asak, ae sakwabatyo kisi kilani asak.
- ⁶ Ae miñat aminyo dage dage añek ekwan uñun diwatni pañalon añyoban tagisi yikgañ.
Ae dam tebanon ekwan amin pulugañban kokupmon tagisi ekwan.
Mani kwen wugik añ amin miktim kibiri tim yokwisikon pañki egipdañ.
- ⁷ Piñkop, kalip gak miñat aminyogo mibiltan yomiñek miktim amin da aripmi dima egipmi timon timik pawilgil.
- ⁸ ^f Uñun bisapmon Sinai dakon Piñkop abineñakwan miktim wudip agit.
Asi, Israel dakon Piñkop abineñakwan sikak madepsi magit.

^f 68.8 TP 19.18

- 9 Piŋkop, gak da sikak madepsi yipbi miktingokon magit.
Aŋaki miktim yokwi da miktim tagisi ae dagagit.
- 10 Uŋun miktimon miŋat amin kabigo da kokup wasawit.
Gak yogo morapmisi uŋun baŋ wadak wadak amin paŋpulugaŋaki tagisi egipgwit.
- 11 Amin Tagi da miŋat amini do gen yomgut, aban miŋat morapmi da kiŋ gen uŋun yaŋ teŋteŋawit.
- 12 Gen uŋun yaŋ, Uwal dakon kila amin madep gat ae emat amin morapni gat kisi pasal kwaŋ.
Aŋakwa miŋat kokupmon ekwaŋ da amin emaron yo timikgaŋ uŋun kokwin aŋ.
- 13 Miŋat uŋun sipsip kila aŋ, mani silwa gat gol gat baŋ giptimni tagisisi paŋtilim aŋek minam dakon tilimi yombem dagoŋ.
- 14 Piŋkop Tapmim Ami da Salmon Kabapmon kila amin madep yolban kiwit, aŋek uŋun kabapmon ais yopban mawit.
- 15 Basan dakon kabap uŋun madepsi.
Ileŋ moniŋ moniŋni morapmisi.
- 16 Kabap madep Basan, gak nido Piŋkop da Jerusalem dakon kabap Saion uŋudon iyi yit do tilak agit uŋun do nandabi yokwi tok asal?
Yawe iyi toktogi uŋun kabapmon egipdisak.
- 17 Amin Tagi emat amini gat os da emat amin ilik pawilgaŋ tamo tausen morapmi kon da apgut.
Sinai Kabap yipmaŋek pigit da iyi da telagi yutnon egisak.
- 18 ^g Piŋkop kabap dubagisikon wigeŋ uwalni morapmi emaron teban taŋek iyi timikgit uŋun amin timikban kisi wigiwit.
Uŋun kwen wigik amin uŋun dakon yoni baŋ but galak do timikgit.
Piŋkop Yawe iyi uŋun kabapmon egipdisak.
- 19 Amin Tagi dakon man awigino.
Gildari gildari nin dakon jigi imekdak.
Piŋkop kalon daŋin nin yokwikon baŋ timikdak.
- 20 Piŋkopnin da nin paŋpulugaŋakwan tagisi ekwamaŋ.
Amin Tagi Yawenin da nin paŋpulugaŋakwan dima kimokgomaŋ.
- 21 Mani Piŋkop da uwalni dakon busuŋni paŋsulitdisak.
Uŋun aŋpak yokwi toktogisi aŋ amin paŋtasik akdisak.
- 22 Amin Tagi da yaŋ yosok,
“Nak da uwalji Basan ekwaŋ uŋun aeno timik paŋpaŋdisat.
Tap idap da kadagikonsi baŋ timik pawikeŋ.
- 23 Ji uwalji dakon yawi baŋ kandapji sugokdaŋ.

- Ajakwa piŋanji da galak toknikon nokdaŋ.”
- 24 Piŋkopno, ae Kila Amin Madepno, miŋat amin morap da gandaba
gak emaron teban tal da kisik kisik aŋek abisal.
Kisi morap da gandaŋakwa telagi yutgogwan wigisal.
- 25 Kap yogok amin mibiltok kwaŋ, ajaŋkwa dubaŋ tidok amin buŋon obaŋ.
Ajaŋkwa miŋatjok tambarin tidonj uŋun binapmon kwaŋ.
- 26 Uŋun kap yaŋ yoŋ,
“Nin Piŋkop dakon miŋat aminyo, nin muwugek Piŋkop dakon
man awiŋino.
Israel amin, nin Yawe dakon man awiŋino.”
- 27 Benjamin dakon miŋat aminyo kalonjisorok da mibiltok kwaŋ.
Ae Juda amin dakon kila amin gat ae miŋat aminyo gat Benjamin
dakon amin kabi baŋ yolgaŋ.
Ajaŋkwa Sebulan gat Naptali gat dakon kila amin buŋon yolgaŋ.
- 28 Piŋkop, gak tapmimgo kalip noligil, uŋun naŋ abisok nomansi noliki.
- 29 Kila amin madep da yutgo Jerusalem tosoŋ uŋudon abiŋek gak do
but galak do yo paŋabaŋ.
- 30 Piŋkop, Isip uŋun joŋ kilap yokwi yombem, uŋun tebaisi iyiki.
Gak da uwalnin morap kwen wiŋik aŋ uŋun tebaisi yoyiki.
Tebai yoyiŋaki wiŋi ŋwakbeŋ aŋek silwa gamni dakon bisapmon
wugiŋsak.
Emat ak do nandaŋ amin yolbi dukwan dukwan kini.
- 31 Isip amin da but galak dakon yo timiŋek Jerusalem opdaŋ.
Ajaŋkwa Itopia amin da Piŋkop do kisitni paŋenagek gawat gawat
akdaŋ.
- 32 Amin ŋwakŋwari Kabi, ji Piŋkop do kap yaŋek Amin Tagi dakon
man awiŋik do kap yoni.
- 33 Uŋun kundu wasok wasogikon da kili tagit da tosoŋ uŋudon agisak.
Nandani. Piŋkop madepsi yaŋ tidosok.
- 34 Miŋat aminyo morap, ji Piŋkop dakon tapmim madepni do yaŋ teŋteŋoni.
Uŋun Israel amin dakon kila amin madepni.
Kundukon tapmim madepni nomansi komaŋ.
- 35 Piŋkop iyi da telagi yutnon tapmimi tonji yikdak, do pasal imiŋ
kimotneŋ.
Israel amin dakon Piŋkop miŋat amini do tapmim madepni yomisak.
Piŋkop aŋkisino!

Dewit Piŋkop da aŋpulugosak do bisit agit

*Dewit dakon kap kinda. Kap yoŋ amin dakon kila amin da miŋat
aminyo yoyiŋban “Jareŋ tagisi” uŋun tegon da yoni.*

69 ¹ Piŋkop, nak aŋpuluga!
Pakbi wiŋaŋek teknokon kili wik.

- 2 Nak nejak kagagwan manj pigigim da egisat.
Miktim tebai nikon bamanjek tebai akgen?
Pakbi ilarigwan agapbo pakbi da igek wagil witjinban tokdisat.
- 3 Pinjkop gak da anjplugoki do toktogisi yanj tidanj egek tapmimno minisi asak.
Bisap dubagi gak do jomjom anjek egit, do tekno bap tanjakwan dabilno tep namañ.
- 4 ^h Isal dogin nandaba yokwi tok anj namañ amin morapmi ekwan.
Busun dangwano dakon tilak yapmandak.
Uwalno mibili mini nak antasik ak do anj.
Nak kabo dima nanj yominapbo top yanj namañ, do naga dakon yo kabino diwari yomisat.
- 5 Pinjkop, nak nandanj kokwini tagi dima amin kinda gak da nandanj namisal.
Diwarino aripmi dima panjksibikenj.
- 6 Amin Tagi Yawe Tapmim Ami, yum nandanjaki yokwi di abo gak da panjplugosak do nandanj gadat anjek jomjom anj amin da mayaktok di pabam.
Israel amin nin dakon Pinjkopnin yum nandanjaki yokwi di abo gak wisinj gandak do pi anj amin da mayaktok di pabam.
- 7 Nak gak goldat, do amin da manji gen yanj namañ.
Yanj anjakra mayaktok pasat.
- 8 Peno padik padikyo da dima nandanj namañ wup anj.
Gwakno da nak kokup njwakjwarikon amin kinda yombem nandanj namañ.
- 9 ⁱ Nak gak dakon yut do madepsi galak tosot, do yutgo da tagisi tosak do pi madepsi asat.
Amin da gak do gen yokwi yanj gamañ unun yanjba nagon obisak.
- 10 Nak kunam tagek gak do nandanjek jap kelkel anjek gawak gamisat bisapmon, amin da nak do gen yokwi yanj namañ.
- 11 Nak but yokwi dakon imal pasat bisapmon, amin da manji gen yanj namañ.
- 12 Muwut muwut tamokon amin da nak do yanjba yokwi tok anj.
Ae pakbi teban nanjek but upbal anj amin da abinj nep do kap yonj.
- 13 Mani Yawe, nak gak do bisit asat.
Pinjkop gaga nandisal bisapmon bisitno dakon bami unudon nabi.
Gak nak do but dasi galak tanj namisal, do asi puluganj nep do yagil unun do nandanjek bisitno dakon kobogi nabi.
- 14 Puluganj nepmanjaki nejak kagagwan dima pigi pasilgenj.
Nak do yanjba yokwi tok anj namañ amin da kisiron banj puluganj nepmanjaki pakbi ilarigwan dima pasilgenj.

^h 69.4 Kap 35.19; Jn 15.25 ⁱ 69.9 Jn 2.17; Ro 15.3

- 15 Yum nandaŋaki pakbi da igek nak dima witjisak, ae pakbi ilarigwan dima pigi pasilgen.
Yum nandaŋaki bumjot gapma da nak dima galautjak.
- 16 Yawe, gak bisapmi bisapmi but dasi galak taŋ namiŋek yo tagisi aŋ namisal.
Yaŋdo, bisitno dakon bami nabi.
Bupmigo uŋun madepsi, do abiŋ aŋpulugoki.
- 17 Nak gak dakon oman monjigo.
Pasilikon dima egi nabi.
Nak jigikon egisat, do bisitno tepmisi nandaŋek bami nabi.
- 18 Nak da kapmatjok abiŋek yokwikon baŋ yumaŋ naŋ nepbi.
Uwalno da kisiron naŋ pulugaŋ nepbi.
- 19 Uwalno nak do gen yokwi yoŋ uŋun gak da nandaŋaki nayaŋ.
Mano abiŋ yipmaŋakwa mayaktok pasat uŋun nandisat.
- 20 Gen yokwi uŋun yaŋ namaŋ uŋun do but yokwisi nandisat.
Aŋek tapmimno minisi asak.
Amin di da nak dakon but bo aŋteban ani yaŋ nandagim, mani dima.
Ae amin di da nak aŋteban ak do gen tagi di bo nayini yaŋ nandagim, mani dima.
- 21 ^j Jap do agim bisapmon marasin yokwi baŋ namgwit.
Tekno kibidaŋban wain isipmi baŋgin nokeŋ do namgwit.
- 22 ^k Jap noknok madep ak do muwutni bisapmon uŋun kisik kisik bisap da tobilek kilap da yaŋ paron depban yokwalni, ae gapmagwan maŋek tasik toni dakon yo yaŋ asak dosi nandisat.
- 23 Dabilni abi pilin tuk ani, aŋek yo saŋbeŋek dima pindatni.
Manji paŋupbal abi tebai dima atni dosi nandisat.
- 24 Butjap sigin nandaŋ yomiŋek yo yokwisi aŋ yobi.
Aŋek butjapgo da aban pasil mudoni.
- 25 ^l Kokup ekwaŋ uŋun isal tosak.
Ae imal yutnikon amin kinda dima egipjak dosi nandisat.
- 26 Amin diwari yokwini dakon kobogi yomgul, amin yokwi da yokwi aŋ yom do pi sigin aŋ.
Gak da amin diwari dakon giptim paŋdaganeŋek giptim tedep yomgul, amin yokwi da jigilak gen yaŋ yomiŋek jigi yomaŋ.
- 27 Amin yokwi dakon yokwini do dima iŋtaŋ yobi.
Uŋun amin dimasi paŋpulugoki.
- 28 ^m Gak da egip egip papiakon mani wiririkgi.
Ae amin kilegi dakon man gat kisi mani dima mandaki dosi nandisat.

^j 69.21 Mt 27.48; Mk 15.36; Lk 23.36; Jn 19.28-29 ^k 69.22-23 Ro 11.9-10

^l 69.25 Ya 1.20 ^m 69.28 TP 32.32; PA 3.5; 13.8; 17.8

29 Nak jigi tepmiyo madepsi pasat.

Piņkop, gak da nak yokwikon naņ abidaņek nak aņmilip abi.

30 Yaņ aņaki nak kap yaņek Piņkop dakon man awigikdisat.

Aņek ya yaņ iyiņek man madepni do yaņ tenņerok abeņ.

31 Aņapbo Yawe da aņpak uņun abeņ do but dasi galak taņ kimotjak.

Bulmakau baņ paret abeņ uņun do madepsi dima galak tosok.

32 Nak Piņkop aņkisikeņ bisapmon miņat aminyo jigi paņ da uņun kaņek kisik kisik akdaņ.

Ae miņat aminyo Piņkop wisij kok do pi aņ amin uņun Piņkop da butni paņteban akdisak.

33 Yawe da yo do wadak wadak aņ amin dakon bisitni nandaņ yomisak.

Miņat amini dam tebanon ekwaņ uņun do dima iņtaņ yomisak.

34 Kundu gat ae miktim, ae tap idap gat ae tap kilap ae yo morap tap kagagwan ekwaņ, ji kisi morap Piņkop dakon man awigini.

35 Nido, Piņkop da Saion kokup pap dakon miņat aminyo uwal da kisiron baņ timitdisak.

Aņek Juda miņat aminyo paņpulugaņban kokup papni ae akdaņ.

Yaņ aban Piņkop dakon miņat aminyo uņun kokup papmon tagisi egek, uņun miktim wagil abidoni.

36 Piņkop dakon oman amini dakon diwatni da uņun miktim abidokdaņ, ae miņat amin Piņkop but dasi galak taņ imaņ uņun da uņun miktimon egiņdaņ.

Dewit Piņkop da aņpulugosak do bisit agit

Piņkop da Dewit dakon jigi kaņ nandaņyo asak do Dewit da kap on mandagit. Kap yoņ amin dakon kila amin do mandabi.

70 ¹Piņkop, nak yokwikon naņ abidoki.
Yawe, tepmisi abiņek nak aņpuluga.

² Amin diwari da nak nikba kimotdisat.

Gak dasi pabiņ yopmaņek paņiņtok aņaki mayaktok pani.

Ae amin diwari nak dakon jigi do kisik kisik aņ, wiririkbi tobil kiņakwa mani pabiņ yopbi dosi nandisat.

³ Nak do manji gen yoņ amin, obisi paņmayak aņaki aņpak yokwini do wiripdatni dosi nandisat.

⁴ Mani amin gagon obaņ, uņun buri tagisi aņakwa gak do kisik kisik ani.

Miņat aminyo uņun gak da yokwikon baņ timikgil uņun do but galaksi nandaņek toktogisi

“Piņkop uņun wagil tagisisi!” yaņ tagi yoni.

⁵ Mani Piņkop, nak wadak wadak amin, ae nak naga ariņmi dima aņpulugokeņ, do tepmisi abiņ aņpulugoki.

Yawe, gak gaga nak dakon paŋpulugokno ae yokwikon baŋ timit timit amino.
Jomjom dima abi, tepmisi aŋpulugoki!

Amin pelaŋ dakon bisit

- 71** ¹Yawe, aŋkutnoki do gagon obisat.
Nak aŋkutnaŋaki mayagi dima pakeŋ.
- ²Gak wagil kilegisi, do nak aŋpulugaŋek uwalno da kisiron naŋ kukwaŋ nepbi.
Bisitno nandaŋek pulugaŋ nepbi.
- ³Gak tip madepno egek nak tagisi aŋkutnosol.
Gak tip tebano ae dam tebano aripmi dima tuwili, do gen teban yipmaŋaki uwal da kisiron da pulugaŋ kikeŋ.
- ⁴Piŋkopno, amin yokwi da kisiron baŋ pulugaŋ nepbi.
Uŋun emat aminsi, ae aŋpakni uŋun wagil yokwisi.
- ⁵Amin Tagi Yawe, gak dasi pulugaŋ nepdisal yaŋ nandaŋek egisat.
Nak moniŋisogon da nandaŋ gadaŋ gamaŋ aŋaŋ wigim.
- ⁶Meŋno da nak aŋalaŋban gak da kila aŋaki wik da abisok egisat.
Yaŋ asal do bisapmi bisapmi mango yaŋ aŋkisiŋ kimokgeŋ.
- ⁷Amin morapmi nandaŋakwa yo noman taŋ namaŋakwa yaŋ nandaŋ, gak kalon dagaŋ tagisi aŋkutnosol.
- ⁸Gildat kinda kalon nak gak dakon man awigisat, aŋek miŋat aminyokon gak dakon tilimgo do yaŋ teŋteŋok asat.
- ⁹Abisok nak amin pelaŋ kili at, do tapmimno minisi.
Gak nepmaŋ degek manji di nabim.
- ¹⁰Uwalno nikba kimokgeŋ do muwugek aŋupbal ak do gen yaŋ paŋteban aŋ.
- ¹¹Uŋun yaŋ yon, “Kili yolek abidono.
Uŋun aŋpulugosak amin kinda dima egisak.
Piŋkop kili yipmaŋ dekgit.”
- ¹²Piŋkop, dubagikon dima egipbi.
Piŋkopno, tepmisi abiŋek nak aŋpulugoki.
- ¹³Gen yaŋ namaŋ amin uŋun pabiŋ yopmaŋek dapbi pasilni.
Nak aŋupbal ak do nandaŋ, do gak da paŋiŋtok aŋek madepsi paŋmayak abi dosi nandisat.
- ¹⁴Mani nak toktogisi gak nandaŋ gadaŋ gamaŋek aŋpulugoki do jomjom abeŋ.
Mango madepsi sigin awigikeŋ.
- ¹⁵Aŋpakgo kilegisi uŋun do amin yoyikeŋ.
Yo masi masimi morapmisi nagon agil uŋun aripmi dima manjiŋ mudogi, do gildat kinda kalon gak do nandaŋ egek pulugaŋ nepgul uŋun dakon geni amin yoyikeŋ.

- 16 Amin Tagi Yawe, gak dakon tapmim do nandaŋek gak aŋkisiken.
 “Yawe kalon gin uŋun amin kilegisi” yaŋ yoyiŋ tenŋeŋoken.
 17 Piŋkop, nak moniŋisogon da gak da nayiŋ dek aŋaŋ wigil.
 Gak da yo masi masimisi asal uŋun do amin yoyiŋ tenŋeosot.
 18 Abisok nak amin pelaŋ kilil at, ae kuluno madepsi kwan, do Piŋkop
 nak dima nepmaŋ dekgi.
 Nak gat egaki gak dakon tapmim madepgo do miŋat amin kabiyo
 altaŋ altaŋ ani uŋun yaŋ tenŋeŋok aŋyomiŋ yomiŋ aber.
 19 Piŋkop, aŋpakgo kilegi uŋun tugaŋ kundu da aripmon wigigit.
 Gak pi madepsi agil.
 Amin kinda gak yombem mini.
 Gak da yapmaŋ mudosol.
 20 Gak da jigi mibili mibili yopbi nagon apgwit, mani nak nandisat,
 gak da nak aego aŋteban akdisal.
 Miktim kagagwan naŋ abi pidoken.
 21 Gak da mano abi madepsi sigin pap tokdisak.
 Aŋek butno aego aŋteban akdisal.
 22 Piŋkopno, gak dimasi nepmaŋ dekdal, do mango awigik do gita
 tidoken.
 Israel amin dakon Piŋkop telagi, mango awigik do gita tidaneŋ
 kap yoken.
 23 Nak kisik kisik aŋek yaŋ tidoken.
 Gak do kap yaŋek mango awigiken, nido yokwikon naŋ abidagil.
 24 Amin da nak abiŋ nep do awit, mani gak da pabiŋ yopmaŋek obisi
 paŋmayak agil.
 Yaŋ agil do nak gildat kinda kalon gak dakon aŋpak kilegi do
 miŋat aminyokon yaŋ tenŋeŋok aber.

Piŋkop da kila amin madep aŋpulugosak dakon bisit

Solomon dakon kap kinda.

- 72** 1 Piŋkop, aŋpakgo kilegi uŋun kila amin madep do iyin dekbil
 gen kokwin kilegi asak.
 2 Aŋaki aŋpak kilegikon da miŋat amin kabiyogo ae yoni mini amin
 gen kokwin tagisi aŋ yomjak.
 3 Kila amin madep aŋpak kilegi asak, uŋun do ileŋ madep ae
 moniŋikon jap bami tagisi pani.
 4 Aŋpulugaŋbi kila amin madep da bupmi amin paŋpulugaŋban tagisi
 egipni.
 Ae yo do wadak wadak aŋ amin dakon gwakni paŋpulugosak.
 Mani amin do yokwi aŋyomaŋ amin uŋun pabiŋ yopjak.
 5 Kila amin madep aŋpulugaŋbi gildat ae kanek tonjil da aripmon
 egipjak.

- 6 Kila amin madep anpulanganbi anpak tagisi banjin asak.
Anjaki sikak da manek jap panjireñ asak unun da tilak anpakni tagi da tagisi noman tosak.
- 7 Miktimon egipjak bisapmon amin anpak kilegisi banjin ani.
Kanek da tan anaj kisak bisapmon yo kinda do wadak wadak dima ani.
- 8 ⁿ Kila amin madep egek tap teri kinda da tap teri kinda miktim daman tosok, gat ae Pakbi Yupretis kon da miktim morap tan anaj kwan unun gat kisi kila akdisak.
- 9 Miktim kibiri timon amin da gawagek pasal imni.
Ae uwalni da miktimonsi man pagek pasal imni.
- 10 Spen miktim dakon kila amin madep gat ae tap binap miktim tim ton unun dakon kila amin madep kisi da gawat gawat an iminek yo tomni madep ban imni.
Arebia miktim gat ae Seba miktim gat dakon kila amin madep da yan gin akdan.
- 11 Kila amin madep morap da njwakben an iminakwa minat amin morapyo da oman an imdan.
- 12 Yoni mini amin da panpulugosak do yan tidanja panpulugosak.
Ae jigi pajeke panpulugogi mini amin panpulugosak.
- 13 Ae amin tapmimi mini wadak wadak ekwan unun do bupmi nandaneke panpulugosak.
- 14 Unuden amin do but dasi galak tan yomisak, do uwal da pabin yopmanek panupbal ani bisapmon uwal da kisiron ban pulugan yopdisak.
- 15 Kila amin madep unun bilak morapmi egipjak dosi nandisat.
Arebia miktim amin da gol imni.
Gildat kinda kalon Pinjok da anpulugosak do minat aminyo da bisit an imni dosi nandisat.
- 16 Lebanon miktimon wit tagisi kwoñ, unuden gin amin da pigaga yan gin kwoni.
Jon morap kwan ireñ ton unun da tilak kokup papmon amin yan gin ireñ toni.
- 17 Kila amin madep unun dakon man madepni do dima intoni dosi nandisat.
Gildat da toktogisi tosok unun da aripmon man madepni toktogisi yan gin tan an kisak.
Unun amin dogin anek miktimi miktimi amin da gisami ton egek kila amin madep do gisami ton amin yan iyini dosi nandisat.
- 18 Pinjok, Israel amin dakon Yawe anjisino.

- Yo masi masimisi uŋun kalonj dagin asak.
 19 Mani tilimni tonj uŋun toktogisi anjksino.
 Miktimi miktimi tilimni tugok tugogisi tanj anjanj kikdisak.
 Uŋun bami, uŋun asi.
 20 (Dewit, Jesi dakon monji, uŋun dakon bisit obiŋ idon dagosok.)

PAPIA 3

(Kap 73–89)

Piŋkop amin yokwi do yo yokwisi anj yomdisak

Asap dakon kap kindi.

- 73** 1 Piŋkop da Israel amin do yo tagisi anj yomisak.
 Piŋkop da butnigwan yoni minisi amin do yo tagisi yomisak.
 2 Mani nak da naga yokwikon pali magim.
 Nak kandapno sagalek yanj nikban manjek nandanj gadatno pali
 yipmanj dekgim.
 3 Nido, nak kwen wugik amin yokwi pakpak uŋun pindakgo yoni
 morapmisi anjakwa uŋun dakon yoni do pindak galaktok agim.
 4 Giptimnikon tepmi dima nandanj.
 Uŋun amin tebai ae giptimni uŋun tagisi gin.
 5 Jigi amin diwari da panj uŋudenj dima panj.
 Amin diwari jigi mibili mibili panj, mani yo uŋuden di dima
 noman tanj yomanj.
 6 Do iyi do nandaba wigakwa kisik kisik anj, ae nomansi amin diwari
 dapmanjek panjupbal anj.
 7 Uŋun but nandak nandaknikon da anpak yokwi ak do nandanj uŋun
 panjalon anj.
 8 Amin diwari do manji gen yanj yominek yokwi anj yom do gen yonj.
 Uŋun kwen wugiksi anjek amin diwari panjupbal ak do gen
 madepsi yonj.
 9 Piŋkop Kwen Kokup egisak uŋun do gen yokwi yanj imanj.
 Anjek iyi dakon man pawigek amin morap da geni guramitni do pi
 tebaisi anj kimokgonj.
 10 Do Piŋkop dakon miŋat aminyo diwari kwen wigik amin dakon gen
 do galak tanjek geni uŋun nandanj gadanj.
 11 Amin yokwi da gen yanj yonj, “Piŋkop da yo nin da amanj uŋun
 aripmi dima nandisak.
 Piŋkop Wukwisi da nin dakon anpaknin dakon mibili nandisak
 dakon kosit kindi dima tosok.”
 12 Amin yokwi uŋun jigi di dima noman tanj yomanj.
 Anjakwa yoni morapmisi, ae sigin ireŋ tonj.

- 13 Nak naga dakon egip egipno kila tebaisi agim, ae butno gwaljigi
mini tosok, ae yokwi di dima agim.
Ujun isal dogin agim, ma?
- 14 Piŋkop, nak yokwi dima agim, mani gak da gildat kinda kalon gip
tedep namisal, ae wisa dagokdo morap kobogi yokwisi namisal.
- 15 Nak gak dakon miŋat aminyogo do amin yokwi da gen yon ujuden
yoyigim tam, top yoyikom.
- 16 Nak amin yokwi da yo ujun an dakon mibili wisin kok do agim,
mani anjidok agim.
- 17 Piŋkop, nak gak da telagi yutnon wigigim bisapmon nandak
nandakno pisagit.
Anek amin yokwikon yo noman tokdan ujun do nandako
pisagit.
- 18 Piŋkop, gak da amin yokwi abi kosit sagalegisi ban akwan, anek abi
manek wagilsu tasik ton.
- 19 Ujun tepmisi tasik ton.
Ae kimotni ujun pasol pasolisi ae yokwisi.
- 20 Amin Tagi, ujun amin da dipmin pindakgan da wisa daganakwan
pasilgan ujun yombem.
Gak da abinaki amin yokwi pasil mudoni.
- 21 Ujun bisapmon nak bupmisi nandagim, anek butnokon da yokwisi
nandagim.
- 22 Nandak nandakno minisi agit.
Jon kilap buri mini da yan gak da dabilon anpak agim.
- 23 Mani nak gak gat toktogisi egapbo kisitno aminsi tet do abidosol.
- 24 Nak da kosit kilegi agipben do nayin dekdal.
Ae don gak da nak abidanbi kokup tilimni ton ujudon gak gat
egipdamak.
- 25 Namin amin di da Kwen Kokup egek nak dakon kila an?
Amin di minisi, gak kalon gin.
Piŋkop, nak gak do but dasi galak tan gamin kimokdot.
Gak do but dasi galak tosot ujuden miktim dakon yo morap do
dima galak tosot.
- 26 Giptimno ae wupno tapmimni minisi anjil kan, Piŋkop gak kalon gin
teban tokno.
Anek nak gat egaki toktogisi wadak wadagi mini egipben.
- 27 Asisi, miŋat aminyo manji gaman ujun tasik tokdan.
Amin gak golgwit da ae kili gepman dekgwit, ujun panupbal abi
mini ani.
- 28 Mani nak gak da kapmatjok egisat, ujun da tagisi.
Amin Tagi Yawe, gak da nak tagisi ankutnosol.
Nak yo morap agil do yan tenjenok aben.

Piŋkop da Israel amin paŋpulugosak do amin kinda da bisit agit

Asap dakon kap kinda. Kap on do Maskil yaŋ yoŋ.

- 74** ¹ Piŋkop, gak nido toktogisi manji nimisal?
Nido sipsip kabigo tagisi pawildal nin do butjap tebaisi nandan
nimisal?
- ² Miŋat aminyogo nin do aego nandaki.
Kalipsigwan miŋat aminyogo nin manjiŋ nipgul.
Gak da nin yumaŋ nagil da nin gak dakon kabi ekwamaŋ.
Saion Kabap kalip egipgul uŋun do aego nandaki.
- ³ Uwalnin da gak dakon telagi yutgo dakon yo morap kili paŋtasik
awit.
Abeŋek yo morap paŋtasik awit uŋun pindakgi.
- ⁴ Uwalgo da telagi yutgokon wigeŋ yaŋ tidaŋek galak toknikon yo
awit.
Gak dakon yo kulabik aŋek iyi emaron teban tawit uŋun dakon
tilakni baŋ yopgwit.
- ⁵ Amin da koron kindap pasaŋ uŋudeŋ, gak dakon yut pasiwit.
- ⁶ Kindap kwik tilak tagisi baŋ paŋtilim abi, uŋun uwal da pareŋka ae
ama madep baŋ tidaŋ tuwilgwit.
- ⁷ Kindap baŋ yutgo sowit.
Uŋun aŋpak yokwisi aŋek yut uŋun gaga egip do manjigil, uŋun
aŋupbal aba telagi dima tagit.
- ⁸ Nin wagilsu pabiŋ nip do nandak nandak awit, do miŋtimninon
Piŋkop gawak imim yut morap toŋ uŋun soŋ mudawit.
- ⁹ Gak da wasok tapmimi toŋ kinda abi dima komaŋ.
Ae abisok kombi aminin mini.
Ni bisapmon jigi uŋun pasiljak uŋun ninon da kinda dima
nandisak.
- ¹⁰ Piŋkop, bisap niaŋ da uwal da yaŋsul yokwisi aŋ gamni?
Toktogisi gak dakon man do yaŋba yokwi tok aŋegipni?
- ¹¹ Gak nido nin dima paŋpulugok do nandisal?
Tapmim madepgokon da uwalnin dapbi tasik toni.
- ¹² Mani Piŋkop, kalipsigwan gak kila amin madepnin egipgul, ae
abisok kisi kila amin madepnin egi nimisal.
Bisap morapmi gak da nin paŋpulugaŋbi emaron dima tasik
tagimaŋ.
- ¹³⁻¹⁴ ^o Gak dasi tapmim madepgokon da tap pudagil, aŋek uŋun tap pakbi
kagagwan nugim madep mani Liwaiatan uŋun dakon busuŋi
paŋsulikgil.

^o 74.13-14 TP 14.21; Jop 41.1; Kap 104.26; Ais 27.1

- Ajek giptim timni miktim kibiri nimani toj timon joj kilap do yobi nawit.
- 15 Gak dasi abi pakbi moniŋ miktim timon noman taŋek pak abigiwit.
Ae gak dasi pakbi madep abi wagilsu kibidawit.
- 16 Gak dasi gildat kalba gat ae pilin gat wasagil.
Ae gildat gat kanek gat kwen yopgul.
- 17 Gak dasi miktim morap dakon wasipni yopgul.
Ae bilagi bilagi dakon gildat ae sikak bisap yopgul.
- 18 Yawe, gak dima iŋtoki.
Uwalgo da yaŋsul yokwisi aŋ gamaŋ.
Ujun nandaŋ kokwini tagi dima amin da mango do yaŋba yokwi tok aŋ.
- 19 Miŋat amingo kinarim yombem tapmimni mini, do gak da nin nipmaŋ dekbi joj bit kilapyo da dima paŋupbal ani.
Uwal da miŋat amingo nin obisi paŋupbal aŋ, do dimasi iŋtaŋ nibi.
- 20 Miktimninon dukwan dukwan morap kisi emat aŋ, ae pilin tuk madepsi tosok, do gak da nin gat saŋbek saŋbek agil ujun do aego nandaki.
- 21 Yum pindaŋgaki amin yokwi da bupmi amin bamaŋ yomiŋek dima paŋmayak ani.
Wadak wadak amin ujun da mango aŋkisini do nandisat.
- 22 Piŋkop, uwal da gen yaŋ gamaŋ, do gak abiŋek gen pikon gaga da tet kila tebai abi.
Gildat kinda kalon nandaŋ kokwini tagi dima amin da yaŋsul yokwisi aŋ gamaŋ ujun do nandaki.
- 23 Uwalgo da gen pap yaŋek gen yokwi yaŋ gamaŋ.
Ujun toktogisi madepsi yaŋ tidon.
Piŋkop, aŋpak yokwini do dima iŋtaŋ yobi.

Piŋkop amin yokwi pabiŋ yopmaŋek amin kilegi paŋpulugosok

Asap dakon kap kinda. Kap on Piŋkop gawak imim dakon kap. Kap yoŋ amin dakon kila amin da miŋat aminyo yoyiŋban “Dima paŋtasik ani” ujun tegon da yoni.

75 ¹ Piŋkop, nin gak do ya yaŋ gayiŋek mango toktogisi awikwamaŋ.

Ajek man madepgo do yaŋ teŋteŋok ajek wasok tapmimi toj mibili mibili agil ujun do yomaŋ.

² Piŋkop da yaŋ yosok, “Nak da gen pikon depbeŋ dakon bisap kinda kili manjigim.

Gen kokwin kilegisi akdisat.

³ Miktim wudip aŋakwan miŋat aminyo ujun yawori dima ekwaŋ.

- Mani miŕtim dakon mibili tebai abidaŕapbo tebai tosak.
- 4 Nak da iyi do nandaba wikwaŕ amin yaŕ yoyisat, ‘Ji piŕit tidok dima ani.’
- Ae amin yokwi yaŕ yoyisat, ‘Ji disi dakon man dima pawigini.
- 5 Disi dakon tapmim do kisik kisik dima ani, ae madepsi yaŕ tidanek manji gen dima yaŕ namni.’ ”
- 6 Miŕat aminyo man madep yomyom dakon pi unun miŕtim teri teri taŕ aŕ aŕ kwaŕ dakon amin kinda da ariŕmi dima agagi.
- 7 Piŕkop kalon dagaŕ anŕpaknin kokwin asak.
- Unun da amin diwari pabiŕ yopmaŕek amin diwari pawigisak.
- 8 Yawe da kisitnikon kap kinda abidosok, unun wain yokwisi ae tebaisi yo isiŕmi gat iktagilbi unungwan tugaŕbi.
- Unun tagalban amin yokwi morap da kisi naŕ mudon.
- 9 Mani nak toktogisi Jekop dakon Piŕkop do yaŕ teŕteŕok anek mani awigik do kap yokeŕ.
- 10 Piŕkop da amin yokwi dakon tapmim wiririkban pasildaŕ.
- Mani amin kilegi do tapmim madepsi yomdisak.

Piŕkop da emaron teban tagit

*Asap dakon kap kinda. Kap on Piŕkop gawak imim
dakon kap. Gita tidanek yogogi.*

- 76** 1 Juda miŕtimon amin da Piŕkop pakyaŕsi nandaŕ iman.
- Israel miŕtimon mani wukwisi tosak.
- 2 Yutni unun Jerusalem tosak.
- Saion Kabapmon tosak.
- 3 Unun kokupmon uwal dakon gobiŕni gat, ae pasikni gat, ae emat agak sibani gat jokgalgit.
- Piŕkop da emat dakon yo morapni paŕupbal agit.
- 4 Piŕkop, gak tilingo unun madepsi, ae gak kila amin madep mibiltogi.
- Gak wukwisi, man madepgo da kabap madep dakon man madep yapmaŕ mudosok.
- 5 Gak uwal dakon emat amini tapmimi toŕ dakon yoni tagisi gwayeŕ paŕapgul.
- Unun emat amin unun kili kimak mudawit, ae emat dakon yo kabini timitni dakon tapmim mini.
- 6 Jekop dakon Piŕkop, gak da tebai yoyigil, do os gat ae amin ilik pawilgaŕ tamo gat kisi wayiŕi mini.
- 7 Piŕkop, amin gak do si pasolgoŕ.
- Gak da butjap nandaŕ yobi bisapmon, namin da gak da dabilon tagi atjak?
- Amin kinda da ariŕmi dima.

- 8 Gak kwen kokupmon da uwal da kobogi yokwisi timitni do yagil,
 anjaki miktimon miŋat aminyo da pasalek tayanŋok egipgwit.
- 9 Piŋkop gak pidaŋ agek amin yokwi dakon anpakni kokwin anek
 jigini toŋ amin pulugaŋ yopmaŋdal.
- 10 Gak butjap nandaŋek kobogi yomisal, do amin diwari mango
 awikwaŋ.
 Ae amin emaron dima yokwi toni uŋun da gak gawak gamdaŋ.
- 11 Yawe Piŋkopgo yaŋ teban tok an imiŋek uŋun gen si guramiki.
 Miŋat amin morap ji Yawe do pasalek but galak do yo paŋki imni.
- 12 Uŋun on miktim dakon kila amin madep kwen wigik an, uŋun pabiŋ
 yopmaŋdak, do madepsi pasal iman.

Amin kinda da jigi bisapmon Piŋkop do yaŋ tidagit

*Asap dakon kap kinda. Kap yoŋ amin dakon kila amin da
 miŋat aminyo yoyiŋban “Jedutun” uŋun tegon da yoni.*

- 77** 1 Nak Piŋkop da anpulugosak do yaŋ tidosot.
 Bisitno nandisak do nandisat.
- 2 Jigi bisapmon nak Amin Tagi do bisit asat.
 Kalbi bisit an imisat, mani but yawot dima abidosot.
- 3 Nak Piŋkop do nandak nandak anek iyoŋ iyoŋ yosot.
 Nandak nandak anjegek butno jik tosok.
- 4 Butno jigisi, do gen aripmi dima yoken.
 Piŋkop gak da yum nandaŋaki dipmin dima pokdot.
- 5 Nak kalip tagi egipgum uŋun do nandisat.
 Bilak uŋun kili kiŋ mudawit, uŋun do nandisat.
- 6 Kalbi nak nandak nandak morapmi anek naga do yaŋ yosot,
 7 “Amin Tagi da toktogi manji namjak bo?
 Nak do saŋbejek dima galak tosak bo?”
- 8 Amin do but dasi galaktaŋ yomyom anpakni wagil pasilgit bo?
 Yaŋ teban tok morapni isali bo akdaŋ?
- 9 Piŋkop da kili iŋtaŋ nimgut da bupmi nandaŋ nim do dima bo
 nandisak?
 Butjapni da bupmini sopmaŋdak bo?”
- 10 Nak yaŋ nandaŋek yagim,
 “Piŋkop Wukwisi, gak abisok nak dima anpulugosol, do nak uŋun
 do butno obisi jik tosok.”
- 11 Piŋkop, nak gak dakon pi madep do aeno nandaken.
 Asi, wasok tapmimi toŋ kalip agil uŋun do nandaken.
- 12 Pi morap agil uŋun do nandaken.
 Pi tapmimi toŋ agil uŋun kisi do nandaken.
- 13 Piŋkop, anpakgo telagi.
 Kokup kidat kinda gak gat arip dima.

Gak da yapman mudosol.

14 Piŋkop, gak kalon dagin wasok tapmimi ton asal.

Kalip gak da tapmimo madepsi miŋat amin kabi morapmon yoligil.

15 Gaga da tapmimon da miŋat amin kabigo Jekop gat Josep gat dakon babikni yokwikon ban timikgil.

16 Piŋkop, Tap Gami da gak gandagit bisapmon si pasalek kwakwalikgit.

17 Sikak madepsi manakwa kiririn madepsi awit.

Ajek mal madepsi ajek tenjen dukwan dukwan kisi yamgwit.

18 Mirim kwasigilgwit da binapgan gak da kiririn yopbi yawit.

Mal da aban miktim morap dukwan dukwan kisi tenjenakwa miktim kwakwalikgit.

19 Gak tap binap nan agipgul.

Kosit tap idap madep da binap tagit, mani gak dakon kandap tamo dima kawit.

20 Gak mibiltok kinaki miŋat aminyo da bujon golgwit.

Gak da Moses gat Aron gat do pi yobi unun da kilani agimal.

Amin yokwi aba Piŋkop da but yokwi nandagit

Asap dakon kap kind. Kap on do Maskil yan yon.

78 1 Nak dakon miŋat aminyo, ji nak dakon nawa gen panyaŋsi nandani.

Gen yokdisat unun do mirak panyaŋsi yopni.

2^p Nak ji do tilak gen dayikdisat.

Nak da yo kalipsigwan noman tawit unun dakon mibili do yokdisat.

3 Kalip babiknin da yo unun do kili niyiba nandajek timikgiman.

4 Nin monji gwayonin do gen unun dima panjisibine.

Monji gwayonin unun yoyine. Piŋkop dakon tapmimni gat ae pi tapmimi ton agit gat ae wasok tapmimi ton mibili mibili agit unun do yoyine.

5 Piŋkop da Jekop do geni yomgut.

Israel dakon babini da guramitni do yomgut. Kalipsigwan babiknin yan yoyigit,

“Ji monji gwayosi nak dakon gen teban morapno panyaŋsi yoyidetni.”

6 Yan ani kan, miŋat monjiyo don altoni unun da nandan pisanjek yoyin dek an an ani.

7 Yan anakwa unun amin kabi kisi da egip egipni Piŋkopmon tosok yanŋsi nandajek jomjom ajek yo agit unun do dima intoni.

- Ajek gen teban morapni tagi guramitni.
- ⁸ Ajek babikni yombem dima egipni.
 Babikni kwen wigik ajek Piŋkop dakon gen pabiŋ yopmanek
 tebai dima nandaŋ gadaŋ imgwit.
 Ajek wupmon da toktogisi dima yolgwit.
- ⁹ Kalip Epraim amin obip gobiŋyo taŋ yomgwit, mani emat noman
 taŋban pasal kiwit.
- ¹⁰ Piŋkop da saŋbek saŋbek agit uŋun dima guramikgwit, ae nawa
 geni dimasi yol do nandawit.
- ¹¹ Wasok tapmimi toŋ yoliŋban pindakgwit uŋun do kili iŋtawit.
- ¹² ^q Babikni da dabilon Isip miktim uŋudon Soan miktim timon Piŋkop
 da wasok tapmimi toŋ agit.
- ¹³ ^r Uŋun da tap idap pudaŋban tap idap teri teri agakwan Israel amin
 binapmon da paŋkigit.
- ¹⁴ ^s Gildari uŋun gikwem naŋ yoliŋakwan uŋun naŋ kaŋek yolgwit, ae
 kalbi kindap teŋteŋ naŋ yoliŋakwan uŋun naŋ kaŋek yolgwit.
- ¹⁵ ^t Miktim kibiri timon tip pudaŋban pakbi madepsi mibilikon noman
 taŋban nawit.
- ¹⁶ Tipmon pakbi aban noman tagit uŋun koron pakbi madep da yaŋ
 pak kigit.
- ¹⁷ Mani Piŋkop Wukwisi do yokwi sigin aŋ imgwit.
 Miktim kibiri timon egek kwen wigik aŋ imgwit.
- ¹⁸ ^u Piŋkop aŋkilit do ajek yaŋ awit, jap si galak tawit uŋun si yomjak
 dosi tebai iyiwit.
- ¹⁹ Piŋkop manji gen yaŋ imiŋek yaŋ yawit, “Piŋkop miktim kibiri
 timon jap morapmi aripmi tagi nimjak?”
- ²⁰ Asi, mibiltok tip tidaŋban pakbi madepsi noman tagit.
 Mani bret gat ae bit kilapyo di aripmi tagi nimjak bo dima?”
- ²¹ Yawe da geni uŋun nandaŋek Jekop do butjap nandaŋ yomgut.
 Israel dakon amin kabi do kindap yipban piŋakwan japmisi
 nandaŋ yomgut.
- ²² Nido, dima nandaŋ gadaŋ imgwit.
 Uŋun da kilani aripmi tagi asak yaŋ dima nandawit.
- ²³ Yaŋ awit, mani Piŋkop da yaŋban kundu yoma wital kigit.
 Wital kiŋakwan Kwen Kokup da
- ²⁴ ^v mana yopban piŋakwa nawit.
 Uŋun Kwen Kokup dakon jap.
- ²⁵ Uŋun aŋelo dakon jap.
 Piŋkop da mana morapmi aripnikon yomgut.

^q 78.12 TP 7.8–12.32 ^r 78.13 TP 14.21-22 ^s 78.14 TP 13.21-22 ^t 78.15-16 TP 17.1-7;
 IDT 20.2-13 ^u 78.18-31 TP 16.2-15; IDT 11.4-23,31-35 ^v 78.24 Jn 6.31

- 26 Aŋek gildat wisak tet da mirim yipban kigit.
 Ae tapmim madepnikon da saut tet da mirim yipban kigit.
- 27 Aŋek minam morapmisi, kimbabaŋ ae tap niman da tilak,
 morapmisi yopban bikbiknikon mawit.
- 28 Piŋkop da minam morapmi yopban maŋek yut kaberni paŋgwasinek
 tawit.
- 29 Maŋakwa naŋek aripmisi tugawit.
 Yo uŋun do galak tawit uŋun Piŋkop da yomgut.
- 30 Mani jap si galak tawit uŋun sigin naŋ egakwa
- 31 Piŋkop da butjap nandaŋek Israel amin dakon monji tebaisi ae tagisi
 uŋun dapban kimakgwit.
- 32 Piŋkop da wasok tapmimi toŋ yaŋ agit, mani miŋat aminyo da
 yokwi sigin aŋek dima nandaŋ gadaŋ imgwit.
- 33 Do mirim da gen kagakon noman taŋek tepmisi pasilaŋ uŋun da
 tilak tepmisi paŋpasil agit.
 Uŋun paŋupbal aban pasol pasol madepsi aŋek kimakgwit.
- 34 Piŋkop da di dapban kimakgwit bisapmon diwari but tobil aŋek
 tobil abin yolgwit.
- 35 Aeni nandawit, Piŋkop uŋun tip damanin.
 Piŋkop Wukwisi uŋun yokwikon baŋ timit timit aminin.
- 36 Mani uŋun si aŋgalak aŋek top yawit.
- 37 Uŋun but dasi dima yolgwit.
 Uŋun gat saŋbek saŋbek awit uŋun kirinikgwit.
- 38 Mani bupmi nandaŋ yomiŋek diwarini wiririk yomiŋek dima
 paŋupbal agit.
 Bisap morapmi butjapni yipmaŋek dima japtaŋ yomgut.
- 39 Uŋun do aeni nandagit, uŋun miktim amin gin, uŋun mirim da yaŋ
 kin mudon, aeni dima abaŋ.
- 40 Bisap morapmi miktim kibiri timon kwen wigik aŋakwa bupmisi
 nandagit.
- 41 Israel amin dakon Piŋkop Telagisi bisap morapmi aŋkewalakwa
 nandaban yokwi tok anyomgut.
- 42 Tapmim madepni do iŋtawit, ae uwal da kisiron baŋ timikgit uŋun
 do dima nandawit.
- 43 Uŋun tilak tapmimi toŋ Isip miktimon Soan miktim timon agit uŋun
 do dima nandawit.
- 44 ^w Pakbi aŋtobilban yawi dagaŋba aripmi dima noknogi agit.
- 45 ^x Ae bigal morapmi yabekban injin yomgwit.
 Ae meŋgak morapmi yabekban yo morapni paŋupbal awit.

- 46 ^y Ae pilak pilak yabekban kiŋ pigagani yo kwawit uŋun naŋ mudawit.
- 47 ^z Ae ais yipban maŋek wain napni ae pik kindapni paŋupbal awit.
- 48 Ae ais yopban maŋek bulmakauni dapba kimakgwit.
- 49 Butjap madepsi nandaŋ yomiŋek yo yokwisi aŋ yomgut.
Aŋek aŋelo kabi kinda yabekban kiŋ paŋupbal aŋakwa jigi madepsi pawit.
- 50 Butjap madepsi nandaŋek yum dima pindakgit.
Sot madepsi yoban kimakgwit.
- 51 ^aIsip amin morap kisi dakon monji mibiltogi dapban kimakgwit.
- 52 ^b Mani uŋun sipsip kila amin yombem da iyi mibiltok kiŋek miŋat amin kabini kila agit.
Miktim kibiri timon kosit yoliŋit.
- 53 ^c Timik paŋgwan jigini mini egipgwit, do dima pasalgwit.
Mani tap idap da uwalni witjiŋit.
- 54 ^d Timik paŋpaŋ telagi miktimnikon paŋapgut.
Uŋun miktim ileŋi obani toŋ iyi da tapmimon abidagit.
- 55 ^e Miŋat amini apgwit bisapmon amin ŋwakŋwari yolban kiwit.
Kiŋakwa miktim uŋun Israel amin kabi do kokwinik yomgut.
Aŋek yopban yutnikon yikgwit.
- 56 ^f Mani Israel amin da Piŋkop Wukwisi aŋkewalek kwen wigik aŋ imiŋek gen tebani dima guramikgwit.
- 57 Kalip babakni da awit, uŋudenŋ gin, kwen wigik aŋek Piŋkop manji ingwit.
Uŋun obip gireŋi dikdik suŋ yamaŋdak uŋun yombem.
- 58 Kokup kidat dakon alta wasaŋakwa uŋun do aŋek Piŋkop da butjap madep nandagit.
Piŋkop yipmaŋek kokup kidat gawak yomiŋakwa nandaba yokwi tok aŋ yomgut.
- 59 Piŋkop da aŋpakni pindagek butjap nandaŋ yomgut, do Israel amin do manji wagilsu yomgut.
- 60 ^g Aŋek imal yutni telagi Silo kokup papmon tagit uŋun yipmaŋ kigit.
Kalip uŋun yutnon egipgut bisapmon miŋat aminyo da binapmon egipgut.
- 61 ^h Mani yum pindagakwan Saŋbek Saŋbek Kinam uwal da abidawit.
Uŋun tamo timon tapmimni gat ae tilimni uŋudon tagit.
- 62 Miŋat amin kabini do butjap nandaŋek yum pindagakwan uwal da emat agak siba baŋ dapba kimakgwit.

^y 78.46 TP 10.12-15 ^z 78.47-48 TP 9.22-25 ^a 78.51 TP 12.29 ^b 78.52 TP 13.17-22
^c 78.53 TP 14.26-28 ^d 78.54 TP 15.17; Jos 3.14-17 ^e 78.55 Jos 11.16-23
^f 78.56 GK 2.11-15 ^g 78.60 Jos 18.1; Jer 7.12-14; 26.6 ^h 78.61 1Sa 4.4-22

- 63 Monji bulagi emat madeprmon kimagakwa miñatjok wili mini, do amin dima pawit.
- 64 Uwal da mukwa sogok amin dapba kimagakwa miñatni da bupmi kunamyo ani dakon bikbik dima tañ yomgut.
- 65 Amin da dipminon da pidon uñuder Amin Tagi pidagit.
Ae amin tebai wain morapmi nañek pokgoñ da don pidanej yañ tidon uñun da tilak Yawe pidagit.
- 66 Añek uwal gat emat añek yolban kiñ mudawit.
Pabiñ yopmañakwan mayaktok toktok teban pawit.
- 67 Mani Josep dakon babikni dima manjigit.
- 68 Uñun Juda amin kabi gat ae Saion Kabap iyi but dasi galak tañ imisak uñun bañ manjigit.
- 69 Yutni telagi uñun kabapmon agit.
Kwen kundu wasagit, ae miktim wasagit da tebai tomal, uñuder yutni aņteban aban tebaisi toktogisi tokdisak.
- 70 ⁱ Piñkop da oman amini Dewit manjinej sipsip kila agiron nañ abidagit.
- 71 Sipsip kila agiron nañ abidanej yipban amin kabini Jekop dakon kila amini dagagit.
Piñkop iyi dakon amin kabini Israel kila agit.
- 72 Dewit but dasi nandanej kilani tagisi agit.
Añek tagisi timik pañkigit.

Israel amin Piñkop da pañpulugosak do bisit awit

Asap dakon kap kind.

- 79** ^{1j} Piñkop, Amin Iñwakñwari Kabi gak da miktimon kili abeñ da miñat amin kabigo nin gat emat aņ.
Yutgo telagi uñun aņupbal aba telagi dima tagit.
Añek Jerusalem obisi aņupbal awit.
- 2 Telagi oman amingo dapmañek bumjotni yo isali yañ nandanej yum pindagakwa siñgiñ gat ae joñ piñan gat da giptimni noñ.
- 3 Miñat amingo dapmañakwa yawi da tagal kiñek Jerusalem pak pukwañ.
Ae bumjotni wayitni amin kind dima egisak.
- 4 Miktim nin da kapmatjok toñ uñun dakon amin da yañsul aņ nimañ.
Miktim morap nin pañgwasinej tañ añañ kwañ uñun da yañsul madepsi aņ nimeñek gen mayagisi yañ nimañ.
- 5 Yawe, bisap niañ da butjap nandañ nibi?
Gak toktogisi butjap nandañ nimdisal bo?

ⁱ 78.70-71 1Sa 16.11-12; 2Sa 7.8; 1KAG 17.7 j 79.1 2Ka 25.8-10; 2KAG 36.17-19; Jer 52.12-14

- Gepmaj dekgimanj do butjapgo kindap da yanj sojek dima kimotdisak, ma?
- 6 Gak miñat amin kabi dima gawak gamanj ae mango yanjek bisit dima anj amin unun do butjap nandaki.
- 7 Unun amin kabi da miñat amin kabigo Jekop dapba kimakgwit, anjek miktimni obisi anjupbal awit.
- 8 Babiknin da anjak yokwi awit unun do yo yokwi dima anj nibi. Abisok nin yokwisi ekwamanj do bupmi nandanj nimiñek tepmisi panpulugoki.
- 9 Piñkop, gak yokwikon baj timit timit Piñkopnin. Man madepgo do nandanjek nin panpuluganek diwarinin wiririkgi.
- 10 Amin Ijawakjwari Kabi da nin do yanj yonj, “Piñkopni dukon egisak?” Unun tagi dima. Uwal da oman amingo dapba kimakgwit, do yawinin dakon kobogi do gak da Amin Ijawakjwari Kabi yo yokwisi anj yomiñaki gandak do nandanjanj.
- 11 Dam tebanon ekwanj amin dakon kunamni nandaki. Anjek tapmim madepgokon da uwal da amin dapba kimotni dosi kili yawit, unun yokwikon baj timikgi dosi nandisat.
- 12 Uwal nin da kapmatjok ekwanj unun da gak do gen yokwisi yawit, do Amin Tagi anjak yokwini dakon kobogi yomiñaki kosiri 7 yanj asak.
- 13 Yanj anjaki miñat amin kabigo, sipsip kabigo, nin toktogisi ya yanj gayinenj. Ae babiknin don altoni unun kisi da mango anjakisini.

Israel amin Piñkop da panpulugosak do bisit awit

Asap dakon kap kinda. Kap yonj amin dakon kila amin da miñat aminyo yoyiñban “Sanjek sanjek dakon jarej tagisi” unun tegon da yoni.

80 ^{1k} Israel dakon Sipsip Kila Amin, gak Josep dakon amin kabi sipsip baj yanj kosit yolisal. Bisitnin nandanj nibi.

- Anjelo madep serabim bamot da binapmon kila amin madep yigek tilimgo miñat amin kabigo do yolijbi pindatni.
- 2 Epraim ae Benjamin ae Manase da bikbigon tapmim madepgo noliki. Abiñ nin yokwikon baj timikgi.
- 3 Piñkop, kalip egip egip tagisi egipgumanj unun aego anjaluk abi. Butgo ninon yipmanjek yo tagisi anj nibi. Anjek yokwikon baj puluganj nipbi.
- 4 Yawe Piñkop Tapmim Ami, miñat amin kabigo bisit gayiñakwa bisap nianj da butjap nandanj yobi?

^k 80.1 TP 25.22

- 5 Butjap nandaŋ nimaŋaki kunam tagapno dabil pakbinin da jap pakbiyonin asak.
- 6 Gak da yum pindagaki amin kabi nin da ileŋon ekwaŋ uŋun da abiŋ nin dakon miktim abidok do emat aŋ.
Uwalnin da yaŋsul aŋ nimaŋek yanjaŋ nimaŋ.
- 7 Piŋkop Tapmim Ami, kalip egip egip tagisi egipgumaŋ uŋun aego aŋkaluk abi.
Butgo ninon yipmaŋek yo tagisi aŋ nibi.
Aŋek yokwikon baŋ pulugaŋ nipbi.
- 8 Kalipsigwan gak wain nap kinda Isip miktimon naŋ aŋapgul.
Aŋek on miktimon amin kabi yolbi kiŋakwa wain nap uŋun kwaokgil.
- 9 Miktim uŋun garam aŋek kwaokbi kwaŋek geli dubagisi pigiwit.
Pigakwa madepsi kwaŋek miktim kisi ilimikgit.
- 10 Aŋek kabap aŋyongam aŋek uŋun dakon kilinŋi da sida kindap madepsi uŋun kisi witjigit.
- 11 Uŋun dakon kilinŋi da tap madep Mediterenian da aripmon kiwit.
Ae teri kinda do gigi da kwaŋek pakbi madep Yupretis da aripmon kiwit.
- 12 Gak mibili nido wain pi dakon dam tuwilgil?
Yaŋ agil do amin da kiŋ ap aŋek bami paŋ.
- 13 Joŋ bit da abiŋ paŋupbal aŋ, ae joŋ kilap da noŋ.
- 14 Piŋkop Tapmim Ami, ninon tobil apbi.
Kwen Kokupmon da ninon siŋtaŋbi piŋakwan wain pi do kilani abi.
- 15 Gak da gaga da tapmimon nin kwaokgil, do abisok abiŋ nin paŋpulugoki.
Nin wain nap bulagi yombem baŋ gak da paŋteban abi tebaisi awit.
- 16 Uwalnin da mandaŋ kindapmon kili sowit, do gak da butjap nandaŋ yomiŋek paŋupbal aki.
- 17 Mani, miŋat aminyo nin gaga do manjigil, ae gak da abi madepsi tagaŋek teban tagimaŋ, do paŋpulugaŋek kilanin aki.
- 18 Yaŋ aki kaŋ, nin gak dima gepmaŋ detneŋ.
Gak da paŋpulugaŋbi tagi egek bisit aŋ gamaŋek mango awiŋineŋ.
- 19 Yawe Piŋkop Tapmim Ami, kalip egip egip tagisi egipgumaŋ uŋun aego aŋkaluk abi.
Butgo ninon yipmaŋek yo tagisi aŋ nibi.
Aŋek yokwikon baŋ pulugaŋ nipbi.

Jap noknok bisap madep dakon kap

Asap dakon kap kinda. Kokup pap Gat dakon gita tidaneŋ yogogi.

81 ¹Piŋkop paŋpulugoknin do kisik kisik kap kinda yoneŋ.
Jekop dakon Piŋkop do kisik kisik kap yoneŋ.

- 2 Kap yoni. Tambarin tidaŋek, gita gat ae kulele gat kisi tidoni.
- 3 ^l Kanek kaluk abisak bisapmon kweŋ pisoni.
 Kanek binap tarjakwan Piŋkop gawak imim bisap madepmon
 kweŋ pisoni.
- 4 Yaŋ aneŋ do Jekop dakon Piŋkop da Israel amin nin do gen teban
 uŋun nimgut.
- 5 Kalipsi Isip amin pabiŋ yopgut bisapmon, Piŋkop da gen teban uŋun
 Israel amin nin do nimgut.
- 6 Nak amin kinda tekni dima nandisat uŋun da gen yaŋban nandisat.
 Uŋun da yaŋ yosok,
 “Nak yo jigi morap ji da kwapmon tawit uŋun kukwaŋ yopgum.
 Ae miktim simil gok paŋpulugoko mibilikon yopba tarjakwa pi
 teban saŋbeŋek dima awit.
- 7 ^m Jigikon egek bisit nayaŋba pulugaŋ depgum.
 Gikwem kiririŋ yosok uŋungwan da bisitji nandagim.
 Nak Meriba pakbikon nandaŋ gadatji pindat do aŋek ji paŋkewalgim.
- 8 “Nak dakon amin kabino, nawa dayiko nandabit.
 Israel amin, nak dakon gen nandaŋek guramitni do madepsi nandisat.
- 9 ⁿ Ji miktim ŋwakŋwari dakon kokup kidatni dima yolni, ae dima
 gawak yomni.
- 10 Nak kalongin ji dakon Yawe ae Piŋkopji egisat.
 Nak naga Isip miktimon baŋ ji timik paŋjopgum.
 Gen kagasi aŋtaŋ kiŋakwa upmokgeŋ.
- 11 “Mani babikji da nak dakon gen nandak do dima galak tawit.
 Asisi, Israel amin nak dakon gen guramit do dima galak tawit.
- 12 Do yum pindagapbo kwen wigik aŋpakni yolek galak toknikon yo awit.
- 13 “Nak miŋat amino da geno guramik kimotni dosi nandisat.
 Ae Israel amin nak dakon galaktok yol kimotni do nandisat.
- 14 Yaŋ ani kaŋ, nak da uwalni tepmisi pabiŋ yopdisat.
 Aŋek uwal gat emat wamaŋek pabiŋ yopbeŋ.
- 15 Aŋapbo miŋat aminyo nak do nandaba yokwi tok aŋ, uŋun madepsi
 pasal nimnimik namni.
 Aŋakwa toktogisi yo yokwisi aŋ yobeŋ.
- 16 Mani nak da ji do bret galagisi, ae kabaŋ kok koron nani dabeŋ,
 aŋapbo butji tugokdaŋ.”

Piŋkop uŋun kila amin madep mibiltogi

Asap dakon kap kinda.

82 ¹ Piŋkop uŋun Kwen Kokup muwut muwut madep dakon mibiltok
 amin yikdak.

^l 81.3 IDT 10.10 ^m 81.7 TP 17.7; IDT 20.13 ⁿ 81.9-10 TP 20.2-3; GT 5.6-7

Miktim morap dakon kila amin da muwugakwa nandak nandakni kokwinikdak.

- 2 Aŋek yaŋ yoyisak,
“Ji bisap niaŋ da gen kokwin pi gulusuŋ ani?
Ji yokwi pakpak amin nido paŋpulugoŋ?”
- 3 Ji yoni mini amin ae monji datni kimakbi paŋpulugoni.
Aŋek jigi paŋek yokwi ekwaŋ amin uŋun paŋkutnoni.
- 4 Amin yokwi ekwaŋ ae yo do wadaŋ amin uŋun yokwi pakpak da kisiron baŋ pulugaŋ timigeŋ paŋpulugoni.
- 5 Ji pilin tukgwan agek nandak nandakji minisi, do miktimi miktimi amin aŋpak kilegi dima aŋ.
- 6 ° Nak gen yaŋ yosot, ‘Ji piŋkop ekwaŋ.
Ji Piŋkop Wukwi Madep dakon monjini ekwaŋ.
- 7 Mani amin morap kimokgoŋ jiyo yaŋ gin kimotdaŋ.
Kila amin morap kimokgoŋ jiyo yaŋ gin kimotdaŋ.’ ”
- 8 Piŋkop, miŋat amin morapyo uŋun gak dakon gin, do abiŋ miktim amin morap gen kokwin aŋyobi.

Asap da Israel amin dakon uwalni Piŋkop da dapban pasilni do bisit agit

Asap dakon kap kinda. Kap on Piŋkop gawak imim dakon kap.

83

- 1 Piŋkop, gak gen mapmit dima abi.
Gak isal dima yikgi.
Piŋkop, gak isal dima egipbi.
- 2 Pindakgi. Uwalgo emat wasaŋek aŋ.
Gak do nandaba yokwi tok aŋ amin kwen wigik aŋgamaŋ.
- 3 Uŋun pasili egek miŋat amingo yokwi aŋ yom do gen yaŋ paŋteban aŋ.
Gak da miŋat amingo uŋun kilani tagisi asal, mani uwal uŋun paŋupbal ak do muwugek gen yoŋ.
- 4 Uŋun da yaŋ yoŋ, “Kili kino!
Israel amin dapno pasil mudaŋakwa, amin da saŋbenek dima nandaŋ yomni.”
- 5 Piŋkop, uŋun amin gak abiŋ gep do but kaloŋ aŋ.
- 6 Idom amin, ae Ismael amin, ae Moap amin, ae Akri amin,
- 7 ae Gebal amin, ae Amon amin, ae Amelek amin, ae Pilistia amin
ae Tair amin, uŋun miktim morap dakon amin da yo uŋun ak do nandaŋ.
- 8 Siria yo kisi uŋun gat muwukgaŋ.
Uŋun amin tapmimi toŋ kabi uŋun Lot dakon babini kabi paŋpulugoŋ.

- 9^p Uņun amin kabi da gak aņupbal ak do but kalon aņ, do kalip
 Midian amin do agil, bo pakbi madep Kison uņudon Sisera amin
 gat Jabin amin gat do agil yaņ gin uņun amin paņupbal abi.
- 10 Uņun bisapmon gak da kokup pap Endo uņudon paņupbal abi
 bumjotni miktimon taņek miktawit.
- 11^q Kalip kila amin bamot Orep gat ae Sep garon agil uņudeņ gin emat
 amini dakon mibiltok amini paņupbal aki.
 Kila amin madep bamot Seba gat ae Salmuna garon agil uņudeņ
 gin kila amini pabiņ yopbi.
- 12 Uņun amin da yaņ yawit,
 “Piņkop dakon sipsip upmot miktimni nin do aņawatneņ.”
- 13 Piņkopno, miktimon kimbabaņ baņ yaņ uwalgo wiririkbi kini.
 Mirim da wit dakon gipmi pisonĵa kwaņ uņudeņ wiririkbi kini.
- 14 Kindap da koron soson, ae ileņ gurigi toņ da madepsi soson,
 15 yaņ gin gak da sikak mal kiririnĵo madepsi yipbi abiņek uņun amin
 kabi yolban pasal kini.
 Ae uņun da pasolni do mirim madepsi yipbi kisak.
- 16 Yawe, pabiņ yopmaņaki mayaktok madepsi pani.
 Aņek gak tapmimgo madepsi yaņ yokdaņ.
- 17 Pabiņ yopmaņaki toktogisi pasal kimotni do nandisat.
 Paņmayak aņek dapbi kimotni dosi nandisat.
- 18 Yaņ aņaki uņun da gak kalonĵin Yawe ae Piņkop Wukwisi egek
 miktim morap kisi kila asal yaņ nandaņ gamni.

Amin kinda da Piņkop dakon telagi yut do galak tagit

Kora amin kabi dakon kap kinda. Kokup pap Gat dakon gita tidaneņ yogogi.

- 84** 1 Piņkop Tapmim Ami, gak dakon yut tilimi toņ galagisi.
 2 Nak uņudon egip do but dasi madepsi galak tosot.
 Galak tok morapno kisi gak dakon yut do tosok.
 Giptim ae nandak nandakno kisi da Piņkop egip egipmi toņ gak
 do kisik kisik kap yosot.
- 3 Yawe Tapmim Ami, gak Kila Amin Madepno ae Piņkopno.
 Bibagap ae bibagap giman da gak dakon alta da kapmatjok yutni
 aņek pudigi kila amal.
- 4 Miņat aminyo gak da yutnon ekwaņ uņun kisik kisik aņek bisapmi
 bisapmi mango awigik do kap yoņ.
- 5 Miņat aminyo gak dakon tapmim timigek Saion Kabapmon wigik do
 but dasi galak toņ, uņun kisik kisik tagi ani.
- 6 Miktim kinda mani Miktim Kunam Pakbi Kulduk Gibaņ, uņudon
 kiņakwa uņun miktimon pakbi gapma morapmi noman toņ.

- Ajakwa sikak marjakwa pakbi gapmakon wiŋoŋ.
 7 Uŋun amin kosit agek tapmim kaluk sigin paŋ.
 Uŋun Saion kiŋ Piŋkop da iŋamon altokdaŋ.
 8 Piŋkop Yawe Tapmim Ami, bisitno nandaki.
 Jekop dakon Piŋkop, mirak pak yaŋsi yopmaŋek geno nandaki.
 9 Nin dakon kila amin madep do koki.
 Pasiknin da yaŋ nin dam aŋek kilanin tagisi asak.
 Yawe, gaga kila amin madep egipjak do manjiŋgil, do yo tagisi aŋ
 ibi.
 10 Nak gildat kalonŋ kindagin gak dakon yut da yomakon egipbeŋ kaŋ,
 uŋun da tagisisi asak.
 Uŋun da gildat 1 tausen timi dukon egi egi asat uŋun yapmaŋ
 mudosok.
 Nak oman amin piŋbisi egek Piŋkopno dakon yoma kagakon
 yoma kila agak amini egip do but dasi galak taŋ kimokdot.
 Mani amin yokwi da yutnon egip do dima galak tosot.
 11 Nido Yawe uŋun paŋkutnok aminin ae teŋteŋinin.
 Uŋun da nin do yo tagisi aŋ nimiŋek man madep nimisak.
 Kilegi akwaŋ amin do yo tagi yom do dima paŋkutnosok.
 12 Yawe Tapmim Ami, miŋat aminyo gak nandaŋ gadaŋ gamaŋ amin
 uŋun kisik kisik tagi ani.

Piŋkop da amin kabini kila asak do amin kinda da bisit agit

Kap on Kora amin kabi dakon kap. Kap yoŋ amin dakon kila amin do mandabi.

- 85** 1 Yawe, gak da miktimgo ae amin kabigo Jekop nin
 paŋpulugaŋaki kalip tagisi egipgumaŋ abisokyo kisi yaŋ gin
 aŋaki tagisi ekwamaŋ.
 2 Amin kabigo nin yokwi morap agimaŋ dakon diwarinin uŋun
 wiririk nimgul.
 3 Gak kalip nin do butjap nandagiŋ uŋun nandabi magit.
 Nin do japmisi nandagiŋ, mani kulabik aŋek butgo magit.
 4 Piŋkop, yokwikon baŋ timit timit aminin, kalipsi nin tagisi
 egipgumaŋ abisok paŋkaluk abi yaŋgin egipneŋ.
 Butjap saŋbeŋek dima nandaŋ nibi.
 5 Bisap mudok mudogi mini butjap sigin nandaŋ nimiŋ wigikdisal?
 Babikon da babikon yaŋ gin taŋ aŋaŋ wigikdisak?
 6 Miŋat amin kabiyogo aego paŋteban abi nin kisik kisik aŋek gak
 aŋkisineŋ.
 7 Yawe, gak asisi mudok mudogi mini nin do but dasi galak taŋ
 nimisal uŋun dakon bami noliŋbi koneŋ.
 Yokwikon baŋ timigaki tagisi egipneŋ.
 8 Nak Piŋkop Yawe da gen yosok uŋun do mirak pakyaŋsi yopmaŋdat.

- Nin da anpak yokwi kalip agimanon tobil dima pigineri kan, unun
 iyi dakon telagi amin kabini nin but yawot nim do yosok.
 9 Asisi, amin Piŋkop do pasal iman unun yokwikon ban timitdisak.
 Anjakwan tilimni miktimninon tokdisak.
 10 Unun bisapmon amin da amin do but dasi galak tan yomiŋek anpak
 tagisi an yomdan.
 Yan anjek kilegisi egek but yaworon da tagisi egipdan.
 11 Miktimon Piŋkop but dasi yolyol anpak miktimgwan da pawinban
 pisanejek kwokdisak.
 Ae Kwen Kokup da anpak kilegi sinthanban miktimon pikdisak.
 12 Asisi, Yawe da yo tagisi nimirakwan miktimnin da jap morapmisi
 panalon akdisak.
 13 Yawe apjak dakon kosit yul im do kan, amin da anpak kilegi aba
 kanek unudon tagi apjak.

Amin kinda Piŋkop da anpulugosak do bisit agit

Dewit dakon bisit kinda.

- 86** 1 Yawe, nak wadak wadak amin, do bisitno nandanek anpulugoki
 do nandisat.
 2 Yokwikon nan abidanaki dima kimokgen, nido nak gak nan goldat.
 Nak oman amingo, gak nan nandan gadan gamisat, do anpulugoki.
 3 Amin Tagino, nak gildat kinda kalon gak do bisit asat, do nak do
 bupmi nandan nabi.
 4 Amin Tagi, nak gak dogin bisit asat, do oman amingo nak do kisik
 kisik nabi.
 5 Amin Tagi, gak tagisisi, diwarinin wiririk nimisal.
 Gak miŋat aminyo bisit gayaŋ unun but dasi galak tan yomisal.
 6 Yawe, gak bisitno do mirak pakyaŋsi yopbi.
 Nak do bupmi nandan nabi do yan tidosot.
 Yan ilitno nandaki.
 7 Nak gak do yan tidosot bisapmon anpulugosol, do jigi paken
 bisapmon gak do bisit aben.
 8 Amin Tagi, piŋkop gak yombem di mini.
 Gak da kisi morap yapmandal.
 Ae amin kinda da wasok tapmimi ton asal unuden kinda aripmi
 dima asak.
 9^r Amin Tagi, miŋat amin kabi morap gak da wasagil, unun da abin
 ŋwakben an gamiŋek gak dakon man awigikdan.
 10 Nido, gak kalongin tapmingo madep ae gak dagan yo masi masimisi
 asal.

Gak kalonjin Piŋkop bamisi.

- 11 Yawe kositgo kilegi do nayiŋ dekbi gengo bamisi yolek egipben.
Nayiŋ dekbi gak dogin nandaŋ egek mango awigiken.
- 12 Amin Tagi Piŋkopno, nak but dasi gak anjkisiken.
Toktogisi mango anjkisiŋ wigiken.
- 13 Nido gak nak do madepsi but dasi galak taŋ namisal.
Kimoron naŋ pulugaŋ nepbi gapmagwan dima pigigim.
- 14 Piŋkop, kwen wigik amin da nak nit do abaŋ.
Ujun amin yokwi bupmini mini da nak nikba kimokgeŋ do abiŋ muwukgaŋ.
Ujun manji gamiŋek gengo dima guramikgaŋ.
- 15 Mani Amin Tagi, gagon bupmi ae nandaŋ yawotyو tugagit da tosoK.
Gak butjap tepmi dima nandisal.
Gak nin do but dasi galak taŋ nimiŋek gengo aŋteban aŋek nin paŋpulugaŋ wigisal.
- 16 Tobil nagon abiŋek bupmi nandaŋ nabi.
Meŋno da kalip gak dakon pi agit, abisok monji nakyo kisi pigo asat,
do nak dakon but aŋteban aŋek yokwikon naŋ pulugaŋ nepbi.
- 17 Yawe, gak da nak do but dasi galak taŋ namisal ujun dakon tilak kinda noliŋbi kokenŋ.
Yaŋ aŋaki uwalno da gak da nak aŋpulugaŋek aŋteban asal ujun kaŋ nandaŋyo aŋek aŋpak yokwini dakon mayagi pani.

Jerusalem do kisik kisik awit

Kora amin kabi dakon kap kinda. Kap on Piŋkop gawak imim dakon kap.

- 87** ¹Piŋkop da kokup papni telagi kabapmon agit.
²Yawe da Israel miktim dakon kokup morap do galak tosoK,
mani Jerusalem do madepsi but dasi galak tosoK.
- 3 Piŋkop dakon kokup pap dakon miŋat aminyo, ji nandani, Piŋkop da yo tilimi toŋ tagisi jikon asak.
- 4 Piŋkop da yaŋ yosok, “Namin amin da nak dakon gen guramikdak, ujun manjiŋek bisapmon, Isip ae Babilon kisi manjiŋek.
Aŋek Pilistia, Tair ae Itopia do yaŋ yokdisat, ‘Ujun yo kisi Jerusalem amin gin.’
- 5 “Nak Jerusalem do yaŋ yokdisat, ‘Ujun miŋat amin morap kisi dakon kokup pap.’ ”
Ae Piŋkop Wukwisi da Jerusalem aŋpulugaŋban tebaisi tokdisak.
- 6 Yawe da amin diwari dakon man mandakdisak.
Aŋek paŋmuwugek Jerusalem miŋat aminyo gat kisi manjikdisak.
- 7 Aŋakwan miŋat aminyo ujun kap yaŋek kisik kisik aŋek yaŋ yokdaŋ, “Jerusalem, gak yo tagisi morap ninon toŋ ujun dakon mibilisi.”

Amin kinda Piŋkop da anpulgusak do yaŋ tidagit

Eman uŋun Sera kabikon nani kinda da kap on mandagit. Kap on do Maskil yaŋ yoŋ. Kora amin kabi da Piŋkop gawak imiŋek kap on yoŋ. Kap yoŋ amin dakon kila amin da miŋat aminyo yoyiŋban “Malat Leanot” uŋun tegon da yoni.

88

- ¹ Piŋkop, Yawe, gak paŋpulgokno.
Gildari ae kalbi gak do yaŋ tidosot.
- ² Bisitno nandaki.
Anpulgoki do yaŋ tidosot,
- ³ nido jigi morapmi nagon noman taŋ namiŋakwa pali kimokdot.
- ⁴ Amin diwari da si kimot do aŋ, nak uŋun yombem.
Tapmimno kisisi mudan.
- ⁵ Nepman degakwa amin kili kimakgwit gat kisi ekwaman.
Amin da amin kinda aŋakba kili kimakgit da kimakbi tamokon tosoŋ, nak uŋun yombem.
Amin wagilsi iŋtaŋ yomiŋek saŋbeŋek dima paŋpulgokdisal uŋun yombem.
- ⁶ Mabi gapma dubagisi kidagisikon kili pigigim, da pilin tuksigwan egisat.
- ⁷ Butjago da obisi abiŋ negut.
Tap idap da yaŋ tamaligeŋ wutjiŋban tagim.
- ⁸ Gak da yopbi notnoni da manji namgwit.
Gak da nepbi nak amin yokwisi dagaŋapbo madepsi pasal namaŋ.
Uŋun da tebai abidaŋakwa aripmi dima pulugaŋ kiken.
- ⁹ Nak jigi paŋapbo dabilno yokwi taŋakwan tagi dima siŋtosot.
Ae gildari gildari kisitno paŋenageŋ gak da anpulgoki do bisit asat.
- ¹⁰ Gak wasok tapmimi toŋ amin kimakbi paŋpulgok do aŋek asal, ma?
Amin kili kimakgwit da pidaŋek mango awikwan, ma?
- ¹¹ Ae kimakbi tamokon kili pakgwit kabi da gak da but dasi galak taŋ nimisal yaŋ di yoŋ bo dima?
Si tasik togi tamokon da gak da kilanin tagisi asal yaŋ di yoŋ bo dima?
- ¹² Piliŋ tuk tamogwan ekwan amin da wasokgo tapmimi toŋ uŋun di pindakgaŋ?
Amin gak da kili iŋtaŋ yomgul tamokon ekwan uŋun da anpakgo kilegi di pindakgaŋ?
Uŋun dimasi!
- ¹³ Yawe, nak gak da anpulgoki do yaŋ tidosot.
Nak wisa dagokdo morap gak do bisit asat.
- ¹⁴ Mani Yawe, nido manji namisal?

Nido pasil namisal?

15 Monji bulagi egipgum bisapmon da wiŋ abisok egisaron, jigi paŋek kili uŋunjom kimotdisak.

Gak da yo yokwisi pasol pasolisi aŋ namiŋaki tapmimno mini asak.

16 Yawe, butjapgo da wutjiŋ namisak.

Gak da obisi nigeŋ obisi aŋupbal asal.

17 Gildat kinda kalonj nak do yaŋ asal.

Pakbi da iŋek miktim morap kisi wutjisak, uŋun da tilak amin da nak aŋgwaseŋ.

18 Gak da abi notno tagisi nepmaŋ deŋgaŋ.

Nagon pilin tuk daŋin tosoŋ.

Israel amin jigi bisapmon kap on yogogi

Etan uŋun Esra amin kabikon nani kinda dakon kap. Kap on do Maskil yaŋ yoŋ.^s

89 ¹ Yawe, gak da amin do but dasi galak taŋ yomisal, uŋun do nak toktogisi kap yokeŋ.

Gak gengo aŋteban aŋek nin tagisi paŋpulugosol uŋun dakon geni babikon da babikon yaŋ teŋteŋokeŋ.

² Gak toktogisi nin do but dasi galak taŋ nimisal uŋun dakon geni yaŋ teŋteŋaŋ wigikeŋ.

Gak gengo aŋteban aŋek nin tagisi paŋpulugosol.

Uŋun aŋpak kundu da tebai tosoŋ uŋudeŋj toktogisi tokdisak.

³ Gak da yaŋ yaŋil,

“Naga dakon amino manjiŋek uŋun gat saŋbek saŋbek kili agim.

Oman monjino Dewit uŋun do yaŋ teban tok kili agim.

⁴ ^t Aŋek yaŋ iyigim, ‘Israel dakon kila amin madep noman taŋ noman taŋ ani uŋun gak da kabikon daŋin noman tokdaŋ.

Babikon da babikon gak da kabikon nani kinda da kila amin madep yiyit tamokon yitdisak.’ ”

⁵ Yawe, Kwen Kokup aŋelo gak da yo tagisi agil uŋun do kap yaŋek mango awikwaŋ.

Gak da gengo guramikdal uŋun do nandaŋek kap yoŋ.

⁶ Nido Kwen Kokupmon Yawe gak yombem kinda mini.

Aŋelo kinda gak yombem mini.

⁷ Aŋelo dakon kila amin da muwukgaŋon Piŋkop do si pasolgoŋ.

Uŋun aŋelo kabi aŋgwasiŋek akaŋaŋ uŋun masi masimi, mani

Piŋkop da uŋun kabi si yapmaŋek wagil masi masimisi.

⁸ Piŋkop Tapmim Ami, gagon tapmim madep tosoŋ uŋuden amin kinda mini.

^s 89.0 1KA 4.31 ^t 89.4 2Sa 7.12-16; 1KAG 17.11-14; Kap 132.11; Ya 2.30

- Toktogisi gak kulabik dima aņek gengo guramik kimokdol.
 9 Gak da tap idap tapmimi toņ unun kila asal.
 Tap idap si pidosok bisapmon gak da abiņ yipmaņaki wayiņ dima asak.
- 10 Gak da Isip dakon tapmim madepni tuwilek obisi aņupbal agil.
 Aņek tapmim madepgokon da uwalgo pabiņ yopgul.
- 11 Kundu gat miktim gat unun gak dakon gin.
 Gak da miktim gat yo morap unudon toņ gat wasagil.
- 12 Gak da not tetgin dakon miktim wasagil, ae saut tetgin dakon miktim kisi wasagil.
 Fleņ Tabor gat ae fleņ Emon gat gak do kisik kisik aņek kap yaņ gamamal.
- 13 Yawe, gak tapmingo madepsi.
 Tapmingo pidaņbisi.
- 14 Gak kila amin madep egek aņpak kilegikon da amin kilani aņek gen kokwin pi kilegisi asal.
 Gak miņat amin do but dasi galak taņ yomiņek gengo aņteban aņek tagisi paņpulugosol.
- 15 Amin gak gawak gamiņek kap yaņ gamaņ unun kisik kisik tagi ani.
 Yawe, amin morap gak da iņamon teņteņigokon akwaņ unun kisik kisik tagi ani.
- 16 Unun amin aņpakgo kilegi do gildat kinda kaloņ unun do nandaņek kisik kisik aņek mango aņkisaņ.
- 17 Gak kaloņgin teban toknin, ae gak do kisik kisik madepsi nandamaņ.
 Nin do nandaņ yawok nimiņek paņpulugaņaki emaron teban tomaņ.
- 18 Asisi, Yawe unun pasiknin egi nimisak.
 Gak Israel amin nin dakon Piņkop Telagisi nin da kila amin madepnin ningul.

Piņkop da Dewit do yaņ teban tok agit

- 19 Kalipsigwan oman amin kabigo tagisi do dipmin yoligil, aņek yaņ yoyigil,
 “Nak da emat amin tagisi kinda kili manjigim.
 Nak da miņat aminyo da binapmon naņ kila amin madep egipjak do abidagim.
 Aņek kila amin madep dakon pelit kinda busuņikon yipmaņimgum.
- 20 ^u Nak da oman amino Dewit kili manjigim, aņek yipbo ji dakon kila amin madep dagagit.

^u 89.20 1Sa 13.14; Ya 13.22; 1Sa 16.12

- 21 Nak tapmimno yipbo uñun gat toktogisi egipdamal.
Nak dakon tapmim da aban teban tokdisak.
- 22 Uwalni da emaron aripmi dima abiñ yipni.
Ae amin yokwi da aripmi dima abiñ yipni.
- 23 Nak da uwalni bamañ yomdisat, añek amin nandaba yokwi tañ imni
amin dapbo kimotdañ.
- 24 Nak da but dasi galak tañ imiñ kimagek uñun gat toktogisi
egipdisat.
Uwal gat emat wamni bisapmon nak da anpulugañapbo pabiñ
yopdisak.
- 25 Nak da miktimni abo tap idap Mediterenian uñudon da wasañek kiñ
pakbi madep Yupretis da aripmon kikdisak.
- 26 Añek Dewit da yañ nayikdisak, ‘Gak Datno ae Piñkopno.
Gak da tip tebano egek toktogisi anpulugosol.’
- 27^v Nak da manjiko monjino mibiltogi dagosak, ae kila amin madep
mibiltogi dagañek miktimon kila amin madep morap yapmañ
mudosak.
- 28 Nak toktogisi but dasi galak tañ imiñ kimotdisat.
Añek uñun gat sañbek sañbek añañdo sañbek sañbek uñun toktok
teban tañ wişikdisak.
- 29 Toktogisi uñun da kabikon kinda da kila amin madep egi egi
akdisak.
Kundu da toktogisi tosok uñun da tilak, uñun da kabikon kila
amin madep kinda da toktogisi Israel amin kila akdisak.
- 30 “Mani babini kabi nawa geno pabiñ yopni, ae nak dakon gen dima
yolni kañ,
- 31 bo ae geno do manji imiñek gen tebano dima guramitni kañ,
32 yokwini do nandañek baljokdisat.
- 33 Mani uñun bisapmon kisi nak Dewit but dasi galak tañ imdisat.
Añek dima yipmañ dekgeñ, ae uñun do yañ teban tok agim uñun
dima añañuñ abeñ.
- 34 Nak uñun gat sañbek sañbek agimak dima kiriñikgeñ, ae geno
kulabik kinda dima abeñ.
- 35 Nak Dewit do yañ teban tok agim.
Nak telagisi, do top dimasi yosot.
- 36 Babikni kabi toktogisi egi wuşikdañ.
Gildat da tosok uñun da tilak uñun dakon diwatni da miñat
amiño bisap dubagi kila akdañ.
- 37 Kanek da kundukon tosok, uñun da tilak toktogisi yañ egi
wişikdañ.”

- Uwal da kila amin madep abij yipgwit bisapmon kunam takgwit
 38 Mani abisok kila amin madep manjigil ujun do butjap nandan
 imisal.
 Kili yipman dekgil, anek manji imgul.
 39 Oman amingo gat sanbek sanbek agimal ujun pandagagil.
 Gak da kila amin madep pelitni mabi miktimon manek yo isali
 agit.
 40 Gak da kokup papni dakon dam kili tuwilgil.
 Yutni tebaisi ujun kili tasik tawit.
 41 Minjat amin morap kapmatjok ekwan ujun da yo kabini kabo
 timikgan.
 Ae amin kapmatjok ekwan da yansul an iman.
 42 Gak da yum pindagaki uwal da emaron abij yipgwit.
 Yan anyominaki kisik kisik awit.
 43 Gak da abi emat amini emaron dima teban tawit, anek emat
 bisapmon dima anpulgagil.
 44 Gak da abij yipgul da kila amin madep sanbejek dima egisak, ae
 sanbejek minjat aminyo kila dima asak.
 45 Gak da abi amin pelan tepmisi asak, anek mayaktok madepsi da
 wutjin imisak.

Piŋkop da paŋpulugosak do bisit awit

- 46 Yawe, gak bisap nian da pasildisal?
 Toktogisi, ma?
 Bisap nian da butjapgo kindap da yan tebai sosak?
 47 Yawe, nin bisap pisipmisok gin ekwaman, do nandan nibi.
 Gak da nin wasagil, mani mibili mini ekwaman da kimak
 mudokdaman.
 48 Namin da toktogisi egek aripmi dima kimotjak?
 Namin da tebaisi egek kimakbi tamokon aripmi dima kisak?
 Amin kinda minisi.
 49 Amin Tagi abisok nin dima galak tan nimisal, ma?
 Dewit gat yan teban tok anek nin but dasi galak tan nim do yagil
 ujun nian?
 50 Amin Tagi, oman amingo nak do nandaki.
 Amin da nak do yansul an naman.
 Amin ŋwakŋwari Kabɩ dakon manji gen yokwini dakon jigi imekdat.
 51 Yawe, gak da nak kila amin madep manjigil, mani uwal da yansul
 an naman.
 Dukwan dukwan morap kisat yansul an naman gin.
 52 Nin Yawe dakon man toktogisi awigi kimotnej.
 Ujun asi.

PAPIA 4
(Kap 90–106)

Piŋkop gat amin gat dakon gen

Kap on Piŋkop dakon pi amini Moses dakon bisit.

- 90** ¹ Amin Tagi, gak nin dakon yutsi yombem.
Kalip babiknin gagon egipgwit, ae abisokyo kisi, nin yaŋ gin gagon ekwamaŋ.
- ² Kalipsigwan ae don kisi toktok teban egipgul da egisal.
Kabap morap dima noman tawit, ae miktimon yo morap dima wasagil, mani gak kili egipgul.
- ³ Gak da yaŋ yosol, “Miŋat aminyo ji aesi miktim dagoni.”
Yaŋ yaŋek miŋat aminyo abi kimagek ae miktim dagon.
- ⁴ ^w Gak da bilak 1 tausen uŋun bisap pisipmisok gildat kalonŋin, apma gildat egapno tepmi mudak uŋun yombem gin yaŋ kosol, ae emat amin da kalbi bisap pisipmisok kila aŋ uŋun da arip gin.
- ⁵ Pakbi da igek amin timik paŋabikwa kimokgoŋ, uŋudeŋ gak da amin abi kimokgoŋ.
Bisap pisipmisok ekwan, uŋun dipmin yombem gin pindakgaŋ.

Uŋun joŋ yombem da wisa dagokdo kwan

- ⁶ madep taŋek tilimni yopmaŋgaŋ, mani pilindo si kibidaŋ mudon.
- ⁷ Gak nin do butjap nandisal, do nin paŋupbal asal.
Gak nin do butjap nandisal, do madepsi pasolgomaŋ.
- ⁸ Gak da nin dakon yokwi morap kisi pindak mudosol.
Yokwi morap pasili amaŋ, uŋun gak da nomansi yopmaŋek pindak mudosol.
- ⁹ Miktimon egipneŋ bisap morapmon butjapgo da kagagwan ekwamaŋ.
Egip egipnin mudok do aŋakwan yaŋwik aŋek kimokgomaŋ.
- ¹⁰ Nin bilak 70 yaŋ da aripmon gin ekwamaŋ.
Ae tapmimnin toni kaŋ, bilak 80 da arip tagi egipneŋ.
Mani uŋun bilak morap ekwamaŋon, nin pi madepsi amaŋ, aŋek jigi morapmi paŋalon amaŋ.
Uŋun bilak morap tepmisi kiŋ mudanaŋkwa nin tepmisi pasilgamaŋ.
- ¹¹ Namŋ da butjap madepgo dakon tapmim uŋun nandisak?
Butjapgo uŋun madepsi, do amin da gak do pasol pasol madepsi nandani kaŋ, uŋun da tagi asak.

- 12 Niyiŋ dekbi on miktimon bisap dubagi dima egipdamaŋ yaŋsi nandanerŋ.
Yaŋ aki kaŋdo nandaŋ kokwin tagisi baŋ paŋek egipnerŋ.
- 13 Yawe, butjago bisap niaŋ da sigin tosak?
Oman amingo nin do bupmi nandaŋ nibi.
- 14 Wisa dagokdo but dasi galak taŋ nimaŋaki butnin kadimisi tosak.
Yaŋ aŋaki miktimon egi aŋaŋ kinerŋ daman kisik kisik kap yaŋek tagisi egipnerŋ.
- 15 Gildat niaŋ da jiŋi nimgul uŋun da arip kisik kisik nibi.
Ae bilak niaŋ da yokwisi egipgumaŋ uŋun da arip kisik kisik nibi.
- 16 Wasok tapmimi toŋ asal uŋun oman amingo nin do nolŋbi pindatnerŋ.
Ae tilingo tagisi miŋat monjiyonin do yolŋbi pindatni dosi nandisat.
- 17 Amin Tagi Piŋkopnin, gisamgo ninon tosak do nandamaŋ.
Ninon taŋakwan pi morap amaŋ uŋun bami tagisi tosak.
Asi, paŋteban aŋaki pi amaŋ dakon bami tagisi tosak.

Piŋkop uŋun kila aminin

- 91** 1 Piŋkop Wukwi Madep gat ekwaŋ amin uŋun Piŋkop Tapmim
Ami da yongamgwan egek yik yawot tagisi aŋ.
- 2 Nak Yawe do yaŋ yosot,
“Gak da dam madepno aripmi dima tuwili egek nak tagisi aŋkutnosol.
Gak Piŋkopno.
Egip egipno gagon tosak yaŋsi nandisat.”
- 3 Piŋkop da kilago tagisi aŋakwan paron dima yokwalgi.
Ae gak nagal aŋakwan sot teban gagon dima noman toni.
- 4 Pup da pudigi pirigwan wutjaŋ uŋuderŋ Yawe da tagisi aŋkutnosak.
Uŋun toktok teban kilago aŋek pasikgo asak.
- 5 Kalbi binap bo gildat kalba yo yokwisi kinda da aŋupbal asak yaŋ do pasol pasol dima abi.
- 6 Ae sot teban kinda da kalbi altaŋ gamjak, bo gildat binap yo yokwisi kinda da gak aŋupbal asak yaŋ do pasol pasol dima abi.
- 7 Amin 1 tausen gak da kapmatjok kimagakwa ae amin 10 tausen amin tetgo do kimotni kaŋ, uŋun yo yokwi gak da kapmatjok aripmi dima apni.
- 8 Dabilgo da si pindagaki Piŋkop da amin yokwi kobogi yokwi yomdisak.
- 9 Yawe Wukwi Madep da yongamgwan egipbi kaŋ,
- 10 yo yokwisi gagon aripmi dima noman toni.
Ae sot teban gak da yut da kapmatjok aripmi dima apni.

- 11 ^x Kosit morap agipbikon Yawe da anjeloni pi yoban kilago akdaŋ.
 12 ^y Anakwa kandapgo tipmon tidoki yaŋ do gak kisit da bedaŋ awildaŋ.
 13 ^z Gak da laion emari yokwi gat ae tuŋon amin emari toŋ gat bamaŋ misinjitdisal.
 14 Yawe da yaŋ yosok,
 “Amin nak do but dasi galak taŋ namaŋ uŋun yokwikon baŋ timikgeŋ.
 Amin nak dakon man do nandaŋ teban toŋ uŋun paŋkutnokenŋ.
 15 Nak do bisit aba bisitni nandaŋ yobeŋ.
 Ae jigi noman taŋ yomni kaŋ, nak uŋun gat egipneŋ.
 Nak da yokwikon baŋ timigek man madep yobeŋ.
 16 Nak da yokwikon baŋ timigek egip egipni saŋbeko dubagi anakwan tagisi nandaŋdaŋ.”

Piŋkop anŋkisik kap

Kap on Sabat bisapmon Piŋkop gawak imiŋek yogogi.

- 92** ¹ Yawe, gak Piŋkop Wikwisi egisal.
 Ya yaŋ yaŋek kap yaŋek mango anŋkisineŋ kaŋ uŋun tagisi.
² Wisa dagok morap gak da nin do but dasi galak taŋ nimisal uŋun do yaŋ teŋteŋok aneŋ kaŋ uŋun tagisi.
 Ae kalbi morap bisapmi bisapmi paŋpuluganeŋ dima nipmaŋ dekdal uŋun do yaŋ teŋteŋok aneŋ kaŋ uŋun tagisi.
³ Gita napmi 10 kabi dakon ae gita napmi morapmi toŋ uŋun baŋ tidaneŋ kisik kisik aneŋ uŋun dakon yaŋ teŋteŋok aneŋ kaŋ uŋun tagisi.
⁴ Yawe, gak yo tagisi asal uŋun do nandaneŋ butno tagisi asak.
 Kisitgo da pi asak uŋun do nandaneŋ kisik kisik kap yosot.
⁵ Yawe, gak pi tapmimi toŋsi asal.
 Nandak nandakgo uŋun ilarisi.
⁶⁻⁷ Amin yokwi joŋ yombem tagi kwoŋ, ae yo morapmi timigek tagisi ekwaŋ.
 Mani gak da wagilsa paŋupbal akdisal.
 Amin nandak nandakni mini ae nandaŋ kokwini tagi dima amin on yo morap do aripmi dima nandaŋ pisoni.
⁸ Mani Yawe gaga kila amin madep toktok teban egi wigisal.
⁹ Yaŋsi nandamaŋ, amin gak do uwal aŋ gamaŋ, uŋun kimotdaŋ.
 Yo yokwi aŋ amin pabiŋ yopbi birapmiŋi dukwan dukwan kikaŋ.
¹⁰ Mani gak da tapmim madep namgul uŋun joŋ bulmakau wili dakon tapmim yombem.

^x 91.11 Mt 4.6; Lk 4.10 ^y 91.12 Mt 4.6; Lk 4.11 ^z 91.13 Lk 10.19

- Gak da yo tagisi aŋ namisal, do but galaksi nandisat.
 11 Dabilno da pindagapbo uwalno tasik taŋ mudawit.
 Mirakno yopmaŋek uwalno yokwisi dakon kunam wiwik
 nandagim.
 12 Amin kilegi uŋun silbat da yaŋ madepsi tagaŋek bami tokdaŋ.
 Sida kindap Lebanon miktimon toŋ uŋun da tilak tagokdaŋ.
 13 Amin kilegi uŋun Yawe da yutnon kili kwaokbi.
 Piŋkopnin da yutnon egek madepsi tagoŋ.
 14 Amin pelaŋ aŋek bami sigin tokdaŋ.
 Tagisi taŋek tami dima biripmigi maŋek kalikaligi sigin tokdaŋ.
 15 Aŋek yaŋsi yaŋ teŋteŋokdaŋ, “Yawe uŋun aŋpakni kilegi gin.
 Uŋun tip madepnin egisak, ae yokwini kinda dimasi taŋ imisak.”

Piŋkop uŋun kila amin madep egisak

- 93** ¹ Yawe uŋun kila amin madep egisak.
 Kila amin madep dakon imal pasak.
 Asi, kila amin madep dakon imal pasak, ae tapmimni uŋun
 madepsi.
 Miktim daman uŋun wasaŋban tebaisi toso, aripmi dima puweŋ
 kisak.
² Yawe, gak kila amin madep yityit tamogokon kalipsigwan kilisi
 yikgil.
 Yo morap dima noman taŋakwa gak kilisi egipgul.
³ Yawe, tap pakbi madep uŋun da madepsi tamalikgaŋ.
 Aŋek wiwik madepsi yaŋek sulukwaŋ, ae ileŋikon tebaisi tidoŋ.
⁴ Mani Yawe, gak dakon tapmimgo uŋun pidanbisi.
 Tap pakbi madepsi tamalikgaŋ uŋun dakon tapmim yapmaŋdak,
 ae ileŋikon tidoŋ uŋun dakon tapmim yo kisi yapmaŋdak.
⁵ Gak dakon gen tebango uŋun toktogisi tokdaŋ.
 Yawe, gak dakon yut dagok dagogi mini telagisi tokdisak.

**Piŋkop da amin yokwi morap pabiŋ yopmaŋek
 amin kilegi morap paŋpuluŋokdisak**

- 94** ¹ Yawe, gak Piŋkop, gak da yokwi pakpak amin yokwi aŋ dakon
 kobogi yomisal.
 Do abisok butjapgo yoliŋaki tilimgo koni.
² Miktim daman dakon gen kokwin amin madep pidoki.
 Abisok abiŋek iyi do nandaba wigisak amin dakon aŋpak yokwini
 do kobogi yokwisi yobi.
³ Yawe, bisap niaŋ da amin yokwi da aŋpakni do kisik kisik ani?
⁴ Amin yokwi da iyi do nandaba wigakwa aŋpak yokwini aŋ uŋun do
 pibit tidok aŋ.

- 5 Yawe, miñat amin kabi gaga do manjigil, amin da pabiñ yopmañek jigi madepsi yomañ.
- 6 Uñun da sakwabat gat, ae miñat monjiyo meñi datni yopmañ kimakgwit gat, ae amin kokup ñwakñwarikon da apgwit da miktminnon ekwañ, uñun dapba kimokgoñ.
- 7 Añek yañ yoñ, “Yawe da nin dima nindasak.
Israel amin dakon Piñkop yo nin da amañ uñun do nandaba kik dima asak.”
- 8 Nandak nandakji mini amin, mirak yopmañek butji pisoni!
Ji ñugigisi. Ni bisapmon nandañ kokwin tagisi amin dagoni?
- 9 Piñkop da miraknin wasagit, do aripmi dima nandisak, ma?
Ae dabilnin wasagit, do iyi aripmi dima siñtosak, ma?
- 10 Miñat amin kabi egi añ añ kwañ kobogi yokwi yomisak, do ji do kobogi yokwi aripmi dima damjak, ma?
Uñun miñat amin morap kisi dakon yoyiñdetni.
Uñun nandak nandakni mini, ma?
- 11 ^a Yawe da miñat amin morap kisi dakon nandak nandak kili nandañ mudagit.
Uñun nandisak, yo morap ak do nandañ, uñun bami tagisi dima noman tokdañ.
- 12 Yawe, gak da amin kinda añmilip akdo tepmi imiñek nawa gengo iyin dekgi kañ, uñun amin kisik kisik tagi asak.
- 13 Jigi bisapmon gak da yik yawot imisal.
Yañgin egakwan amin yokwi kimagek miktim kagagwan pikwañ.
- 14 Nido, Yawe da miñat amini aripmi dima yopmañ detjak.
Asisi, miñat amin kabi iyi do manjigit uñun manji aripmi dima yomjak.
- 15 Ae don añpak kilegikon da gen kokwin akdañ.
Añakwa amin kilegi da uñun yoldañ.
- 16 Namin da nak añpulugañek amin yokwi pabiñ yopjak?
Namin da nak añpulugañek amin gulusuñ añ uñun pabiñ yopjak?
- 17 Yawe da nak dima añpulugagit tam, bisap dubak dima kimakbi tamokon pakgim.
- 18 Nak yañ nandagim, “Kandapno sagalegi, do kili uñun mañ nitdisak.”
Mani dima. Yawe, nak do but dasi galak tañ namiñek abidañaki dima magim.
- 19 Butjik nandagim bisapmon, butno añteban añek añpulugañbi kisik kisik agim.
- 20 Gak kila amin yokwi gat pi dima añ.
Uñun amin da miñat aminyo añpak yokwi tagi ani do gen teban yopmañgañ.

^a 94.11 1Ko 3.20

- 21 Uŋun muwugek amin kilegi paŋupbal ak do gen yaŋ paŋteban aŋ.
 Ae gulusuŋ dima aŋ amin dapba kimotni do gen yaŋ yomaŋ.
- 22 Mani, Yawe dam madepno aripmi dima tuwili egisak.
 Piŋkopno da tagisi aŋkutnosok.
- 23 Uŋun aŋpak yokwi awit dakon kobogi yomdisak.
 Yokwini uŋun nandaŋ yomisak, do dapban kimotdaŋ.
 Asi, Yawe Piŋkopnin da obisi paŋtasak akdisak.

Piŋkop aŋkisik kap

- 95** ¹ Apba kisik kisik kap Yawe do yono!
 Piŋkop tip madepnin yokwikon baŋ pulugaŋ nipgut uŋun do nandaŋek yaŋ tidaŋek kisik kisik kap yono.
- ² Uŋun da kapmatjok kiŋek ya yaŋ iyineŋ.
 Aŋek kisik kisik kap yaŋek mani aŋkisino.
- ³ Nido Yawe uŋun Piŋkop tapmimi toŋsi egisak.
 Uŋun Kila Amin Madep tapmimi toŋsi egek amin da piŋkopnin yaŋ yoŋ yo morap yapmaŋ mudosok.
- ⁴ Miktim galegi ae kabap miktim kisi uŋun iyi dakon.
- ⁵ Miktim gat tap gat kisi iyi wasagit, do kisi bamot iyi dakon gin.
- ⁶ Ji apba ŋwakbeŋ aŋek gawak imno.
 Yawe uŋun da nin wasaŋ nipgut.
- ⁷ ^{b c} Uŋun Piŋkopnin egisak.
 Nin sipsip kabini, do nin dakon kila aŋek japnin nimisak.
 Abisok geni nandaŋ imni.
- ⁸ ^d Yawe da yaŋ yosok, “Kalip babakji da miktim kibiri timon, Meriba ae Masa miktimon, but teban awit.
 Ji yaŋ dima ani.
- ⁹ Yo agim uŋun pindakgwit, mani nak aŋkewal do pi madepsi awit.
- ¹⁰ Nak bilak 40 uŋun amin do butjap nandaŋ yomgum.
 Aŋek yaŋ yagim, ‘Butdasi nak dima nolgaŋ.
 Nak dakon gen dima guramikgaŋ.’
- ¹¹ ^e Yaŋdo, nak japtaŋek yaŋ yoyigim, ‘Asi dayisat, ji nak dakon yik yawot kokupgwan dimasi pigini.’”

Piŋkop da miŋat amin kabinikon aŋpak tagisi asak

- 96** ¹ Yawe do kap kalugi kinda yaŋ imni.
 Miktimi miktimi amin ekwaŋ, ji Yawe do kap yaŋ imni.

^b 95.7-8 Ibr 3.15; 4.7 ^c 95.7-11 Ibr 3.7-11 ^d 95.8-9 TP 17.1-7; IDT 20.2-13
^e 95.11 IDT 14.20-23; GT 1.34-36; 12.9-10; Ibr 4.3-5

- 2 Yawe do kap yaŋ imiŋek mani aŋkisini.
Gildari gildari amin yokwikon baŋ timik timik asak uŋun dakon
geni yaŋ teŋteŋoni.
- 3 Amin kisisi miktimi miktimi ekwaŋ tilimni gat ae yo masi masimisi
asak uŋun do yaŋ teŋteŋaŋ yomni.
- 4 Yawe uŋun wagil tagisisi, do aŋkisiŋ kimorisi.
Uŋun kokup kidat morap yapmaŋdak, do si pasal imimisi.
- 5 Miktim diwari dakon piŋkopni uŋun kokup kidat dakon wupmi gin.
Mani Yawe da kundu wasagit.
- 6 Yawe uŋun kila amin madep egek man madepni taŋ imisak.
Tapmimni madep gat ae yo morapni kildani tagisi telagi yutnikon
taŋ imaŋ.
- 7^f Miŋat amin kabi morap, yaŋ simil aŋek Yawe dakon tilimni gat ae
tapmim madepni gat do yoni.
- 8 Yaŋ simil aŋek tilim madepni do nandaŋek Yawe aŋkisini.
Paretji timigeŋk Telagi Yut Madepni da nagalgwan piŋini.
- 9 Uŋun telagisi ae tilimni ŋwakŋwarisi, do Yawe gawak imni.
Amin miktimi miktimi ekwaŋ, ji nimnimigeŋk pasal imni.
- 10 Miktimi miktimi egi aŋaŋ kwaŋ uŋun dakon amin yaŋ yoyini,
“Yawe uŋun kila amin madep egisak.
Uŋun da miktim daman aŋteban aban wayiŋ dima asak.
Yawe da don gen kokwin pi kilegisi aŋek amin dakon aŋpak
kokwin akdisak.”
- 11 Kundu gat miktim gat, jil kisik kisik anjil.
Tap idap, gak wayiŋ madepsi aŋek kisik kisik abi.
Ae yo morap tap kagagwan toŋ, jiyo kisi kisik kisik ani.
- 12 Jap pi gat ae yo morap uŋungwan toŋ, ji kisik kisik ani.
Uŋun bisapmon kindap morap koron toŋ uŋun kisik kisik kap yokdaŋ.
- 13 Yawe da buron kisik kisik akdaŋ, nido Yawe abiŋ gen kokwin aŋek miktim
daman kisi dakon miŋat aminyo dakon aŋpak kokwin aŋ yomdisak.
Aŋpak kilegikon da, ae gen bamikon da, miktimon miŋat amin
morapyo gen kokwin aŋyomdisak.

Piŋkop uŋun kila amin madep mibiltogi

- 97** ¹ Yawe uŋun kila amin madep egisak. Miktim gak kisik kisik aki.
Miktim tim tap binap toŋ ji but galak nandani.
- ² Gikwem gat ae pilin gat da aŋgwasamal.
Aŋpak kilegikon da amin kila asak.
- ³ Kindap da mibil taŋ imiŋek uwalni aŋgwasimeŋek ekwaŋ uŋun soŋban
pasilgaŋ.

^f 96.7-9 Kap 29.1-2

- 4 Uŋun da malni yopban miktim tenjenosok.
Miktim da kaŋek nimnimikdak.
- 5 Yawe apban kaŋek kabap da pakbi dagoŋ.
Uŋun miktim morap kisi dakon Amin Tagi egisak.
- 6 Kundu da aŋpakni kilegi do yaŋ tenjenok aŋakwan miŋat amin
morapyo da tilimni koŋ.
- 7 Amin kokup kidat gawak yomiŋek paŋkisaŋ uŋun mayak tok paŋ.
Kokup kidat, ji Yawe gawak imni.
- 8 Saion kokup pap amin gat, ae Juda miktimon kokup pap taŋ aŋaŋ
kwaŋ uŋun dakon amin gat da uŋun nandaŋek, gen kokwin tagisi
asal uŋun do but galak nandaŋek kisik kisik aŋ.
- 9 Nido Yawe gak Piŋkop Wikwisi egek miktim morap kisi kila asal.
Gak piŋkop ŋwakŋwari morap kisi yapmaŋek mango wukwisi
tosok.
- 10 Ji Yawe but dasi galak taŋ imaŋ amin, ji aŋpak yokwi do nandaba
iŋanisi asak.
Iyi dakon telagi amin kabini, yokwi aŋ amin da kisiron baŋ
timigeŋ kilani asak.
- 11 Piŋkop da amin kilegi tenjenan yoban kisik kisik paŋ.
- 12 Amin kilegi, ji Yawe kisik kisik aŋimiŋek mani telagi do nandaŋek
ya yaŋ iyini.

Piŋkop uŋun amin morap dakon kila amin madepni

- 98** 1 Yawe da yo masi masimisi agit, do kap kalugi kinda yaŋ imno.
Tapmimni madepsi ae aŋpakni telagi, do emaron teban tagit.
- 2 Yawe emaron teban tagit uŋun dakon yaŋ tenjenok agit.
Aŋpakni kilegi yolibaŋ miktimi miktimi amin kisi da kawit.
- 3 Israel amin do but dasi galak taŋek dima yopmaŋ det do yaŋ teban
tok agit uŋun do sigin nandisak.
Piŋkopnin da emaron teban taŋek nin yokwikon baŋ pulugaŋ
nigput, uŋun miktimi miktimi amin ekwaŋ uŋun da kili
kawit.
- 4 Miktim amin morap, ji yaŋ tidaŋek Yawe aŋkisini.
Kisik kisik kap yaŋek aŋkisini.
- 5 Gita tidaŋek kap yaŋek Yawe aŋkisini.
- 6 Kweŋ gat ae kasisiŋ gat piŋonek yaŋ tidaŋek kisik kisik aŋek Yawe
aŋkisini.
Uŋun Kila Amin Madep egisak.
- 7 Tap gat yo morap tapgwan toŋ, ji yaŋ tidoni.
Miktim gat amin miktimon ekwaŋ, jiyo kisi yaŋ tidoni.
- 8 Pakbi madep ji kisit tidoni.
Kabap ji kisik kisik aŋek kap yoni.

- 9 Ji kisisi Yawe da buron kisik kisik aŋek kap yoni, nido Yawe miŋtim amin morap gen kokwin aŋ yom do abisak.
Gen kokwin kilegisi akdisak.

Piŋkop uŋun kila amin madep mibiltogi

99

- ^{1g} Yawe uŋun kila amin madep egisak.
Miktimi miktimi amin ji pasal nimnimikyo ani.
Kila amin madep tamonikon yigakwan aŋelo madep serabim da teri teri akgan.
Aŋakwa miŋtim wudip asak.
- 2 Saion kokup papmon ujudon Yawe tapmim madepni taŋ imisak.
Ae uŋun da miŋat amin morap kisi dakon man yapmaŋek mani da wikwisi asak.
- 3 Amin kisi da mango madepsi ae masi masimi uŋun do yaŋ aŋkisiŋ kimotnisi.
Gak telagisi.
- 4 Kila amin madep tapmimi toŋ gak aŋpak kilegisi uŋun do galagisi nandisal.
Gak da Israel amin nin do aŋpak tagisi gat ae aŋpak kilegi gat nibi yolgamaŋ.
Gak da Israel miŋtimon gen kokwin kilegi gat ae aŋpak kilegi gat asal.
- 5 Ji Yawe Piŋkopnin aŋkisini.
Uŋun telagi egisak, do burikon kiŋek gawak imni.
- 6 Moses gat Aron gat Yawe dakon mukwa sogok amin egipgumal.
Ae Samuel yo kisi mani yaŋek gawak imgwit amin kabikon nani kinda.
Uŋun da Yawe do bisit aba bisitni nandaŋ yomgut.
- 7^h Gikwem timi kinda dubagisi wigisak ujudon egek gen tebani yomgut.
Yoban gen teban morap Piŋkop da yomgut uŋun guramikgwit.
- 8 Yawe Piŋkopnin, gak da miŋat aminyogo dakon bisitni nandaŋ yomgul.
Gak da diwarini wiririk yomgul, mani gulusuŋni dakon kobogi do jigi yomgul.
- 9 Yawe Piŋkopnin uŋun telagi, do mani awigek iyi da telagi kabapmon gawak imneŋ.

Piŋkop ya yaŋ iyik dakon kap.

100

- ¹ Amin miŋtimi miktimi ekwan ji kisik kisik aŋek yaŋ tidaŋek Yawe aŋkisini.

- 2 Ji but galagon da Yawe gawak imni.
Kisik kisik kap yanjek ujun da kapmatjok kini.
- 3 Yawe ujun Piŋkop yanji nandan imni.
Ujun da iyi nin wasan nigput.
Nin ujun dakon gin.
Nin ujun dakon miŋat amin kabini, nin sipsip kabini iyi
pawilakwan ekwaman.
- 4 Telagi yut madep da nagalgwan pigest ya yan iyinek anksinen.
Nin ya yan iyinek mani yan anjenotnej.
- 5 ⁱ Nido Yawe ujun tagisi.
Dagok dagogi mini amin do but dasi galak tan yomisak.
Babikon da babikon geni anteban anek amin kabini panpulugan
anan kikdisak teban.

Kila amin madep dakon yan teban tok

Dewit dakon kap kind.

- 101** ¹ Yawe, nak amin do but dasi galak tan yomisak, ae amin
dakon anpak kokwin kilegisi asal ujun do kap yoken.
Nak gak anksisik do kap yoken.
- ² Nak anpak kilegi ban gin yolgen.
Yawe, ni bisapmon gak abin nak anpulugoki?
Nak naga da yutnon anpak kilegi ban gin aben.
- ³ Nak yo inani kind dimasi koken.
Piŋkop manji iman amin dakon anpak do dima galak tosot.
Nak ujun gat kalonji dima agipnen.
- ⁴ Nak butnokon da yokwi di dima aben.
Ae anpak dima agagi do nandak nandak dima aben.
- ⁵ Nak da amin do yanba yokwi tok an amin obisi panupbal
akdisat.
Iyi do nandaba wigisak amin gat dima egipnen.
- ⁶ Nak amin Piŋkop yolgan ujun ban galak tan yoben, ae ujun gat gin
nak da yutnon tagi egipnen.
Amin toktogisi anpak kilegi an, ujun amin dagin oman amin
egipni.
- ⁷ Jamba but amin nak da yutnon dima egipni, ae top yon amin nak
gat dima egipnen.
- ⁸ Gildari gildari amin yokwi miktinninon ekwan ujun panupbal ak
do pi aben.
Nak da amin anpak yokwi an amin wiririgapbo Yawe da kokup
papmon sanbenek dima egipni.

ⁱ 100.5 1KAG 16.34; 2KAG 5.13; 7.3; Esr 3.11; Kap 106.1; 107.1; 118.1; 136.1; Jer 33.11

Amin kinda da jigi paŋek bisit asak

Amin kinda jigi paŋek tapmimni minisi agakwan

Yawe da anpulugosak do bisit agit.

- 102** ¹Yawe, bisitno nandaki. Nak gak da anpulugoki do yaŋ tidosot.
 Nak dakon kunamno nandaŋ nabi.
- ²Jigi madepsi pakeŋ bisapmon dima gandakeŋ yaŋ do dima pasilgi.
 Bisitno nandaki.
 Gak do yaŋ tidokeŋ bisapmon tepmisi nandaŋek nak anpulugoki.
- ³Egip egipno uŋun mukwa da yaŋ bisap pisipmisok taŋek pasilgaŋ uŋun yombem.
 Kindap madep da sosok uŋun da tilak giptimno tepmisi sosok.
- ⁴Amin da joŋ kibidaŋbi bamoŋ uŋudeŋ nak yokwisi egisat.
 Do jap nok do dima galak tosot.
- ⁵Nak iyon iyon yosot, ae giptimno madep dima, nak kidari ginsi.
- ⁶Nak singiŋ da yaŋ miktim kibiri timon yokwisi egisat.
 Ae kalbi dakon minam da kokup amin da aŋtasik abi do amin da aripmi dima egipmi timon ekwaŋ uŋun da arip egisat.
- ⁷Nak dipmin potpot tamokon pokdot, mani dabilno si siŋtaŋ egisak.
 Bupmisi, nak minam kinda da yut kwenon yikdak uŋun da tilak nak naga gin egisat.
- ⁸Gildat kinda kalon uwal da nak gen yokwi nayaŋ.
 Tasik token do yaŋek yaŋsul aŋ namaŋ.
- ⁹⁻¹⁰Gak nak do butjap madepsi nandisal, do abilak baŋgin nosot, ae dabil pakbino kapmon maŋba pakbi gat kisi nosot.
 Nak sibat sibat baŋ yaŋ abidaŋ mabi timi kindakon kigim.
- ¹¹Pilindo gildat da pigisak uŋun da aripmon egip egipno bisap pisipmisok gin.
 Nak joŋ da kibidoŋ uŋun yombem.
- ¹²Mani Yawe, gak kila amin madep toktogisi egisal.
 Mango uŋun wukwisi, do miŋat aminyo don altokdaŋ uŋun da gak nandaŋ gamdaŋ.
- ¹³Abisok abiŋ Saion kokup pap do bupmi nandaŋ imiŋek anpulugoki.
 Bupmi nandaŋ ibi dakon bisap kili noman tak.
 Abisok bupmi bisap.
- ¹⁴Saion kokup pap uŋun yokwi tak, mani oman amingo da yut agak tip morapni do but dasi galak taŋ yomaŋ.
 Abisok yokwi tak, mani kosit madepni dakon kimbabaŋ piŋdagek uŋun da but yokwi yomisak.
- ¹⁵⁻¹⁶Piŋkop da Saion kokup pap aeni wasaŋek tilimni miŋat amin kabikon yolikdisak.

- Anjakwan miñat amin kabi morap Yawe do pasolni, ae miktim dakon kila amin madep morap tilimni do pasal imdañ.
- 17 Uñun giptim dakon yo do wadañ amin uñun dakon bisitni nandañ yomdisak.
Bisit aba sañbejek manji dima yomdisak.
- 18 Yo uñun Yawe da asak uñun papiakon mandano babi kabi don altoni da Yawe da pi uñun agit dakon gen nandañek mani awigini.
- 19 Gen uñun yañ mandaneñ, “Yawe iyi da telagi kokupmon kwen egek siñtanban pigit.
Uñun Kwen Kokup egek siñtanban miktimon pigit.
- 20 Añek dam tebanon amin jigi pañek kunam tagakwa nandagit.
Ae dapba kimotni do yañbi amin uñun pulugañ yopban kiwit.”
- 21 Yañ agit do Saion miñat aminyo da Yawe dakon man yañ tenñeñoni.
Jerusalem miñat aminyo da añkisini.
- 22 Uñun bisapmon miñat aminyo gat ae kila amin madepni gat Yawe gawak im do Jerusalem muwugek yañ akdañ.
- 23 Nak tagañ amin madep egapbo Yawe da tapmimno añupbal añek bisapno añpisip agit.
- 24 Do nak yañ iyigim, “Piñkopno, toktok teban egisal.
Nak amin pelañ dima at, do egip egipno abisok dima gwayeki.
- 25 ^j On miktim dakon teban tokni kalipsigwan kili yipgul da tosoke.
Ae kundukon yo morap toñ uñun gak dakon kisit kilda.
- 26 Kundu gat miktim gat tasik tokdamal. Imal girañi da pudañ kwañ, uñun da tilak yokwi tokdamal.
Amin da imal kulabik añ, uñun da tilagon gak da kulabik añaki sañbejek dima tokdamal.
Mani gak toktok teban egipdisal.
- 27 Gak kulabik dima añek yañ gin egipgul da egisal.
Gak dagok dagogi mini egi wigikdisal.
- 28 Oman amingo nin dakon miñat monjiyo gak da buron egipdañ.
Ae uñun dakon diwatni pañpulugañaki gak gat tagisi egipdañ.”

Piñkop da nin do but dasi galak tañ nimisak

Dewit dakon kap kinda.

- 103** ¹ Yawe añkisikeñ.
Nak butno nañ yañ iyisat, gak gwñimbil mani telagi añkisiki.
- ² Yawe añkisikeñ.
Nak do yo morap tagisi asak uñun do dima iñtokeñ.
- ³ Uñun da diwarino kisisi wiririk namisak.
Ae sotno kisisi pañmilip aban kilek tosoke.

- 4 Yawe da yokwikon ban pulugarban dima kimokdot.
 Ae but dasi galak tan naminek bupmi nandan namisak.
- 5 Yo tagisi do galak tosot unun aripnokonsi namisak.
 Yan anjakwan nak aeno amin kalugi daganek singin da yan
 tapmimi ton agisat.
- 6 Amin da pabin yopmanakwa yokwi ekwan amin Yawe da anpakni
 kilegikon da gen kokwin tagisi an yomisak.
- 7 Kalipsigwan yo morap ak do nandagit unun Moses nan iyigit.
 Ae pi tapmimi ton agit unun Israel amin do yolinban pindakgwit.
- 8 ^k Yawekon bupmi ae nandan yawotyosok.
 Unun butjap tepmi dima nandisak, ae amin do but dasi madepsi
 galak tan yomisak.
- 9 Bisapmi bisapmi yokwi aman do gen dima yan nimisak.
 Ae butjapni bisap dagok dagogi mini dima tan anan kisak.
- 10 Diwarinin dakon kobogi yokwisi timiri mani dima nimisak.
 Nin yokwi morapmisi aman unun dakon kobogi do yo jigisi timiri
 mani dima nimisak.
- 11 Nido amin iyi do pasal iman amin unun but dasi galak tan yomisak.
 Butdasi galak tan yomyomni unun pidanbisi, miktim yapmanek
 kwensi ason kundu tosok unun dakon tilak.
- 12 Gildat wisagon da si pigisak tet unun dubagisi.
 Unun da tilak Pinokop da diwarinin wiririkban dubagisikon ton.
- 13 Dat da minat monjiyoni do bupmi nandan yoman unun da tilak
 Yawe da amin iyi do pasal iman amin do yanji nandan yomisak.
- 14 Nido tapmimnin madep dima, nin miktim gin yan nandan nimisak.
- 15 Amin nin jon yombem egip egipnin pisipmisok.
 Nin jon dakon jareni yombem da bisap pisipmisok egek
 kibidoman.
- 16 Mirim da jareni panwayin aba manakwa amin da jareni sanbek
 dima pindakgan.
- 17 Mani Yawe da toktok teban minat aminyo pasal iminek ekwan unun
 do but dasi galak tan yomisak.
 Ae babik don altoni unun do anpak kilegisi an yomdisak.
- 18 Yawe da sanbek sanbek agit unun yolek geni guramikgan amin do
 yo tagisi an yomdisak.
- 19 Yawe Kwen Kokupmon kila amin madep yigek yo morap kila asak.
- 20 Anelo tapmimi madepsi kabi, ji Yawe dakon geni do mirak pakyansi
 yopmanek guramik kimokgon kabi, ji Yawe ankisini.
- 21 Ji Yawe dakon pi amin Kwen Kokup egek galaktokni yolek omani
 an, ji Yawe ankisini.

22 Yo morap Yawe da wasagit da kilani asak unun dukwan dukwan tan
 anan kwan, ji Yawe ankisini.
 Nak Yawe ankisikenj.

Piŋkop yo morap wasagit, do mani awigino

- 104** ¹Nak Yawe ankisikenj.
 Yawe Piŋkopno, gak wukwisi.
 Gak kila amin madep mibiltogi ae man madepgo toŋ.
 2 Amin da imal ban giptimni wamanjan unudenj, gak gaga nan
 tenjenj nan wamanjal.
 Amin da imal yut ilikba pikwan unudenj, gak da kundu gat ae gik
 morap gat yopmanjal.
 3 Anjan yutgo kwen ason pakbi kwenon asal.
 Gikwem da os da amin ilik pawiljan tamo timgo daganakwan
 mirim da gak anjan kisak.
 4 ¹ Gak da mirim yabekbi unun da gengo anjan kisak.
 Ae gak da abi mal da oman amingo dagonj.
 5 Gak da miktim on yipgul da tamonikon wagil tebai tosok,
 ae aripmi dima duwalik kisak.
 6 Gak da tap idap yipbi imal da yan miktim wutjigit.
 Anjaki pakbi da kabap morap kisi wutjigit.
 7 Mani don tap idap tebai iyinbi duwalik kigit.
 Tap idap gak da tebai yanbi nandanjek timtim yanjek kigit.
 8 Tap idap kabap morap yipman degek miktim kuldugi timon pigigit.
 Gak da tap idap unudon tosok do yagil da abisok unudon tosok.
 9 Gak da tilak kili yipgul, do tap idap tilak unun dima iratjak.
 Tap idap miktim morap aeni dima wutjisak.
 10 Kabap da galegikon miktimgwan pakbi dabil panoman anjaki pakbi
 pagak kuldugi timon pukwanj.
 11 Jon bit kilapyo pakbi unun ban nonj, ae jon donki kisi unun pakbi
 nonj, anjek tekni panjawot anj.
 12 Pakbi ilenon kindap toŋ, minam unudon yutni anjek kindap kilinon
 yigek gen yonj.
 13 Gak kokupgokon kwen egek sikak yipbi kabap morapmon monj.
 Pi asal dakon bami da on miktimon tugosok.
 14 Gak da bulmakau da noni do jon yopbi kwonj.
 Ae yo mibili mibili abi kwanakwa nin jap unudon pamanj.
 15 Nin wain nok do wain sop pamanj, anjek but galaksi nandamanj.
 Ae tomno dabilnin sono gulgwa ani yan do olip dakon nelagi
 pamanj.

¹ 104.4 Ibr 1.7

- Ae jap da giptimnin panʔteban ani do pigaga jap pamaŋ.
 16 Sikak maŋakwa Lebanon dakon kindap dakon geli da pakbi morapmi ilikgaŋ.
 Yawe dakon sida kindap uŋun kalipsigwan iyi kwaokgit.
 17 Uŋun sida kindapmon minam da yutni aŋ.
 Ae bilak minam uŋun kwat kwenon yutni uŋudon aŋ.
 18 Joŋ meme kabap madepsikon akwaŋ.
 Aŋakwa misan kabap dakon tip madep da paŋyongam aŋakwa ekwaŋ.
 19 Gak da kanek wasagil da uŋun da bilak dakon kanek morap dakon tilakni asak.
 Ae gildat dabil ni bisapmon pigisak uŋun gildat da iyi nandisak.
 20 Gak da pilin tuk abi noman taŋakwan koron joŋ bit kilapyo akwaŋ.
 21 Laion kilap wisinjek madepsi yaŋ tidon.
 Piŋkop gak da kilap wisan uŋun yomisal.
 22 Gildat wisak bisapmon tamonigwan si paŋki pokgoŋ.
 23 Aŋakwa amin pidaŋ kiŋ pini aŋakwa wigi gildat pigisak.
 24 Yawe, gak da yo morapmi wasagil.
 Gak nandaŋ kokwin aŋek yo morap uŋun wasagil.
 Gak da yo morap wayiŋ aŋek ekwaŋ wasagil uŋun on miktimon tugaŋbisi.
 25 Tap idap uŋun madepsi.
 Tap kilap madep ae moniŋ moniŋ morapmisi gat ae yo diwari gat kisi uŋungwan ekwaŋ.
 Nin da aripmi dima maŋjitneŋ.
 26 ^m Tap kwenon tap wakga kiŋ ap aŋakwa tap kilap madepsi wasagil uŋun tap pidaŋek kisik kisik aŋek wigi mok aŋ.
 27 Uŋun kisisi jap do aŋ bisapmon gak da upmokgi do jomjom aŋ.
 28 Gak da jap yomiŋaki noŋ.
 Gak da upmagaki buri tugoŋ.
 29 Mani maŋji yomiŋaki si pasolgoŋ.
 Ae mirim gwayesal bisapmon kimagek miktim dagoŋ.
 30 Gak da egip egip dakon mirim yobi egip egip kalugi abidon.
 Yo morap paŋkaluk aŋaki miktimon kalugisi toŋ.
 31 Yawe dakon tilimni dagok dagogi mini taŋ aŋaŋ kisak dosi nandisat.
 Aŋakwan yo morap wasagit do kisik kisik asak.
 32 Uŋun miktimon siŋtaŋban miktim wudip asak.
 Kisitni kabapmon yopban mukwa pidoŋ.
 33 Nak si egipbeŋ bisapmon Yawe do kap yokeŋ.
 Nak miktimon egi aŋaŋ kikdisat uŋun da aripmon Piŋkopno sigin yaŋ aŋkisiken.

^m 104.26 Jop 41.1; Kap 74.14; Ais 27.1

34 Nak Yawe do kisik kisik asat.

Do uŋun da nandak nandakno do galak tosak dosi nandisat.

35 Yawe, yokwi aŋ miŋat aminyo paŋupbal aki.

Nak amin yokwi wagil pasiŋni do nandisat.

Nak Yawe aŋkisikeŋ.

Yawe aŋkisini!

Piŋkop gat miŋat amin kabiyoni gat dakon kap

105

¹ Yawe bisit iyineŋ ya yaŋ iyino.

Pi madep madep agit uŋun dakon geni yoyino miktimi miktimi amin da nandani.

² Kap yaŋek mani aŋkisineŋ wasok tapmimi toŋsi morapmi agit uŋun do yaŋ teŋteŋono.

³ Mani telagi aŋkisineŋ.

Amin morap Yawe gawak im do uŋun da kapmatjok kwaŋ uŋun kisik kisik madep ani.

⁴ Bisapmi bisapmi Yawe da kapmatjok kiŋek paŋpulugaŋek tapmim nimjak do sigin iyineŋ.

⁵⁻⁶ Ji Yawe dakon oman amini Abraham dakon babini kabi, ji Jekop da kabikon nani, Yawe da iyi do manjikbi kabi, Yawe da pi tapmimi toŋ ae yo masi masimi agit uŋun do aesi nandani.

Ae amin yokwi do kobogi yokwi yomgut uŋun do nandani.

⁷ Yawe uŋun Piŋkopnin.

Uŋun da miktimi miktimi miŋat amin morap kilani asak.

⁸ Yawe da saŋbek saŋbekni nin gat toktogisi agit.

Dagok dagogi mini saŋbek saŋbekni do nandaŋ egisak.

⁹ ⁿ Yawe da Abraham gat saŋbek saŋbek uŋun agit.

Uŋun saŋbek saŋbek agit uŋun dima kiriŋit do Aisak naŋ yaŋ teban tok aŋ imgut.

¹⁰ ^o Ae Jekop, Israel amin dakon babi, saŋbek saŋbek uŋun toktogisi tosak do Yawe da iyigit.

¹¹ Uŋun da yaŋ yagit, “Nak da Kenan miktim gak do gabeŋ.

Miktim uŋun babigoni do tosak.”

¹² Kalip Israel amin kaloŋisok, ae apbi amin yombem da egipgwit.

Asi, Kenan miktimon egipgwit, mani iyi dakon miktim uŋun mini.

¹³ Uŋun amin ŋwakŋwari da miktimon agi agi awit.

¹⁴ ^p Mani, Yawe da yum pindagakwan amin di da dima pabiŋ yopgwit.

Paŋpulugaŋek kila amin madep yokwi anyom do nandawit uŋun tebai yoyigit.

ⁿ 105.9 WW 12.7; 17.8; 26.3 ^o 105.10-11 WW 28.13 ^p 105.14-15 WW 20.3-7

- 15 Kila amin madep ujun yaŋ yoyigit, “Miŋat aminyo ujun nak dakon pi ani do manjigim, do anpak yokwi dima aŋjomni. Nak dakon kombi amino do yokwi dima aŋjomni.”
- 16 ^q Yawe da aban Kenan miktimon jap do madepsi awit. Aŋek japni paŋpasil agit.
- 17 ^r Mani Josep yabekban ujun da mibil taŋek ujun da kalip paŋki Isip miktimon egipgut. Peni padik padikyo da moneŋ timit do nandaŋek amin dakon oman monjini egipjak do amin do yomgwit.
- 18 ^s Ain nap baŋ kandapnikon paŋteban aba kandapmi pilin tagit. Ae ain gironikbi madep kinda tegikon aŋteban awit.
- 19 Yaŋ egakwan wigi yo ujun altoni do kalip yaŋkwok agit ujun bami noman tagit. Yawe dakon gen da Josep dakon gen ujun bamisi yaŋ yoligit.
- 20 ^t Kili Isip amin dakon kila amin madep da amin kinda yabekban kiŋ Josep dam tebanon naŋ pulugagit. Amin Iŋwakŋwari Kabi dakon kila amin ujun da Josep pulugaŋ yipban kigit.
- 21 ^u Aŋek yipban yut madepni gat ae yo morapni kila asak do man madep imgut.
- 22 Kila amin madep dakon yo morapni kila aŋ ujun dakon mibiltok amin morapni kila agit. Ae kila amin madep nandak nandak imaŋ amin kabi ujun yoyiŋdetjak dakon tapmim kisi taŋ imgut.
- 23 ^v Don Jekop paŋki Isip egipgut.
- 24 ^w Ae don Yawe da miŋat amin kabini paŋpulugaŋban gwakni morapmi awit. Ae paŋpulugaŋban tapmimni da uwalni dakon tapmim yapgut.
- 25 Yawe da Isip amin dakon butni paŋtobilban miŋat amin kabini do uwal aŋ yomgwit. Aŋek Yawe dakon oman amini do yokwi aŋ yom do kosit wusik awit.
- 26 ^x Mani don, Yawe da oman amini Moses gat Aron gat manjiŋek yabekban Isip kiŋimal.
- 27 Kiŋ altaŋek Yawe dakon wasok tapmimi toŋ Isip miktimon agimal.
- 28 ^y Yawe da pilin tuk yipban pilin tuk da miktim wutjigit, mani Isip da geni abiŋ yipgwit.

^q 105.16 WW 41.53-57 ^r 105.17 WW 37.28; 45.5 ^s 105.18-19 WW 39.20–40.23

^t 105.20 WW 41.14 ^u 105.21 WW 41.39-41 ^v 105.23 WW 46.6; 47.11 ^w 105.24-25 TP 1.7-14

^x 105.26 TP 3.1–4.17 ^y 105.28 TP 10.21-23

- 29 ^z Pakbi kulabik aban yawi daganjek tap kilap kisi morap dapban kimak mudawit.
- 30 ^a Mengak morapmisi irej tajej miktimni kisi tugawit, ae kila amin madep iyi dakon yut tamoyo kisi tugawit.
- 31 ^b Yawe da yanjakwan bigal gat ae gugim gugim kisi morapmisi irej tajej Isip miktim kisi tugawit.
- 32 ^c Ae sikak kulabik anjek ais gat ae mal gat ban yopban piwit.
- 33 Wain napni gat ae pik kindapni gat panupbal anjek kindap diwari dapban sulugi timi morapmi awit.
- 34 ^d Gen yanjakwan pilak pilak noman tawit.
Tilakni unun morapmisi, amin da aripmi dima manjiri.
- 35 Pilak pilak da yo tami ton morap nawit.
Anjek Isip amin da jap kwaokgwit dakon bami kisi nawit.
- 36 ^e Ae Isip amin morapmon amin yuri kindakon monji mibiltogi Pijkop da dapban kimak kimak awit.
- 37 ^f Mani don, Israel amin timik panjakwan Isip yipman dekgwit.
Silva ae gol kisi timigek kiwit.
Israel amin morap kisi tagisi egipgwit, kinda sot dima agit.
- 38 Isip amin Israel do madepsi pasalgwit, do kinj mudajakwa but galak nandawit.
- 39 ^g Yawe da gikwem timi kinda yipban kwen tajej unun da minjat amini panyongam agit.
Ae kalbi kindap madep kinda yipban unun da tenjenj yomgut.
- 40 ^h Jap do iyinba minam yopban apba nawit.
Ae Kwen Kokup dakon bret yoban najej tugawit.
- 41 ⁱ Tip madep kinda witdal kinjakwan pakbi kinda tagal kinjek miktim kibiri timon pakbi madep kinda pak kigit.
- 42 Yo morap yan agit, nido kalip Abraham oman amini do yan teban tok agit unun do sigin nandagit.
- 43 Do anjek minjat amini timik panjkigit.
Anjakwan minjat amin kabi iyi do kili manjigit unun kap yanek kisik kisik anjek kiwit.
- 44 ^j Kinjakwa Amin Djwakjwari Kabi dakon miktim unun do yomgut.
Ae yum pindagakwan unun dakon pi timikgwit.
- 45 Israel amin da gen morapni gat ae gen teban morapni guramik kimotni do yan agit.
Yawe dakon man awigini!

^z 105.29 TP 7.17-21 ^a 105.30 TP 8.1-6 ^b 105.31 TP 8.16-17,20-24

^c 105.32-33 TP 9.22-25 ^d 105.34-35 TP 10.12-15 ^e 105.36 TP 12.29

^f 105.37-38 TP 12.33-36 ^g 105.39 TP 13.21-22 ^h 105.40 TP 16.2-15

ⁱ 105.41 TP 17.1-7; IDT 20.2-13 ^j 105.44 Jos 11.16-23

Piŋkop da miŋat amin kabini do anpak tagisi asak

106

^{1 k} Yawe dakon man awigini.

Yawe anpakni unun tagisisi, do ya yan iyineŋsi.

Dagok dagogi mini nin do but dasi galak tan nimisak.

² Yo madep agit do namin da unun dakon geni tagi yan tenŋosak?

Ae anpak tagisi morap agit unun da aripmon namin da mani tagi awigisak?

³ Amin do gen kokwin kilegisi an yomiŋek bisapmi bisapmi anpak kilegisi an amin unun kisik kisik tagi ani.

⁴ Yawe, miŋat amin kabigo paŋpulanganeŋ yokwikon baŋ timikgi bisapmon, nakyō kisi abidoki.

⁵ Nak miŋat amin kabigo pindagapbo tagisi yiŋek yo tagisi timitni do nandisat.

Ae amin kabigo da kisik kisik anakwa nak unun do kisik kisik abeŋ.

Aŋek nin gak dakon amin kabigo ekwamaŋ do mango anŋkisineŋ dosi nandisat.

⁶ Kalip babiknin da awit, unudeŋ nin yokwi agimaŋ.

Nin anpak yokwi mibili mibili agimaŋ.

^{7 l} Isip miktimon babiknin gak da wasok tapmimi toŋ agil unun do pakyaŋsi dima nandawit.

Gak da bisap morapmi anpak tagisi an yomgul, mani unun do si iŋtawit.

Aŋek Tap Gamikon kiŋ altawit bisapmon gak kwen wiŋik an gangwit.

⁸ Mani Yawe da tapmim madepni yolik do nandagit, ae man bini dima mosak do yokwikon baŋ timigakwan dima yokwi tawit.

^{9 m} Tap Gami tebai iyinban miktim kibiri tim dagagit, do amin da miktim kibiri timon kwaŋ unun da tilak miŋat aminyo mibilaŋ yomiŋek tap idap pudaneŋ paŋpaŋ kigit.

¹⁰ Amin uwal an yomgwit amin da kisiron baŋ timigakwan dima paŋupbal awit.

¹¹ Mani pakbi da uwal wutjiba kimak mudawit, kindā dima egipgut.

^{12 n} Yawe da yan anakwan miŋat aminyoni da yan teban tok morap an yomgut unun do nandaŋ gadawit.

Aŋek kap yanek anŋkisiwit.

¹³ Mani Yawe da yo agit unun do tepmisi iŋtawit.

Aŋek mibiltok Piŋkop da si yoyiŋakwan yo ak do dima nandawit.

^k 106.1 1KAG 16.34; 2KAG 5.13; 7.3; Esr 3.11; Kap 100.5; 107.1; 118.1; 136.1; Jer 33.11

^l 106.7 TP 14.10-12 ^m 106.9-12 TP 14.21-31 ⁿ 106.12 TP 15.1-21

- Iyi da nandak nandagon da yo awit.
- 14 ^o Miktim kibirikon egek burikon da jap dogin madepsi nandajek Piŋkop aŋkilikgwit.
- 15 Piŋkop yo nido iyiwit ujun yomgut, mani sot madep kinda kisi yipban sot awit.
- 16 ^p Miktim kibiri timon egek di da Moses gat Aron Yawe dakon mukwa sogok amini telagi gat do nandaba yokwi tok aŋ yomgwit. Aŋek Piŋkop da nin do tapmim yanŋin nimisak tam tagi yaŋ nandawit.
- 17 Aŋakwa miktimon gapma madep kinda pisanj pigakwan Datan gat ae Abiram gat amin kabini gat kisi ujun gapmagwan pigakwa miktim da abiŋ sopmaŋakwan pasilgwit.
- 18 Aŋakwa kindap da piŋjek ujun amin bamot yolgwit amin soŋban mini awit.
- 19 ^q Orep Kabapmon ujudon egek gol baŋ bulmakau wup kinda wasaŋek ujun Piŋkopnin yaŋ yaŋek gawak imgwit.
- 20 Bulmakau joŋ nosok dakon wupmi kinda gawak imgwit. Ujun aŋpak aŋek Piŋkopni tilimi toŋsi abiŋ yipgwit.
- 21 Piŋkop da Isip miktimon pi tapmimi toŋsi aŋek Isip da kisiron baŋ timikgit, mani Israel amin da si iŋtaŋ imgwit.
- 22 Piŋkop da wasok tapmimi toŋ Isip miktimon agit, ae yo ŋwakiŋwarisi Tap Gamikon aban miŋat aminyo madepsi wiripdakgwit.
- 23 Piŋkop da miŋat amini dapban kimotni do yagit. Mani pi amini ujun manjigit ujun Moses, ujun da Piŋkop da dabilon agek Israel amin paŋpuluganeŋ Piŋkop dakon butjap dakon kosit sopmaŋakwan Piŋkop da dima paŋupbal agit.
- 24 ^r Ujun Piŋkop da paŋpulugosak do yaŋ teban tok agit ujun do dima nandaŋ gadawit, do miktim tagisi abidok do dima galak tawit.
- 25 Imal yut kabeniŋwan egi egi aŋek Yawe do yaŋba yokwi tok aŋek geni dima guramikgwit.
- 26 Yaŋ awit, do Piŋkop da gen tebaisi yomiŋek miktim kibiri timon kimotni do yagit.
- 27 ^s Aŋek babikni yolban paŋki Amin ŋwakiŋwari Kabi da binapmon egek miktim ŋwakiŋwarikon egipni do yagit.
- 28 ^t Don Peor miktimon kokup kidat Bal gawak imiŋek kokup kidat egip egipmi mini ujun do paret abi ujun nawit.
- 29 Aŋpak ujun aba Yawe butjap nandajek sot madep yokwisi kinda yomgut.
- 30 Mani Pinias da pidaŋ agek binap amini egi yomiŋakwan sot madep ujun pasilgit.

^o 106.14-15 IDT 11.4-34 ^p 106.16-18 IDT 16.1-35 ^q 106.19-23 TP 32.1-14
^r 106.24-26 IDT 14.1-35 ^s 106.27 MS 26.33 ^t 106.28-31 IDT 25.1-13

- 31 Pinias da yo unun agit unun do anpak kilegisi kinda asak yan nandan
imgwit da wun abisok ekwamanon kisi yan gin nandan.
- 32 ^u Israel amin Meriba pakbikon yokwi aba Pin kop butjap nandan
yomgut, do unun anpakni do anek Moses jigi madep pagit.
- 33 Moses buri yokwi tanban dima yogogi gen yagit.
- 34 ^v Yawe da yoyig it unudej, Amin Ijwakjwari Kabi dima dapba
kimakgwit.
- 35 Israel amin Pin kop dima nandan iman kabikon minjat eyo anek unun
dakon anpak yokwini yolek awit.
- 36 Yan anek kokup kidatni gawak yominjek anpak yokwisi anek egipgwit.
- 37 ^w Unun da monji gwayoni dapman kokup kidat do paret awit.
- 38 ^x Iyi dakon monji gwayoni ban dapgwit.
Monji gwayoni gulusun dima awit, mani dapman paretni do
Kenan amin dakon kokup kidat do imgwit.
Anakwa yawini da miktim anupbal aban Pin kop da dabilon inani
agit.
- 39 Anpak unun anek iyi ban panupbal aba Pin kop da dabilon inani
awit, anek minjat kinda da eni yipmanek yumabi asak unun da
tilak Pin kop manji imgwit.
- 40 ^y Yan awit do Yawe minjat amin kabini do japmi nandanek nandaban
inani agit.
- 41 Ae yopman degek yum pindagakwan Amin Ijwakjwari Kabi da
kisiron kiwit.
Anakwan uwalni dakon pinbi egek geni guramikgwit.
- 42 Uwal da jigi morapmi yominjakwa unun dakon tapmim da
yongamgwan egipgwit.
- 43 Bisap morapmi Yawe da minjat amini panpulugagit, mani iyi dakon
galaktok yolek kwen wigik anek yokwi morapmisi awit, do
yokwisi egipgwit.
- 44 Mani bisit awit bisapmon bisitni nandan yomgut.
Anek yokwisi egipgwit do bupmi nandan yomgut.
- 45 Bupmisi nandan yominjek sanbek sanbek agit unun do ae nandagit.
Ae amin kabini do but dasi galak tan yomgut, do nandak
nandakni ae kulabik agit.
- 46 Anek uwal Israel amin dam tebanon yopgwit amin dakon buri
pan tobilban Israel amin do bupmi nandawit.
- 47 ^z Yawe Pin kopnin, yokwikon ban timikgi.
Nin Amin Ijwakjwari Kabi da binapmon ekwaman, mani aego
panmuwugek miktimninon pan ki nipbi.

^u 106.32-33 IDT 20.2-13 ^v 106.34-36 GK 2.1-3; 3.5-6 ^w 106.37 2KA 17.17

^x 106.38 IDT 35.33 ^y 106.40-46 GK 2.14-18 ^z 106.47-48 1KAG 16.35-36

Yaŋ aŋaki mango telagi do nandaneŋ ya yaŋ gayineŋ, ae kisik
kisik aŋek gak aŋkisineŋ.

48 Yawe aŋkisineŋ.

Uŋun Israel amin nin dakon Piŋkop abisok ae don egi aŋaŋ kineŋ
kisi dakon.

Amin morap kisi da yoni, “Uŋun asi!”

Yawe aŋkisini!

PAPIA 5

(Kap 107–150)

Piŋkop aŋpakni tagisi uŋun do kisik kisik aneŋ

107

^{1 a} Yawe aŋpakni uŋun tagisisi, do ya yaŋ iyini.

Dagok dagogi mini nin do but dasi galak taŋ nimisak.

² Miŋat amin morapyo, Yawe da nin uwal da kisiron baŋ pulugaŋ
nipgut, do yaŋsi yaŋek mani aŋkisini.

³ Uŋun da ji miktim dubagikon egakwa timik paŋopgut.

Gildat wisak tet da, ae piŋisak tet da, ae not tet da, ae saut tet da
ji timik paŋopgut.

⁴ Diwari miktim kibiri timon agipgwit.

Kokup pap kinda aŋalon aŋek uŋudon paŋki egipni dakon kosit
kinda dima kawit.

⁵ Jap ae pakbiyo do obisi aŋek pali kimakgwit.

⁶ Yokwi yaŋsi egek, Yawe do yaŋ tidanba yokwikon baŋ pulugaŋ yopgut.

⁷ Aŋek timik kosit kilegi naŋ paŋpaŋ kokup pap kindakon kiŋ altaneŋ
uŋudon egipgwit.

⁸ Yawe da toktogisi but dasi galak taŋ yomisak ae amin kabini tagisi
paŋpulugosok, do ya yaŋsi iyini.

⁹ Nido miŋat aminyo pakbi do tegi kibidonŋ uŋun pakbi yoban naŋek
yawokgoŋ, ae jap do aŋ amin jap morapmi yoban naŋek tugonŋ.

¹⁰ Diwari dam teban yutnon pilin tukgwan egipgwit.

Amin da nap teban baŋ paŋteban aŋek jigi yomgwit.

¹¹ Nido, Piŋkop Wukwisi kwen wigik aŋ imineŋ geni abiŋ yipgwit.

¹² Yaŋ aba Piŋkop da pi madepsi yoban jigisi nandawit.

Aŋek miktimon maŋ pagakwa paŋpulugoni dakon amin mini.

¹³ Yaŋ egek Yawe do yaŋ tidanba paŋpuluganeŋ jigini uŋun wiririkban
pasilgwit.

¹⁴ Yawe da pilin tukgwan baŋ timik paŋabiŋek dam teban dakon nap
tebani paŋdagagit.

^a 107.1 1KAG 16.34; 2KAG 5.13; 7.3; Esr 3.11; Kap 100.5; 106.1; 118.1; 136.1; Jer 33.11

- 15 Yawe da toktogisi but dasi galak taŋ yomisak ae amin kabini tagisi paŋpulugosok, do ya yaŋsi iyini.
- 16 Nido, yoma ain kinda mani bras uŋun baŋ dapmaŋ paŋteban abi uŋun tuwildak, ae dam teban yut dakon dam dakon ain oba paŋjokgal jokgal asak.
- 17 Diwari kwen wigik aŋek nandaŋ kokwini tagi dima amin dagawit. Gulusuŋ morapmi awit, do jigi tepmiyo madepsi pawit.
- 18 Jap nok do dima nandawit, do palisok kimakgwit.
- 19 Yokwi yaŋ egek Yawe do yaŋ tidaŋba jigini uŋun wiririkban pasilgwit.
- 20 Iyi yaŋek giptimni paŋmilip aban kimakbi tamogwan dima pigiwit.
- 21 Yawe da toktogisi but dasi galak taŋ yomisak ae amin kabini tagisi paŋpulugosok, do ya yaŋsi iyini.
- 22 Ya yaŋ iyik do paret anisi.
Ae kap yaŋek kisik kisik aŋek yo tagisi agit uŋun do miŋat aminyokon yaŋ teŋteŋonisi.
- 23 Diwari tap binap tap wakgakon pi awit.
Tap madepmon agek moneŋ ilit pi awit.
- 24 Yawe da wasok agit uŋun pindakgwit.
Tap ilarisikon wasok tapmimi toŋ agit uŋun pindakgwit.
- 25 Yawe da yaŋban mirim madep aŋakwan tap pakbi da madepsi tamalikgwit.
- 26 Aŋakwan tap wakga kwen aŋenakban wigigit, ae yipban yawok mibilikon pigigit.
Yaŋ aŋakwan pasildamaŋ yaŋ nandaŋek but pasol madepsi awit.
- 27 Pakbi teban morapmi naŋek obigi abigi aŋ uŋun da tilak tap wakgakon agipgwit.
Ae tap wakga awil do aŋtidok awit.
- 28 Yokwisi agek Yawe do yaŋ tidaŋba paŋpulugaŋban jigini pasil yomgwit.
- 29 Mirim madep aŋyawot aban tap pakbi tamalikgit uŋun yawori tagit.
- 30 Tap pakbi kaŋba yaworisi taŋakwan but kwaktok nandawit.
Yaŋ nandaŋakwa Yawe da dukwan kik do nandawit uŋun tamo tagisikon paŋki yopban akgwit.
- 31 Yawe da toktogisi but dasi galak taŋ yomisak ae amin kabini tagisi paŋpulugosok, do ya yaŋsi iyini.
- 32 Piŋkop dakon miŋat amin kabi gat muwugek mani aŋkisinisi, ae kila amin muwut muwuron mani aŋkisinisi.
- 33 Yawe da yaŋban pakbi madep kibidoŋ, ae pakbi dabil dugon.
- 34 Uŋun da yaŋban miktim pakbini toŋ uŋun da kulabik aban yosok kinda uŋudon dima kwosok.
Uŋun miktim amin da aŋpak yokwi awit, do Yawe da jigi yaŋ yomisak.

- 35 Yawe da yaŋban miŋtim kibirikon pakbi noman toŋ, ae miŋtim pakbini minikon pakbi dabił morapmi noman taŋek pokgoŋ.
- 36 Aŋakwa jap do aŋ amin paŋabiŋ yopban uŋudon kokup pap kinda aŋek yiŋgaŋ.
- 37 Yiŋek jap pi ae wain pi aŋek bami ireŋisi paŋ.
- 38 Yawe da paŋgisam aban miŋat monjiyoni morapmi ireŋ toŋ, ae bulmakauniyo kisi yaŋ giŋ ireŋ toŋ.
- 39 Mani don uwalni da pabiŋ yopba kalon̄isok daŋin egek bupmi nandaŋek yokwisi ekwaŋ.
- 40 Yawe da kila amini pabiŋ yopban miŋtim kibiri ae kosit minikon isal yumgiŋ akwaŋ.
- 41 Mani wadak wadak aŋ amin paŋpulugaŋban miŋat monjiyoni uŋun sipsip da yaŋ ireŋ toŋ.
- 42 Amin kilegi da Yawe dakon aŋpakni kaŋek but kwaktok nandaŋ. Mani yokwi pakpak amin uŋun gen kagani sopmaŋek gen dima yoŋ.
- 43 Nandaŋ kokwiŋji tagisi amin, ji uŋun yo morap do pakyaŋsi nandaŋek egipni. Yawe da bisapmi bisapmi amin do but dasi galak taŋ yomisak uŋun do nandani.

Piŋkop da miŋat amini paŋpulugosak do amin kinda da bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on Piŋkop gawak imim dakon kap.

108

¹ Piŋkop, butnokon da gak do tebai nandaŋ gadasat. Asi, nak wagil gakdosi nandaŋ gadasat.

Nak mango awigik do kap yokdisat.

2 Nak pidaŋek dipmin yopbo kiŋakwan gita gat kulele gat tidokeŋ. Wisawisa do uŋun baŋ tidokeŋ.

3 Yawe, nak Amin ŋwakiŋwari Kabi da binapmon ya yaŋ gayikeŋ. Nak miŋat amin morap kabikon kiŋek mango awigikdisat.

4 Gak da nin do but dasi madepsi galak taŋ nimisal.

Nin da uŋun dakon tilak yiŋneŋ kaŋ, kundu da aripmon wigikdisak.

Gak toktogisi gengo yolek nin paŋpulugaŋek dima nipmaŋ dekdal.

Nin da uŋun dakon tilak yiŋneŋ kaŋ, giŋwem da aripmon wigikdisak.

5 Piŋkop, nak miŋat aminyo da mango madepsi awigini do nandisat.

Tilimgo yiŋbi noman taŋakwan miŋat aminyo miŋtim morap kisikon ekwaŋ uŋun da koni.

6 Gak da nin but dasi galak taŋ nimisal, do bisitno nandaki.

Aŋek tapmim madepgokon da nin yokwikon baŋ timigaki nin tagisi egipneŋ.

- 7 Piŋkop telagi yutnikon egek yaŋ yosok, “Nak emaron kili teban tat, do nak kisik kisik aŋek miŋat amino do Sekem miktim kokwinitdisat, ae Sukot miktim dakon kuldukgibaŋ kokwinik yomdisat.
- 8 Gileat miktim gat Manase miktim gat uŋun nak dakon.
Epraim miktim uŋun nak dakon busuŋ kutnokno.
Aŋakwa Juda miktim uŋun kila amin madep kalin kirinŋo.
- 9 Moap miktim uŋun pakbi sogok idapno.
Ae Idom miktim uŋun kandap gwil yopyop tamono.
Pilistia amin emaron pabiŋ yopmaŋek kisik kisik aŋek yaŋ tidokdisat.”
- 10 Piŋkop, namn da nak aŋaŋ kokup pap dam tebani toŋon tagi aŋkisak?
Ae namn da nak Idom miktimon emat ak do tagi aŋkisak?
- 11 Piŋkop, gak da nin manji kili nimgul, ma?
Nin dakon emat amin dima paŋpulugok do nandisal, ma?
- 12 Amin dakon paŋpulugok uŋun yo isali gin, do nin paŋpulugaŋaki uwal gat emat tagi wamneŋ.
- 13 Piŋkop da nin paŋpulugosak kaŋ, emaron teban toneŋ.
Iyi uwalnin pabiŋ yopdisak.

Jigini toŋ amin dakon bisit

Dewit dakon kap kinda. Kap on Piŋkop gawak imim dakon kap. Kap yoŋ amin dakon kila amin do mandabi.

- 109** ¹ Piŋkop, nak mango aŋkisaisat.
Manji dima namineŋek bisitno nandaŋ nabi.
- ² Nido, amin yokwi da uwal aŋ namineŋek aminon nak do top gen yoyaŋ.
- ³ Uŋun nak do kuragisi nandaŋek gen yokwisi nayaŋ, mani uŋun gen dakon mibili mini.
- ⁴ Nak uŋun do butdasi galak taŋ yomineŋek uŋun paŋpulugok do bisit asat, mani gen yaŋ namaŋ.
- ⁵ Nak aŋpak tagi baŋ anyomisat, mani kobogi yokwi baŋ aŋnamaŋ.
Nak uŋun do but dasi galak taŋ yomisat, mani nak do kuragisi nandaŋ.
- ⁶ Amin yokwi kinda manjikbi uŋun da uwalno tagi abiŋ yipjak.
Iyi dakon uwalni kinda da gen tagi yaŋ imjak.
- ⁷ Gen kokwin asak amin da uŋun amin gulusuŋni toŋ yaŋ kosak.
Ae uŋun amin dakon bisitni kisi diwarini toŋ yaŋ kosak.
- ⁸ ^b Nak uŋun amin tepmisi kimagakwan amin ŋwakŋwari da uŋun dakon pi tamo abidosak dosi nandisat.

^b 109.8 Ya 1.20

- 9 Tepmi kimagakwan monji gwayoni datni mini egipni, ae miñatni sakwabat egipjak dosi nandisat.
- 10 Ae monji gwayoni yutni mini ae amin da jap yomni do bisit yoyiñek egipni dosi nandisat.
Ae yut tasik tarñbikon egipdañ uñudon bañ amin da yolakwa abigikdañ.
- 11 Uwalno goman amini da abiñ miktim ae yo morapni kisi timitjak dosi nandisat.
Añakwa kokup ñwakñwarikon amin da abiñ yo morapni yum do añek pi agit uñun tagi timitni.
- 12 Amin kinda da añpak yawori dima añ imjak dosi nandisat.
Ae amin kinda da monji datni mini egipni uñun do bupmi dima nandañ yomjak.
- 13 Miñat monjiyoni tagi kimotni, añakwa amin don altoni da uñun amin dakon man dima nandani dosi nandisat.
- 14 Nak babikni da añpak yokwi awit do Yawe da uñun do nandisak dosi nandisat.
Añek meñi dakon diwarini dima wiririk imjak do nandisat.
- 15 Yawe da diwarini do toktogisi nandañ yomjak, añakwan miñat aminyo da uñun dakon diwatni do wagils iñtañ yomni dosi nandisat.
- 16 Uñun amin, amin diwari do añpak yawori añ yom do dima nandagit.
Uñun yoni mini amin gat, ae yo do wadak wadak awit amin gat, ae butjik madepsi nandawit amin gat pañsopmañek dapban kimakgwit.
- 17 Amin jobit yom do tagisi nandagit, do abisok iyi jobit pasak dosi nandisat.
Piñkop da amin diwari gisamitjak do bisit ak do dima nandagit, do uñunyo kisi Piñkop dakon gisam dima timitjak.
- 18 Toktogisi amin diwari jobit pani do yagit, uñun gen yagit da iyi dakon imalni agit.
Uñun gen yagit da giptim kaganigwan pakbi da yañ piñgusak. Añek kidariñwan bit nelak da yañ piñgusak.
- 19 Jobit yagit uñun nañ imali do tagi bañgaljak, añek bobañ nap nañ yañ wamjak dosi nandisat.
- 20 Amin nak do gen yokwi yañek gen yañ namañ amin uñun do Yawe da kobogi yañ añyomjak dosi nandisat.
- 21 Mani Amin Tagi Yawe, man bingo tagisi tosak do añek yo tagisi añ nabi.
Gak nak do toktogisi but dasi galak tañ namisal, do yokwikon nañ abidoki.

- 22 Nak wadak wadak amin.
Butjik madepsi nandisat.
- 23 Wupnin gildat paŋop do noman toŋ da gildat pigakwan pasilgaŋ
uŋun da tilak nak pasil do asat.
Nak pilak pilak kinda mirim da aŋki maban kisak uŋun yombem.
- 24 Nak gak do nandaŋek jap kelek egapbo ŋwak tukwalno tapmimi
mini ak.
Nak amin kidari gin agim.
- 25 ^c Gen yaŋ namaŋ amin da nandaŋek jikgo yanjaŋ namaŋ.
Busuŋ kwakwal aŋek jikgo yanjaŋ namaŋ.
- 26 Yawe Piŋkopno, gak da toktogisi nak but dasi galak taŋ namisal, do
aŋpulugaŋek yokwikon naŋ abidoki.
- 27 Uwalno buri paŋtobilbi gak dagin nak aŋpulugaŋek yokwikon naŋ
abidosol yaŋsi nandaŋ gamni.
- 28 Piŋkop da nak aŋupbal asak do yokdaŋ, mani gak da nak do yo tagi
gin akdisal.
Yokwi aŋ namaŋ amin pabiŋ yopmaŋaki mayak tok pani do
nandisat.
Aŋaki pi amingo nak but kwaktok nandabeŋ.
- 29 Uwalno da mayaktok baŋ imal baŋ yaŋ pani, aŋakwa miŋat aminyo
da mayaktokni uŋun piŋdatni.
- 30-31 Mani Yawe da wadak wadak amin paŋpulugaŋek kilani asak.
Amin da gen yaŋ yomiŋek kimotni do yaŋ dagok aŋakwa uŋun da
kisiron baŋ timikdak.
Yaŋsi asak, do nak gen pap yaŋek Yawe ya yaŋ iyikeŋ.
Miŋat aminyo da gak gawak gam do muwutni bisapmon mango
aŋkisikeŋ.

Yawe gat ae kila amin madep manjigit dakon kap

Dewit dakon kap kinda. Kap on Piŋkop gawak imim dakon kap.

110 ^{1 d} Yawe da nak dakon Amin Tagi yaŋ iyigit, “Gak abiŋ nak da
aminsi tet do yikgi.

Aŋaki uwalgo dakon tapmim pabiŋ yopbo gak dakon piŋbisi egipni.”

2 Yawe Saion kokup papmon egisak.

Uŋun da man madep gaban miŋtim madep kila akdisal.

Ae yaŋ yosok, “Gak da uwalgo kila akdisal.”

3 Uwalgo gat emat wamni bisapmon miŋat amin kabigo gat kiŋek
uŋun da but dasi nandaŋek gak aŋpulugokdaŋ.

Gak kila amin madep dakon telagi imalgo pakdisal.

^c 109.25 Mt 27.39; Mk 15.29 ^d 110.1 Mt 22.44; Mk 12.36; Lk 20.42-43; Ya 2.34-35;
1Ko 15.25; Ep 1.20-22; Kol 3.1; Ibr 1.13; 8.1; 10.12-13

- Kalbi morap gik sitnaŋ maŋek joŋ paŋkaluk aŋ, uŋun da tilak gak gildari gildari tapmim kalugi pakdisal.
- 4 ^e Yawe da gen yaŋ aŋteban aŋek nandak nandakni uŋun kulabik dima asak.
Gen uŋun yaŋ yaŋit, “Melkisedek da mukwa sogok amin egipgut, uŋuderaŋ gak mukwa sogok amin kinda dagok dagogi mini egi wigikdisal.”
- 5 Amin Tagi gak aŋteban ak do gak da kapmatjok egisak.
Butjap nandisak bisapmon kila amin madep madep gat emat wamaŋek obisi pabiŋ yopdisak.
- 6 Miktimi miktimi gen kokwin anyomiŋek madepsi dapban kimotdaŋ.
Miktimi miktimi kila amin madep madep obisi pabiŋ yopdisak.
- 7 Kosit ileŋon pakbi kinda pokdok uŋudon pakbi naŋ teban taŋek emaron teban tokdisak.

Yawe aŋkisino

- 111** ¹ Yawe dakon man aŋkisino!
Miŋat amin kabinikon nak but dasi nandaŋek ya yaŋ iyikeŋ.
- ² Yawe uŋun pini wagil tagisi asak.
Amin morap Piŋkop dakon pi do galak toŋ pini uŋun do nandaŋ ekwaŋ.
- ³ Yo morap asak uŋun da tilimni aŋalon aban wagil tagisisi asak.
Aŋpakni kilegi uŋun toktogisi taŋ aŋaŋ kisak.
- ⁴ Yawe da miŋat aminyo dakon nandak nandakni paŋtagap aban yo madep madep agit uŋun do sigin nandaŋek ekwaŋ.
Yawe bisapmi bisapmi nandaŋ yawok ni miŋek nin do bupmi nandisak.
- ⁵ Iyi do pasolgoŋ amin jap yomisak.
Saŋbek saŋbek agit uŋun dima iŋtosok.
- ⁶ Amin ŋwakŋwari dakon miktim miŋat amini do yomiŋek tapmimni madep aŋalon agit.
- ⁷ Aŋpakni uŋun bamisi ae kilegisi.
Gen morapni uŋun bamisi gin, do tagi guramitneŋ.
- ⁸ Gen tebani uŋun bamisi ae toktogisi taŋ aŋaŋ kikaŋ.
Uŋun butdasi nandaŋek yol kimotneŋ do nimgut.
- ⁹ Piŋkop da iyi dakon miŋat amin kabini yumaŋ nagit.
Aŋek uŋun gat saŋbek saŋbek dagok dagogi mini agit.
Piŋkop uŋun mani telagi ae masi masimi.
- ¹⁰ ^f Amin kinda nandaŋ kokwini tagisi amin kinda dagok do nandisak kaŋ, Yawe do pasal imjak.

^e 110.4 Ibr 5.6; 6.20; 7.17,21 ^f 111.10 Jop 28.28; YT 1.7; 9.10

Amin geni guramikgaŋ uŋun nandak nandak tagisi yomisak.
Dagok dagogi mini mani aŋkisini aŋaŋ kineŋ!

Amin kilegi dakon kisik kisik

- 112** ¹ Yawe aŋkisini!
Amin morap Yawe do pasalek geni do galak toŋ uŋun kisik kisik tagi ani.
- ² Monji gwayoni miŋat aminyo da binapmon man madepni toŋ da egipdaŋ.
Amin kilegi uŋun dakon diwatni Piŋkop da yo tagisi aŋyomdisak.
- ³ Yutnikon yo kabini morapmi taŋ imni, ae aŋpakni tagisi uŋun do amin da dima iŋtoni.
- ⁴ Piliŋ tukgwan teŋteŋi da altaŋek amin kilegi paŋpulugosok.
Amin kilegi uŋun amin do nandaŋ yawot aŋ yomiŋek bupmi nandaŋek kosit kilegi agisak.
- ⁵ Amin kinda yo kabini amin do yum yomisak, bo ae goman do yaŋba nandaŋ yomisak, ae yumaŋ gwayek kosit kilegikon da asak uŋun amin tagisi egipjak.
- ⁶ Uŋun amin tebaisi atjak.
Aŋakwan man bini don taŋ aŋaŋ kikdisak.
- ⁷ Gen bin yokwi nandisak bisapmon pasol pasol dima asak.
Yawe tebaisi nandaŋ gadaŋ imisak.
- ⁸ Uŋun tebaisi agek pasol pasol dima nandisak.
Ae uwalni emaron aripmi dima teban tokdaŋ yaŋ nandisak.
- ⁹ ⁸ Yoni mini amin do yo morapmi yomisak.
Man bini amin da binapmon taŋakwan uŋun do nandaba wukwan imaŋ.
Aŋpakni tagisi uŋun do amin da dima iŋtoni.
- ¹⁰ Yokwi pakpak amin da uŋun kaŋek but jap nandaŋ.
Yaŋ aŋek mam naŋ yomiŋek giptimni maŋ mudon.
Yo ak do nandaŋ uŋun suŋ toŋ.

Piŋkop da yo tagisi aŋ yomisak do kisik kisik aŋ

- 113** ¹ Yawe aŋkisini.
Oman amini ji Yawe aŋkisini.
Mani aŋkisini.
- ² Dagok dagogi mini Yawe dakon man aŋkisini.
- ³ Gildat da wisak tetgin ae pigisak tetgin miŋat amin morap ekwaŋ kisi da Yawe aŋkisini.
- ⁴ Yawe uŋun miktimi miktimi man madepni tosok.
Tilimni uŋun kundu si yapmaŋek wagil tagisisi.

- 5 Yawe Piŋkopnin egisak, unjun yombem kinda mini.
 Unjun kwensi kila amin madep yityit tamonikon yikdak.
- 6 Unjudon da mibilisigwan siŋtaŋek kundu gat miktim gat pindakdak.
- 7 Aŋek yoni mini amin sibat sibat tamokon ekwan unjun paŋpulugaŋek
- 8 iyi dakon miŋat amin kabini dakon kila amin gat yopban tagisi ekwan.
- 9 Miŋat monji suŋ ekwan unjun paŋpulugaŋban monji morapmi
 paŋalaŋek kisik kisik madepsi aŋ.
 Yawe aŋkisini.

**Tap Gamikon Piŋkop da miŋat amin kabini
 yokwikon baŋ timikgit dakon kap**

- 114** ^{1 h} Israel amin kalip Isip yipmaŋ degek kiwit.
 Jekop dakon diwatni da amin gen ŋwakŋwari yoŋ kabi dakon
 kokup yipmaŋek kiwit.
- 2 Yaŋ awit bisapmon Juda miŋat aminyo Yawe dakon telagi yut dagawit.
 Israel amin Piŋkop da kila agit.
- 3 ⁱ Tap idap Gami Israel amin pindagek pasal kigit.
 Ae Jodan Pakbi isal taŋek dima pak kigit.
- 4 Kabap unjun meme da yaŋ wigi mokmok awit, ae ileŋ unjun sipsip da
 yaŋ wigi mokmok awit.
- 5 Tap Gami gak yo ni da noman taŋban pasal kigit?
 Jodan Pakbi gak nido dima pak kigit?
- 6 Kabap morap nido meme da yaŋ wigi mokmok awit?
 Ae ileŋ moniŋ moniŋ ji nido sipsip da yaŋ wigi mokmok awit?
- 7 Miktim daman, abisok Amin Tagi abisak, do gak wudip aki.
 Jekop dakon Piŋkop unjun kili abik, do gak wudip aki.
- 8 ^j Unjun da tip kulabik aban pakbi idap moniŋ kinda dagagit.
 Aŋek tip tebanon wasok aban pakbi dabil noman tagit.

Piŋkop kalongin unjun Piŋkop bamisi

- 115** ¹ Piŋkop gak bisapmi bisapmi nin do but dasi galak taŋ
 niniŋek dima nipmaŋ dekdal.
 Yaŋ asal do nin dakon man dima pawigineŋ.
 Gak dakon man madepgo nanŋin aŋkisineŋ.

- 2 Amin ŋwakŋwari Kabi da “Piŋkopji dukwan egisak?” nido yaŋ
 niyaŋ?

^h 114.1 TP 12.51 ⁱ 114.3 TP 14.21; Jos 3.16 ^j 114.8 TP 17.1-7; IDT 20.2-13

- 3 Piŋkopnin Kwen Kokup egisak.
 Uŋun yo kinda ak do nandisak kaŋ si akdisak.
- 4 ^k Amin Iŋwakŋwari Kabi kokup kidatni dakon wupmi uŋun gol ae silwa baŋ wasoŋ.
 Uŋun amin kisit da wasoŋ.
- 5 Kokup kidat dakon wup uŋun gen kagani toŋ, mani gen aripmi diŋa yoni.
 Dabilni toŋ mani aripmi diŋa siŋtoni.
- 6 Mirakni toŋ, mani gen aripmi diŋa nandani.
 Uŋun tomnoni toŋ, mani yo dakon kibaŋi aripmi diŋa nandani.
- 7 Uŋun kisitni toŋ mani yo aripmi diŋa igayini.
 Ae kandapni toŋ, mani kosit aripmi diŋa agipni.
 Ae gen kinda tegikon da diŋa noman tokdaŋ.
- 8 Kokup kidat dakon wupmi wasoŋ amin uŋun kokup kidat wup yombem aŋ.
 Ae amin morap egip egipni kokup kidaron toŋ yaŋsi nandaŋ uŋun kisi kokup kidat yombem gin aŋ.
- 9 Israel miŋat amin kabi, egip egipji Yawekon tosoŋ yaŋsi nandani.
 Uŋun da ji paŋpulugaŋek paŋkutnosok.
- 10 Piŋkop dakon mukwa sogok amin Aron da kabikon nani, egip egipji Yawekon tosoŋ yaŋsi nandani.
 Uŋun da ji paŋpulugaŋek paŋkutnosok.
- 11 Yawe do pasolgoŋ amin kabi, egip egipji Yawekon tosoŋ yaŋsi nandani.
 Uŋun da ji paŋpulugaŋek paŋkutnosok.
- 12 Yawe da nin sigin nandaŋ nimiŋek gisamitjak.
 Uŋun da Israel miŋat amin kabi gat ae Aron dakon amin kabi kisi gisamitjak.
- 13 ^l Yawe da amin mani toŋ ae mani mini iyi do pasal imaŋ amin uŋun kisisi gisamitjak.
- 14 Yawe da ji gat ae gwakji gat morapmisi paŋireŋ asak dosi nandisat.
- 15 Yawe Kwen Kokup ae miktimoŋ wasagit uŋun da ji gisamitjak dosi nandisat.
- 16 Kwen Kokup kwensi ason tosoŋ uŋun Yawe iyi dakon.
 Mani miktim uŋun amin nin do nimgut.
- 17 Amin kimakbi gen wayiŋyo mini tamo uŋungwan piŋek Yawe diŋa aŋkisaŋ.
- 18 Mani nin abisok ae don dagok dagogi mini Yawe aŋkisineŋ.
 Yawe aŋkisini!

^k 115.4-8 Kap 135.15-18; PA 9.20 ^l 115.13 PA 11.18; 19.5

Piŋkop da amin kinda aŋpulugaŋban ya yaŋ iyigit

- 116** ¹ Yawe da bisitno nandisak, do nak but dasi galak taŋ imisat. Asisi, bisitno nandisak.
- ² Nagon tobilek bisitno nandagit, do miktimon egipbeŋ bisapmon bisit dima yipmaŋ dekgeŋ.
- ³ Kimot da nak nap da yaŋ wamgut.
Nak kimakbi kokup do nandaŋek pasol pasol madepsi agim.
Yaŋ aŋek nandaba kik madepsi agim.
- ⁴ Yaŋ nandaŋ egek Yawe yaŋ iyigim, “O Yawe, pulugaŋ nepbi!”
- ⁵ Yawe da nin nandaŋ yaworon dasi yo tagisisi aŋnimisak.
Piŋkopnin da bupmi nandaŋ nimisak.
- ⁶ Yawe da nandak nandakni mini amin paŋkutnosok.
Kalip tapmimno mini da egapbo pulugaŋ nepgut.
- ⁷ Yawe da nak do yo tagisisi aŋ namgut, do butno aeni yaworisi toso.
- ⁸ Yawe, pulugaŋ nepbi dima kimakgim.
Yaŋ aŋek dabil pakbino wiririgek kilano aŋaki dima kesal nikgit.
- ⁹ Yaŋdo, nak miktimon egipbeŋ bisapmon Yawe gat kaloni agipdeŋ.
- ¹⁰ ^m Nak Piŋkop nandaŋ gadaŋ imiŋek bisit yaŋ agim, “Yawe, nak jigisi nandaŋek egisat.”
- ¹¹ Ae si pasalgim bisapmon yaŋ yagim, “Amin kisi morap uŋun top amin gin.”
- ¹² Yawe da nak do yo tagisi aŋ namisak, do kobogi do yo ninaŋ ibeŋ?
- ¹³ Yawe da nak yokwikon naŋ abidagit, do ya yaŋ iyinek paret ak do wain kap aŋenokgeŋ.
- ¹⁴ Miŋat amin kabini abiŋ muwutni da dabilon nak kalip Yawe do yo ak do yaŋ teban tok agim uŋun abo pindatdaŋ.
- ¹⁵ Yawe dakon telagi amin uŋun iyi dakon wam tabilni, do kimokgoŋ bisapmon pindakban yo madepsi aŋ.
- ¹⁶ Yawe, nak gak dakon oman monjigo.
Meŋno da kalip gak dakon pi agit, abisok monji nakyo kisi pigo asat.
Nak nap tebanon egapbo pulugaŋ nepgul.
- ¹⁷ Nak ya yaŋ gayinek paret aŋek mangokon da bisit abeŋ.
- ¹⁸ Miŋat amin kabini abiŋ muwutni da dabilon nak kalip Yawe do yo ak do yaŋ teban tok agim uŋun abo pindatdaŋ.
- ¹⁹ Yawe, nak Jerusalem kokup papmon gak da telagi yutnon paret uŋun abeŋ.
Yawe aŋkisini!

^m 116.10 2Ko 4.13

Yawe aŋkisineŋ

117 ¹ⁿ Miŋat amin kabi morap egi aŋaŋ kwan, ji Yawe aŋkisini.
Miktimi miktimi miŋat amin morap ji mani yaŋ aŋkisini.

² Nin do but dasi galak taŋ nimisak.

Bisapmi bisapmi geni guramik kimagek nin dima nipmaŋ dekdak.
Yawe aŋkisini!

Piŋkop da paŋpulugagit do ya yaŋ iyiwit

118 ^{1o} Yawe aŋpakni uŋun tagisi, do ya yaŋ iyini.
Dagok dagogi mini nin do but dasi galak taŋ nimisak.

² Israel amin ji yaŋ yoni,

“Dagok dagogi mini nin do but dasi galak taŋ nimisak.”

³ Piŋkop dakon mukwa sogok amin kabini yaŋ yoni,

“Dagok dagogi mini nin do but dasi galak taŋ nimisak.”

⁴ Miŋat aminyo morap Yawe do pasal imaŋ amin yaŋ yoni,

“Dagok dagogi mini nin do but dasi galak taŋ nimisak.”

⁵ Nak jigino madepsi, do Yawe bisit iyiko nandaŋek jigino uŋun
wiririkban pasilgwit.

^{6p} Yawe nak gat egisak, do aripmi dima pasolgeŋ.

Amin da nak do yo kinda aripmi dima ani.

⁷ Yawe paŋpulugokno nak gat egisak.

Kaŋapbo Yawe da uwalno pabiŋ yopdisak.

⁸ Paŋkutnosak do Yawekon kineŋ kaŋ tagisi.

Egiŋ egiŋnin amin kindakon tosok yaŋ nandanēŋ kaŋ, uŋun da
tagi dima.

⁹ Paŋkutnosak do Yawekon kineŋ kaŋ tagisi.

Egiŋ egiŋnin kila amin madep kindakon tosok yaŋ nandanēŋ kaŋ,
uŋun da tagi dima.

¹⁰ Uwal morapmi da nak aŋgwasiwit, mani Yawe da manon dapbo
pasilgwit.

¹¹ Teri teri kisi da nak aŋgwasiwit, mani Yawe da manon dapbo pasilgwit.

¹² Kabaŋ morapmi da yaŋ nak aŋgwasiwit.

Mani joŋ kibiri soŋba soŋek tepmi pasilgaŋ, uŋun da tilak tepmi
kimakgwit.

Yawe da manon dapbo pasilgwit.

ⁿ 117.1 Ro 15.11 ^o 118.1 1KAG 16.34; 2KAG 5.13; 7.3; Esr 3.11; Kap 100.5; 106.1; 107.1; 136.1; Jer 33.11 ^p 118.6 Ibr 13.6

- 13 Nak gat emat madepsi wamanjek abij nep do aba nandagit.
Mani Yawe da nak anpulgagit.
- 14 ^a Yawe da tapmim madepsi namisak.
Iyi nak yokwikon nan pulugan nepmandak.
- 15 Pin kop dakon mijat amin kabini da imal yutnigwan kisik kisik anjek
yan tidonj do nandaki.
Yan yonj, “Yawe dakon tapmim madepni da yo unun agit!
- 16 Yawe dakon tapmim madepni da nin panpulgaganban emaron teban
tagimanj!
Yawe dakon tapmim madepni da yo unun agit!”
- 17 Nak dima kimokgej.
Nak egek Yawe da yo agit unun do yan tetenjak abej.
- 18 Yawe da nak anjkilek ak do yo yokwisi annamgut, mani yum
nandanakwan dima kimakgim.
- 19 Wigat amin kilegi da tagi pigigi unun witdal naminjaki pipegk Yawe
ya yan iyikenj.
- 20 Unun Yawe dakon wigat.
Amin kilegi da unun nan tagi pigini.
- 21 Gak bisitno nandanek yokwikon nan pulugan nepgul, unun do ya
yan gayisat.
- 22 ^{r s} Yut agak amin da gwak yokwi yan yanjek maba kigit, unun gwak
tip kinda nan tidawit da akdak.
- 23 Yawe da iyi yo unun aban nin da kono yo masi masimisi asak.
- 24 Yawe on gildat unun nin do nimik.
Nin kisik kisik anjek but galak nandanenj.
- 25 ^t Yawe, gak da nin yokwikon ban timikgi do gayamanj.
Gak da nin panpulgaganbi yo morap ano tagisi gin noman toni.
- 26 ^u Yawe da manon abisak amin unun Pin kop da yo tagisi an imjak.
Yawe da yutnon nin mani anjkisinenj.
- 27 Yawe unun Pin kop.
Unun da tetenji nimisak.
Kindap kilinj timigek kinj alta anguasini.
- 28 Gak Pin kopno, do ya yan gayisat.

¶ 118.14 TP 15.2; Ais 12.2 ¶ 118.22 Lk 20.17; Ya 4.11; 1Pi 2.7 § 118.22-23 Mt 21.42;
Mk 12.10-11 † 118.25 Mt 21.9; Mk 11.9; Jn 12.13 ¨ 118.26 Mt 21.9; 23.39; Mk 11.9;
Lk 13.35; 19.38; Jn 12.13

Gak Piŋkopno, do mango awigisat.

29 Yawe aŋpakni uŋun tagisi, do ya yaŋ iyini.

Dagok dagogi mini nin do but dasi galak taŋ nimisak.

Piŋkop dakon gen teban uŋun tagisisi

119 ¹ Amin kosit kilegikon akwaŋ, ae gulusuŋni mini, ae Yawe dakon gen teban guramikgaŋ, uŋuden amin kisik kisik ekwaŋ.

² Amin Piŋkop dakon gen guramigek but dasi nandaŋek yolgaŋ uŋuden amin kisik kisik ekwaŋ.

³ Uŋuden amin gulusuŋ kinda dima aŋ.

Yawe dakon aŋpak baŋgin yolgaŋ.

⁴ Gak da gen morapgo nimiŋek nin da kilani tagisi aŋek guramitneŋ dosi gen teban yipgul.

⁵ Gak dakon gen si teban taŋek guramik kimokgeŋ dosi nandisat.

⁶ Nak yaŋ abeŋ kaŋ, gak dakon gen teban do nandaŋ egipbeŋ bisapmon mayagi dima pakeŋ.

⁷ Gen tebango kilegi do pini aŋek nandabo pisosak bisapmon butno kilegisi taŋakwan mango aŋenokgeŋ.

⁸ Nak gen tebango kisi morap guramikgeŋ.

Wagil dima nepmaŋ dekgi.

Piŋkop dakon gen teban guramikgaŋ amin dakon gen

⁹ Niaŋ aŋek monji gimonji da aŋpak kilegi gin aŋek egipni?

Gak dakon gen guramigek kaŋdo kilegisi egipni.

¹⁰ Nak but dasi nandaŋek gak wisin gandak do pi asat.

Aŋpulugaŋaki gak dakon gen teban dima yipmaŋ dekgeŋ.

¹¹ Nak yokwi kinda dima aŋgabeŋ do aŋek gengo butnokon yopgum.

¹² Yawe mango aŋkisisat.

Gen tebango nayin dekgi.

¹³ Gen teban morap niyigil uŋun miŋat amin morapyo yoyin tenŋesot.

¹⁴ Nak amin da moneŋ ae yo galagisi do galak toŋ, nak uŋun da tilak gak dakon gen guramit do galagisi nandisat.

¹⁵ Nak gengo do pakyaŋsi nandaŋ egisat.

Ae aŋpakgo do nandaŋ egisat.

¹⁶ Nak gen tebango do galagisi nandisat.

Uŋun dima iŋtokenŋ.

Amin kinda Piŋkop dakon gen teban do but galak nandisak

¹⁷ Oman amingo nak do yo tagisi aŋ nabi.

Yaŋ aŋaki nak kalugi egek gengo guramikgeŋ.

¹⁸ Nandak nandakno dakon yoma witdalaki nawa gengokon gen wagil tagisi morap toŋ uŋun aripmi tagi nandaŋ pisokeŋ.

- 19 Nak on miktimon miktim ŋwakŋwarikon amin kinda da egisat.
Do gen tebango dima aŋkisibiŋ nabi.
- 20 Butnokon da gildari gildari gak dakon gen teban yol do tek kindap pasat.
- 21 Gak da iyi do nandaba wikwaŋ amin gen tebai yoyisal.
Uŋun amin jobiri toŋ, ae gen tebango manji yomiŋek iyi da galak togon akwaŋ.
- 22 Uŋun da jigilak yaŋ namiŋek nabipmaŋaŋ.
Mani gak dakon gen teban yoldat, do yum pindagaki gen uŋuden dima nayini.
- 23 Kila amin muwugek nak dakon man abiŋ yipmaŋaŋ.
Mani oman amiŋgo nak toktoŋi gak dakon gen do nandakeŋ.
- 24 Gak dakon gen do but dasi galak tosot.
Gengo da kosit kilegi agipbeŋ do nayiŋ dekdak.

Amin kinda Piŋkop dakon gen teban yol do pi madepsi asak

- 25 Nak kimbabaŋon yokwisi pokdot.
Yaŋ teban tok agil uŋun da aripmon abi pidaŋapbo aŋteban aki.
- 26 Aŋpak morapno do gayiko kobogi paŋtobil namgul.
Gengo nayiŋ dekgi.
- 27 Nayiŋ dekbi gengo dakon mibili nandaŋ piŋsokeŋ.
Ae wasok tapmimi toŋ morapgo uŋun do nandaŋ egipbeŋ.
- 28 Butno jigisi asak.
Yaŋ teban tok agil uŋun da aripmon nak aŋteban aki.
- 29 Aŋpak toptopmi yolbi nak da dubagikon kiŋ mudoni.
Aŋpak tagisi aŋ namiŋek nawa gengo do nayiŋ dekgi.
- 30 Nak gak gol do gen yaŋ aŋteban agim.
Toktogisi nawa gengo dogin nandaŋ egisat.
- 31 Yawe, gengo uŋun guramik kimokdot.
Aŋkutnaŋaki mayaktok dima pakeŋ.
- 32 Gen tebango tepmisi guramitdisat.
Nido, gak da nandak nandak di gat saŋbeŋek namdisal.

Amin kinda Piŋkop da nandak nandak aŋpulugosak do bisit agit

- 33 Yawe, gengo nayiŋ dekbi guramik egapbo bisapno mudosak.
- 34 Nawa gengo dakon mibili noliŋbi but dasi nandaŋek guramikgeŋ.
- 35 Gak dakon gen teban do galagiŋi nandisat, do uŋun dakon kosit noliŋbi uŋun naŋ kikeŋ.
- 36 Butno aŋtagap abi gak dakon gen do galagiŋi nandaŋek yo do pindak galaktok dima abeŋ.
- 37 Aŋpulugaŋaki yo isali do pindak galak tok dima abeŋ.
Yaŋ teban tok agil uŋun da aripmon egip egipno aŋkutnoki.

- 38 Oman amingo nak do yo ak do yaŋ teban tok agil uŋun da aripmon aŋaki amin da pasal gamni.
 39 Nawa gengo uŋun tagisi.
 Anpulanganbi mayaktok dima pakeŋ.
 Mayagi pak do si pasoldot.
 40 Gengo guramit do galagisi nandisat.
 Anpakgo kilegisi, do egip egipno anikutnoki.

Amin kinda Piŋkop dakon gen do nandaŋ gadat agit

- 41 Yawe, bisapmi bisapmi nak do but dasi galak taŋ nabi, aŋek nak yokwikon naŋ abidoki dosi nandisat.
 Gak yaŋ ak do kili yaŋ teban tagil.
 42 Nawa gengo do nandaŋ dagosot.
 Do anpulanganaki nabipmangaŋ amin do gen kobogi aripmi tagi paŋtobil yobeŋ.
 43 Nawa gengo da nak tagi anpulgusak yaŋ nandaŋ teban taŋek jomjom asat.
 Do aŋteban aŋaki bisapmi bisapmi gengo bami yaŋ teŋteŋokeŋ.
 44 Bisap dagok dagogi mini nawa gengo guramik kimokgeŋ.
 45 Gengo guramit do pini asat, do yo yokwi kinda da kosit dima sopmaŋ namjak.
 46 Nak da kila amin madep gengo do yoyikeŋ.
 Uŋun da mayagi dima namni.
 47 Gen tebango do but galaksi nandisat.
 Gen teban morapgo uŋun do but dasi galak tosoŋ.
 48 Gen tebango uŋun tagisi yaŋ nandaŋek, uŋun do but dasi galak taŋ kimokdot.
 Gengo uŋun do nandaŋ egipbeŋ.

Amin kinda da Piŋkop dakon gen teban do yo bamisi yaŋ nandisak

- 49 Gak oman amingo nak do kalip yaŋ teban tok agil uŋun do nandaki.
 Uŋun da nak aŋtagap aban tagisi egipbeŋ yaŋsi nandaŋ teban taŋek jomjom asat.
 50 Yaŋ teban tokgo da egip egip namisak.
 Jiŋi pasat bisapmon uŋun da butno aŋteban asak.
 51 Iyi do nandaba wikwaŋ amin da yaŋsul yokwisi aŋ namaŋ.
 Mani nawa gengo do manji dima yomisat.
 52 Yawe, gak dakon nawa gen kalipmisi uŋun do nandaŋ egisat.
 Uŋun da butno aŋteban asak.
 53 Amin yokwi da nawa gengo manji yomiŋakwa japmisi nandaŋ yomisat.
 54 Nak kokupno da dubagikon egek gengo do kap yosot.
 55 Yawe, nak kalbi mango do nandak nandak aŋek nawa gengo yoldat.

56 Gak dakon gen guramikdat.
Ujun da but galak namisak.

Amin kinda Piŋkop dakon gen teban yol do but dasi galak tagit

57 Yawe, gak nak gat egisal, do yo do wadak wadak dima asat.
Gengo yol do yaŋ teban tok asat.

58 Gak da nandaŋ yawot aŋ nabi do yaŋ teban tok agil, do yaŋsi abi do bisit gayisat.

59 Aŋpak morapno do kili nandagim, aŋek tobilek gengo guramit do agim.

60 Jomjom dima abeŋ.
Gen tebango tepmisi guramikgeŋ.

61 Amin yokwi da nap naŋ nak aŋteban aŋek aŋpak yokwinikon ilik aŋaŋ kik do aŋ, mani nawa gengo do dima iŋtosot.

62 Kalbi binap nawa gengo kilegisi do ya yaŋ gayik do pidosot.

63 Amin morap gak do pasalek gengo guramikgaŋ amin not aŋ yomisat.

64 Yawe, gak da miktimon miŋat amin morap kisi do but dasi galak taŋ yomisal.
Gengo do nayiŋdet abi.

Piŋkop dakon gen teban ujun da nin tagisi paŋpulugosok

65 Yawe, yaŋ teban tok agil ujun da aripmon oman amingo nak do aŋpak tagisi aŋ namgul.

66 Gen tebango do nandaŋ gadasat.
Do nandak nandak gat ae gen kokwin tagisi agak dakon nandak nandak do nayiŋ dekgi.

67 Nak aŋkilek akdo pi dima agil bisapmon kositgo yapgum.
Mani abisok gengo guramikdat.

68 Gak tagisi, do yo asal ujun tagisi baŋ asal.
Gengo do nayiŋ dekgi.

69 Iyi do nandaba wikwaŋ amin da top morapmi yaŋ namgwiŋ.
Mani but dasi nandaŋek gengo guramikdat.

70 Ujun amin nandak nandakni kilegi mini.
Mani nawa gengo do but dasi galak tosot.

71 Gak da jigi namgul ujun tagisi agil.
Ujun da gengo do nayiŋdet tagisi agit.

72 Nawa gengo do nandako yo madepsi asak.
Ujun da gol ae silva moneŋ morapmisi yapmaŋdak.

Piŋkop dakon gen teban ujun kilegisi

73 Kisitgo da nak wasagil.
Nandak nandak namiŋaki gen teban morapgo nandaŋ pisokeŋ do pi tagisi abeŋ.

- 74 Gengo da nak tagi anpulugosak yan nandan teban tajej jomjom asat.
Do miñat amin morap gak do pasolgoñ amin nak nandani
bisapmon kisik kisik ani dosi nandisat.
- 75 Yawe, nak nandisat, gak dakon gen teban morap unun kilegisi gin.
Gak gengo yolek anpakno anmilip ak do añek jigi namgul.
- 76 Gak nak do toktogisi but dasi galak tañ nam do yan teban tok kili agil.
Do gen yagil da aripmon nak oman amingo dakon but añteban abi
dosi nandisat.
- 77 Nawa gengo do but dasi galak tosot.
Do nak do bupmi nandanaki tagisi egipbeñ dosi nandisat.
- 78 Iyi do nandaba wikwañ amin da top yanek isal dogin abin nepgwit.
Anpakni unun do gak da pañmayak abi mayak toni dosi nandisat.
Mani, nak toktogisi gengo do nandan egipbeñ.
- 79 Namin amin da gak do pasolgoñ ae gak dakon gen teban nandan
unun da nagon apni dosi nandisat.
- 80 Anpuluganaki gen teban morapgo guramigek anpakno do mayaktok
dima pakeñ dosi nandisat.

Amin kinda Piñkop da yokwikon nañ abidosak do bisit agit

- 81 Gak da nak yokwikon nañ abidoki do jomjom añek butjiksi nandisat,
añek tapmimno minisi ayiñ.
Mani gengo da nak tagi anpulugosak yan nandan teban tajej
jomjom asat.
- 82 Gak da yan teban tok agil unun aripmi akdisal yan do jomjom añek
siñtañ egit da dabilno tep namañ.
Añek yan yosot, “Ni bisapmon butno añteban abi?”
- 83 Nak wain tibit meme gip bañ wasañbi kalipmi kinda amin da
mukwakon yipba teban tañbi yombem.
Mani gen tebango do dima iñtosot.
- 84 Bisap niañ da oman amingo nak jomjom sigin abeñ?
Yo yokwi añ namañ amin do ni bisapmon kobogi yokwi añ yobi?
- 85 Iyi do nandaba wikwañ amin, nawa gengo dima guramikgañ.
Nak da moken do gapma wayikgañ.
- 86 Miñat aminyo nin da gen teban morapgo tagi nandan gadaneñ.
Amin da isal dogin yokwi añ namañ, do anpulugoki do nandisat.
- 87 Palisok nikba kimakgim, mani gengo dima yipmañ dekgim.
- 88 Nak do toktogisi but dasi galak tañ namisal, do anpuluganaki dima
kimokgeñ.
Yañ anjaki gen teban morapgo guramikgeñ.

Amin kinda Piñkop dakon gen teban do nandan gadagit

- 89 Yawe, gak dakon gengo toktogisi tañ anañ kikdisak.

Uñun Kwen Kokup tebaisi tosok.

90 Anpakgo tagisi uñun amin don altañek egipdan kabikon toktogisi tañ añañ kikkisak.

Miktım yipgul da tamonikon tañek dima diwalik kisak.

91 Gaga yagil uñun da aripmon yo morap tawit da abisokyo kisi ton gin.

Nido yo morap kisi da gak dakon pi añ.

92 Nawa gengo do but dasi dima galak tagım tam, nak jigi pañek kili kimakgim.

93 Gengo dimasi inñoken.

Nido uñun yolapbo gak da egip egipno anñkutnal.

94 Nak gak dakonsi, do yokwikon nañ abidoki.

Nak gengo guramit do pini asat.

95 Amin yokwi nikba kimokgeñ do jomjom añ.

Mani, gen tebango do nandañ egipbeñ.

96 Abisok nak nandisat, yo wagil tagisi kinda minisi.

Mani gengo uñun yo tagisisi, ae tilakni mini.

Amin kinda Piñkop dakon gen teban do but dasi galak tosok

97 Nak gen tebango do but dasi galak tosot.

Gildat kinda kalon uñun dogin nandañ egisat.

98 Gen tebango nagon toktogisi tosok, do nandañ kokwin tagisi amin kinda dagañek uwalno dakon nandak nandak yapmañdat.

99 Nak toktogi gak dakon gen bami dogin nandañ egisat, do nandak nandak tagisi timigeke yoyinñdet morapno kisi yapmañdat.

100 Gengo kilegisi uñun guramikdat, do nandañ kokwino tagisi da amin pelañ dakon nandak nandak yapmañdak.

101 Anpak yokwi ak do dimasi nandisat, nido gengo bañgin guramit do nandisat.

102 Gak da gaga dakon gen do nayin dekgil, do gen uñun dima yipmañ dekgim.

103 Kabañ kok uñun gen kaganokon galagisi, mani gengo da uñun yapmañek wagil galagisisi asak.

104 Gengo da nandak nandak tagisi namisak, do anpak yokwi morap do dimasi galak tosot.

Amin Piñkop dakon genon teñteñi abidon

105 Gengo da nak anpulugañban kosit kilegi agipbeñ dakon lamno asak.

Ae kosit agipbeñ dakon teñteño asak.

106 Gen tebango kilegisi guramit do yañ teban tok kili agim, do yañ gin akdisat.

107 Yawe, jigi madepsi da wutjin namisak.

- Yañ teban tok agil da aripmon anpulanganbi kalugi egipben.
 108 Yawe, nak ya yañ gayisat uñun da paretno asak, uñun timikgi.
 Gen tebango do nayiñ dekgi.
 109 Nak toktogisi kimot da kapmatjok kin kin asat.
 Mani nawa gengo dima iñtoken.
 110 Amin yokwi da nak abidok do pat yipman, mani gengo dima yipman
 dekdad.
 111 Toktogisi gengo abidan kimokdot.
 Anapbo uñun gen da kisik kisik namisak.
 112 Gengo guramik kimokgenji, anapbo wigi kimokgen da bisapmon
 wigisak.

Piñkop dakon gen teban da panpulanganakwan nin tagisi ekwaman

- 113 Amin gak gol do but bamot an uñun do dima galak tañ yomisat.
 Mani nawa gengo do but dasi galak tosot.
 114 Gak kalongin pasili tamono ae pasikno.
 Gengo da nak tagi anpulosak yañ nandan teban tanej jomjom
 asat.
 115 Yokwi pakpak miñat aminyo ji nepman dekgit.
 Piñkopno dakon gen teban guramit do nandisat.
 116 Yañ teban tok agil da aripmon anteban anaki egipben.
 Anaki yo abidok do nandan teban tanej jomjom asat uñun dima
 suñ tosak.
 117 Kisitnokon abidanaki tagisi egipben.
 Anaki toktogisi gengo do nandan egipben.
 118 Miñat amin morapyo gen tebango yipman dekgan uñun manji yomisal.
 Top geni uñun suñ tokdan.
 119 Gak da amin yokwi morap sibat sibat gin yañ nandan yomiñek mabi
 kwan, do gengo do but dasi galak tosot.
 120 Nak gak do pasalek giptimno madepsi nimmimikdak.
 Gen kokwin tamokon gak da amin gen yañ yomdisal uñun do
 nandanek madepsi pasoldot.

Amin kinda Piñkop dakon gen teban guramikdak

- 121 Nak anpak kilegi tagisi ban agim.
 Yum nandanaki uwalno da yokwi dima an namni do nandisat.
 122 Pi amingo nak anpulgok do yañ teban tok abi do nandisat.
 Yum pindagaki kwen wigik amin da jigi dima namni.
 123 Yokwikon nan abidoki do yañ teban tok agil uñun aripmi akdisal
 yañ do jomjom anek sintan egit da dabilno tep naman.
 124 Oman amingo nak butdasi galak tañ naminek gen bami do nayiñ
 dekgi.

- 125 Nak oman amingo, do nandak nandak namiŋaki gengo do tagi
nandabo pīsosak.
- 126 Abisok miŋat aminyo nawa gengo kiriŋikgaŋ uŋun Yawe gak da
kobogi yobi dakon bisap.
- 127 Gol uŋun yo tagisi, mani uŋun yapmaŋek gen tebango do but dasi
galak tosot.
- 128 Gen morapgo kisi guramikdat.
Aŋpak yokwi morap do dima galak tosot.

Piŋkop dakon galaktok yolyol dakon gen

- 129 Gen tebango uŋun wagil tagisisi do aŋek guramikdat.
- 130 Amin kinda da notni kinda aŋpulugaŋban gengo dakon mibili
nandisak kaŋ, teŋteŋikon egipdisak.
Gengo uŋun da nandak nandakni mini amin nandak nandak
yomisak.
- 131 Nak amin da pakbi do tep toŋ uŋun da tilak gen tebango do galagisi
nandisat.
Uŋun nandak do but dasi galak tosot.
- 132 Amin morap mango do but dasi galak toŋ uŋun bupmi nandaŋ
yomisal, uŋudeŋ gin abiŋ bupmi nandaŋ nabi.
- 133 Yaŋ teban tok agil uŋun da ariŋmon kosit nolayiki.
Aŋkutnaŋaki yokwi kinda da nak abiŋ nep do pi dima asak.
- 134 Pulugaŋ nepmaŋaki nak abiŋ nep do yoŋ amin da dima aŋupbal ani.
Yaŋ aŋaki gengo guramikgeŋ.
- 135 Butgo oman amingo nagon yiŋmaŋek yo tagisi aŋ nabi.
Gen teban morapgo do nayiŋ dekgi.
- 136 Amin da nawa gengo dima guramikgaŋ do aŋek kunam tagapbo
dabil pakbino pakbi madep da yaŋ pokgoŋ.

Piŋkop dakon gen teban uŋun kilegisi

- 137 Yawe gak kilegisisi.
Ae gen teban morapgo kisi kilegi gin.
- 138 Gen teban morap nimgul uŋun kilegi ae nin da tagi nandaŋ
gadanep.
- 139 Uwalno gengo do nandak nandak dima aŋ, do butjap madepsi
nandaŋek tapmimno moŋ.
- 140 Yaŋ teban tokgo uŋun paŋkiligek uŋun bamisi yaŋ kili pindakgim.
Do oman amingo nak yaŋ teban tok gengo uŋun do but dasi galak tosot.
- 141 Nak amin isali naŋ amin da abiŋ nepmaŋgaŋ.
Mani gengo do dima iŋtosot.
- 142 Aŋpakgo kilegi uŋun toktogisi taŋ aŋaŋ kikdaŋ.
Ae nawa gengo uŋun bamisi.

143 Jigi morapmi nagon noman ton, mani gengo do but galaksi nandisat.

144 Gengo unun toktogisi kilegisi.

Anpuluganji gen unun do nandan pisanej tagisi egipben.

Amin kinda Pinjop da yokwikon nan abidosak do bisit asak

145 Yawe, nak gak do bisit tebai asat.

Bisitno nandanaki gen morapgo guramikgen.

146 Nak gak do yan tidosot.

Yokwikon nan abidanaki gen tebango tagi guramikgen.

147 Wisa dima daganakwan pidanej anpulugoki do yan tidosot.

Gen tebango da nak tagi anpulugosak yan nandan teban tanej jomjom asat.

148 Kalbi dipmin dima pokdot.

Toktogisi yan teban tok gengo dogin nandan egisat.

149 Yawe, toktogisi but dasi galak tan namisal, do bisitno nandaki.

Gak kilegisi, do kilano anaki egipben.

150 Amin nandak nandakni yokwi da nak anupbal ak do nak da

kapmatjok aban.

Unun amin nawa gengo dima guramikgan.

151 Mani Yawe, gak nak da kapmatjok egisal.

Ae gen teban morapgo unun bamisi gin.

152 Gengo unun anteban anaki dagok dagogi mini toktogisi tosok unun

kalipsigwan kilu nandagim.

Amin kinda Pinjop da yokwikon nan abidosak do yan tidagit

153 Nak nawa gengo do dima intosot, do jigino madepsi unun kanej anpulugoki.

154 Uwal da gen yan naman, do anpuluganej yokwikon nan abidoki.

Kalip yan teban tok agil unun yolek egip egip nabi.

155 Amin yokwi gen tebango unun dima guramikgan, do yokwikon ban dimasi timitdisal.

156 Yawe, bupmigo unun madepsi.

Gak kilegisi, do kilano anaki egipben.

157 Amin morapmi da yokwi an naminej uwal an naman.

Mani gengo bami dima yipman dekdak.

158 Manji gaman amin pindakdat bisapmon nandaba yokwitok an yomisat, nido unun gengo dima guramikgan.

159 Gengo do but dasi galak tosot unun nandisal.

Yawe, gak da but dasi galak tan naminej kimokdol, do yokwikon nan abidanaki tagisi egipben.

160 Gen morapgo unun bamisi gin.

Nawa gen morapgo kilegisi unun toktogisi tan anan kikan.

Amin kinda Piŋkop dakon gen teban guramik kimot do nandagit

- 161 Kila amin da mibili mini nak yokwi aŋ namaŋ.
Mani nak gengo do nandaŋek nimnimikdat.
- 162 Amin kinda da yo tagisi morapmi timikdak, uŋun da tilak yaŋ teban tok gengo do kisik kisik madepsi asat.
- 163 Nak aŋpak toptopmi do nandabo tagi dima aŋ.
Mani gen tebango do but dasi galak tosot.
- 164 Nawa gengo uŋun kilegisi, do gildat morap kisi nak gak do ya yaŋ kosiri 7 kabi yaŋ yaŋ asat.
- 165 Miŋat aminyo nawa gengo do but dasi galak toŋ, uŋun butni yaworisi toŋ, ae yo kinda da kesalban dima maŋ dapni.
- 166 Yawe, yokwikon naŋ abidoki do jomjom asat.
Nak gen tebango guramikdat.
- 167 Nak gengo do but dasi galak tosot, do gengo guramikdat.
- 168 Aŋpak morapno uŋun pindakdal, do gen teban morapgo uŋun guramikdat.

Amin kinda Piŋkop da aŋpulugosak do bisit agit

- 169 Yawe, aŋpulugoki do yaŋ tidosot, do nandaŋ nabi dosi nandisat.
Yaŋ teban tok agil uŋun da aripmon nandak nandak tagisi nabi.
- 170 Kalip yaŋil uŋun da aripmon bisitno do mirak yopmaŋek yokwikon naŋ abidoki dosi nandisat.
- 171 Gengo do tagisi nayiŋ dekdal, do toktogisi mango aŋkisikeŋ dosi nandisat.
- 172 Gen teban morapgo uŋun kilegi gin, do gengo do kap yokeŋ dosi nandisat.
- 173 Nak gengo yoldosi nandagiŋ, do toktogisi nak aŋpulugok do tagap toki dosi nandisat.
- 174 Yawe, gak da nak yokwikon naŋ abidoki do madepsi nandaŋ egisat.
Nawa gengo da kisik kisik namisak.
- 175 Egip egip namiŋaki mango aŋkisikeŋ.
Gengo da aŋpulugosak do nandisat.
- 176 Sipsip da kiŋ paŋilgaŋ uŋun da tilak kosit tagisi kili yipmaŋ dekgim.
Do abiŋ oman amingo nak do wusiki.
Nak gen tebango do dima iŋtosot.

Amin kinda Piŋkop da aŋpulugosak do bisit agit

Piŋkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

120 ¹ Jiŋi noman taŋ namgwit bisapmon Yawe do yaŋ tidoko bisitno nandaŋ namgut.

- 2 Bisit yan agim, “Yawe, top amin da nak anjkewalni yan do nak pulugan nepbi.”
- 3 Top amin ji, Piŋkop da ji do yo ni ban an damjak?
- 4 Uŋun da emat amin dakon gobiŋ ban yamaŋ damdisak.
Anjek kindapni tedepmi jikon tagaldisak.
- 5 Nak ji da binapmon yokwisi egisat.
Amin da Mesek miktimon bo Kade amin da binapmon yokwisi ekwan uŋun da tilak jikon yokwisi egisat.
- 6 Nak miŋat aminyo yawori egip egip do ikwayit an amin gat kisi bisap dubagisi ekwamaŋ, do kuragisi nandisat.
- 7 Nak da tagisi yitni do yosot bisapmon uŋun emat gin ak do nandaŋ.

Yawe uŋun nin dakon kila amin

Piŋkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- 121** ¹Nak siŋtoko ileŋon wigisak.
Panpulugokno dukwan da apban kokeŋ?
- 2 Yawe kundu gat ae miktim gat wasagit uŋun dabin panpulugokno egisak.
- 3 Kilago asak, do aripmi dima maŋ pokgi.
Kilago anjek dipmin dima pokdok.
- 4 Pakyaŋsi nandani, Israel amin dakon kila amin uŋun pak nandat kinda dimasi asak.
- 5 Yawe uŋun gak da ileŋonjok egek kilago anjek gak anyoŋgam asak.
- 6 Gildat da gildat kalba ae kanek da kalbi aripmi dima anupbal anjil.
- 7 Yawe da kilago anjakwan yo yokwi morap toŋ kindasok da gak dima anupbal asak.
Egip egipgo kisi kila asak.
- 8 Yawe da abisok ae don kiŋ apyo akdisal uŋun kilago anjan wigikdisak.

Jerusalem anjisik dakon kap

Dewit dakon kap kinda. Piŋkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- 122** ¹“Kili apba Yawe da yutnon kino” yan nayinba nandabo tagisi agit.
- 2 Nin kili abiŋ Jerusalem dakon wigat yapmaŋek nagalgwan pigimaŋ da akgamaŋ.
- 3 Jerusalem kokup pap uŋun wagil tagisi wasaŋbi.
- 4 Israel amin idon abiŋ Yawe ya yan iyini do kalip kili yoyigit uŋun gen yolek abiŋ abiŋ an.
- 5 Uŋudon gen kokwin agak tamo tosok.

Dewit dakon diwatni kila amin madep egi egi awit unjun dakon gen kokwin tamo toŋ.

- 6 Jerusalem yaworisi tosak do bisit ani.
 Bisit yaŋ ani,
 “Yawe, Jerusalem do galagi nandaŋ amin paŋpulugaŋbi tagisi egipni.
 7 Paŋpulugaŋbi Jerusalem da nagalgwan ekwaŋ amin emari mini tagisi egipni, ae kila amini gat kisi tagisi egipni dosi nandamaŋ.”
 8 Gwakno gat ae notno gat do nandaŋek Jerusalem amin do bisit yaŋ abeŋ,
 “Ji emari mini tagisi egipni.”
 9 Nak Yawe Piŋkopnin dakon telagi yut do nandaŋek bisit yaŋ abeŋ,
 “Yo kinda do wadak wadagi mini tagisi egipni.”

Amin kinda Piŋkop da bupmi nandaŋ imjak do bisit agit

Piŋkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- 123** ¹ Yawe, nak Kwen Kokup siŋtoko wigakwan gandako kila amin madep yiyit tamogokon yikdal.
² Oman amin amin tagini do nandaŋ gadasak, aŋakwan pi amin miŋat unjun amin tagi miŋat do nandaŋ gadasak, yaŋ gin nin Yawe gak do nandaŋ gadamaŋ.
 Gak Piŋkopnin, gak daŋin bupmi nandaŋ nibi do jomjom amaŋ.
³ Yawe, amin da yokwi aŋ nimiŋakwa jigisi nandamaŋ, do bupmi nandaŋ nibi.
⁴ Bisap dubagisi iyi do nandaba wikwaŋ amin da pabiŋ nipgwit, do jigisi nandamaŋ.

Piŋkop unjun miŋat amin kabini dakon Paŋpulugok Amini

Dewit dakon kap kinda. Piŋkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- 124** ¹ “Yawe da nin dima paŋpulugagit tam, niaŋi?”
 Israel amin da unjun gen dakon kobogi yoni.
²⁻³ “Amin da butjap nandaŋ nimiŋek ninon emat awit bisapmon Yawe da nin dima paŋpulugagit tam, uwal da japmisi nandaŋek obisi tagi paŋupbal abam.
⁴ Butjapni pakbi da yaŋ igek timikban tagi pasiŋnom.
⁵ Pakbi madep unjun igek timikban tagi kimak mudonom.
 Mani dima.”
⁶ Nin Yawe do ya yaŋsi iyineŋ.
 Yum nindaŋakwan uwal da nin dima nindapba pasiŋgimaŋ.
⁷ Nin minam da yaŋ amin kinda da pat yipguron yokwalgimaŋ da pulugaŋ kigimaŋ.

Pat unun tuwil kigit, do nin pulugaŋ kigimaŋ.

⁸ Yawe Kwen Kokup ae miktimyō wasagit, unun da iyi nin tagisi paŋpulugosok.

Piŋkop da miŋat amin kabini yopban tagisi yikgaŋ

Piŋkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

125 ¹ Miŋat aminyo egip egipni Yawekon tosoŋ yaŋsi nandaŋ amin unun Saion Kabap yombem.

Kabap unun dima nimnimigek tebaisi tokdisak.

² Fleŋ da Jerusalem aŋgwasineŋ toŋ unun da tilak Yawe da abisok ae don paŋgwasineŋ miŋat amini kilani akdisak.

³ Amin yokwi da amin kilegi dakon miktim toktoŋi kilani dima ani. Yaŋ ani kaŋ, amin kilegi yokwi akdaŋ.

⁴ Yawe, amin tagisi butni kilegi unun aminon aŋpak tagisi aŋyobi.

⁵ Mani miŋat aminyo iyi dakon aŋpak yokwini yolek aŋ, unun yo yokwisi aŋ yobi.

Yokwi pakpak amin do yo yokwisi aŋ yobi.

Israel amin yawori tagi egipni.

Piŋkop da paŋpulugosak do Israel amin da bisit awit

Piŋkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

126 ¹ Yawe da nin uwal da kisiron baŋ timik aeni Saion kokup papmon paŋagut bisapmon dipmin yombem pindakgimaŋ.

² Nin jikgo madepsi yanjagimaŋ.

Aŋek kisik kisik kap yagimaŋ.

Yaŋ aŋapno miktim diwari dakon miŋat aminyo da yaŋ yawit, “Yawe da Israel amin paŋpulugok do pi madepsi agit.”

³ Asisi, Piŋkop da nin paŋpulugok do pi madepsi agit, do nin wagol tagisisi nandamaŋ.

⁴ Yawe, miktim kibirikon sikak maŋakwa joŋ yo morap ae kwoŋ unun da tilak paŋpulugaŋaki kalip tagisi egipgumaŋ yaŋ gin aenin tagisi egipneŋ.

⁵ Amin kunam tagek jap kwaokgaŋ, unun kisik kisik nandaŋek bami pakdaŋ.

⁶ Asisi, amin kunam tagek jap yet kwaot do jap yet pigaga paŋgwaŋ, unun don jap bami pektanba paŋ paŋobineŋek kisik kisik kap yokdaŋ.

Piŋkop da yo tagisi aŋ yoban mani aŋkisiwit

Solomon dakon kap kinda. Piŋkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

127 ¹ Yawe da paŋpulugaŋban kisit kilda yut dima aŋ tam, pi isal dogin abam.

- Yawe da paŋpulugaŋban kila amin kokup pap kinda kilani dima aŋ tam, kila isal dogin abam.
- ² Nin jap timit do nandaba kik aŋek wisa dima dagaŋakwan pidaŋ pi gin aŋegapno wigi pilin toni kaŋ, pi uŋun isal dogin amaŋ. Nido, Piŋkop da miŋat aminyo but dasi galak taŋ yomisak uŋun yik yawot yomisak.
- ³ Piŋkop da nin do yo tagisi aŋ nimiŋek monji gwayo but galak do nimisak. Uŋun gisam tagisi Piŋkopmon timikgamaŋ.
- ⁴ Yawi kaluk dakon monji gwayo uŋun gobin da yaŋ emat amin kinda da kisiron toŋ.
- ⁵ Amin monji gwayo morapmi amin kisik kisik tagi ani. Uŋun da gen pi tamokon uwal gat gen pi aŋakwa aŋpulugokdaŋ. Aŋakwa mayagi dima pakdisak.

Piŋkop da geni guramikgaŋ amin do yo tagisi aŋyomisak

Piŋkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- 128** ¹ Amin morap Yawe do pasalek geni guramikgaŋ uŋun amin kisik kisik tagi ani.
- ² Ji pi aŋek uŋun dakon bami paŋ noni. Ji kisik kisik aŋek tagisi egipdaŋ.
- ³ Miŋatgo da yutgokon wain nap da yaŋ bami madepsi toni. Ae miŋat monjiyogo da olip kindap moniŋ yombem da yutgokon tamokon aŋgwasinŋek yitni.
- ⁴ Asi, Yawe do pasalek ekwaŋ amin kisik kisik tagi ani.
- ⁵ Yawe Saion kokup papmon egisak uŋun da gisam tagi damjak. Ji miktimon egipni bisap morapmon Jerusalem kaŋakwa tagisi tosak dosi nandisat.
- ⁶ Ji bisap dubagisi egek babikji pindatni do nandisat. Israel amin yawori tagi egipni.

Israel amin da Piŋkop da uwalni paŋupbal asak do bisit awit

Piŋkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- 129** ¹ Israel amin, gak moniŋisogon da wiŋ abisok ekwamaŋon gak uwal da yokwi aŋ gamgwit dakon gen niyiki.
- ² Gak yaŋ yoki, “Moniŋisogon da wiŋ abisok ekwamaŋ bisapmon uwal da nak yo yokwisi aŋ namaŋ. Mani nak aripmi dima abiŋ nepni.
- ³ Nak obisi baljaŋakwa nap kirin da manjinokon giptimno dapba kirinikwaŋ.

Pi kaga danggap pindakgamanj unjun da tilak baljanba wuda
dubagisi di noman ton.

4 Mani Yawe unjun kilegisi.

Nak amin yokwi da nap teban wamgwit unjun mandan
daganjakwan oman monji sanbejek dima egisat.”

5 Nak Yawe da minjat aminyo Saion kokup pap do uwal an, unjun mayaktok
yominjek pabinj yopmanjek yolban tobilek kokupnikon kini dosi nandisat.

6 Unjun jonj yut kwenon kwanjek don dubak tokdo anjakwa gildat da
pindakban tepmi kibidonj unjun yombem ani dosi nandisat.

7 Amin kinda da jonj unjun baljan panmuwuk wamanjek dima panjisak.

8 Ae minjat aminyo uwalnin da kapmatjok kinjek “Yawe da yo tagisi an
daminjek gisam damjak” yan dimasi yoyini dosi nandisat.

Amin kinda Pinjop da anpulugosak do bisit agit

Pinjop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

130 ¹Yawe, butno jigisi tanjakwan anpulugoki do yan tidosot.

²Amin Tagi, bisitno nandaki.

Anpulugoki do gayisat, do nandan nabi.

³Yawe, gak da diwarinin manjinjek gen pikon nipbim tam, Amin Tagi
namin da gengo yapban?

4 Mani gagon diwari wiririt tosok, do nin gak do pasal gamnejsi.

5 Nak Yawe da anpulugosak do nandanj jomjom asat.

Anej geni do tebaisi nandan gadasat.

6 Nak Amin Tagi da anpulugosak dosi nandanj but kindap asat.

Kalbi kila amin da uwal apni do kila anej wisa tepmi dagosak do
anjep an unjun yapmanjek but kindap madepsi asat.

7 Israel amin, Yawe da nin do but dasi galak tanj nimisak, ae dima yokwi
tonen yan do bisapmi bisapmi nin panpulugosok, do Yawe da nin
panpulugokdisak yanjsi nandan teban tanjek unjun do jomjom anej.

8 ^v Unjun da Israel amin nin yokwikon banj timigek diwarinin kisisi
wiririk nimisak.

Amin kinda iyi do nandaban pinjakwan bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Pinjop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

131 ¹Yawe, nak naga do nandako dima wigisak.

Mano dima awigisat.

- Nak yo kinda ni da wikwisi asak ae yo ujun dakon mibili aripmi
dima nandako pisorak ujun do nandaba kik dima asat.
- ² Nak butno tagisi tosak do pi at da butno yawori toso.
- Nak egisat ujun monji njakjak da yan menji da kision nandaba
kigi mini pagegisak nak ujun yombem.
- ³ Israel amin, ji abisok ae bisap morap don kisi Yawe da panpulugosak
do nandan teban tanjek jomjom ani.

Piņkop dakon telagi yut madep do kisik kisik awit

Piņkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

- 132** ¹ Yawe, gak Dewit do dima iņtoki.
Ae gigi morap pagit kisi do dima iņtoki.
- ² Dewit da Israel amin dakon Yawe, Piņkop tapmimi toņ, ujun do yan
teban tok kinda yan yagit,
- ³ “Nak yutnon dima kiken, ae dipmin potpot tamokon dima pokgeņ.
- ⁴ Nak dipmin dima pokgeņ.
- ⁵ Mibiltok Yawe do yut kinda abeņ, ujun Israel amin dakon Piņkop
Tapmimi Toņ ujun da egipjakdo.
Aņek don yik yawot abeņ.”
- ⁶ ^w Nin Betlehem kokupmon egek Saņbek Saņbek Kinam dukwan
tosok ujun dakon geni nandagimaņ.
Aņek ujun Kiriāt Jearim da miktimon tanban kagimaņ.
- ⁷ Kaņek yan yagimaņ,
“Nin kili Yawe da yutnon wigino.
Ae ujun da kapmatjok kiņek gawak imneņ.”
- ⁸ Yawe, gak Saņbek Saņbek Kinamgo gat kisi abiņek yik yawot
yutgokon yikgi.
Saņbek Saņbek Kinam ujun gak dakon tapmim madepgo dakon
tilak asak.
- ⁹ Mukwa sogok amingo panpulugaņaki toktogisi anpak kilegi ani.
Aņaki ujun anpakni kilegi da imalni tagisi da yan asak.
Ae miņat aminyogo panpulugaņaki kisik kisik aņek kap yoni
dosi nandisat.
- ¹⁰ Yawe, oman amingo Dewit do nandan ibi.
Kila amin madep gaga manjigil ujun manji dima ibi.
- ¹¹ ^x Gak da kalip Dewit do yan teban tok tebaisi aņ imgul, ae gengo
kulabik aripmi dima akdisal.

^w 132.6-10 2KAG 6.41-42 ^x 132.11 2Sa 7.12-16; 1KAG 17.11-14; Kap 89.3-4; Ya 2.30

Yañ iyigil, “Nak da monji kabigokon kindā yipbo kila amin
madep egipjak.

¹² Monjigoni nak dakon saᅇbek saᅇbekno guramitni, ae gen morapno
yobeᅇ uᅇun guramitni kaᅇ, don bisap dagok dagogi mini
babigoni dakon monjini kila amin madep dagokdaᅇ.”

¹³ Yawe da Saion kokup pap iyi do tilak agit da uᅇudon toktogisi
egip do nandisak.

¹⁴ Yañ yagit, “Nak uᅇun kokup papmon toktogisi egipdisat.
Nak uᅇun kokup papmon kila amin madep egipbeᅇ do tilak kili
agim.

¹⁵ Nak Saion kokup pap dakon miᅇat aminyo do yo morapmi
imdisat.

Aᅇapbo yo do wadak wadak dima akdaᅇ.

Aᅇek yoni mini amin do jap morapmi yobo naᅇ tugokdaᅇ.

¹⁶ Nak da Saion kokup pap dakon mukwa sogok amin kabini
yokwikon baᅇ timikgo uᅇun da imalni yombem asak.

Aᅇapbo Saion dakon miᅇat aminyo da kisik kisik kap yokdaᅇ.

¹⁷ Nak da Dewit da kabikon amin kindā abidaᅇek yipbo uᅇun kokup
papmon kila amin madep dagosak.

Aᅇek miᅇat amin kabino do lam kindā da yaᅇ teᅇteᅇaᅇ yomjak.

¹⁸ Nak da uwalni paᅇmayak akdisat.

Mani kila amin madepno tilim madepni gat yitdisak.”

Not do but dasi galak taᅇ yomyom aᅇpak do tagisi nandawit

Dewit dakon kap kindā. Piᅇkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

133 ¹ Piᅇkop dakon miᅇat aminyo but kalon aᅇek egipni kaᅇ uᅇun
tagisi, ae buri tagisi akdaᅇ.

² Uᅇun aᅇpak uᅇun wagil tagisisi. Uᅇun olip dakon nelagi yombem.

Olip dakon nelagi Aron do tagal imiᅇakwa mogim daᅇgwanikon
piᅇek imal dubakni da diwarikon piᅇigit.

³ But kalon aᅇpak uᅇun kalbi gik sitnaᅇ Emon Kabap ae Saion
Kabapmon moᅇ uᅇun yombem tagisi.

Yawe da but kalon ekwaᅇ amin giᅇsamni yomisak.

Egip egip dagok dagogi mini uᅇun yomisak.

Piᅇkop dakon man aᅇkisino

Piᅇkop gawak imim tamokon kigik dakon kap.

134 ¹ Yawe dakon oman amin morap, ji kalbi yutnikon pi aᅇ amin,
ji mani aᅇkisini.

- 2 Telagi yutnikon kisitji paŋenagek Yawe dakon man aŋkisini.
 3 Yawe kundu ae miktim wasagit uŋun Saion egisak, uŋun da yo tagisi aŋdamjak dosi nandisat.

Yawe aŋkisik dakon kap

- 135** ¹ Yawe aŋkisini!
 Yawe dakon oman amin, ji mani aŋkisini.
 2 Ji Yawe da nagalgwan Piŋkop da yutnon omani aŋ, ji Yawe aŋkisini.
 3 Yawe uŋun tagisi, do Yawe aŋkisineŋ.
 Mani uŋun tagisisi, do kap yaŋek aŋkisini.
 4 Yawe da Jekop iyi do aŋawakgit.
 Israel uŋun Piŋkop iyi dakon amin kabi.
- 5 Yawe uŋun mani wukwisi yaŋ nandisat.
 Amin Tagi da piŋkop toptopmi morap kisisi yapmaŋ mudosok.
 6 Yawe kwen kundukon, ae miktimon, ae tap kwenon, ae tap kagagwan, galaktokni yolek yo morap ak do nandisak uŋun asak.
 7 Uŋun da yaŋban gikwem noman toŋ, ae mal aŋek sikak mosok, ae yo morap yopyop yutnikon da mirim yopban kwaŋ.
- 8 Isip miktimon Isip amin dakon monji mibiltogi gat ae bit kilapyo dakon monji mibiltogi uŋun dapban kimakgwit.
 9 Isip miktimon kila amin madep gat ae kila amini gat paŋupbal ak do wasok tapmimi toŋ mibili mibili agit.
 10 Yawe da miktim morapmi paŋupbal aŋek kila amin madep tapmimi toŋ morapmi dapban kimakgwit.
 11 Amo amin kabi dakon kila amin madep Sion aŋakban kimakgit, ae Basan dakon kila amin madep Ok, ae Kenan miktim dakon kila amin madep morap gat kisi dapban kimakgwit.
 12 Yaŋ aŋek uŋun kila amin madep dakon miktimni amin kabini Israel do yomgut.
- 13 Yawe, mango bisap mudok mudogi mini taŋ aŋaŋ kikdisak.
 Babikon da babikon man bingo do nandaŋ aŋaŋ kikdaŋ.
 14 Yawe dakon amin kabi uwalni da yo yokwi aŋyoba iyi paŋkutnokdisak.
 Oman amini do bupmi nandaŋ yomisak.
- 15 ^z Amin ŋwakaŋwari Kabi kokup kidatni uŋun silwa ae gol baŋ wasoŋ.
 Amin kisit da wup uŋun wasoŋ.

^z 135.15-18 Kap 115.4-8; PA 9.20

- 16 Kokup kidat dakon wupmi ujun gen kagani toŋ, mani gen aripmi dima yoni.
Ae dabilni toŋ, mani yo aripmi dima pindatni.
- 17 Ae mirakni toŋ, mani gen aripmi dima nandani.
Ae mirim dima paŋ.
- 18 Kokup kidat dakon wupmi wasoŋ amin, ae egip egipni kokup kidaron tosoŋ yaŋsi nandaŋ amin morap, ujun kokup kidat dakon wupmi yombem akdaŋ.
- 19 Israel miŋat aminyo, ji Yawe aŋkisini.
Yawe dakon mukwa sogok amin, ji mani aŋkisini.
- 20 Liwai da kabikon nani, ji Yawe aŋkisini.
Miŋat aminyo Yawe do pasolgoŋ amin, ji mani aŋkisini.
- 21 Yawe Jerusalem kokup papmon egisak, do miŋat aminyo ji Saion wiŋek mani aŋkisini.
Yawe aŋkisini!

Piŋkop ya yaŋ iyik do dakon kap

136 ^{1 a} Yawe aŋpakni ujun tagisisi, do ya yaŋ iyineŋsi.
Dagok dagogi mini nin do but dasi galak taŋ nimisak.

- ² Nin Yawe ya yaŋ iyineŋ.
Ujun da piŋkop toptopmi morap yapmaŋ mudosok.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimiŋ kimokdok.
- ³ Nin Amin Tagi ya yaŋ iyineŋ.
Ujun da amin tagi morap yapmaŋ mudosok.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimiŋ kimokdok.
- ⁴ Ujun kaloŋ da wasok tapmimi toŋ madep asak.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimiŋ kimokdok.
- ^{5 b} Iyi da nandak nandagon da kundu ae yo morap kwen toŋ ujun wasagit.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimiŋ kimokdok.
- ^{6 c} Miktim yipban kwen tagit, ae pakbi yipban mibilikon tagit.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimiŋ kimokdok.
- ^{7 d} Gildat gat kanek gat wasagit.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimiŋ kimokdok.
- ⁸ Gildat yipban gildat kinda kila asak.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimiŋ kimokdok.
- ⁹ Kanek gat gik morap gat yopban pilin kila aŋ.
Toktok teban nin do but dasi galak taŋ nimiŋ kimokdok.

^a 136.1 1KAG 16.34; 2KAG 5.13; 7.3; Esr 3.11; Kap 100.5; 106.1; 107.1; 118.1; Jer 33.11

^b 136.5 WW 1.1 ^c 136.6 WW 1.2 ^d 136.7-9 WW 1.16

- 10 ^e Nin Yawe ya yanj iyinej.
 Ujun Isip amin dakon monji mibiltogi dapban kimakgwit.
 Toktok teban nin do but dasi galak tanj nimiņ kimokdok.
- 11 ^f Israel amin timik paņobiņakwan Isip yipmanj dekgwit.
 Toktok teban nin do but dasi galak tanj nimiņ kimokdok.
- 12 Iyi da tapmim madepmon da timik paņopgut.
 Toktok teban nin do but dasi galak tanj nimiņ kimokdok.
- 13 ^g Tap Gami pudaņban timi bamori agit.
 Toktok teban nin do but dasi galak tanj nimiņ kimokdok.
- 14 Iyi mibiltok kiņek miņat amini timik paņabiņakwan tap idap pudawit.
 Toktok teban nin do but dasi galak tanj nimiņ kimokdok.
- 15 Mani Isip dakon kila amin madep gat ae emat amini gat yopban pakbi naņ kimakgwit.
 Toktok teban nin do but dasi galak tanj nimiņ kimokdok.
- 16 Miktim kibiri timon miņat amini mibiltanj yomiņek kigit.
 Toktok teban nin do but dasi galak tanj nimiņ kimokdok.
- 17 Kila amin madep tapmimi toņ dapban kimakgwit.
 Toktok teban nin do but dasi galak tanj nimiņ kimokdok.
- 18 Ae kila amin madep man bini toņ dapban kimakgwit.
 Toktok teban nin do but dasi galak tanj nimiņ kimokdok.
- 19 ^h Amo amin kabi dakon kila amin madep Sion aņakban kimakgit.
 Toktok teban nin do but dasi galak tanj nimiņ kimokdok.
- 20 ⁱ Ae Basan dakon kila amin madep Ok aņakban kimakgit.
 Toktok teban nin do but dasi galak tanj nimiņ kimokdok.
- 21 Aņek ujun kila amin madep dakon miktimni miņat amini do yomgut.
 Toktok teban nin do but dasi galak tanj nimiņ kimokdok.
- 22 Miktim ujun oman amini Israel do yomgut.
 Toktok teban nin do but dasi galak tanj nimiņ kimokdok.
- 23 Uwal da pabiņ nipgwit bisapmon nin do sigin nandanj nimgut.
 Toktok teban nin do but dasi galak tanj nimiņ kimokdok.
- 24 Aņek uwal da kisiron baņ timikgit.
 Toktok teban nin do but dasi galak tanj nimiņ kimokdok.
- 25 Miņat aminyo gat ae biť kilap morap gat jap yomisak.
 Toktok teban nin do but dasi galak tanj nimiņ kimokdok.
- 26 Do Kwen Kokup Piņkop ya yanjsi iyinej.
 Toktok teban nin do but dasi galak tanj nimiņ kimokdok.

^e 136.10 TP 12.29 ^f 136.11 TP 12.51 ^g 136.13-15 TP 14.21-29 ^h 136.19 IDT 21.21-30
ⁱ 136.20 IDT 21.31-35

Israel amin uwalni da miktimon egek kokupni do kunam takgwit

- 137** ¹Nin Babilon amin dakon pakbini da ileŋikon yigek Saion kokup pap do nandak nandak aŋek kunam takgimanŋ.
²Kindap kapmatjok tawit uŋun da kilinikon gitanin mindano taŋakwa saŋbejek dima tidagimanŋ.
³Nido nin timik miktimnikon paŋkiwit amin da kap yoneŋ do niyiwit.
 Yokwi aŋningwit amin da tebai yaŋ niyiwit,
 “Nin da kisik kisik paneŋ do ji da kap yoni do nandamanŋ.
 Saion dakon kap kinda yoni.”
⁴Mani miktim dubagikon egek Yawe dakon kap niaŋon da tagi yoneŋ?
⁵Jerusalem, nak gak do inŋtokeŋ kaŋ, Piŋkop da nak aŋiŋtok aban saŋbejek gita dima tidokeŋ.
⁶Jerusalem, nak gak do inŋtaŋek yo isali yaŋ gandaŋek yo diwari do nandako wigini kaŋ, Piŋkop da nak melno aŋkadim aban kap dima yokeŋ dosi nandisat.
⁷Yawe, gak Idom amin da kalip Babilon dakon emat amin joŋikgwit uŋun do aego nandaki.
 Babilon amin da emat wamaŋek Jerusalem abidawit bisapmon
 Idom amin da gen yaŋ yawit,
 “Yut morapni kisi tuwil mudaneŋka paŋupbal aŋ mudoni.”
⁸^j Babilon, nandaki.
 Gak tasik tokdisal.
 Nin do aŋpak yokwi niaŋ aŋ nimgul uŋudeŋ gin kobogi yokwisi timitdisal.
 Kobogi yokwi gamjak amin uŋun kisik kisik tagi asak.
⁹Uŋun da gak dakon monji moniŋ moniŋ timik maban tipmon maneŋka obisi tasik taŋek kimotdaŋ.

Amin kinda Piŋkop do ya yaŋ iyigit

Dewit dakon kap kinda.

- 138** ¹Yawe, nak but dasi nandaneŋka ya yaŋ gayisat.
 Piŋkop toptopmi da dabilon kap yaŋek mango yaŋ aŋkisisat.
²Bisapmi bisapmi but dasi galak taŋ namaŋek kilano tagisi asal, ae mango gat gengo gat da yo morap yapmanŋ mudaneŋka uŋun da wukwisi amal.

- Yaŋdo, nak Telagi Yut Madepgokon gawak gamiŋek mango yaŋ aŋkisikenj.
- 3 Gak do bisit asat bisapmon nandaŋ namisal.
Aŋek tapmim namiŋek butno aŋteban asal.
- 4 Yawe, miktimon kila amin madep morap da gengo kili nandayin, do uŋun da mango yaŋ aŋkisini dosi nandisat.
- 5 Tilimni uŋun madepsi, do uŋun da Yawe dakon wasokni do nandaŋek kap yoni dosi nandisat.
- 6 Yawe uŋun wukwisi egek amin iyi do nandaba paŋ amin uŋun nandaŋ yomiŋek kilani asak.
Mani iyi do nandaba wigisak amin uŋun yum dabil dagin pindakdak.
- 7 Jigi mibili mibili altaŋ naba kilano aŋaki dima kimokdot.
Uwalno da nak do japmi nandaŋ, mani gak tapmimgo madep, do si pabiŋ yopmaŋek nak aŋpulugosol.
- 8 Yawe da nak niaŋsi egipbenj ae pi ni baŋ abeŋ do nandagit uŋun kilano aŋakwan aŋ mudokenj.
Mudok mudogi mini nak do but dasi galak taŋ namisal.
Gak da nak wasagil, do dima iŋtaŋ nabi.

Piŋkop da nandaŋ nimiŋek kilanin asak

Dewit dakon kap kinda. Kap yoŋ amin dakon kila amin do mandabi.

- 139** ¹ Yawe, gak butnokon yo ni da toŋ uŋun kokwin aŋek bamisi nandaŋ namisal.
- ² Gak nak da yik pidoty asat uŋun nandaŋ mudosol.
Dubagikon da nandak nandakno nandaŋ mudosol.
- ³ Nak kosit agisat bo ae dipmin pokdoron niaŋ egisat uŋun gak da nandisat.
Gak aŋpakno kisisi nandaŋ mudosol.
- ⁴ Yawe, nak gen kinda yok do asat uŋun gak da kili nandagil.
- ⁵ Gak mibiltok ae buŋonyo agaki kisitgo da nak abidosok.
- ⁶ Nandak nandakgo da nandak nandakno yapmaŋek wukwisi asak.
Uŋun nak da aripmi dima nandakenj.
- ⁷ Nak dukwan kiŋek Wupgo yipmaŋ dekenj?
Nak pasal dukwan kiŋapbo gak kapmatjok dima egipdisal?
- ⁸ Kwen Kokupmon wigikenj kaŋ, gak uŋudon egipdisal.
Ae kimakbi tamogwan pigikenj kaŋ, uŋudon kisi egipdisal gin.
- ⁹ Pidaŋ piriropmaŋ gildat wisak tetgin do dubagisi kikenj bo tap diwarisikon kikenj kaŋ,

- 10 gak unjodon egipdisal gin.
 Anej kisitgo da nak abidañek kosit nolikdisal.
 Tapmingo madep, do nak anpulugokdisal.
- 11 Nak “Pilin tuk da nak anjisibisak, ae gildat dakon tenjen nak anjwasisak unjun da pilin tuk asak” yan yoken kan
 12 pilin tuk da nak aripmi dima anjisibisak.
 Kalbi unjun gildat kalba yombem akdisak.
 Pilin gat ae tenjeni gat kisi pindakbi aripsi amal.
- 13 Gak da giptim diwat morapno kisi wasagil.
 Men da butgwan nak unjungwan wasan mudagil.
- 14 Nak da gak anjisisat, nido gak da pi njwakjwarisi anjek nak wasan negul.
 Nak pakyansi nandisat, gak da yo morap wasagil unjun njwakjwarisi.
- 15 Men da butgwan pasili tamogwan tagok tagok agim bisapmon gak da pindagaki kidat morapno taganek notnikon sanbewit.
- 16 Men da dima analanakwan kili nandagil.
 Nak miktimon dima altagim, mani gak da gildari gildari miktimon egipben do nandagil unjun papiagokon kili mandagil.
- 17 Pinjkop, nandak nandak morapgo unjun wagil tagisisi.
 Nandak nandakgo unjun madepsi, amin da aripmi dima manjiri.
- 18 Gak da nandisat yo morap manjiken kan, tap ilejon niman morap yapjak.
 Dipminon da pidosot bisapmon nak gak gat sigin egisat.
- 19 Pinjkop, amin yokwi dapbi kimotni do nandisat.
 Amin dapdap amin ji nepman dek kit!
- 20 Unjun amin da gak do gen yokwi yon, ae gak dakon man do gen giren yon.
- 21 Yawe, nak amin gak do kuragi nandan amin do kuragi nandan yomisat.
 Ae amin kwen wigik anjgaman amin do nandaba yokwi tok an yomisat.
- 22 Asisi, nak unjun amin do kuragisi nandisat.
 Unjun pindakgo nak dakon uwalno an.
- 23 Pinjkop, kokwin tagisi anjek nak dakon nandak nandak morap butnokon ton unjun do nandaki.
 Anjkwalek nandak nandak morapno do pakyansi nandaki.
- 24 Egip egipno kokwin tagisi abi.
 Anjak yokwi di nandak nandaknokon di tanbam.
 Egip egip teban dakon kosit nan anjan kiki.

Amin kinda da Pinjkop da kilani tagisi asak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap yon amin dakon kila amin do mandabi.

140 1 Yawe, amin yokwi da kisiron ban pulugan nepbi.
 Kilano tagisi anjaki emat amin da dima anjupbal ani.

- 2 Toktogisi anpak yokwi ak do nandak nandak aŋ, aŋek toktogisi miŋat aminyo da binapmon pidok pidok paŋalon aŋ.
- 3 ^k Gen yogokni uŋun tuŋon amin emari toŋ dakon geni yombem, geni tepmisi.
Ae gen yogokni uŋun tuŋon amin emari toŋ dakon pakbi yokwini yombem da gen kagakon tugawit da miŋat aminyo paŋupbal aŋ.
- 4 Yawe, kilano tagisi aŋaki amin yokwi da dima abiŋ nepni.
Dam aŋaki emat amin nak aŋupbal ak do gen yoŋ, uŋun yo kinda dima ani.
- 5 Kwen wigik amin da nak do pat yipmaŋ.
Nak do kilap naŋ yaŋ abidok do nap teban baŋ nak da kosiron pat yipmaŋ.
- 6 Yawe yaŋ iyisat, “Gak Piŋkopno.”
Yawe, nak aŋpulgoki.
Yaŋ tidosot, do nandaŋ nabi.
- 7 Amin Tagi Yawe, gak yokwikon baŋ timit timit amino tapmimi toŋsi.
Kalip uwal gat emat wamgumaŋ bisapmon aŋkutnagil.
- 8 Yawe, amin yokwi da yo timit do galak toŋ uŋun dima yobi.
Yum pindagaki anpak yokwi ak do gen yaŋ paŋteban awit uŋun dima ani.
- 9 Yum pindagaki uwalno da emaron dima abiŋ nepni.
Yo uŋun ak do nandaŋ uŋun paŋtobilbi iyikon noman toni.
- 10 Kindap yipbi kwenikon moni.
Mabi gapma madepgwan pitek ae dima wini.
- 11 Isal dogin amin diwari gen yaŋ yomaŋ amin yum pindagaki nin da miktimon tagi dima egipni.
Ae emat aminon yo yokwisi noman taŋ yoba pasilni do nandisat.
- 12 Yawe, gak da jigi paŋ amin gat ae yo do wadak wadak aŋ amin gat paŋpulgosol.
- 13 Miŋat aminyo kilegi da mango aŋkisikdaŋ.
Uŋun gak gat kisi egipdaŋ.

Amin kinda kalbi bisit agit

Dewit dakon kap kinda.

141 ¹Yawe, nak gak do yaŋ tidosot.
Tepmisi aŋpulgoki do nandisat.

^k 140.3 Ro 3.13

- Gak do yan̄ tidosot, do bisitno nandaki.
- ² ^l Bisitno da mukwa kibanj̄i tagisi da yan̄ gagon opjak dosi nandisat.
Ae gak do kisitno paŋenokdot uŋun da pilindo dakon paretno yan̄ asak.
- ³ Yawe, gen kagano do kila tagisi an̄jaki gen yokwi kinda dima yoken̄.
- ⁴ Yum nandaŋjaki butnokon da an̄pak yokwi ak do dima nandaken̄.
Ae yum nandaŋjaki amin yokwi gat muwuk agek yokwi dima anen̄.
Yum nandaŋjaki uŋun dakon jap noknok bisap madepmon uŋun gat dima yitnen̄.
- ⁵ Yum nandaŋjaki amin kilegi kinda da nak an̄milip ak do jigi tagi namjak.
Mani nak amin yokwi not dima an̄ yoben̄.
Piŋkop da amin yokwi uŋun an̄pak yokwini dakon kobogi paŋtobil yomjak do bisit asat.
- ⁶ Amin da amin yokwi dakon kila amini uŋun timigek maba tip domon pigini bisapmon Yawe dakon gen uŋun bamisi yan̄ nandaba pisokdaŋ.
- ⁷ An̄jek amin da jap pi do miktim piđanek paŋdamit an̄, uŋun da tilak uŋun amin dakon kidari paŋdamit an̄jek maba kimakbi tamogwan pigikdaŋ.
- ⁸ Mani Amin Tagi Yawe, nak gak do nandaŋ gadasat.
Gak da nak tagisi an̄kutnosol.
Yum nandaŋjaki dima kimokgen̄.
- ⁹ An̄pulugaŋjaki amin yokwi da pat yipgwit uŋudon dima yokwalgen̄.
- ¹⁰ Yopbi iyi pat yipgwiron iyi yokwalni.
Mani nak kosit tagisi agek yo kinda da dima an̄upbal asak.

Dewit Piŋkop da an̄pulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda. Kap on do Maskil yan̄ yoŋ. Dewit tip kinamgwan egek bisit on mandagit.^m

142 ¹ Nak Yawe da an̄pulugosak do tebaisi yan̄ tidosot.
Bupmi nandaŋ naminek an̄pulugosak do bisit asat.

² Nandaba kikno gat ae jigi morap noman taŋ namaŋ uŋun kisi iyin̄ mudosot.

³ Jigisi nandaŋek wagilsi yokwi tokdisat yan̄ nandisat bisapmon, Yawe nian̄si aben̄ uŋun gak da nandisal.

^l 141.2 PA 5.8 ^m 142.0 1Sa 22.1; 24.3

- Kosiron yokwalgeŋ do amin da pat piwit.
- 4 Nak aŋpulugosak amin kinda kapmat dima akban kosot.
Amin kinda da kilano dima asak, ae amin kinda da nak do bup
tajeŋk dima aŋkutnosok.
- 5 Yaŋdo, Yawe nak aŋpulugoki do bisit gayisat.
Gak kalonŋin pasili tamono.
Miktimon egisat bisapmon gak gat gin egip do nandisat.
- 6 Butno obisi jik tosok, do aŋpulugoki do bisit asat uŋun nandaki.
Nak aŋsopmaŋgaŋ amin uŋun tapmimni madepsi.
Aripmi dima pabiŋ yopbeŋ, do uŋun da kisiron baŋ pulugaŋ nepbi.
- 7 Jigikon yikdat, do pulugaŋ nepbi tagisi egipbeŋ.
Yaŋ aŋaki yo tagisi aŋnamisal uŋun do nandajeŋk miŋat amin
kabiyoŋo muwutnikon mango aŋkisikeŋ.

Amin kinda Piŋkop da aŋpulugosak do bisit agit

Dewit dakon kap kinda.

- 143** ¹ Yawe bisitno nandaki.
Mirakgo yopmaŋeŋk aŋpulugoki do yaŋ tidosot uŋun nandaki.
Gak amin kilegisi, ae bisapmi bisapmi dima nepmaŋ dekdal, do
bisitno nandaki.
- 2 ⁿ Gak da dabilon amin kilegi kinda dima egisak, do oman amingo
nak gen pikon dima nepbi.
- 3 Uwalno da nol aŋki nikban maŋ miktimon pokdot.
Aŋakwan amin kili kimakgwit da aripmon pilin tukgwan egisat.
- 4 Nandak nandakno upbal taŋakwan but pasol madepsi nandisat.
- 5 Kalipsi egipgum uŋun do nandisat.
Yo morap agil ae pi tagisi agil uŋun do nandak nandak tebaisi asat.
- 6 Aŋpulugoki do didasat.
Miktim kibirisi da sikak do nandisak, uŋun da aripmon nak gak
do madepsi galak taŋ gamisat.
- 7 Yawe, butno tapmimi mini aban nandisat, do bisitno nandajeŋk
tepmisi aŋpulugoki.
Dima pasil nabi.
Yaŋ abi kaŋ, amin kili kimakgwit uŋun da tamokon kikeŋ.
- 8 Egip egipno gagon tosok yaŋsi nandisat, do aŋpulugaŋbi wisa dagokdo
gak da amin nin do but dasi galak taŋ nimisal uŋun do nandakeŋ.
Nak bisit gayisat, do kosit noliŋbi uŋun naŋ kikeŋ.

ⁿ 143.2 Ro 3.20; Gal 2.16

- 9 Yawe, kilano abi do gagon obisat, do uwalno da kisiron ban pulugan nepbi.
- 10 Gak Piŋkopno, do nayiŋ dekbi gak dakon galaktok yolek egipben.
Wupgo tagisi unun da mibiltan namiŋakwan kosit kilegikon agipben.
- 11 Yawe, man bingo tagisi tosak do yokwikon nan pulugan nepbi.
Gak amin kilegisi, do jigi morap pasat unun wiririk nabi.
- 12 Nak do but dasi galak tan namisal, do uwalno dapbi kimotni.
Nak oman amingo, do uwalno obisi dapbi kimotni.

**Kila amin madep da Piŋkop da anpuluganban
emaron teban tagit do ya yan iyigit**

Dewit dakon kap kinda.

- 144** 1 Nak Yawe dakon man anjkisiat.
Unun tip madepno.
Emat dakon mibili tagisi nayiŋ dekdak.
Aŋek aŋtagap aban emat do tagap tosot.
- 2 Unun but dasi galak tan namisak, ae dam tebano aripmi dima tuwili egisak.
Unun pasili tamono, ae yokwikon ban timit timit amino.
Unun pasikno tebaisi, do ankutnaŋakwan tagisi egisat.
Amin ŋwakŋwari Kabi pabiŋ yopmaŋakwan nak da yonŋamŋwan ekwan.
- 3 ° Yawe, miŋat aminyo nin niaŋen amin di ban nin do nandak nandak madep asal?
Nin yo isalisi.
Gak nido kilanin kagimansi asal?
- 4 Mirim bisap kalon pisono kwan unun da tilak bisap pisipmisi ekwamaŋ.
Wupnin gildaron tepmisi altaŋ pasilgan unun da tilak bisap pisipmisok gin ekwamaŋ.
- 5 Yawe, kundu witdalek piki.
Kisitgo kabapmon yopmaŋaki mukwa madepsi pidoni.
- 6 Mal yipbi noman taŋek uwal yolban kiŋ mudoni.
Gobiŋgo yamaŋaki pasal kiŋ mudoni.
- 7 Kisitgo yipbi piŋakwan nak ilikbi wiken.
Aŋaki pakbi ilarisi yipman dekgen.

° 144.3 Jop 7.17-18; Kap 8.4

- Amin Ijwakɨwari Kabi da kisiron baŋ abidoki.
 8 Uŋun amin gen bami dima yoŋ.
 Top baŋ gin yaŋek gen uŋun bamisi yaŋ yoŋ.
- 9 Piŋkop, nak abisok gak do kap kalugi yokeŋ.
 Gita tidaŋek gak do kap yokdisat.
- 10 Kila amin madep paŋpulugaŋaki emaron teban toŋ.
 Oman amingo Dewit nak yokwikon naŋ abidagil.
- 11 Uwal yo yokwi aŋ namaŋ da kisiron baŋ abidoki.
 Aŋek Amin Ijwakɨwari Kabi da kisiron baŋ abidoki.
 Uŋun gen bami dima yoŋ.
 Top baŋgin yaŋek gen uŋun bami yaŋ yoŋ.
- 12 Nin monjinin wili kindap da yaŋ tebaisi tagoni do nandamaŋ.
 Ae gwanin da kila amin madep dakon yut dakon tilimni tagisi da
 egipni do nandamaŋ.
- 13 Pigaganin da jap bami morapmi taŋakwa jap paŋ yopyop yut
 madepsi tugaŋ toni do nandamaŋ.
 Aŋakwa sipsipnin da monji morapmi sigin paŋalani.
- 14 Ae bulmakau da monji morapmi paŋalani.
 Aŋakwa yokwi di dima altoni ae kinda dima kimotjak.
 Nin dakon kosiron miŋat bo wili kinda da jigi bo ae tepmi paŋek
 kunam dima tatjak do nandamaŋ.
- 15 Miŋat amin kabi yo uŋuden timikgaŋ uŋun kisik kisik tagi ani.
 Miŋat aminyo Yawe yipba Piŋkopni egisak uŋun kisik kisik tagi ani.

Piŋkop aŋkisik dakon kap

Dewit dakon kap kinda. Kap on Piŋkop dakon man aŋkisik dakon kap.

- 145** ¹ Piŋkopno ae Kila Amin Madepno, bisapmi bisapmi mango
 aŋkisikeŋ.
- ² Gildari gildari mango aŋkisikeŋ.
 Dagok dagogi mini gak aŋkisiŋ wigikeŋ.
- ³ Yawe uŋun mani wukwisi, do mani aŋkisiŋ kimotneŋ.
 Mani wukwisi, do uŋun dakon mibili kisi amin da aripmi dima
 nandaba pisogi.
- ⁴ Babikon da babikon pi madep aŋ aŋ agil uŋun do yaŋ yaŋ akdaŋ.
- ⁵ Amin da tapmim madepgo gat ae Kila Amin Madep Wikwisi egisal
 uŋun do yokdaŋ.
 Aŋakwa nak do pi madep madep asal uŋun do nandaŋek egipbeŋ.

- 6 Amin da pi masi masimi asal unun dakon geni yokdaŋ.
Aŋakwa nak da man madeŋgo do yokeŋ.
- 7 Aŋpakgo tagisi unun dakon geni yaŋek kapmon da aŋpakgo kilegisi unun do yoni.
- 8 Yawe da nin do nandaŋ yawok nimiŋek bupmi nandaŋ nimisak.
Butjap tepmi dima nandaŋek but dasi galak taŋ nimisak.
- 9 Amin morap kisi do aŋpak tagisi anyomisak.
Aŋek yo morap wasagit unun do bupmikon da kilani asak.
- 10 Yawe, yo morap wasagit unun da mango aŋkisini.
Miŋat amin kabigo da mango aŋkisini.
- 11 Amin kila agakgokon tilimgo tosoŋ unun do yokdaŋ.
Aŋek tapmim madeŋgo dakon geni yokdaŋ.
- 12 Yaŋ aŋakwa amin morap da pi madeŋ asal unun do nandani.
Aŋek gak kila amin madeŋ tapmimi toŋ egisal ae mango wukwisi tosoŋ yaŋ nandaŋ gamni.
- 13 Gak kila amin madeŋ dagok dagogi mini egek amin morap kilani akdisal.

Yawe yaŋ teban tok gen yaŋgit unun kinda dima yapmaŋek guramik kimokdok.

Nin paŋpulugok do yo tagisi gin asak.

- 14 Jigini toŋ amin paŋpuluganeŋ amin da pabiŋ yopmaŋgaŋ amin unun paŋenakban tagisi ekwaŋ.
- 15 Yo morap egip egipmi toŋ jap do aŋ bisapmon gagon siŋtaŋba wikwan jap upmokdol.
- 16 Jap gat ae yo morap gat aripnikon yomaŋaki tagisi ekwaŋ.

17 Yawe unun aŋpak kilegi gin asak.

Yo morap wasaŋ yopguron aŋpak tagisi baŋ anyomisak.

- 18 Butdasi nandaŋek bisit iyaŋ amin Yawe unun amin da kapmatjok egisak.
- 19 Iyi do pasolgoŋ amin yo nido galak toŋ unun yoban timikgaŋ.
Bisitni nandaŋek yokwikon baŋ timikdak.
- 20 Iyi do but dasi galak taŋ imaŋ amin Yawe da kilani asak.
Mani yokwi aŋ amin paŋupbal akdisak.

21 Bisapmi bisapmi Yawe dakon mani aŋkisikeŋ.

Yo morap egip egipmi toŋ ji dagok dagogi mini mani telagi aŋkisini.

Piŋkop Paŋpulugokni dakon mani aŋkisiwit

146 ¹Yawe dakon man aŋkisini.
Nak naga mani aŋkisikeŋ.

- 2 Miktimon egipberj bisapmon Yawe dakon mani anjksikenj.
Piņkopno do kap yanjek anjksijen wigeek kimokgeņ.
- 3 On miktim dakon kila amin madep da gak aripmi dima
anjpulugokdaņ, do egip egipji uņun aminon tosok yanj dima nandani.
- 4 Uņun kimagek miktim dagokdaņ.
Yo ak do yawit uņun bami dima noman tokdaņ.
- 5 Mani amin kinda Jekop dakon Piņkop da anjapulugosak do nandaņ
gadaņek jomjom asak uņun amin kisik kisik tagi asak.
- 6^p Piņkop da kundu ae miktim ae tap ae yo morap uņungwan toņ
wasagit.
Toktogisi yo morap ak do yosok uņun akdisak.
- 7 Jigikon ekwaņ amin paņpulugosok.
Ae jap do aņ amin jap yomisak.
Yawe da dam tebanon ekwaņ amin witdal yopban kwaņ.
- 8 Dabili mini amin dabilni paban pisaņban siņtoņ.
Ae jigi da tebai pabiņ yopmaņgaņ amin uņun jigini kukwaņ
yomisak.
Yawe uņun amin kilegi do but dasi galak taņ yomisak.
- 9 Dubagikon amin nin da miktimon ekwaņ uņun kilani asak.
Ae sakwabat gat ae monji meņi datniyo kimakbi uņun kisi kilani
asak.
Mani amin yokwi aņ uņun da yo ak do nandaņ uņun kosit sopmaņ
yoban dima aņ.
- 10 Yawe uņun dagok dagogi mini kila amin madep egipdisak.
Saion kokup pap amin ji dakon Piņkop dagok dagogi mini Kila
Amin Madep egipdisak.
Yawe dakon man anjksisini!

Yawe uņun man madepni toņ ae tapmim madepni toņ

147 ¹Yawe anjksisini!
Piņkopnin kap yanjek anjksimaņ kaņ, anpak kilegisi amaņ.
Yan anapno butnin tagisisi tosok, ae anjksimaņ uņun agagisi naņ
amaņ.

- 2 Yawe da Jerusalem kokup pap aeni ankaluk anek Israel amin
kalip uwal da timik miktim dubagikon paņkiwit uņun aeni
paņmuwukdak.

- 3 Buri yokwi tawit ujun panmilip anek wudani waman yomisak.
- 4 Ujun da gik manjijek gik kalon kalon do man yomisak.
- 5 Amin Taginin ujun wukwisi madep, ae tapmimni madepsi.
Nandak nandakni ujun tilakni mini.
- 6 Yawe da amin iyi do nandaba pan ujun panpulugosok.
Mani yokwi pakpak amin pabin yopban miktimon man pokgon.
- 7 Yawe ya yan iyijek kap yan imno.
Gita tidanek Pinjopnin anjisinio.
- 8 Ujun da gikwem kwen yopban sikak manakwa ilejon jon kwon.
- 9 Ujun da jon kilap do jap yomisak, ae minam pidikyo kisi yan tidanba jap yomisak.
- 10 Yawe ujun os dakon tapmim gat ae amin dakon tapmim gat do nandaban yo madep dima asak.
- 11 Mani, amin iyi do pasal iman ae Yawe da nin do but dasi bisapmi bisapmi galak tan nimisak yansi nandan gadan amin ujun do galak tan yomisak.
- 12 Jerusalem amin ji Yawe anjisinio.
Saion amin ji Pinjopji anjisinio.
- 13 Ujun da kokup papji dakon wigat panjeban anek amin kabigo gisam yomisak.
- 14 Ujun da panpuluganban emari mini tagisi ekwan.
Ae wit tagisi dakon ban panjirej aban nanek butji tugon.
- 15 Gen kinda yipmandak ujun tepmisi miktimon pisak.
- 16 Ujun da ais yopban sipsip dakon dangwi da yan man miktim yalisak.
Anek gik sitnan yopban abilak da yan man tayinikwan.
- 17 Ais madep yopban tip da yan miktimon mon.
Anek ujun da aba kokup mirimisi anakwan amin kinda da mirim abin yipmi mini.
- 18 Ae don gen yipban mirim anakwan ais pakbi daganek pokgon.
- 19 Geni Jekop do imgut.
Nawa geni Israel amin do yomgut.
- 20 Miktim diwari tan an an kwan dakon minat aminyo do yan dima agit.
Nawa geni dima nandan.
Yawe dakon man anjisinio!

**Yo morap kundukon ae Kwen Kokupmon ae
miktimon toŋ uŋun da Piŋkop aŋkisaŋ**

148 ¹ Yawe aŋkisini!
Ji ason Kwen Kokup ekwaŋ, Yawe aŋkisini.

² Aŋelo morapni aŋkisini.

Kwen Kokup emat amin kabi morapni aŋkisini.

³ Gildat gat kanek gat jil aŋkisinjil.

Gik morap tenŋeŋoŋ ji aŋkisini.

⁴ Kundu kwen ason aŋkisiki.

Pakbi kundu yapmaŋek kwensi toŋ, ji aŋkisini.

⁵ Iyi yaŋakwan uŋun yo morap noman tawit, do uŋun yo morap Yawe dakon man aŋkisini.

⁶ Uŋun yo morap wasaŋakwan tamonikon toktogisi tebai toŋ.
Gen yagit uŋun dima pasiljak.

⁷ Miktimon yo morap toŋ, ji Yawe aŋkisini.

Ji tap kilap madep madep gat, ae tap idap morap ilarisi,

⁸ ae mal, ae ais madep moniŋiyo, ae gikwem, ae mirim madep Yawe dakon galaktok yolgaŋ, ji kisi da aŋkisini.

⁹ Ji kabap madep ae moniŋi gat ae kindap sopmi toŋ ae sida kindap madep,

¹⁰ ae joŋ kilap gat ae bulmakau ae yo moniŋ morap egip egipmi toŋ gat ae minam gat, ji kisisi Yawe aŋkisini.

¹¹ Ji kila amin madep gat ae amin gat ae gapman gat ae kila amin morap gat,

¹² ae wilisok ae miŋatjok ae amin pelan ae miŋat monjiyo, ji kisisi Yawe aŋkisini.

¹³ Uŋun kisi morap Yawe aŋkisiŋ kimotni.

Uŋun kalon gin mani wukwisi.

Tilimni da miktim gat kundu gat yapmaŋ mudosok.

¹⁴ Uŋun da iyi dakon amin kabi Israel uŋun do but dasi galak taŋ yomiŋek paŋteban asak do aŋek aŋkisaŋ.
Yawe aŋkisini!

Yawe aŋkisik dakon kap

149 ¹ Yawe aŋkisini! Kap kalugi yaŋ imni.
Piŋkop yol kimokgoŋ miŋat amin kabini ji muwugek aŋkisini.

² Israel amin ji Piŋkop da wasagit, do but galak nandaŋ imni.

- Saion kokup pap amin ji Kila Amin Madepji do kisik kisik ani.
 3 Kap aŋek mani yaŋ aŋkisini.
 Tambarin gat ae gita gat tidaŋek mani aŋkisini.
- 4 Yawe da miŋat amin kabini do galak taŋ yomisak.
 Aŋek amin iyi do nandaba piŋbi aŋ uŋun yokwikon baŋ timikdak.
 5 Yaŋ asak, do miŋat amin kabini but dasi yolgaŋ uŋun kisik kisik ani
 dosi nandisat.
 Dipmin potpot tamokon kisik kisik kap yoni.
- 6 Piŋkop yaŋ aŋkisiŋek emat agak siba geni tepmisi baŋ timigeŋ
 7 Amin Iŋwakŋwari Kabi gat emat wamaŋek yo yokwisi aŋ yomiŋek
 pabiŋ yopni dosi nandisat.
 8 Aŋek ain nap baŋ kila amin madepni gat ae kila amini gat dakon
 kandap paŋteban ani.
 9 Aŋakwa Piŋkop da yagiŋ uŋun da aripmon kobogi yokwisi timitni.
 Aŋakwa amin kabini iyi yol kimokgoŋ uŋun dakon man madep
 tokdisak.
 Yawe aŋkisini!

Yawe aŋkisino

- 150** ¹Yawe aŋkisini!
 Piŋkop telagi yutnikon egisak, uŋun aŋkisini.
 Kwen Kokup tapmimi toŋsi uŋudon egisak, uŋun aŋkisini.
- ²Pi masi masimisi asak do aŋkisini.
 Mani uŋun wagiŋ wukwisi do aŋkisini.
- ³Kweŋ piŋoŋek aŋkisini.
 Gita mibili mibili tidaŋek aŋkisini.
- ⁴Tambarin tidaŋek kap aŋek aŋkisini.
 Gita tidaŋek kasiŋ piŋoŋek aŋkisini.
- ⁵Ain idap notnikon tidaŋ tidaŋ aŋek aŋkisini.
 Uŋun tidaŋba gen madepsi yaŋakwa aŋkisini.
- ⁶Yo morap mirim paŋ uŋun Yawe aŋkisini!
 Yawe aŋkisini!